

K

KESKON VUOSIRAPORTTI

TALOUDELLINEN KATSAUS

TALOUDELLINEN KATSAUS

Keskon vuosiraportti 2019 koostuu neljästä osiosta. Tämä osio kattaa hallituksen toimintakertomuksen ja konsernin keskeiset tunnusluvut sekä tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2019.

Seuraavat symbolit ohjaavat lisätietoihin joko tässä raportissa tai verkkosivuiltamme:

 Lue lisää tästä vuosikertomuksesta

 Lue lisää verkkosivuiltamme

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	4	TILINPÄÄTÖS	38
Jatkuvien toimintojen taloudellinen kehitys	4	KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)	39
Segmentit	7	Konsernin tuloslaskelma	39
Muutokset konsernin rakenteessa	10	Konsernin laaja tuloslaskelma	40
Tärkeimmät kestävä kehityksen tavoitteet ja tulokset	11	Konsernitase	41
Osake, osakemarkkinat ja hallituksen valtuudet	16	Konsernin rahavirtalaskelma	43
Liputusilmoitukset	18	Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	44
Tilikauden keskeisiä tapahtumia	19	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	46
Varsinaisen yhtiökokouksen 2019 ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksiä	20	1. YLEISET LAADINTAPERIAATTEET	46
Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyt tiedot	20	1.1 Yrityksen perustiedot	46
Riskienhallinta	20	1.2 Laatumisperusta	46
Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä	21	1.3 Keskeiset kirjanpidolliset arvot ja oletukset	47
Tulevaisuuden näkymät	22	1.4 Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa	48
Voitonjakoehdotus	23	1.5 Konsolidointiperiaatteet	48
Varsinainen yhtiökokous	23	1.6 Uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat sekä uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset	50
Konsernin keskeiset tunnusluvut	24	2. TALOUDELLINEN TULOS	56
Tunnuslukujen laskentaperiaatteet	29	2.1 Keskon toimialat	57
Osakeomistuksen jakautuminen	36	2.2 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	64
		2.3 Liiketoiminnan muut tuotot	67

2.4 Liiketoiminnan kulut	67	4.6 Vuokrasopimukset	110	Liite 8. Tilinpäätössiirrot	132
2.5 Liikevoittoon kirjatut valuuttakurssierot	69	4.7 Vastuusitoumukset	112	Liite 9. Pakollisten varausten muutokset	132
2.6 Tuloverot	69			Liite 10. Tuloverot	132
2.7 Osakekohtainen tulos	70	5. MUUT	113	Liite 11. Laskennalliset verot	132
2.8 Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot	70	5.1 Konsernirakenne	113	Liite 12. Aineettomat hyödykkeet	133
		5.2 Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt	114	Liite 13. Aineelliset hyödykkeet	134
3. SIDOTTU PÄÄOMA	73	5.3 Lähipiiritapahtumat	117	Liite 14. Sijoitukset	135
3.1 Sidottu pääoma ja käyttöpääoma	74	5.4 Osakepalkitseminen	119	Liite 15. Saamiset	135
3.2 Yritysosot ja myydyt omaisuuserät	75	5.5 Laskennalliset verot	122	Liite 16. Oma pääoma	136
3.3 Aineelliset hyödykkeet	78	5.6 Muut laajan tuloksen erät	123	Liite 17. Pakolliset varaukset	137
3.4 Aineettomat hyödykkeet	80	5.7 Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit	124	Liite 18. Pitkäaikainen vieras pääoma	137
3.5 Käyttöoikeusomaisuuserät	83			Liite 19. Lyhytaikainen vieras pääoma	137
3.6 Vaihto-omaisuus	83			Liite 20. Korottomat velat	137
3.7 Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	84	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)	125	Liite 21. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut	138
3.8 Lopetetut toiminnot ja myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat	84	Emoyhtiön tuloslaskelma	125	Liite 22. Rahavirtalaskelman rahavarat	139
3.9 Eläkesaamiset	86	Emoyhtiön tase	126	Liite 23. Lähipiiri	139
3.10 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	90	Emoyhtiön rahavirtalaskelma	128		
3.11 Varaukset	92	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	129	ALLEKIRJOITUKSET	140
		Liite 1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	129		
4. PÄÄOMARAKENNE JA RAHOITUSRISKIT	93	Liite 2. Liikevaihto toimialoittain	131	TILINTARKASTUSKERTOMUS	141
4.1 Pääomarakenteen hallinta	94	Liite 3. Liiketoiminnan muut tuotot	131		
4.2 Oma pääoma	94	Liite 4. Henkilöstökulut	131		
4.3 Rahoitusriskit	96	Liite 5. Poistot ja arvonalentumiset	131		
4.4 Rahoitustuotot ja -kulut	103	Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut	131		
4.5 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	104	Liite 7. Rahoitustuotot ja -kulut	132		

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Kesko on suomalainen pörssi-yhtiö, joka toimii päivittäistavara-kaupassa, rakentamisen ja talotekniikan kaupassa sekä autokaupassa. Ketjutoimintaan kuuluu noin 1 800 kauppa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Valko-Venäjällä ja Puolassa.

Keskon pääasiallinen liiketoimintamalli Suomen markkinoilla on ketjuliiketoimintamalli, jossa itsenäiset K-kauppiat harjoittavat vähittäiskauppaa Keskon vähittäiskauppaketjuissa. Suomen ulkopuolella liiketoiminta on pääsääntöisesti omaa vähittäiskauppaa ja yritysasiakas-kauppaa. Kauppiasliiketoiminnan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2019 oli 45 %. Yritysasiakaskauppa on merkittävä ja kasvava osa liiketoimintaa. Yritysasiakaskaupan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2019 oli 37 %. Keskon oman vähittäiskaupan osuus konsernin liikevaihdosta oli 18 %.

Keskon toiminnan perustana on ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö läpi arvoketjun, vahva K-brändi, laadukas kauppapaikkaverkosto ja sähköiset palvelut, tehokkaat hankinta- ja logistiikkatoiminnot ja tietojärjestelmät sekä vakaa talous. Kesko luo arvoa kaikille sidosryhmilleen: asiakkaille, henkilökunnalle, osakkeenomistajille, kauppiaille, tavarantoimittajille, kunnille ja valtioille. Asiakkailleen Kesko tarjoaa heidän tarvitsemiaan tuotteita ja palveluita. Tuotteet ovat tutkittuja, turvallisia ja vastuullisesti valmistettuja. Osakkeenomistajille Kesko on vakavarainen pörssi-yhtiö, jolla on hyvä osingonmaksukyky ja joka on vastuullinen sijoituskohte. Kesko on merkittävä työllistäjä, veronmaksaja ja palvelujentarjoaja. Kesko edellyttää myös yhteistyökumppaneiltaan sitoutumista vastuulliseen toimintaan.

Toimintaympäristö

K-ryhmän toimintaan vaikuttavia tunnistettuja megatrendejä ovat globaali talous, digimurros, demograafiset muutokset (kaupungistuminen, yhden hengen talouksien määrän kasvu, väestön ikääntyminen), kuluttajan kasvava tieto ja valta, kestävä kehitys ja ilmastonmuutos. Toiminnan keskeiset mahdollisuudet ja riskit liittyvät kaupan digitaalisuuden

ja monikanavaisuuden kasvavaan merkitykseen, taloudelliseen toimintaympäristöön, hankintaketjuun ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Riskejä on kuvattu tarkemmin tämän toimintakertomuksen Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä -osassa.

Jatkuvien toimintojen taloudellinen kehitys

Liikevaihto ja tulos 2019

Konsernin jatkuvien toimintojen liikevaihto 2019 oli 10 720,3 milj. euroa, mikä on 3,3 % enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana (10 382,8 milj. euroa). Liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti ilman yritysjärjestelyiden vaikutusta ja paikallisissa valuutoissa 1,4 %. Liikevaihto kasvoi päivittäistavara-kaupassa ja rakentamisen ja talotekniikan kaupassa, mutta laski autokaupassa sekä konekaupan divestointien myötä erikoiskaupassa. Konsernin liikevaihto kasvoi Suomessa 1,6 % ja vertailukelpoisesti 1,1 %. Muissa maissa liikevaihto kasvoi 9,8 % ja vertailukelpoisesti 2,6 %. Kansainvälisen toiminnan osuus konsernin liikevaihdosta oli 21,8 % (20,5 %).

Päivittäistavara-kaupan liikevaihto kasvoi 2,7 %, vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 3,2 %. Liikevaihto kasvoi kaikissa ruokakauppaketjuissa sekä Kesprossa. Vertailukelpoinen muutos on laskettu sisällyttämällä liikevaihtoon ne Suomen Lähikaupalta hankitut kaupat, jotka ovat kuuluneet verkostoon sekä tilikaudella että vertailukaudella, sekä sisällyttämällä liikevaihtoon vuonna 2018 ostetun Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin vertailukelpoiset kuukaudet.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupassa liikevaihto kasvoi 5,6 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 2,1 %. Rakentamisen ja talotekniikan kaupassa ilman erikoiskaupan liiketoimintoja liikevaihto kasvoi 6,9 % ja vertailukelpoisesti 2,7 %. Liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti Suomessa, Baltiassa ja Valko-Venäjällä. Norjassa ja Ruotsissa liikevaihto kasvoi toteutettujen yrityskauppojen ansiosta. Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu paikallisissa valuutoissa sisällyttämällä liikevaihtoon vuonna 2018 ostettujen

Skattum Handel AS:n, Gipling AS:n ja 1A Groupin vertailukelpoiset kuukaudet, ja ilman 31.1.2019 ostettujen Sørbøn rautakauppatoimintojen, 17.5.2019 ostetun Fresks-konsernin ja 15.5.2019 myydyn Onninen AB:n LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan vaikutusta. Erikoiskaupassa liikevaihto laski 7,5 % ja vertailukelpoisesti 3,7 %. Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu ilman 1.8.2019 myydyn Suomen maatalouskonekaupan vaikutusta.

Autokaupassa liikevaihto laski 3,3 % ja vertailukelpoisesti 11,6 %. Autokaupan kuluttajamarkkinassa kysyntään vaikutti vuoden aikana epävarmuus autoverotuksesta ja autojen käyttövoimaan liittyvä keskustelu sekä muutos WLTP-päästömittausmenetelmässä. Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu ilman 1.3.2019 Huittisten Laatuautolta ja LänsiAutolta ostettujen autokauppaliiketoimintojen sekä 1.7.2019 Laakkonen-konsernilta ostettujen Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen vaikutusta.

Reinin Liha siirtyi osaksi Kesko-konsernin foodservice-tukkukauppa Kesprota 1.6.2018 toteutuneella yrityskaupalla ja Kalatukku E. Eriksson 2.7.2018 toteutuneella yrityskaupalla. Norjalaiset rautakauppayhtiöt Skattum Handel AS ja Gipling AS, jotka operoivat aiemmin kauppiaaliiketoimintamallilla Byggnakker-kauppoja, siirtyivät Kesko Oyj:n tytäryhtiön Byggnakker Handel AS:n omistukseen 2.7.2018 ja 23.7.2018. Baltiassa toimiva verkkokauppayhtiö 1A Group siirtyi Kesko Senukain omistukseen 1.10.2018. Norjalaisen Sørbøn rautakaupat, jotka operoivat aiemmin kauppiaaliiketoimintamallilla Byggnakker-

kauppoja, siirtyivät kiinteistöineen Kesko Oyj:n tytäryhtiöiden Skattum Handel AS:n ja Rake Eiendom AS:n omistukseen 31.1.2019. Huittisten Laatuautolta ja LänsiAutolta ostetut autokauppaliiketoiminnot siirtyivät K-Caaran omistukseen 1.3.2019. Ruotsalainen rautakauppakonserni Fresks siirtyi Kesko Oyj:n tytäryhtiön K-rauta AB:n omistukseen 17.5.2019. Fresks vahvistaa Keskon asemaa Ruotsissa erityisesti ammattirakentajien segmentissä. 15.5.2019 toteutui luopuminen Onninen AB:n LVI-urakoitsijoita palvelevasta liiketoiminnasta. Laakkonen-konsernilta ostettujen Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoiminnot siirtyivät K-Caaran omistukseen 1.7.2019. Suomen maatalouskonekaupan liiketoiminta myytiin 1.8.2019.

Konsernin jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen liikevoitto oli 461,6 milj. euroa (428,5 milj. euroa). Päivittäistavara-kaupassa kannattavuutta paransivat hyvä myynnin kehitys sekä toiminnan tehokkuuden parantuminen. Rakentamisen ja talotekniikan kaupan vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Valko-Venäjällä. Norjassa ja Ruotsissa kannattavuus on parantunut toteutettujen yrityskauppojen ansiosta. Baltiassa vertailukelpoinen liikevoitto alitti vertailukauden tason. Vuonna 2018 ja vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutuneiden yritysostojen osuus rakentamisen ja talotekniikan kaupan vertailukelpoisesta liikevoitosta oli 13,4 milj. euroa (2,1 milj. euroa). Autokaupan vertailukelpoinen liikevoitto laski 8,5 milj. euroa liikevaihdon laskusta johtuen.

1-12/2019	Liikevaihto Milj. €	Kehitys, %	Kehitys, vertailukelpoinen, %	Liikevoitto, vertailukelpoinen Milj. €	Muutos Milj. €
Päivittäistavara-kauppa	5 531,2	+2,7	+3,2	327,9	+33,4
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	3 984,5	+6,9	+2,7	133,3	+15,7
Erikoiskauppa	346,7	-7,5	-3,7	9,5	+0,2
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa yhteensä	4 331,1	+5,6	+2,1	142,8	+16,0
Autokauppa	863,9	-3,3	-11,6	26,8	-8,5
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-5,9	(..)	(..)	-35,9	-7,8
Yhteensä	10 720,3	+3,3	+1,4	461,6	+33,1

(..) muutos yli 100 %

Liikevoitto oli 447,8 milj. euroa (404,3 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä oli yhteensä -13,8 milj. euroa (-24,2 milj. euroa). Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat rakentamisen ja talotekniikan kaupassa Onnisen Ruotsin LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan myyntiin liittyneet kulut 7,8 milj. euroa, yritysostoihin liittyneet kulut 4,3 milj. euroa sekä Kruunuvuoren Sataman tytäryhtiöyhdistelyyn liittyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, nettona +4,8 milj. euroa. Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät vertailuvuonna olivat Suomen Lähikaupan ketjujen konvertointiin ja kauppapaikkaverkoston muutoksiin liittyvät kulut 7,6 milj. euroa, rakentamisen ja talotekniikan kaupan yrityskauppoihin ja Ruotsin liiketoimintojen rakennejärjestelyyn liittyvät kulut 8,1 milj. euroa sekä kiinteistöjen ja muiden pitkäaikaisten varojen myyntivoitot, -tappiot ja arvonalentumiset -3,8 milj. euroa.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. €	1-12/2019	1-12/2018
Vertailukelpoinen liikevoitto	461,6	428,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
+myyntivoitot	4,6	6,7
-myyntitappiot	-0,9	-0,1
-arvonalentumiset	-	-5,6
+/-rakennejärjestelyt	-17,5	-25,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-13,8	-24,2
Liikevoitto	447,8	404,3

Konsernin jatkuvien toimintojen vertailukelpoinen tulos ennen veroja oli 370,7 milj. euroa (325,2 milj. euroa). Konsernin jatkuvien toimintojen tulos ennen veroja oli 403,3 milj. euroa (294,5 milj. euroa). Konsernin jatkuvien toimintojen tulos osaketta kohden oli 3,31 euroa (2,16 euroa) ja vertailukelpoinen tulos osaketta kohden 2,97 euroa (2,45 euroa). Konsernin oma pääoma osaketta kohden oli 20,44 euroa (19,33 euroa).

K-ryhmän (Keskon ja ketjukauppojen) vähittäis- ja yritysasiakasmyynti (alv 0 %) oli 13 340,8 milj. euroa ja se kasvoi 1,8 % edelliseen vuoteen verrattuna (pro forma). K-Plussa-kanta-asiakasohjelmaan liittyi 98 902 uutta taloutta vuonna 2019. K-Plussa-talouksien määrä oli joulukuun lopussa 2,4 miljoonaa ja K-Plussa-kortinhaltijoita oli 3,5 miljoonaa.

Rahoitus

Konsernin jatkuvien toimintojen liiketoiminnan rahavirta oli 893,1 milj. euroa (748,3 milj. euroa). Liiketoiminnan rahavirta ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta oli 564,8 milj. euroa (437,1 milj. euroa). Rahavirtaa vahvistivat pääomien käytön tehostuminen, maaliskuussa 2019 Keskon Eläkekassan maksama 48,3 milj. euron (57,8 milj. euroa) ylikatepalautus, toukokuussa 2019 Kruunuvuoren Satama Oy:n maksama osinko ja pääoman palautus yhteensä 44,1 milj. euroa sekä toisella vuosipuoliskolla osakkuusyritys Valluga-sijoitus Oy:n maksama osinko 39,3 milj. euroa. Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan rahavirta oli 3,5 milj. euroa (-23,2 milj. euroa). Konsernin liiketoiminnan rahavirta oli 896,6 milj. euroa (725,2 milj. euroa).

Konsernin investointien rahavirta oli -616,8 milj. euroa (-209,0 milj. euroa). Kruunuvuoren Satama Oy:n omistusjärjestelyn vaikutus investointien rahavirtaan oli -84,6 milj. euroa. Vertailuvuoden investointien rahavirta sisältää Venäjän kiinteistöjen divestoinnista saadun kauppahinnan 161,3 milj. euroa.

Konsernin likvidit varat olivat tilikauden lopussa 169,0 milj. euroa (249,6 milj. euroa). Korolliset velat olivat joulukuun lopussa 3 037,3 milj. euroa (2 700,3 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 2 868,4 milj. euroa (2 450,7 milj. euroa), josta leasingvelkoja oli 2 422,2 milj. euroa (2 289,0 milj. euroa). Korolliset nettovelat ilman leasingvelkoja olivat 446,1 milj. euroa (161,6 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli tilikauden lopussa 31,2 % (31,9 %).

Konsernin jatkuvien toimintojen nettorahoituskulut olivat 91,4 milj. euroa (99,7 milj. euroa) sisältäen leasingvelkojen korot, jotka olivat 95,4 milj. euroa (98,6 milj. euroa). Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista oli 46,8 milj. euroa (-10,1 milj. euroa). Kruunuvuoren Satama Oy:n vaikutus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksiin oli 17,8 milj. euroa ja vertailukelpoiseen tulososuuteen +0,3 milj. euroa, kun huomioidaan Kruunuvuoren Satama Oy:n omistusjärjestelyyn liittyvät myyntivoitot sekä arvonalentumiskirjaukset, nettona +17,4 milj. euroa. Kruunuvuoren Satama Oy on yhdistelty osakkuusyhtiönä Kesko-konserniin 14.6.2019 asti, mistä eteenpäin yhtiö on yhdistelty konsernintilinpäätökseen tytäryhtiönä. Muiden osakkuusyritysten yhteisvaikutus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksiin oli 29,1 milj. euroa ja vaikutus vertailukelpoiseen tulososuuteen 0,3 milj. euroa ilman osakkuusyritystuloksiin sisältyviä vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä raportoitavia

myyntivoittoja, 28,7 milj. euroa. Keskon ja Oriolan yhteisyrityksen hyvinvointiketju Hehkon vaikutus edellisen vuoden tulososuuteen oli -11,2 milj. euroa.

Verot

Konsernin jatkuvien toimintojen verot olivat 69,6 milj. euroa (62,1 milj. euroa). Efektiiivinen veroaste oli 17,3 % (21,1 %), mihin vaikutti osaltaan osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista.

Investoinnit

Konsernin jatkuvien toimintojen investoinnit olivat yhteensä 686,1 milj. euroa (417,6 milj. euroa) eli 6,4 % (4,0 %) liikevaihdosta. Kauppapaikkainvestoinnit olivat 227,7 milj. euroa (111,8 milj. euroa), yritysostot 290,5 milj. euroa (172,0 milj. euroa), it-investoinnit 33,9 milj. euroa (48,8 milj. euroa) ja muut investoinnit 134,0 milj. euroa (85,1 milj. euroa). Kruunuvooren Satama Oy:n omistusjärjestelyn vaikutus kauppapaikkainvestointeihin oli 85,3 milj. euroa.

Lopetetut toiminnot

Vuonna 2018 lopetettu Venäjän rautakauppaliiketoiminta raportoidaan konsernitilinpäätöksessä lopetettuna toimintona eikä se sisälly konsernin jatkuvien toimintojen tai rakentamisen ja talotekniikan kaupan tilikauden tai vertailukauden lukuihin. Tilikauden aikana venäläisten tytäryhtiöiden purku saatettiin päätökseen.

Segmentit

Toiminnan kausiluonteisuus

Konsernin liiketoimintojen luonteeseen liittyy kausivaihtelua. Raportoitavien segmenttien liikevaihto ja liikevoitto eivät kerry tasaisesti, vaan ne vaihtelevat vuosineljänneksittäin kunkin segmentin ominaispiirteiden mukaisesti. Vuosineljänneksistä toinen ja kolmas ovat liikevoittotasoltaan vahvimpia, kun taas ensimmäisen vuosineljänneksen merkitys koko vuoden tulokseen on vähäisin. Suomen Lähikaupan, Onnisen, norjalaisten Skattum Handel AS:n, Gipling AS:n ja Sørbøn rautakauppatoimintojen sekä ruotsalaisen Fresks-konsernin

yritysostot voimistavat kausivaihtelua eri vuosineljännesten välillä. Näiden yritysten liikevoittotasot ovat matalimmat ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Päivittäistavarakauppa

	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto, milj. €	5 531,2	5 385,7
Liikevoitto, vertailukelpoinen, milj. €	327,9	294,5
Liikevoitto-%, vertailukelpoinen	5,9	5,5
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	14,5	13,1
Investoinnit, milj. €	180,8	124,1
Henkilökunta keskimäärin	6 063	6 094

Liikevaihto, milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Kehitys, %
Myynti K-ruokakaupoille			
K-Citymarket, elintarvike	1 150,4	1 108,1	+3,8
K-Supermarket	1 417,0	1 377,4	+2,9
K-Market*	1 336,3	1 250,6	+6,9
K-Citymarket, käyttötavara	584,6	581,2	+0,6
Kespro	944,9	871,5	+8,4
Muut ja eliminoinnit	98,0	196,9	-50,2
Yhteensä	5 531,2	5 385,7	+2,7

* K-Markettiin kohdistuneen liikevaihdon vertailukelpoinen kehitys oli +5,3 %.

Päivittäistavarakaupan liikevaihto oli 5 531,2 milj. euroa (5 385,7 milj. euroa) ja se kasvoi 2,7 %. Liikevaihto kasvoi kaikissa ruokakauppaketjuissa sekä Kesprossa. Liikevaihdon kehitykseen K-Market-ketjussa vaikuttivat Suomen Lähikaupan kauppapaikkaverkoston muutokset sekä kauppojen siirtäminen kauppiaille vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla. Liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti 3,2 %. Vertailukelpoinen muutos on laskettu sisällyttämällä liikevaihtoon ne Suomen Lähikaupalta hankitut kaupat, jotka ovat kuuluneet verkostoon sekä tilikaudella että vertailukaudella, sekä sisällyttämällä liikevaihtoon vuonna 2018 ostettujen Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin vertailukelpoiset kuukaudet.

Päivittäistavaroiden kokonaismarkkinoiden Suomessa (sis. alv) arvioidaan kasvaneen noin 2,6 % (Keskon oma arvio) ja vähittäishintojen arvioidaan nousseen noin 1,4 % (sis. alv), (Keskon oma arvio perustuen PTY:n hintakehitysarvioon). K-ryhmän päivittäistavaramyyntin kasvu oli 3,7 % (sis. alv), mikä ylitti selvästi markkinakehityksen. K-ryhmän myynti kasvoi kaikissa ruokakaupparetjussa.

Päivittäistavarakaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 327,9 milj. euroa (294,5 milj. euroa) ja se kasvoi 33,4 milj. euroa. Päivittäistavarakaupassa kannattavuutta paransivat hyvä myynnin kehitys kauppapaikkaverkoston uudistamisen ja kauppakohtaisten liikeideoiden myötä ja toiminnan tehokkuuden parantuminen.

Päivittäistavarakaupan liikevoitto oli 334,6 milj. euroa (285,9 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat 6,7 milj. euroa (-8,7 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tuotot, 5,9 milj. euroa, liittyvät Kruunuvuoren Satama Oy:n konserniyhdistelyyn. Vertailuvuoden vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liittyivät pääosin Suomen Lähikaupan uudelleenjärjestelyyn, -7,6 milj. euroa.

Päivittäistavarakaupan investoinnit olivat 180,8 milj. euroa (124,1 milj. euroa), josta kauppapaikkainvestoinnit olivat 157,0 milj. euroa (89,5 milj. euroa). Kruunuvuoren Satama Oy:n osuus kauppapaikkainvestoinneista oli 62,8 milj. euroa. Muista kauppapaikkainvestoinneista kauppojen uudistuksia ja laajennuksia oli 73 %.

Rakentamisen ja talotekniikan kauppa

	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto, milj. €	4 331,1	4 102,6
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	3 984,5	3 728,0
Erikoiskauppa	346,7	374,6
Liikevoitto, vertailukelpoinen, milj. €	142,8	126,8
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	133,3	117,5
Erikoiskauppa	9,5	9,3
Liikevoitto-%, vertailukelpoinen	3,3	3,1
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa	3,3	3,2
Erikoiskauppa	2,7	2,5
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	7,4	7,9
Investoinnit, milj. €	332,7	200,7
Henkilökunta keskimäärin	12 630	11 668

Liikevaihto, milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Kehitys, %
Rautakauppa, Suomi	908,4	892,1	+1,8
K-Rauta, Ruotsi	163,7	174,6	-6,3
K-Bygg, Ruotsi	132,8	-	-
Byggmakker, Norja	386,9	370,4	+4,4
Kesko Senukai, Baltia	715,5	602,1	+18,8
OMA, Valko-Venäjä	146,6	128,2	+14,4
Onninen, Suomi	909,6	881,4	+3,2
Onninen, Ruotsi	121,2	150,9	-19,7
Onninen, Norja	237,8	251,9	-5,6
Onninen, Baltia	85,2	77,2	+10,4
Onninen, Puola	237,2	239,0	-0,7
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa ilman erikoiskauppaa yhteensä	3 984,5	3 728,0	+6,9
Vapaa-ajankauppa, Suomi	203,7	201,6	+1,1
Konekauppa	143,0	173,0	-17,4
Erikoiskauppa yhteensä	346,7	374,6	-7,5
Yhteensä	4 331,1	4 102,6	+5,6

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihto oli 4 331,1 milj. euroa (4 102,6 milj. euroa) ja se kasvoi 5,6 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 2,1 %. Liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti Suomessa, Baltiassa ja Valko-Venäjällä. Norjassa ja Ruotsissa liikevaihto kasvoi toteutuneiden yrityskauppojen ansiosta.

Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu paikallisissa valuutoissa sisällyttämällä liikevaihtoon vuonna 2018 ostettujen Skattum Handel AS:n, Gipling AS:n ja 1A Groupin vertailukelpoiset kuukaudet, ja ilman 31.1.2019 ostettujen Sørbøn rautakauppatoimintojen, 17.5.2019 ostetun Fresks-konsernin, 15.5.2019 myydyn Onninen AB:n LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan ja 1.8.2019 myydyn Suomen maatalouskonekaupan vaikutusta.

Norjalaisen Sørbøn rautakaupat, jotka operoivat aiemmin kauppiasliiketoimintamallilla Byggmakker-kauppoja, siirtyivät kiinteistöineen Kesko Oyj:n tytäryhtiöiden Skattum Handel AS:n ja Rake Eiendom AS:n omistukseen 31.1.2019. Fresks-konserni siirtyi Kesko Oyj:n tytäryhtiön K-rauta AB:n omistukseen 17.5.2019. Ruotsissa on lanseerattu uusi ammattirakentajille suunnattu brändi nimeltään K-Bygg, jonka alla myös Fresks-konserni palvelee asiakkaita. Suomen maatalouskonekaupan liiketoiminta myytiin 1.8.2019.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihto Suomessa oli 1 991,6 milj. euroa (1 972,0 milj. euroa) ja se kasvoi 1,0 %. Liikevaihto kasvoi Suomessa vertailukelpoisesti 1,5 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto oli 2 339,6 milj. euroa (2 130,6 milj. euroa) ja se kasvoi 9,8 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti 2,6 %. Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihdosta 54,0 % (51,9 %) tuli ulkomaan toiminnoista.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevaihto ilman erikoiskaupan liiketoimintoja oli 3 984,5 milj. euroa (3 728,0 milj. euroa) ja se kasvoi 6,9 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 2,7 %.

Rautakaupan liikevaihto oli 2 447,8 milj. euroa (2 161,8 milj. euroa) ja se kasvoi 13,2 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 3,3 %. Liikevaihto kasvoi Suomessa 1,8 % ja Baltiassa 18,8 %. Liikevaihto kasvoi paikallisessa valuutassa Valko-Venäjällä 11,4 %, Norjassa 7,2 % ja Ruotsissa 75,1 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi Suomessa 1,3 % sekä Baltiassa 13,3 % ja laski Ruotsissa 3,3 % sekä Norjassa 7,8 %.

Onnisen liikevaihto oli 1 587,7 milj. euroa (1 597,3 milj. euroa) ja se laski 0,6 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto kasvoi 3,0 %. Liikevaihto kasvoi Suomessa 3,2 % ja Baltiassa 10,4 %. Puolassa liikevaihto oli paikallisessa valuutassa edellisen vuoden tasolla. Liikevaihto laski paikallisessa valuutassa Norjassa 3,1 % ja Ruotsissa 17,1 %. Ruotsissa liikevaihto kasvoi vertailukelpoisesti 20,8 % ottaen huomioon tilikaudella toteutettu LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan myynti.

Erikoiskaupan liikevaihto oli 346,7 milj. euroa (374,6 milj. euroa) ja se laski 7,5 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto laski 3,7 %. Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu ilman 1.8.2019 myydyn Suomen maatalouskonekaupan vaikutusta. Vapaa-ajankaupan liikevaihto oli 203,7 milj. euroa (201,6 milj. euroa) ja se kasvoi 1,1 %. Konekaupan liikevaihto oli 143,0 milj. euroa (173,0 milj. euroa) ja se laski 17,4 %. Konekaupan liikevaihto Suomessa oli 13,4 milj. euroa (28,2 milj. euroa) ja se laski 52,5 %. Ulkomaan toimintojen liikevaihto oli 129,6 milj. euroa (144,8 milj. euroa) ja se laski 10,5 %.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 142,8 milj. euroa (126,8 milj. euroa) ja se kasvoi 16,0 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Rakentamisen ja talotekniikan kaupan vertailukelpoinen liikevoitto ilman erikoiskaupan liiketoimintoja oli 133,3 milj. euroa (117,5 milj. euroa) ja se kasvoi 15,7 milj. euroa. Rautakaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 83,3 milj. euroa (72,5 milj. euroa) ja se kasvoi 10,8 milj. euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi rautakaupassa Suomessa, Norjassa, Ruotsissa ja Valko-Venäjällä. Norjassa ja Ruotsissa kannattavuus on parantunut toteutettujen yrityskauppojen ansiosta. Baltiassa vertailukelpoinen liikevoitto alitti vertailuvuoden tason. Vuonna 2018 ja vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla toteutuneiden yritysostojen osuus vertailukelpoisesta liikevoitosta oli 13,4 milj. euroa (2,1 milj. euroa). Onnisen vertailukelpoinen liikevoitto oli 50,0 milj. euroa (45,0 milj. euroa). Onnisen vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi Suomessa, Ruotsissa ja Puolassa. Baltiassa Onnisen vertailukelpoinen liikevoitto pysyi edellisen vuoden tasolla. Erikoiskaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 9,5 milj. euroa (9,3 milj. euroa).

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan liikevoitto oli 127,6 milj. euroa (113,3 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat -15,3 milj. euroa (-13,5 milj. euroa). Merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat Onnisen Ruotsin LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan myyntiin liittyvät kuluerät -7,8 milj. euroa.

Vertailuvuoden merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat yrityskauppoihin ja Ruotsin liiketoimintojen rakennejärjestelyyn liittyvät kulut -8,1 milj. euroa sekä kiinteistöjen ja muiden pitkäaikaisten varojen myyntivoitot, -tappiot ja arvonalentumiset -3,8 milj. euroa.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan investoinnit olivat yhteensä 332,7 milj. euroa (200,7 milj. euroa), josta kauppapaikkainvestoinnit olivat 60,2 milj. euroa (21,8 milj. euroa) ja yritysostot 233,2 milj. euroa (159,0 milj. euroa). Kruunuvuoren Satama Oy:n osuus kauppapaikkainvestoinneista oli 22,4 milj. euroa. Tilikaudella toteutettiin Norjassa Sørbøn rautakauppatoimintojen ja Ruotsissa Fresks-konsernin yritysostot.

Autokauppa

	1-12/2019	1-12/2018
Liikevaihto, milj. €	863,9	893,1
Liikevoitto, vertailukelpoinen, milj. €	26,8	35,2
Liikevoitto-%, vertailukelpoinen	3,1	3,9
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	9,5	20,8
Investoinnit, milj. €	131,3	49,0
Henkilökunta keskimäärin	1 179	835

Liikevaihto, milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Kehitys, %
K-Auto	816,1	830,9	-1,8
AutoCarrera	49,5	63,1	-21,5
Yhteensä	863,9	893,1	-3,3

Autokaupan liikevaihto oli 863,9 milj. euroa (893,1 milj. euroa) ja se laski -3,3 %. Vertailukelpoisesti liikevaihto laski 11,6 %. Autokaupan kuluttajamarkkinassa kysyntään vaikutti vuoden aikana epävarmuus autoverotuksesta ja autojen käyttövoimaan liittyvä keskustelu sekä muutos WLTP-päästömittausten menetelmässä. Vertailukelpoinen muutos-% on laskettu ilman 1.3.2019 Huittisten Laatuautolta ja LänsiAutolta ostettujen autokauppaliiketoimintojen sekä 1.7.2019 Laakkonen-konsernilta ostettujen Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen vaikutusta.

Henkilö- ja pakettiautojen yhteenlaskettu ensirekisteröintien markkinakehitys oli -5,4 % (1,3 %). Autokaupan maahantuomien Volkswagen-, Audi-, SEAT- ja Porsche-henkilöautojen sekä Volkswagen- ja MAN-pakettiautojen yhteenlaskettu markkinaosuus oli 16,9 % (18,5 %).

Autokaupan vertailukelpoinen liikevoitto oli 26,8 milj. euroa (35,2 milj. euroa) ja se laski 8,5 milj. euroa liikevaihdon laskusta johtuen. AutoCarreran vertailukelpoinen liikevoitto oli 1,1 milj. euroa (4,5 milj. euroa).

Autokaupan liikevoitto oli 25,5 milj. euroa (35,1 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä oli -1,2 milj. euroa (-0,1 milj. euroa) ja ne liittyivät toteutettuihin tehostamistoimiin sekä rakennejärjestelyihin.

Autokaupan investoinnit olivat 131,3 milj. euroa (49,0 milj. euroa). Huittisten Laatuauton ja LänsiAuton autokauppaliiketoimintojen sekä Laakkonen-konsernin Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen yritysostot olivat yhteensä 57,4 milj. euroa. Investoinnit sisältävät leasing-autokantaan hankitut autot sekä takaisinostovelvoitteella myydyt vuokraamoautot.

Muutokset konsernin rakenteessa

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Byggnakker toteutti Sørbø Trelast AS:n ja Tau & Jørpeland Bygg AS:n rautakauppatoimintojen oston. Kauppaan sisältyy kaksi Byggnakker-myymlää ja myös yritysasiakkaita palveleva logistiikkakeskus Norjassa.

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy toteutti Huittisten Laatuauto Oy:n Volkswagen- ja SEAT-liiketoimintojen oston Forssassa ja Huittisissa sekä LänsiAuto Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen oston Kotkassa, Kouvolassa ja Lappeenrannassa.

Kesko-konserniin kuuluva K-rauta AB toteutti Fresks-konsernin oston Litorinalta, Oscarson Investiltä ja yhtiön johdolta. Fresks-konserni on merkittävä toimija Ruotsin rautakaupassa. Kauppa vahvistaa merkittävästi Keskon markkina-asemaa Ruotsissa, erityisesti kasvavassa ammattirakentajien asiakassegmentissä.

Kruunuvuoren Satama Oy:stä tuli Kesko Oyj:n täysin omistama tytäryhtiö 14.6.2019, kun Kesko Oyj, Keskon Eläkekassa ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen toteuttivat sopimuksensa purkaa Kruunuvuoren Satama Oy:n yhteisomistus.

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy toteutti Laakkonen-konsernin Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen oston.

Kesko-konserniin kuuluva Konekesko Oy myi Suomen maatalouskoneoliiketoiminnan Danish Agro Machineryn suomalaiselle tytäryhtiölle Finnish Agro Machinerylle.

Tärkeimmät kestävän kehityksen tavoitteet ja tulokset

Tärkeimmät sitoumukset, politiikat ja periaatteet

Vastuullisuus on K-ryhmälle strateginen valinta ja jokapäiväistä työtä. Keskon toiminta perustuu Keskon arvoon, visioon ja missioon. Vastuullisuustyötä ohjaavat Keskon vastuullisuusstrategia, vastuullisuusohjelma, yleiset yhteiskuntavastuun periaatteet, K Code of Conduct -ohjeisto ja Keskon ostotoiminnan eettiset periaatteet.

Keskon toimintaa ohjaavia keskeisiä konsernitasoisia politiikkoja ovat muun muassa riskienhallintapolitiikka, rahoituspolitiikka, tietosuojapolitiikka, tietoturvapoliittika, turvallisuuspolitiikka, ympäristö- ja energiapolitiikka, henkilöstöpolitiikka sekä tekoälyn hyödyntämisen eettiset periaatteet.

Keskossa kiinnitetään erityistä huomiota tietosuoja-asioihin. Huolehdimme siitä, että kaikki henkilötiedot ovat turvassa ja niitä käytetään luottamuksellisesti. Keskossa on luotu prosessit toimenpitepyyntöjen käsittelyyn sekä mekanismit tietovuotojen havaitsemiseen ja raportointiin.

Kesko on sitoutunut tukemaan toiminnassaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals, SDGs). Keskon ja sen sidosryhmien kannalta kolme olennaisinta tavoitetta ovat Vastuullista kuluttamista, Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua sekä Ilmastotekojä. Keskon ihmisoikeussitoumuksen mukaisesti Kesko kunnioittaa kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia.

Keskon vastuullisuusohjelma sisältää sekä lyhyen että pitkän aikavälin tavoitteita. Ohjelmassa on kuusi teemaa: Hyvä hallinto ja talous, Asiakkaat, Yhteiskunta, Työyhteisö, Vastuullinen hankinta ja kestävät valikoimat sekä Ympäristö.

Kesko on raportoinut toiminnastaan Global Reporting Initiativen (GRI:n) laatiman kestävän kehityksen raportointiohjeiston mukaisesti vuosittain vuodesta 2000 lähtien. Keskon vuosiraportin Kestävä kehitys -osio noudattaa GRI-standardeja peruslaajuuden (Core) mukaisesti ja kattaa taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun keskeisimmät osa-alueet. Keskon vuosiraportissa kerrotaan yksityiskohtaisemmin Keskon kestävän kehityksen periaatteista, johtamisesta, tavoitteista, prosesseista ja tuloksista.

Kesko kestävän kehityksen indekseissä

Pitkäjänteisen vastuullisuustyön tuloksena Kesko on listattu useisiin merkittäviin kestävän kehityksen indekseihin, kuten Dow Jonesin kestävän kehityksen World- ja Europe -indekseihin, FTSE4Good-indeksiin ja STOXX Global ESG Leaders -indeksiin.

Kesko on Maailman 100 vastuullisimman yrityksen Global 100 -listalla sijalla 99 vuonna 2020 (sijalla 88 vuonna 2019). Kesko on ruokakaupan (Food and Beverage Retail) -sarjassa ainoana listalle päässyt yritys tänä vuonna.

Kesko valittiin syyskuussa 2019 Dow Jonesin kestävän kehityksen indekseihin DJSI World ja DJSI Europe. Kesko sai toimialansa parhaat kokonaispisteet ympäristövastuun osa-alueelta. Taloudellisen vastuun osa-alueella Kesko sai toimialansa parhaat pisteet asiakkaiden yksityisyyden suojan hallinnasta. Kesko on ollut aiemmin mukana DJSI-indekseissä vuosina 2003–2014 ja 2017–2018.

Ihmisoikeudet ja hankinta

Kesko julkaisi syyskuussa 2016 ihmisoikeuksiin liittyvän sitoumuksensa ja vaikutusarviointinsa YK:n Yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden mukaisesti.

Ihmisoikeusarviointi katselmoidaan kolmen vuoden välein vastuullisuuden johtoryhmässä, viimeksi syksyllä 2019.

Keskon ihmisoikeussitoumuksen mukaisesti Kesko kunnioittaa kaikkia kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia. Keskon hankintaa ohjaavat Keskon ostotoiminnan eettiset periaatteet, jotka perustuvat Kansainvälisessä Työjärjestössä (ILO) hyväksytyihin työelämän perusoikeuksiin, YK:n ihmisoikeuksien julistukseen ja lapsen oikeuksien yleissopimukseen.

Konserniohjeistuksen mukaisesti kaikkiin sopimuksiin, joilla Kesko-konsernin yhtiöt hankkivat tuotteita ja palveluita konsernin ulkopuolisilta tahoilta, tulee lisätä K Code of Conduct -toimintaohjetta koskevat sopimuslausekkeet.

Kesko kiinnittää erityistä huomiota hankintaketjunsä ihmisoikeuskysymyksiin ja työoloihin maissa, joissa riskit ihmisoikeusloukkauksille ovat suurimmat. Kesko hyödyntää riskimaissa sijaitsevien tavarantoimittajien arvioinnissa kansainvälisiä sosiaalisen vastuun arviointijärjestelmiä, ensisijaisesti amfori BSCI -auditointia. Kesko on amforin jäsen ja osallistuu amfori BSCI:hin (amfori Business Social Compliance Initiative). Keskon periaatteena on tehdä yhteistyötä vain sellaisten riskimaatavarantoimittajien kanssa, jotka ovat sosiaalisen vastuun auditointien piirissä tai käynnistävät prosessin yhteistyön alkaessa.

Kesko ohjaa sosiaalisen ja ympäristövastuun kannalta kriittiseksi tunnistettuja raaka-aineita sisältävien tuotteiden hankintaa kestävä kehityksen linjauksilla. Kestävä kehityksen linjauksia oli vuoden 2019 lopussa yhteensä yhdeksän, joista uusin on keväällä 2019 julkaistu kaakaolinjaus.

Kesko on mukana bangladeshilaisten tehtaiden turvallisuutta edistävässä Accord-sopimuksessa (2018 Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh). Kesko on kiinalaisen lastenoikeuksia ajavan the Center of Child Rights and Corporate Social Responsibility (CCR CSR) -organisaation jäsen. Vuonna 2019 Kesko avasi siirtotyöntekijöiden lapsille kesäpäiväkodin työmaavälitehtaan yhteyteen Kiinassa yhteistyössä CCR CSR:n kanssa.

Tuoteturvallisuus

Kesko ja K-ryhmän kaupat ovat yhdessä tavarantoimittajiensa kanssa vastuussa tuotteiden käyttäjille siitä, että tuotteet täyttävät kaikki Suomen ja EU-lainsäädännön vaatimukset, ovat käyttäjilleen turvallisia ja vastaavat laatulupauksia. Pakkausmerkinnöissä noudatetaan lainsäädännön vaatimuksia ja viranomaissuosituksia. Kaikilla elintarviketoiminnoilla on lainsäädännön edellyttämä omavalvontasuunnitelma.

Tuotteiden terveys- ja turvallisuusvaikutusten arviointi on osa Keskon päivittäistavarakaupan tuotetutkimuksen toimintaa. Se edellyttää, että omien elintarvikemerkituotteiden valmistajilla on kansainvälinen tuoteturvallisuuden varmentava sertifiointi. Keskon päivittäistavarakauppa hyväksyy muun muassa seuraavat standardit: BRC, IFS, FSSC 22000 ja GlobalGAP. Tuotetutkimusyksikön laboratorio valvoo päivittäistavarakaupan omien tuotemerkkien ja oman maahantuonnin tuoteturvallisuutta ja laatua. Laboratorio on FINAS-akkreditointipalvelujen akkreditoima testauslaboratorio T251, joka on hyväksytty SFS-EN ISO/IEC 17025 -standardin mukaiseksi.

Ilmasto ja ympäristö

K-ryhmän ympäristö- ja energiapolitiikka ohjaa Kesko-konsernin ja K-ryhmään kuuluvien kauppojen toimintaa kaikissa toimintamaissa. Keskon keskeisten yhteistyökumppaneiden edellytetään noudattavan vastaavia ympäristöjohtamisen periaatteita.

Keskon suorista ympäristövaikutuksista merkittävimpiä ovat kiinteistöjen käyttämän sähkö- ja lämpöenergian tuotannossa syntyvät päästöt, kuljetusten aiheuttamat päästöt sekä varastotoiminnoissa ja kaupoissa syntyvät jätteet. Suurimmat epäsuorat vaikutukset liittyvät myytävien tuotteiden valmistukseen, käyttöön ja loppusijoittamiseen. Keskon päivittäistavarakaupalla on merkittävä rooli ruokahävikin vähentämisessä yhteistyössä elintarvikeketjun kanssa alkutuotannosta asiakkaaseen asti.

Kesko sitoutuu kansainvälisten ilmastokokousten tavoitteisiin hillitä ilmaston lämpenemistä. Kesko on asettanut tieteeseen perustuvat päästötavoitteet toiminnalleen ja toimitusketjulle. Kesko on sitoutunut vähentämään suoraa ja epäsuoraa (Scope 1 ja 2) päästöjään 18 % vuoteen 2025 mennessä vuoden 2015 tasosta. Kesko on myös sitoutunut

vähentämään toimitusketjustaan aiheutuvia muita epäsuoria päästöjä siten, että 90 % Keskon suurimmista tavarantoimittajista asettaa omat päästötavoitteensa vuoteen 2025 mennessä.

Kesko osallistuu ilmastonmuutoksen hillintään lisäämällä uusiutuvan energian hankintaa ja omaa tuotantoa sekä edistämällä energiatehokkuutta. Kesko on mukana kaupan alan energiatehokkuussopimuksen toimenpideohjelmassa vuosille 2017–2025, jonka mukaan Kesko sitoutuu vähentämään energiankulutustaan erilaisin säästötoimenpitein 7,5 %.

Keskon Suomessa hankkima sähkö K-kauppoihin ja muihin Keskon kiinteistöihin on 100 % uusiutuvalla energialla tuotettua. Osana energiastategiaansa Kesko rakentaa aurinkovoimaloita kauppojen ja kiinteistöjensä yhteyteen. Vuoden 2019 lopussa K-ryhmän kaupoissa ja kiinteistöissä oli yhteensä 34 aurinkovoimalaa, joiden yhteenlaskettu teho on noin 12 MWp.

Vuonna 2019 aloitimme laajan työn, jonka tarkoituksena on tunnistaa toimialakohtaisesti ilmaston kannalta kestävät tuotteet. Määrittelimme kestäviksi sellaiset tuotteet, joiden ilmastovaikutus on verrokkituotetta merkittävästi pienempi tai joilla on merkitystä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Tavoitteenamme on jatkossa seurata ja raportoida kestävien tuotteiden myyntiä.

Ilmaston liittyvät riskit ja mahdollisuudet

Keskossa ilmastonmuutokseen liittyviä riskejä arvioidaan säännöllisesti osana vastuullisuusriskienarviointia. Merkittävimmistä riskeistä raportoidaan Keskon hallitukselle ja markkinoille osana konsernin riskienhallinnan ohjaus- ja hallintamallia.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamia transitoriskejä Keskolle ovat lisääntyvä sääntely, joka edellyttää muutoksia liiketoimintaan ja aiheuttaa lisäkustannuksia, sekä pidemmällä aikavälillä kulutuskäyttäytymisen muutos, joka edellyttää muutoksia liiketoimintamalleihin. Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen on fyysinen riski, joka vaikuttaa tuotteiden saatavuuteen ja aiheuttaa häiriöitä logistiikassa ja kauppapaikkaverkostossa.

Tunnistettuja ilmastonmuutokseen liittyviä mahdollisuuksia ovat ilmaston kannalta kestävät tuotteet, liikkumiseen liittyvät uudet liiketoimintamallit, energiatehokkuutta parantavat tuotteet ja palvelut sekä kiertotalouden edistäminen.

Kestävän kehityksen tavoitteisiin sidottu rahoitus

Lokakuussa 2019 Kesko sopi yhteensä 700 milj. euron rahoituksesta, jonka korkomarginaali huomioi sen, miten Kesko saavuttaa hiilijalanjäljelle, ruokahävikille ja riskimaiden auditoinneille asetetut vastuullisuustavoitteet. Lainaa nostettiin 300 milj. euroa ja sitä on mahdollisuus nostaa myöhemmin lisää.

Henkilöstö

Konsernin jatkuvien toimintojen henkilökuntamäärä oli kokoaikaisiksi työntekijöiksi muutettuna keskimäärin 20 846 (19 579) henkilöä. Henkilömäärää kasvattavat toteutuneet yritysostot Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Joulukuun 2019 lopussa konsernin jatkuvien toimintojen henkilömäärä oli 25 168 (23 401), joista Suomessa työskenteli 12 657 (11 878) ja Suomen ulkopuolella 12 511 (11 523) henkilöä.

Ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö on toiminnan perusta. Keskon henkilöstöpolitiikka, K Code of Conduct ja yhteiset toimintaperiaatteet ohjaavat Keskon henkilöstöjohtamista. Henkilöstöpolitiikan käytännön toteuttamista ohjaavat Keskon henkilöstöperiaatteet. Lähin esimies on työnantajan edustaja henkilöstöasioissa.

Keskon strategian toteuttamisen varmistamiseksi yhtiön tavoiteasetannan, suorituksen johtamisen, henkilöstön kehittämisen sekä palkitsemisen menetelmät perustuvat tiedolla johtamiseen. Henkilöstön rekrytoinnit perustuvat tarpeeseen, hyväksytyyn resursointisuunnitelmaan sekä tunnistettuihin muutoshankkeisiin. Kuhunkin tehtävään valitaan soveltuvin henkilö ja määritetyissä tehtävissä hyödynnämme ulkopuolista arviointia rekrytoinnin tukena.

Henkilöstön tyytyväisyyttä ja työhyvinvointia mitataan ja tulosten perusteella laaditaan eri organisaatiotasoisia kehittämistoimenpiteitä. Ennakoivan henkilöstön työhyvinvoinnin ja

työkyvyn ohjaamisen tavoitteena on alentaa sairauspoissaolojen määrää sekä ennaltaehkäistä työtapaturmia ja työkyvyttömyyseläkkeitä.

Keskossa toimii yhdenvertaisuussuunnitelman mukainen työnantajan, henkilöstön ja työsuojelutoiminnan edustajista koostuva ryhmä, joka käsittelee konsernin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoasioita. Syrjinnän vastainen työ on toiminnassa keskeistä. Ryhmän selvitystoiminta kattaa muun muassa rekrytoinnin, urakehityksen ja koulutuksen, palkkauksen sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen.

Compliance-ohjelmat

Keskon lakiasiat, riskienhallinta ja liiketoiminnot kartoittavat ja priorisoivat lakien ja Keskon toimintaperiaatteiden noudattamiseen liittyviä riskejä säännöllisesti. Riskialueiden priorisoinnin perusteella Keskon Governance, Risk and Compliance (GRC)-ohjausryhmässä määritellään tarvittavat konserni- tai toimialakohtaiset compliance-ohjelmat, jotka konsernin johto vahvistaa ja joista raportoidaan Keskon hallituksen tarkastusvaliokunnalle. GRC-ohjausryhmässä seurataan muutoksia lakien ja toimintaperiaatteiden noudattamiseen liittyvissä riskeissä sekä ohjataan ja valvotaan konsernin compliance-ohjelmien toteutumista.

Korruption ja lahjonnan torjunta

K Code of Conductin avulla varmistetaan, että kaikilla Keskossa on sama näkemys arvoista ja periaatteista, jotka ohjaavat päivittäistä työtä. Yhdeksällä kielellä julkaistun ohjeiston periaatteet ovat samat jokaiselle keskolaiselle kaikissa toimintamaissa. K Code of Conduct

ohjeistaa, mitä keskolaisilta ja yhteistyökumppaneilta odotetaan liittyen muun muassa ihmisoikeuksiin, ympäristön huomiointiin ja reiluun kilpailuun.

Keskon suhtautuminen lahjontaan on ehdottoman kielteinen. K Code of Conductin keskeisiä kohtia ovat ”Emme tarjoa emmekä vastaanota lahjuksia” sekä ”Noudatamme Keskon periaatteita vieraanvaraisuudesta ja lahjoista”.

Vuosittain Kesko-konsernin koko henkilöstö veloitetaan kuittaamaan sitoutumisensa K Code of Conductin noudattamiseen. Keskon lakiasiat, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus järjestävät K Code of Conduct -koulutustilaisuuksia. Kesko-konsernin sisäinen tarkastus tarkastaa ja varmistaa johtamisen, valvonnan, riskienhallinnan ja hallinnoinnin toimivuutta ja tehokkuutta Kesko-konsernissa. Keskon sisäinen tarkastus kiinnittää erityistä huomiota väärinkäytöksiä ja taloudellisia menetyksiä estävien kontrollien toimivuuteen.

Henkilökunta voi esittää kysymyksiä ja kehitysehdotuksia oman esimiehensä lisäksi sähköisen keskustelukanavan kautta myös nimettömästi.

SpeakUp on sekä yhteistyökumppaneiden että oman henkilökunnan luottamuksellinen ilmoituskanava, joka on tarkoitettu ilmoittajan tietoon tulleiden rikos- ja väärinkäytös-epäilyjen ilmoittamiseen silloin, kun tietoa ei voi jostakin syystä välittää suoraan Keskon vastuuhenkilöille. SpeakUp-kanavaa voi käyttää myös arvopaperimarkkinasääntelyn oletetuista rikkomuksista ilmoittamiseen.

Tärkeimmät tavoitteet ja niissä saavutetut tulokset

	Tavoite	Menetelmä	Tulos 2019
Ihmisoikeudet ja hankinta	Oman suoran riskimaatuonnin tuotannon sosiaalinen vastuu on varmennettu	Riskimaatavarantoimittajien tehtaille tai viljelmille tehdyt täydet amfori BSCI -auditoinnit.	180 (190) tehtaalle tai viljelmälle tehtiin täysi amfori BSCI -auditointi.
		Riskimaatavarantoimittajien tehtaille tai viljelmille tehdyt amfori BSCI -seuranta-auditoinnit.	172 (135) tehtaalle tai viljelmälle tehtiin amfori BSCI -seuranta-auditointi.
		Riskimaatavarantoimittajilla voimassa olevat sosiaalisen vastuun auditoinnit ja sertifiointit.	Riskimaatoimittajilla oli 733 (585) voimassaolevaa sosiaalisen vastuun auditointia ja sertifiointia.
Tuoteturvallisuus	Tuotteet ovat käyttäjilleen turvallisia ja vastaavat laatulupauksia	Omien elintarvikemerkkituotteiden valmistajilla on kansainvälinen tuoteturvallisuuden varmentava sertifiointi.	605 (521) tavarantoimittajalla on audit-sertifikaatti.
		Tuotetutkimusyksikkö valvoo päivittäistavara-kaupan omien merkkin ja oman maahantuonnin tuoteturvallisuutta ja laatua.	Tuotetutkimuksen laboratorion ja koekeittien tutkimat tuotenäytteet 7 405 (7 678) kpl.
		Jos markkinoille saatetun tuotteen laadussa havaitaan virhe, tuotteelle tehdään takaisinvelto.	Tuotteiden takaisinvedot: 164 (182) kpl, joista K-ryhmän omia merkkituotteita: 46 (48) kpl. Omien merkkituotteiden julkiset takaisinvedot (tapaukset, joissa tuotevirhe voi vaarantaa kuluttajan terveyden) 2 (2) kpl.
Ilmasto ja ympäristö	Keskon toiminnan aiheuttamien ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentäminen	Kesko on mukana kaupan alan energiatehokkuussopimuksessa Suomessa ja sitoutuu vähentämään energiankulutustaan erilaisin säästötoimenpitein 7,5 % vuosina 2017-2025.	Energiankulutus Keskon hallinnoimissa kiinteistöissä kaikissa toimintamaissa (Q4/2018-Q3/2019) 924 (931) GWh.
		Keskon Suomessa hankkima sähkö K-kauppoihin ja muihin Keskon kiinteistöihin on 100 % uusiutuvalla energialla tuotettua.	Uusiutuvan sähkön hankinta 560 (580) GWh, omien aurinkovoimaloiden määrä 34 (27) kpl ja sähköntuotanto 6,8 (4,1) GWh Suomessa.
		Viime vuosina Kesko on rakentanut aurinkovoimaloita K-kauppojen yhteyteen.	Scope 1 ja 2 -päästöt kaikissa toimintamaissa (Q4/2018-Q3/2019) 118 879 (124 756) tCO ₂ e.
Henkilöstö	Keskona on strategian toteuttamiseen tarvittava ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö	Suorituksen johtamisprosessin mukaisesti sovitaan henkilökohtaiset tavoitteet yhdessä esimiehen kanssa.	Tavoitteet asetettu noin 85 (80) %:lle kohderyhmästä.
		Henkilöstön tyytyväisyyttä ja sitoutumista mitataan joka toinen vuosi toteutettavassa henkilöstötutkimuksessa (edellinen toteutus 2019). Tätä täydentää pulssikysely (toteutettu 2018).	Henkilöstön sitoutuminen vuonna 2019 oli 76 (78) %. Henkilöstöstä 76 (76) % on valmis suosittelemaan K-ryhmää työnantajana (vuonna 2019).
		Aktiivisella varhaisella tunnistamisella ja puuttumisella sairauspoissaoloihin edistetään henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä.	Sairauspoissaolot 4,7 % (4,7 %). Työkyvyttömyyseläkkeet 21 kpl (17 kpl).
Korruption ja lahjonnan torjunta (Hallinnointi)	100 % sitoutuminen K Code of Conductin noudattamiseen	K Code of Conductin keskeisiä kohtia ovat ”Emme tarjoa emmekä vastaanota lahjuksia” sekä ”Noudatamme Keskon periaatteita vieraanvaraisuudesta ja lahjoista”.	Vuosikuitauksen allekirjoittaneita henkilöstöstä 82 % (79 %).
		SpeakUp on oman henkilökunnan ja yhteistyökumppaneiden luottamuksellinen ilmoituskanava, joka on tarkoitettu ilmoittajan tietoon tulleiden rikos- ja väärinkäytösepäilyjen ilmoittamiseen silloin, kun tietoa ei voi jostakin syystä välittää suoraan Keskon vastuuhenkilöille. SpeakUp-kanavaa voi käyttää myös arvopaperimarkkinasääntelyn oletetuista rikkomuksista ilmoittamiseen.	SpeakUp-kanavassa vastaanotetut ilmoitukset 28 (11) kpl.

Osake, osakemarkkinat ja hallituksen valtuudet

Kesko Oyj:ssä oli joulukuun 2019 lopussa yhteensä 100 019 752 osaketta, joista 31 737 007 eli 31,7 % oli A-osakkeita ja 68 282 745 eli 68,3 % B-osakkeita. Kesko Oyj:n hallussa 31.12.2019 oli 931 363 omaa B-osaketta. Näiden omien osakkeiden osuus B-osakkeiden lukumäärästä oli 1,36 %, osakkeiden kokonaislukumäärästä 0,93 % ja yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamista äänistä 0,24 %. Kaikkien osakkeiden äänimäärä oli yhteensä 385 652 815 ääntä. Jokainen A-osake tuottaa kymmenen (10) ääntä ja jokainen B-osake yhden (1) äänen. Yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla ei voi äänestää eikä niille makseta osinkoa. Kesko Oyj:n osakepääoma oli joulukuun 2019 lopussa 197 282 584 euroa.

Keskon A-osakkeen pörssikurssi Nasdaq Helsingissä oli vuoden 2018 lopussa 43,60 euroa ja joulukuun 2019 lopussa 58,80 euroa, missä oli kasvua 34,9 %. B-osakkeen kurssi oli vastaavasti vuoden 2018 lopussa 47,10 euroa ja joulukuun 2019 lopussa 63,08 euroa, missä oli kasvua 33,9 %. A-osakkeen ylin kurssi oli vuoden 2019 aikana 59,20 euroa ja alin 42,10 euroa. B-osakkeen ylin kurssi oli 64,12 euroa ja alin 45,19 euroa. Nasdaq Helsingin yleisindeksi (OMX Helsinki) nousi vuoden 2019 aikana 12,2 % ja painotettu OMX Helsinki Cap -indeksi nousi 13,7 %. Vähittäiskauppa-toimialaindeksi nousi 34,4 %.

Joulukuun 2019 lopussa A-osakkeiden markkina-arvo oli 1 866,1 milj. euroa. B-osakkeiden markkina-arvo oli 4 248,5 milj. euroa ilman emoyhtiön hallussa olevia osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteinen markkina-arvo oli 6 114,7 milj. euroa ja se nousi vuoden 2018 lopusta 1 562,0 milj. euroa.

Nasdaq Helsingissä A-osakkeita vaihdettiin vuoden aikana 6,7 milj. kpl. A-osakkeiden vaihtoarvo oli 329,7, milj. euroa. B-osakkeita vaihdettiin 45,5 milj. kpl. B-osakkeiden vaihtoarvo oli 2 459,8 milj. euroa. Nasdaq Helsingin osuus vaihdetuista Keskon A- ja B-osakkeista vuoden 2019 aikana oli noin 66,0 %. Keskon osakkeilla on käyty kauppaa myös monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä, joista merkittävin oli Cboe (lähde: Euroland).

Hallituksella on voimassa oleva valtuutus päättää enintään 1 000 000 yhtiön hallussa olevan oman B-osakkeen luovuttamisesta (Osakeantivaltuus 2016). Hallitus päätti 5.2.2019 antaa

kyseisen osakeantivaltuutuksen ja Keskon osakepohjaisen sitouttamis- ja kannustinohjelman (PSP) ansaintajakson 2017-2018 ansaintakriteerien täyttymisen perusteella yhtiön hallussa olevia omia B-osakkeita ohjelman kohderyhmään kuuluneille. Tästä yhteensä 71 432 oman B-osakkeen luovuttamisesta on kerrottu pörssitiedotteilla 6.2.2019 ja 20.3.2019.

Kesko Oyj:n varsinainen yhtiökokous 8.4.2019 päätti, että noin 30 % Keskon hallituksen jäsenten vuosipalkkiosta maksetaan yhtiön B-sarjan osakkeina (pörssitiedote 8.4.2019). Yhtiökokouksen päätöksen mukaan osakkeet hankitaan tai luovutetaan hallituksen jäsenille vuoden 2019 ensimmäistä vuosineljännestä koskevan osavuositarkastuksen julkistamisen jälkeisenä arkipäivänä. Keskon hallitus päätti toteuttaa yhtiökokouksen päätöksen vuosipalkkioiden osakeosuuden maksamisesta luovuttamalla hallituksen jäsenille yhtiön hallussa olevia omia B-sarjan osakkeita Osakeantivaltuus 2016:n perusteella (pörssitiedote 25.4.2019). Kyseiset osakkeet, 2 378 kappaletta, on siirretty yhtiön hallituksen jäsenille 26.4.2019 (pörssitiedote 26.4.2019). Hallituksen jäsen ei saa luovuttaa näin saatuja osakkeita edelleen ennen kuin saantopäivästä on kulunut kolme vuotta tai ennen kuin jäsenyys hallituksessa on päättynyt, riippuen siitä, kumpi ajankohdista on aiempi.

Kesko Oyj:n hallitus on 1.2.2017 päättänyt uuden osakepohjaisen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmän perustamisesta Keskon ylimmälle johdolle ja erikseen valituille avainhenkilöille. Järjestelmä koostuu suoriteperusteisesta osakepalkkio-ohjelmasta (performance share plan, PSP) päärakenteena sekä rajoitetusta osakepalkkio-ohjelmasta (restricted share pool, RSP), joka on täydentävä osakepalkkio-ohjelma erityistilanteita varten. PSP:n ohella hallitus on päättänyt siirtymävaiheen osakepohjaisen kannustinohjelman (Bridge Plan) perustamisesta kattamaan siirtymävaihetta, jossa Kesko pitkän aikavälin kannustinjärjestelmärakenteessaan siirtyy yhden vuoden ansaintajaksosta pidempään ansaintajaksoon. Uudesta osakepalkkiojärjestelmästä on kerrottu pörssitiedotteessa 2.2.2017 ja siirtymävaiheen osakepalkkio-ohjelman (Bridge Plan) toteumasta pörssitiedotteella 1.2.2018.

Kesko Oyj:n hallitus on 20.3.2018 päättänyt suoriteperusteisen osakepalkkio-ohjelman (performance share plan, PSP) perustamisesta vuosille 2018-2021. Samalla hallitus päätti kyseisen ohjelman kohderyhmäksi yhteensä noin 130 Keskon johtoon kuuluvaa ja muuta

nimettyä avainhenkilöä. Hallitus päätti kalenterivuoden 2018 ansaintakriteereiksi Kesko-konsernin vertailukelpoisen verottoman myynnin kehitysprosentin, Kesko-konsernin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton (ROCE, %) ja Keskon B-osakkeen absoluuttisen kokonaistuoton (TSR, %). PSP 2018–2021 -ohjelman puitteissa voidaan antaa enintään 340 000 Keskon B-osaketta. Kyseinen osakemäärä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Samalla Kesko Oyj:n hallitus päätti rajoitetun osakepalkkio-ohjelman (restricted share pool, RSP) perustamisesta vuosille 2018-2020. Ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta sitouttamisjaksosta, jonka jälkeen yksittäisen ohjelman puitteissa mahdolliset luvatut osakepalkkiot maksetaan osallistujille Keskon B-sarjan osakkeina edellyttäen, että heidän työsuhteensa Kesko-konserniin jatkuu palkkioiden maksamiseen saakka. Rajoitetun osakepalkkio-ohjelman tarkoituksena on toimia täydentävänä pitkän aikavälin osakepalkkio-ohjelmaksi, jota käytetään sitouttamisvälineenä erityistilanteissa erikseen valittaville avainhenkilöille. Yllä mainitun työsuhteen jatkumisehdon lisäksi Kesko voi asettaa osallistujakohtaisia tai yhtiötason ehtoja, joiden täytyminen on edellytyksenä ehdollisten osakepalkkioiden maksamiselle. RSP 2018-2020 -ohjelman puitteissa palkkioina maksettavien osakkeiden kokonaismäärä on enintään 20 000 Keskon B-osaketta. Kyseinen osakemäärä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Vuonna 2018 alkaneen RSP-ohjelman nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2021. PSP 2018-2021 ja RSP 2018-2020 -osakeohjelmasta on kerrottu pörssitiedotteessa 21.3.2018.

Kesko Oyj:n hallitus on 19.3.2019 päättänyt suoriteperusteisen osakepalkkio-ohjelman (performance share plan, PSP) perustamisesta vuosille 2019-2022. Samalla hallitus päätti kyseisen ohjelman kohderyhmäksi yhteensä noin 130 Keskon johtoon kuuluvaa ja muuta nimettyä avainhenkilöä. Hallitus päätti kalenterivuoden 2019 ansaintakriteereiksi vuoden 2018 kriteerien tavoin Kesko-konsernin vertailukelpoisen verottoman myynnin kehitysprosentin, Kesko-konsernin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton (ROCE, %) ja Keskon B-osakkeen absoluuttisen kokonaistuoton (TSR, %). Ansaintakriteerit koskevat PSP ohjelmien 2018-2021 ja PSP 2019-2022 ansaintavuotta 2019. PSP 2019–2022 -ohjelman puitteissa voidaan antaa enintään 310 000 Keskon B-osaketta. Kyseinen osakemäärä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä

suoritetaan osallistujille osakkeina. Samalla Kesko Oyj:n hallitus päätti rajoitetun osakepalkkio-ohjelman (restricted share pool, RSP) perustamisesta vuosille 2019-2021. Ohjelma muodostuu kolmen vuoden pituisesta sitouttamisjaksosta, jonka jälkeen yksittäisen ohjelman puitteissa mahdolliset luvatut osakepalkkiot maksetaan osallistujille Keskon B-sarjan osakkeina edellyttäen, että heidän työsuhteensa Kesko-konserniin jatkuu palkkioiden maksamiseen saakka. Rajoitetun osakepalkkio-ohjelman tarkoituksena on toimia täydentävänä pitkän aikavälin osakepalkkio-ohjelmaksi, jota käytetään sitouttamisvälineenä erityistilanteissa erikseen valittaville avainhenkilöille. Yllä mainitun työsuhteen jatkumisehdon lisäksi Kesko voi asettaa osallistujakohtaisia tai yhtiötason ehtoja, joiden täytyminen on edellytyksenä ehdollisten osakepalkkioiden maksamiselle. RSP 2019-2021 -ohjelman puitteissa palkkioina maksettavien osakkeiden kokonaismäärä on enintään 20 000 Keskon B-osaketta. Kyseinen osakemäärä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Vuonna 2019 alkavan RSP-ohjelman nojalla mahdollisesti suoritettavat osakepalkkiot maksetaan keväällä 2022. Uudesta PSP 2019-2022 ja RSP 2019-2021 -osakeohjelmasta on kerrottu pörssitiedotteessa 20.3.2019.

Vuoden 2019 aikana yhtiölle on palautunut yhteensä 3 774 osaketta vuosina 2014-2016 voimassa olleen osakepalkkiojärjestelmän, Keskon siirtymävaiheen osakepalkkio-ohjelman (Bridge Plan) 2017-2020 ja suoriteperusteisen osakepalkkio-ohjelman PSP 2017 ehtojen mukaisesti. Tilikauden aikaisista palautumisista on kerrottu pörssitiedotteilla 8.3.2019, 14.6.2019 ja 24.9.2019. Osakepalkkiojärjestelmästä 2014-2016 on kerrottu pörssitiedotteessa 4.2.2014 sekä Bridge Plan -osakepalkkio-ohjelmasta ja osakepalkkio-ohjelmasta PSP 2017 on kerrottu pörssitiedotteessa 2.2.2017.

Keskon hallituksella on voimassa varsinaisen yhtiökokouksen 4.4.2016 päättämä valtuutus luovuttaa yhteensä enintään 1 000 000 yhtiön hallussa olevaa B-osaketta (Osakeantivaltuutus 2016). Valtuutuksen perusteella yhtiöllä olevat omat B-osakkeet voidaan antaa osakkeenomistajien merkittäviksi suunnattuna antina siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita siitä riippumatta, omistavatko he A- vai B-osakkeita. Osakkeita voidaan antaa myös osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten osakkeiden käyttäminen yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, mahdollisten yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi sekä yhtiön sitouttamis- ja

kannustinjärjestelmän toteuttamiseksi. Yhtiön hallussa olevat omat B-osakkeet voidaan luovuttaa joko maksua vastaan tai maksutta. Osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Valtuutus sisältää myös hallituksen valtuuden päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Yhtiön omista osakkeista mahdollisesti maksettava määrä merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Valtuutus on voimassa 30.6.2020 saakka.

Varsinainen yhtiökokous 11.4.2018 hyväksyi hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 1 000 000 yhtiön oman B-osakkeen hankkimisesta (Omien osakkeiden hankintavaltuutus 2018). B-osakkeet hankitaan muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa yhtiön jakokelpoisella vapaalla omalla pääomalla B-osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n ("Pörssi") järjestämässä julkisessa kaupankäynnissä. Osakkeiden hankkiminen ja maksaminen tapahtuu Pörssin sääntöjen mukaisesti. Omien osakkeiden hankinta alentaa yhtiön jakokelpoisen vapaan oman pääoman määrää. B-osakkeet hankitaan käytettäväksi yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, mahdollisten yrityskauppojen, investointien ja/tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi sekä yhtiön johdon ja muun henkilökunnan sitouttamis- ja kannustinjärjestelmän toteuttamiseksi. Hallitus päättää muista omien B-osakkeiden hankkimiseen liittyvistä seikoista. Valtuutus oli voimassa 30.9.2019 saakka.

Kesko Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 24.4.2018 käyttää 11.4.2018 pidetyn yhtiökokouksen antamaa valtuutusta hankkia yhtiön omia B-osakkeita ja perusti omien osakkeiden määräaikaisen takaisinosto-ohjelman. Osakkeet hankittiin yhtiön osakepohjaisiin sitouttamis- ja kannustinjärjestelmiin liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi. Omien osakkeiden hankinnat alkoivat 26.4.2018 ja loppuivat 18.5.2018. Tämän jakson aikana Kesko hankki 500 000 omaa B-sarjan osaketta, joiden hinta oli keskimäärin 48,83 euroa. Hankintojen jälkeen Kesko omisti yhteensä 996 325 omaa B-sarjan osaketta, mikä vastasi noin 1,00 prosenttia Kesko Oyj:n kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteensä 1,46 prosenttia Kesko Oyj:n B-sarjan osakkeiden lukumäärästä. (Pörssitiedotteet 25.4.2018 ja 21.5.2018)

Keskon varsinainen yhtiökokous 11.4.2018 hyväksyi myös hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 10 000 000 uuden B-osakkeen antamisesta

(Osakeantivaltuutus 2018). Uudet osakkeet voidaan antaa ainoastaan maksua vastaan. Uudet osakkeet voidaan antaa osakkeenomistajien merkittäviksi suunnattuna antina siinä suhteessa kuin he ennestään omistavat yhtiön osakkeita siitä riippumatta, omistavatko he A- vai B-osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla, jos siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy, kuten osakkeiden käyttäminen yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi ja mahdollisten yrityskauppojen, investointien tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyjen rahoittamiseksi. Hallitus päättää annettavien osakkeiden merkintähinnan. Hallituksella on oikeus antaa osakkeita myös muuta kuin rahavastiketta vastaan. Merkintähinta merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Hallitus päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa 30.6.2021 saakka ja se kumosi yhtiökokouksen 13.4.2015 hallitukselle antaman valtuutuksen antaa yhteensä enintään 20 000 000 uutta B-osaketta, jota valtuutusta hallitus ei ole käyttänyt.

Osakkeenomistajien määrä oli joulukuun 2019 lopussa 41 175. Se on 430 enemmän kuin vuoden 2018 lopussa. Joulukuun lopussa ulkomaisten osakkeenomistajien omistusosuus kaikista osakkeista oli 36,35 % ja B-osakkeista 52,11 %.

Liputusilmoitukset

Kesko Oyj:n vastaanottaman ilmoituksen mukaan Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen osuus ylitti viiden (5) prosentin rajan Keskon osakkeista ja kymmenen (10) prosentin rajan äänistä 28.5.2019. (Pörssitiedote 28.5.2019)

Kesko Oyj:n vastaanottaman ilmoituksen mukaan Kruunuvuoren Satama Oy:n osuus Keskon osakkeista ja äänistä laski nolnaan 28.5.2019 tehtyjen osakekauppojen seurauksena. (Pörssitiedote 28.5.2019)

Kesko Oyj:n vastaanottaman ilmoituksen mukaan K-Kauppiasliitto ry:n osuus ylitti viiden (5) prosentin rajan Keskon osakkeista 30.8.2019. (Pörssitiedote 30.8.2019)

Kesko Oyj:n vastaanottaman ilmoituksen mukaan Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen osuus alitti viiden (5) prosentin rajan osakkeista 28. lokakuuta 2019. (Pörssitiedote 29.10.2019)

Tilikauden keskeisiä tapahtumia

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Byggnakker toteutti Sørbø Trelast AS:n ja Tau & Jørpeland Bygg AS:n rautakauppatoimintojen oston. Kauppaan sisältyy kaksi Byggnakker-myymlää ja myös yritysassiakkaita palveleva logistiikkakeskus Norjassa. (Lehdistötiedote 31.1.2019)

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy toteutti Huittisten Laatuauto Oy:n Volkswagen- ja SEAT-liiketoimintojen oston Forssassa ja Huittisissa sekä LänsiAuto Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen oston Kotkassa, Kouvolassa ja Lappeenrannassa. (Lehdistötiedote 1.3.2019)

Kesko Oyj sopi Onninen AB:n LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan myymisestä Solar A/S:lle. Kauppa toteutui 15.5.2019 (Lehdistötiedote 12.3.2019 ja 15.5.2019)

Kesko-konserniin kuuluva K-rauta AB sopi ostavansa Fresks-konsernin, joka on merkittävä toimija Ruotsin rautakaupassa. Kauppa toteutui 17.5.2019. (Lehdistötiedote 29.3.2019 ja 17.5.2019)

Kesko Oyj:n hallituksen hyväksymät uudet keskipitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet ovat kannattavuuden osalta vertailukelpoinen liikevoitto-% 5,0 % ja vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto 11,0 %. Nyt asetetuissa kannattavuustavoitteissa on huomioitu IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin vaikutukset. Taloudellisen aseman osalta tavoitteena on aikaisemman käytännön mukaisesti korolliset nettovelat / käyttökate, ilman IFRS 16 vaikutuksia, enintään 2,5. (Pörssitiedote 25.4.2019)

Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy sopi ostavansa Laakkonen-konsernin Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoiminnot. Kaupan kohteena olevien liiketoimintojen yhteenlaskettu pro forma -liikevaihto 2018 oli noin 259 milj. euroa ja liikevoitto 5,4 milj. euroa. Ostettavissa liiketoiminnoissa työskentelevät noin 470 henkilöä siirtyvät vanhoina työntekijöinä Keskon palvelukseen. Kauppa toteutettiin 1.7.2019. (Lehdistötiedote 25.4.2019 ja 1.7.2019)

Kesko sopi ostavansa Heinon Tukku Oy:n perheyhtiö Tukkuheino Oy:ltä ja henkilöomistajilta. Kauppa toteuttaa Keskon kasvustrategiaa ja monipuolistaa tarjontaa kasvavassa foodservice-markkinassa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) ilmoitti 13.9.2019 jatkavansa yrityskaupan käsittelyaikaa 31.10.2019 asti. KKV teki 18.11.2019 markkinaoikeudelle esityksen kaupan kieltämisestä. Yrityskaupan käsittely jatkuu markkinaoikeudessa ja ratkaisua asiaan odotetaan kolmen kuukauden kuluessa. (Lehdistötiedotteet 17.5.2019 ja 18.11.2019)

Kesko Oyj, Keskon Eläkekassa ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen sopivat 28.5.2019 purkavansa Kruunuvuoren Satama Oy:n yhteisomistuksen. Samassa yhteydessä Ilmarinen hankki Kruunuvuoren Satamalta sen omistamat 3 438 885 Keskon A-osaketta. Kruunuvuoren Satama Oy:stä tuli Kesko Oyj:n täysin omistama tytäryhtiö 14.6.2019. (Pörssitiedote 28.5.2019)

Konekesko Oy ja Danish Agro -konserniin kuuluva Danish Agro Machinery A/S sopivat Konekeskon Suomen maatalouskoneliiketoiminnan siirtyvän Danish Agro Machineryn suomalaiselle tytäryhtiölle Finnish Agro Machinerylle 1.8.2019. (Lehdistötiedote 3.7.2019)

Autojen maahantuoja toimivan K-Auton ja vähittäismyynnistä vastaavan K-Caaran elokuussa alkaneet yhteistoimintaneuvottelut saatiin päätökseen. Neuvottelujen tuloksena molempien yritysten henkilöstön määrää sopeutettiin ja organisaatorakenteisiin tehtiin muutoksia. Yrityksistä irtisanottiin yhteensä noin 100 henkilöä. (Lehdistötiedote 4.10.2019)

Kesko sopi yhteensä 700 milj. euron rahoituksesta, jonka korkomarginaali huomioi sen, miten Kesko saavuttaa hiilijalanjäljelle, ruokahävikille ja riskimaiden auditoinneille asetetut vastuullisuustavoitteet. Lainaa nostetaan nyt 300 milj. euroa ja sitä on mahdollisuus nostaa myöhemmin lisää. (Lehdistötiedote 7.10.2019)

Kesko Oyj:n lakiasiaintoimintoja organisoidaan uudelleen. Uudeksi lakiasioista vastaavaksi johtajaksi nimitettiin 1.1.2020 alkaen varatuomari, OTK Lasse Luukkainen, 41. Hän toimii jatkossa myös Keskon hallituksen ja sen valiokuntien sekä konsernijohtoryhmän sihteerinä. Luukkainen raportoi tehtävässään pääjohtaja Mikko Helanderille. Muutoksen yhteydessä

Keskon nykyinen lakiasiaintojohtaja ja konsernijohtoryhmän jäsen Mika Majoinen siirtyi pois yhtiön palveluksesta. (Pörssitiedote 13.12.2019)

Varsinaisen yhtiökokouksen 2019 ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksiä

Kesko Oyj:n 8.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti vuoden 2018 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti jakaa osinkoa yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 2,34 euroa osaketta kohden. Osinko maksetaan kahdessa 1,17 euron erässä. Osingon ensimmäisen erän täsmäytyspäivä oli 10.4.2019 ja maksupäivä 17.4.2019. Osingon toisen erän täsmäytyspäivä oli 10.10.2019 ja maksupäivä 17.10.2019.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenten lukumääräksi seitsemän (7). Yhtiön hallituksessa jatkavat kauppias, yo-merkonomi Esa Kiiskinen (pj), oikeustieteen kandidaatti Peter Fagerlös (vpj), kauppatieteiden maisteri Jannica Fagerholm, kauppatieteiden tohtori Piia Karhu, kauppatieteiden maisteri Matti Kyytsönen, diplomikauppias, kauppateknikko Matti Naumanen ja kauppias, eMBA Toni Pokela. Hallituksen jäsenet on valittu varsinaisessa yhtiökokouksessa 2018 yhtiöjärjestyksen mukaiselle kolmen vuoden toimikaudelle, joka päättyy varsinaisen yhtiökokouksen 2021 päättyessä. Yhtiökokous päätti pitää hallituksen jäsenten palkkiot ennallaan.

Yhtiökokous valitsi yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oyj:n päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mikko Nieminen.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti muuttaa yhtiöjärjestyksen kohtia 6 § Tilintarkastaja, 9 § Yhtiökokouskutsu ja 10 § Varsinainen yhtiökokous.

Lisäksi yhtiökokous hyväksyi hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään vuonna 2020 pidettävään varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka yhteensä enintään 300 000 euron suuruisista lahjoituksista yleishyödyllisiin tai niihin rinnastettaviin tarkoituksiin sekä päättämään lahjoitusten saajista, käyttötarkoituksista ja muista lahjoitusten ehdoista.

Kesko Oyj:n hallitus valitsee hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan hallituksen koko kolmivuotiseksi toimikaudeksi ja valiokuntien puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja jäsenet vuodeksi kerrallaan. Varsinaisen yhtiökokouksen 11.4.2018 jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Esa Kiiskisen ja varapuheenjohtajaksi Peter Fagerlös. Varsinaisen yhtiökokouksen 8.4.2019 jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus piti tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan kokoonpanot ennallaan. Hallituksen tarkastusvaliokuntaan valittiin Jannica Fagerholm (pj), Matti Kyytsönen (vpj) ja Piia Karhu. Hallituksen palkitsemisvaliokuntaan valittiin Esa Kiiskinen (pj), Peter Fagerlös (vpj) ja Matti Kyytsönen.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteilla 8.4.2019.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetyt tiedot

Konsernin henkilöstöä koskevat tiedot on esitetty liitetiedossa 2.4.

Lähipiiritapahtumat on esitetty liitetiedossa 5.3.

Riskienhallinta

Kesko-konsernin riskienhallintaa ohjaa Keskon hallituksen hyväksymä riskienhallintapolitiikka. Poliitikassa määritellään Kesko-konsernin riskienhallinnan päämäärät ja periaatteet, organisointi ja vastuut sekä toimintatavat. Rahoitusriskien hallinnassa noudatetaan Keskon hallituksen vahvistamaa konsernin rahoituspolitiikkaa. Vastuu riskienhallinnan toteuttamisesta on liiketoiminnan ja yhteisten toimintojen johdolla. Kesko-konsernissa riskejä arvioidaan ja hallitaan liiketoimintalähtöisesti ja kokonaisvaltaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että keskeisiä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, hallitaan, seurataan ja raportoidaan järjestelmällisesti osana liiketoimintaa konserni-, toimiala-, yhtiö- ja toimintotasolla koko konsernissa.

Konsernin riskikartta, merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä niiden olennaiset muutokset ja hallintatoimenpiteet raportoidaan Keskon hallituksen tarkastusvaliokunnalle vuosineljänneksittäin osavuositarkastusten, puolivuositarkastuksen ja tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja raportoi riskienhallinnasta hallitukselle osana tarkastusvaliokuntaraportointia. Merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä hallitus raportoi markkinoille toimintakertomuksessa ja olennaisista muutoksista niihin osavuositarkastuksissa ja puolivuositarkastuksessa.

Seuraavassa on kuvattu merkittäviksi arvioituja riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä

Taloukasvun hidastuminen

Talouden kasvunäkymiin liittyy epävarmuutta Keskon toimintamaissa. Taloustilanteen merkittävä heikentyminen vaikuttaisi erityisesti autokauppaan sekä rakentamisen markkinaan. Päivittäistavarakaupassa taloukasvun hidastuminen korostaisi hinnan merkitystä kulutuskäyttäytymisessä.

Kriittisen tiedon joutuminen väriin käsiin

Yhä suurempi osa rikoksista tehdään tietoverkon välityksellä ja rikollisuus on muuttunut kansainvälisemmäksi ja ammattimaisemmaksi. Epäonnistuminen erityisesti maksutapahtumien ja henkilötietojen suojaamisessa voi aiheuttaa menetyksiä, vahingonkorvausvaatimuksia ja maineen vaarantumisen.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan yrityskauppojen integrointi

Ruotsissa ja Norjassa tehtyjen yritysostojen integraatiot ovat käynnissä ja niiden läpivientiin liittyy operatiivisia riskejä.

Autokaupan markkinatilanne

Kuluttajien epävarmuus liittyen autojen käyttövoimaan, jälleenmyyntiarvojen kehittymiseen ja mahdollisiin autoverotuksen muutoksiin voi heikentää autokaupan markkinatilannetta.

Liiketoiminnan keskeytyminen ja tietojärjestelmähäiriöt

Kaupan alalle on ominaista toimitusketjun monimutkaistuminen, pidentyminen sekä kasvanut riippuvuus tietojärjestelmistä, tietoliikenteestä ja ulkoisista palveluntoimittajista. Häiriöitä voivat aiheuttaa mm. laiterikot, ohjelmistovirheet tai jatkuvasti lisääntyvät kyberuhat. Pitkäkestoiset toimintahäiriöt tietojärjestelmissä, maksuliikenteessä tai muualla toimitusketjussa voivat aiheuttaa merkittäviä myynnin menetyksiä ja asiakastyytyvyyden heikkenemistä.

Henkilöstön saatavuus

Strategioiden toteuttaminen ja tavoitteiden saavuttaminen edellyttävät osaavaa ja motivoitunutta henkilöstöä. Riskinä on, ettei kaupan ala houkuttele parhaita osaajia. Toteutuneet yrityskaupat sekä muut merkittävät liiketoiminta- ja kehityshankkeet sekä kasvanut erikoisosaamisen tarve lisäävät avainhenkilöriskiä ja riippuvuutta yksittäisten henkilöiden osaamisesta. Pääkaupunkiseudulla on vaikeuksia saada ammattitaitoista henkilökuntaa logistiikkaan ja kauppoihin.

Tuotteiden turvallisuus

Mikäli tuoteturvallisuuden valvonta tai toimitusketjun laadunvarmistus epäonnistuu, voi seurauksena olla taloudellisia tappioita, asiakkaiden luottamuksen sekä maineen menettäminen tai pahimmassa tapauksessa asiakkaiden terveyden vaarantuminen.

Lainsäädäntö ja sopimukset

Muuttuva lainsäädäntö ja viranomaissääteily voivat edellyttää merkittäviä muutostarpeita ja lisäkustannuksia. Lakien ja sopimusten noudattaminen on tärkeä osa Keskon vastuullisuutta. Niiden noudattamatta jättämisestä voi seurata sakkoja, vahingonkorvauksia ja muita taloudellisia menetyksiä sekä luottamuksen ja maineen menetyksiä. EU:n tietosuoja-asetus on korostanut henkilötietojen suojaamisen tarvetta.

Kauppapaikat ja kiinteistöt

Liiketoiminnan kasvun ja kannattavuuden kannalta hyvät kauppapaikat ovat keskeinen kilpailutekijä. Kauppapaikkojen hankintaa voivat hidastaa kaavoittamis- ja lupamenettelyt sekä tonttien saatavuus ja hinta. Kiinteistöihin sitoutuu huomattavia pääomia tai

vuokravastuita vuosiksi. Kaupungistumisen seurauksena, markkinatilanteen muuttuessa, verkkokaupan merkityksen kasvaessa tai ketjukonseptin toimimattomuuden takia riskinä on, että kauppapaikka tai kiinteistö muuttuu kannattamattomaksi ja toiminta päättyy pitkäaikaisten vastuiden säilyessä.

Vastuulliset toimintatavat ja maineen hallinta

Vastuullisuusnäkökulmien, kuten tuotteiden hankintaketjun vastuullisuuden varmistamisen, työntekijöiden oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun, korruption välttämisen sekä ympäristönsuojelun merkitys asiakkaille on entistä korostuneempi. Mahdolliset epäonnistumiset vastuullisuuden toteuttamisessa aiheuttaisivat Keskolle kielteistä julkisuutta ja voivat aiheuttaa toiminnallisia ja taloudellisia vahinkoja. Keskon vastuullisuustyön haasteita ovat muun muassa vastuullisuusperiaatteiden viestintä tavarantoimittajille, kauppiaille ja asiakkaille sekä tuotteiden hankintaketjun vastuullisuuden varmistaminen.

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutokset liittyvät riskit voidaan jakaa kahteen osaan. Ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit Keskolle liittyvät lisääntyvään sääntelyyn ja sään ääri-ilmiöihin. Lisääntyvä sääntely edellyttää muutoksia liiketoimintaan ja aiheuttaa lisäkustannuksia. Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen voi vaikuttaa tuotteiden saatavuuteen ja aiheuttaa häiriöitä logistiikassa ja kauppapaikkaverkostossa. Keskon toiminnan vaikutukset ilmastolle liittyvät puolestaan Keskon energiaratkaisuihin ja päästöihin sekä myytävien tuotteiden ja palveluiden elinkaaren vaikutuksiin.

Raportointi markkinoille

Keskon tavoite on tuottaa ja julkistaa luotettavaa tietoa oikea-aikaisesti. Mikäli Keskon julkistama tieto osoittautuisi virheelliseksi tai tiedottaminen ei muutoin täyttäisi säännöksiä, seurauksena voi olla sijoittajien ja muiden sidosryhmien luottamuksen menettäminen ja mahdolliset sanktiot. Taloudellisen tiedon oikeellisuudelle tuo haasteita merkittävät yritysjärjestelyt sekä tiedottamisaikataulujen kireys ja riippuvuus tietojärjestelmistä.

Vahinkoriskit

Onnettomuuksista, luonnonilmiöistä ja epidemioista voi aiheutua merkittäviä vahinkoja ihmisille, omaisuudelle tai liiketoiminnalle. Lisäksi vahinkoriskit saattavat aiheuttaa liiketoiminnan keskeytyksiä, joita ei pystytä ennalta ehkäisemään.

Tulevaisuuden näkymät

Kesko-konsernin jatkuvien toimintojen tulevaisuuden näkymiä arvioidaan liikevaihdon ja vertailukelpoisen liikevoiton osalta katsauskautta seuraavalta 12 kuukauden ajanjaksolta (1/2020-12/2020) verrattuna katsauskauden päättymistä edeltävään 12 kuukauteen (1/2019-12/2019). Arvio tulevasta kehityksestä pitää sisällään IFRS 16 Vuokrasopimukset –standardin vaikutukset konsernin vertailukelpoiseen liikevoittoon sekä katsauskautta seuraavalla että katsauskautta edeltäneellä 12 kuukauden ajanjaksolla.

Yleinen taloustilanne ja kulutuskysynnän ennakoitu kehitys vaihtelevat Keskon eri toimintamaissa. Keskon toimintamaissa yleiseen talouskehitykseen liittyvä epävarmuus on kasvanut ja talouden kasvuvauhdin ennakoitaan hidastuvan. Suomen päivittäistavarakaupassa kilpailun ennakoitaan jatkuvan kireänä, mutta markkinan ennakoitaan kasvavan. Pohjois-Euroopan rakentamisen markkinassa asuntojen uudisrakentamisen volyymin normalisoiduttua huippuvuosien tasosta painopisteen ennakoitaan siirtyvän korjausrakentamiseen ja toimitilarakentamiseen. Suomen autokaupassa markkinan ennakoitaan olevan hieman pitkän aikavälin keskimääräistä tasoa matalammalla tasolla.

Kesko jatkaa määrätietoisesti liiketoimintansa asiakaslähtöistä uudistamista ja strategiansa toteuttamista. Vertailukelpoisesti jatkuvien toimintojen liikevaihdon seuraavalta 12 kuukauden ajanjaksolta ennakoitaan ylittävän edeltävän 12 kuukauden tason. Jatkuvien toimintojen vertailukelpoisen liikevoiton ennakoitaan seuraavan 12 kuukauden ajanjaksolla ylittävän edeltävän 12 kuukauden tason.

Voitonjakoehdotus

Kesko Oyj:n hallitus ehdottaa 30.3.2020 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 2019 vahvistetun taseen perusteella osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oleville osakkeille 2,52 euroa osaketta kohden. Muu osa voitonjakokelpoisista varoista jätetään omaan pääomaan. Hallitus ehdottaa osingon maksamista kahdessa erässä.

Osingon ensimmäinen erä 1,28 euroa osakkeelta maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingon ensimmäisen maksuerän täsmäytyspäivänä 1.4.2020 on merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa ensimmäisen osinkoerän maksupäiväksi 8.4.2020.

Osingon toinen erä maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingon toisen maksuerän täsmäytyspäivänä 1.10.2020 on merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa samalle yhtiökokoukselle myös maksuttomasta osakeannista päättämistä. Jos hallituksen ehdotus maksuttomasta osakeannista hyväksytään, jakautuu toinen erä yhden vanhan ja kolmen uuden osakkeen kesken siten, että kullekin osakkeelle maksetaan 0,31 euroa/osake. Ellei yhtiökokous hyväksy hallituksen ehdotusta maksuttomasta osakeannista, osingon toisena eränä maksetaan 1,24 euroa/osake. Hallitus ehdottaa toisen osinkoerän maksupäiväksi 8.10.2020. Hallitus ehdottaa, että se valtuutetaan tarvittaessa päättämään osingon toiselle maksuerälle uusi osingonmaksun täsmäytyspäivä ja maksupäivä, mikäli Suomen arvo-osuusjärjestelmän säädökset tai säännöt muuttuvat tai muutoin sitä edellyttävät.

Voitonjakoehdotuksen tekopäivänä 4.2.2020 yhtiön ulkopuolisessa omistuksessa oli 99 088 389 osaketta, jota vastaava osingon kokonaismäärä on 249 702 740,28 euroa.

Kesko Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 1 447 026 389,20 euroa, josta tilikauden voitto on 393 877 216,77 euroa.

Varsinainen yhtiökokous

Hallitus päätti kutsua koolle varsinaisen yhtiökokouksen 30.3.2020 klo 13.00 alkaen Helsingin Messukeskukseen. Kesko Oyj julkistaa yhtiökokouskutsun myöhempänä ajankohtana.

Konsernin keskeiset tunnusluvut

		Konserni		Jatkuvat toiminnot		
		2015	2016	2017	Sovellettu IFRS 16 -standardia 2018 2019	
Tuloslaskelma						
Liikevaihto	Milj. €	8 678,9	10 180,4	10 491,8	10 382,8	10 720,3
Liikevaihdon muutos	%	-4,3	17,3	3,1	-1,0	3,3
Liikevoitto, vertailukelpoinen	Milj. €	244,5	272,9	296,2	428,5	461,6
Liikevoitto liikevaihdosta, vertailukelpoinen	%	2,8	2,7	2,8	4,1	4,3
Liikevoitto	Milj. €	194,6	146,8	338,6	404,3	447,8
Liikevoitto liikevaihdosta	%	2,2	1,4	3,2	3,9	4,2
Tilikauden tulos (sis. määräysvallattomien omistajien osuuden)	Milj. €	117,4	113,8	284,5	232,4	333,6
Tilikauden tulos liikevaihdosta	%	1,4	1,1	2,7	2,2	3,1
Kannattavuus						
Oman pääoman tuotto, konserni	%	5,2	5,2	12,3	8,7	16,6
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, konserni	%	8,2	9,8	10,9	12,5	15,1
Sidotun pääoman tuotto	%	9,3	6,4	15,2	9,2	9,3
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen	%	11,7	11,9	13,3	9,8	9,6
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Korolliset nettovelat, konserni	Milj. €	-448,1	123,3	135,9	2 450,7	2 868,4
Korolliset nettovelat ilman leasingvelkoja	Milj. €	-448,1	123,3	135,9	161,6	446,1
Nettovelkaantumisaste, konserni	%	-20,0	5,8	6,1	121,3	134,0
Omavaraisuusaste, konserni	%	54,7	48,6	50,4	31,9	31,2
Korolliset nettovelat/käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta, konserni		-1,4	0,4	0,3	0,4	0,9

		Konserni		Jatkuvat toiminnot		
		2015	2016	2017	Sovellettu IFRS 16 -standardia 2018 2019	
Muut tunnusluvut						
Investoinnit	Milj. €	219,0	743,1	333,5	417,6	686,1
Investoinnit liikevaihdosta	%	2,5	7,3	3,2	4,0	6,4
Liiketoiminnan rahavirta	Milj. €	276,4	170,2	291,8	748,4	893,1
Investointien rahavirta	Milj. €	217,1	-501,1	-71,5	-373,3	-620,3
Liiketoiminnan rahavirta, lopetetut toiminnot	Milj. €	-	-	9,9	-23,3	3,5
Investointien rahavirta, lopetetut toiminnot	Milj. €	-	-	-16,8	164,3	3,5
Henkilökunta keskimäärin tilikauden aikana, konserni yhteensä		18 956	22 475	22 077	19 995	20 852
Henkilökunta, 31.12., konserni yhteensä		21 935	27 656	24 984	23 458	25 168

		2015	2016	2017	Sovellettu IFRS 16 -standardia	
					2018	2019
Osakekohtaiset tunnusluvut						
Tulos/osake, laimentamaton ja laimennettu						
Jatkuvat toiminnot	€	-	-	2,75	2,16	3,31
Lopetetut toiminnot	€	-	-	-0,16	-0,56	0,12
Konserni yhteensä	€	1,03	0,99	2,59	1,59	3,42
Tulos/osake, vertailukelpoinen, laimentamaton						
Jatkuvat toiminnot	€	-	-	2,29	2,45	2,97
Konserni yhteensä	€	1,70	2,01	-	-	-
Oma pääoma/osake	€	21,82	20,44	21,45	19,33	20,44
Osinko/osake	€	2,50	2,00	2,20	2,34	2,52*
Osinko tuloksesta	%	243,8	201,3	84,9	145,2	74,8*
Osinko tuloksesta, vertailukelpoinen	%	146,7	99,5	96,6	95,8	80,3*
Liiketoiminnan rahavirta/osake, oikaistu, konserni yhteensä	€	2,79	1,72	3,03	7,31	9,05
Liiketoiminnan rahavirta/osake, oikaistu, jatkuvat toiminnot	€	-	-	-	7,55	9,01
Hinta/voitto-suhde (P/E), A-osake, oikaistu		30,35	44,14	17,01	27,05	17,44
Hinta/voitto-suhde (P/E), B-osake, oikaistu		31,57	47,80	17,45	29,22	18,71
Efektiivinen osinkotuotto, A-osake	%	8,0	4,6	5,0	5,4	4,3*
Efektiivinen osinkotuotto, B-osake	%	7,7	4,2	4,9	5,0	4,0*

		2015	2016	2017	2018	2019
Osakkeen kurssi 31.12.						
A-osake	€	31,12	43,85	44,10	43,60	58,80
B-osake	€	32,37	47,48	45,25	47,10	63,08
Osakkeen keskimääräinen						
A-osake	€	31,85	37,30	43,62	47,21	49,23
B-osake	€	33,52	39,03	44,52	48,68	54,28
Osakekannan markkina-arvo 31.12., A-osake						
	Milj. €	987,7	1 391,7	1 399,6	1 383,7	1 866,1
Osakekannan markkina-arvo 31.12., B-osake						
	Milj. €	2 181,9	3 206,6	3 064,3	3 169,0	4 248,5
Pörssivaihto						
A-osake	Milj. kpl	2	2	1	1	7
B-osake	Milj. kpl	59	52	49	52	46
Suhteellinen vaihto						
A-osake	%	7,5	5,4	4,0	4,6	21,1
B-osake	%	87,0	74,3	70,9	75,9	67,5
Osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistu lukumäärä keskimäärin						
	1 000 kpl	99 114	99 249	99 426	99 182	99 074
A-osakkeen tuotto viideltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta						
	%	2,3	17,8	18,4	16,0	21,6
B-osakkeen tuotto						
Viideltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta						
	%	3,0	18,6	18,5	17,6	21,7
Kymmeneltä viimeksi kuluneelta tilikaudelta						
	%	7,7	6,6	6,8	15,6	15,7

* ehdotus yhtiökokoukselle

Liikevaihto segmenteittäin

Milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Muutos, %
Päivittäistavarakauppa, Suomi	5 531,2	5 385,7	2,7
Päivittäistavarakauppa yhteensä	5 531,2	5 385,7	2,7
- josta segmenttien välistä	10,2	5,8	75,7
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa, Suomi	1 991,6	1 972,0	1,0
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa, muut maat*	2 339,6	2 130,6	9,8
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa yhteensä	4 331,1	4 102,6	5,6
- josta segmenttien välistä	-0,6	0,1	(..)
Autokauppa, Suomi	863,9	893,1	-3,3
Autokauppa yhteensä	863,9	893,1	-3,3
- josta segmenttien välistä	3,4	1,6	(..)
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-5,9	1,4	(..)
Suomi yhteensä	8 380,7	8 252,2	1,6
Muut maat yhteensä*	2 339,6	2 130,6	9,8
Jatkuvat toiminnot yhteensä	10 720,3	10 382,8	3,3

* liikevaihto muissa maissa kuin Suomessa
(..) muutos yli 100 %

Liikevoitto segmenteittäin

Milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Muutos
Päivittäistavarakauppa	334,6	285,9	48,7
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	127,6	113,3	14,2
Autokauppa	25,5	35,1	-9,5
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-39,9	-30,0	-9,9
Jatkuvat toiminnot yhteensä	447,8	404,3	43,5

Vertailukelpoinen liikevoitto segmenteittäin

Milj. €	1-12/2019	1-12/2018	Muutos
Päivittäistavarakauppa	327,9	294,5	33,4
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	142,8	126,8	16,0
Autokauppa	26,8	35,2	-8,5
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-35,9	-28,1	-7,8
Jatkuvat toiminnot yhteensä	461,6	428,5	33,1

Konsernin tunnusluvut vuosineljänneksittäin

	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Liikevaihto, jatkuvat toiminnot, milj. €	2 413,2	2 672,7	2 641,8	2 655,1	2 400,8	2 781,4	2 803,9	2 734,2
Liikevaihdon muutos, jatkuvat toiminnot, %	-5,7	-3,3	1,8	3,1	-0,5	4,1	6,1	3,0
Käyttökate, vertailukelpoinen, milj. €	170,7	221,9	251,0	232,1	173,4	242,2	275,4	258,0
Liikevoitto, jatkuvat toiminnot, milj. €	60,4	105,8	134,3	103,8	51,6	119,9	148,6	127,8
Liikevoitto, jatkuvat toiminnot, %	2,5	4,0	5,1	3,9	2,1	4,3	5,3	4,7
Liikevoitto, vertailukelpoinen, jatkuvat toiminnot, milj. €	63,8	113,2	137,0	114,5	57,5	122,5	152,0	129,7
Liikevoitto, vertailukelpoinen, jatkuvat toiminnot, %	2,6	4,2	5,2	4,3	2,4	4,4	5,4	4,7
Rahoitustuotot/-kulut, jatkuvat toiminnot, milj. €	-25,3	-26,1	-25,3	-23,1	-23,7	-23,1	-23,3	-21,3
Leasingvelkojen korkokulut, milj. €	-25,4	-25,2	-25,0	-23,1	-24,6	-24,2	-23,1	-23,5
Tulos ennen veroja, jatkuvat toiminnot, milj. €	34,9	77,5	108,5	73,6	28,8	114,1	154,8	105,7
Tulos ennen veroja, jatkuvat toiminnot, %	1,4	2,9	4,1	2,8	1,2	4,1	5,5	3,9
Sidotun pääoman tuotto, jatkuvat toiminnot, %	5,6	9,9	12,2	9,2	4,5	10,3	12,0	10,1
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, jatkuvat toiminnot, %	5,9	10,6	12,5	10,2	5,1	10,5	12,3	10,2
Oman pääoman tuotto, %	0,9	6,8	17,0	11,2	4,3	20,3	25,7	17,7
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	5,7	13,5	17,9	14,5	5,4	17,7	20,7	17,8
Liiketoiminnan rahavirta/osake, jatkuvat toiminnot, €	1,17	2,17	2,10	2,11	1,59	2,74	1,93	2,76
Omavaraisuusaste, %	31,4	29,3	30,8	31,9	31,8	27,9	29,6	31,2
Investoinnit, jatkuvat toiminnot, milj. €	54,5	74,2	221,2	67,7	97,3	373,4	132,2	83,3
Tulos/osake, laimentamaton ja laimennettu, €								
Jatkuvat toiminnot	0,31	0,51	0,79	0,55	0,28	0,86	1,27	0,90
Lopetetut toiminnot	-0,24	-0,28	-0,03	-0,02	0,00	0,11	-0,01	0,02
Konserni yhteensä	0,07	0,23	0,76	0,53	0,27	0,97	1,26	0,92
Tulos/osake, laimentamaton ja laimennettu, vertailukelpoinen, €								
Jatkuvat toiminnot	0,34	0,60	0,81	0,70	0,33	0,73	1,01	0,90
Oma pääoma/osake, €	19,81	18,14	19,04	19,33	19,79	18,44	19,69	20,44

Liikevaihto segmentteittäin

Milj. €	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Päivittäistavara kauppa	1 276,2	1 327,3	1 352,4	1 429,8	1 263,9	1 408,6	1 402,7	1 456,0
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	877,3	1 101,7	1 089,0	1 034,6	937,6	1 161,8	1 180,1	1 051,6
Autokauppa	258,9	243,6	200,3	190,2	200,5	211,9	222,9	228,5
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	0,8	0,1	0,1	0,5	-1,2	-1,0	-1,8	-1,9
Jatkuvat toiminnot yhteensä	2 413,2	2 672,7	2 641,8	2 655,1	2 400,8	2 781,4	2 803,9	2 734,2

Liikevoitto segmentteittäin

Milj. €	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Päivittäistavara kauppa	54,1	65,0	80,2	86,7	56,8	85,6	93,7	98,5
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	2,7	38,2	52,0	20,4	-2,1	43,7	57,7	28,4
Autokauppa	11,1	8,9	8,0	7,0	7,6	4,9	4,9	8,0
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-7,5	-6,3	-5,9	-10,3	-10,7	-14,3	-7,8	-7,1
Jatkuvat toiminnot yhteensä	60,4	105,8	134,3	103,8	51,6	119,9	148,6	127,8

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa

Milj. €	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Päivittäistavara kauppa	-1,2	-4,5	-1,1	-1,9	0,0	6,6	0,3	-0,2
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	-2,0	-2,4	-1,3	-7,8	-5,4	-4,7	-2,6	-2,6
Autokauppa	-	-	-	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-1,0
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-0,3	-0,5	-0,3	-0,8	-0,4	-4,3	-1,0	1,8
Jatkuvat toiminnot yhteensä	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7	-5,8	-2,6	-3,5	-1,9

Vertailukelpoinen liikevoitto segmentteittäin

Milj. €	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Päivittäistavara kauppa	55,2	69,5	81,3	88,6	56,8	79,0	93,5	98,6
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	4,7	40,6	53,3	28,3	3,2	48,4	60,3	30,9
Autokauppa	11,1	8,9	8,0	7,2	7,7	5,0	5,0	9,0
Yhteiset toiminnot ja eliminoinnit	-7,2	-5,7	-5,6	-9,5	-10,3	-10,0	-6,7	-8,9
Jatkuvat toiminnot yhteensä	63,8	113,2	137,0	114,5	57,5	122,5	152,0	129,7

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Kesko käyttää vaihtoehtoisia tunnuslukuja kuvaamaan liiketoiminnan ja kannattavuuden kehitystä. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja tulee tarkastella yhdessä IFRS:n mukaisten tunnuslukujen kanssa.

Vertailukelpoisen liikevaihdon muutosta käytetään kuvaamaan konsernin liiketoiminnan volyymin kehittymistä eri kausien välillä. Tunnusluku kuvaa liikevaihdon muutosta ilman yrityskauppojen vaikutusta ja paikallisissa valuutoissa. Vertailukelpoinen liikevaihto on laskettu sisällyttämällä liikevaihtoon ne liiketoiminnot, jotka ovat kuuluneet Kesko-konserniin sekä tilikaudella että vertailuvuonna. Yrityskauppoihin liittyvät muut rakenteelliset järjestelyt on oikaistu yrityskauppojen tavoin.

Vertailukelpoista tulosta ja kannattavuutta kuvaavia tunnuslukuja käytetään parantamaan kausien välistä vertailukelpoisuutta liiketoiminnan tuloksen kehityksestä. Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi luokitellaan kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset sekä merkittävät liiketoimintojen rakennejärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa.

Lisäksi vaihtoehtoisina tunnuslukuina on esitetty Valtiovarainministeriön asetuksen arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta edellyttämät konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut. Johto käyttää näitä tunnuslukuja liiketoiminnan kehityksen, kannattavuuden sekä taloudellisen aseman seurantaan ja analysointiin.

Kannattavuus

Liikevoitto, vertailukelpoinen	Liikevoitto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	- myyntivoitot + myyntitappiot + arvonalentumiset +/- rakennejärjestelyt
Oman pääoman tuotto, %	$\frac{(\text{Tulos ennen veroja} - \text{Tuloverot}) \times 100}{\text{Oma pääoma, tilikauden alun ja lopun keskiarvo}}$
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	$\frac{(\text{Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä ennen veroja} - \text{Tuloverot oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaikutuksella}) \times 100}{\text{Oma pääoma, tilikauden alun ja lopun keskiarvo}}$
Sidotun pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Liikevoitto} \times 100}{(\text{Pitkäaikaiset varat} + \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Saamiset} + \text{Muut lyhytaikaiset varat} - \text{Korottomat velat}) \text{ keskimäärin 12 kuukaudelta}}$
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	$\frac{\text{Vertailukelpoinen liikevoitto} \times 100}{(\text{Pitkäaikaiset varat} + \text{Vaihto-omaisuus} + \text{Saamiset} + \text{Muut lyhytaikaiset varat} - \text{Korottomat velat}) \text{ keskimäärin 12 kuukaudelta}}$
Käyttökate	Liikevoitto + Poistot + Arvonalentumiset
Korolliset nettovelat / käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta, konserni	Korolliset nettovelat ilman leasingvelkoja / käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta

Rahoitus, investoinnit ja taloudellinen asema

Omavaraisuusaste, %	$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{(\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot})}$
Nettovelkaantumisaste, %	$\frac{\text{Korolliset nettovelat} \times 100}{\text{Oma pääoma}}$
Korolliset nettovelat	Korolliset velat + Leasingvelat - Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat - Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat - Rahavarat
Korolliset nettovelat ilman leasingvelkoja	Korolliset nettovelat - Leasingvelat
Investoinnit	Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin sekä tytäryritysosakkeisiin, osakkuus- ja yhteisyritysosakkeisiin ja muihin osakkeisiin

Osakekohtaiset tunnusluvut

Tulos/osake, laimennettu	$\frac{\text{Tulos} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta}}{\text{Keskimääräinen laimennusvaikutuksella oikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Tulos/osake, laimentamaton	$\frac{\text{Tulos} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta}}{\text{Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä}}$
Tulos/osake, laimentamaton, vertailukelpoinen	$\frac{\text{Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä} - \text{Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä}}{\text{Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma/osake	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko tuloksesta, %	$\frac{(\text{Osinko/osake}) \times 100}{(\text{Tulos/osake})}$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	$\frac{\text{Tilinpäätöspäivän osakekurssi}}{(\text{Tulos/osake})}$
Efektiiivinen osinkotuotto-%	$\frac{(\text{Osinko/osake}) \times 100}{\text{Tilinpäätöspäivän osakekurssi}}$
Osakekannan markkina-arvo	Tilinpäätöspäivän osakekurssi x Osakkeiden lukumäärä
Liiketoiminnan rahavirta/osake	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}}$
A-osakkeen ja B-osakkeen tuotto	Osakkeen kurssimuutos + Osinkotuotot vuosituotona

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin

Milj. €	1-12/2019	1-12/2018
Jatkuvat toiminnot		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
Myyntivoitot	4,6	6,7
Myyntitappiot	-0,9	-0,1
Arvon alentumiset	-	-5,6
Rakennejärjestelyt	-17,5	-25,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-13,8	-24,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoitusserissä	46,3	-6,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	0,4	4,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-	-3,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	32,9	-29,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökateessa	-14,5	-9,2
Liikevoitto, vertailukelpoinen		
Liikevoitto	447,8	404,3
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-13,8	-24,2
Liikevoitto, vertailukelpoinen	461,6	428,5
Käyttökate		
Liikevoitto	447,8	404,3
Lisätynä		
Poistot ja arvonalentumiset	-161,5	142,1
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvonalentumiset	-325,0	320,3
Käyttökate	934,4	866,6
Käyttökate, vertailukelpoinen		
Käyttökate	934,4	866,6
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökateessa	-14,5	-9,2
Käyttökate, vertailukelpoinen	948,9	875,8

Milj. €	1-12/2019	1-12/2018
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen		
Tulos ennen veroja	403,3	294,5
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-13,8	-24,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoitusserissä	46,3	-6,5
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	370,7	325,2
Tulos, vertailukelpoinen		
Vertailukelpoinen tulos ennen veroja	370,7	325,2
Vähennettynä		
Tuloverot	69,6	62,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	0,4	4,5
Tulos, vertailukelpoinen	300,7	258,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen		
Tulos, vertailukelpoinen	300,7	258,7
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tulos	6,0	18,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-	-3,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	294,7	243,4
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	294,7	243,4
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton, 1 000 kpl	99 074	99 182
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa	2,97	2,45
Sidotun pääoman tuotto, %		
Liikevoitto	447,8	404,3
Sidottu pääoma, keskimäärin	4 803,3	4 383,8
Sidotun pääoman tuotto, %	9,3	9,2

Milj. €	1-12/2019	1-12/2018
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Liikevoitto, vertailukelpoinen	461,6	428,5
Sidottu pääoma, keskimäärin	4 803,3	4 383,8
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	9,6	9,8
Konserni		
Oman pääoman tuotto, %		
Tulos	345,2	176,5
Oma pääoma, keskiarvo	2 080,9	2 039,0
Oman pääoman tuotto, %	16,6	8,7
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Tulos, vertailukelpoinen	313,2	255,8
Oma pääoma, keskiarvo	2 080,9	2 039,0
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	15,1	12,5
Omavaraisuusaste, %		
Oma pääoma	2 140,8	2 021,1
Taseen loppusumma	6 899,3	6 366,8
Saadut ennakot	34,6	26,0
Omavaraisuusaste, %	31,2	31,9

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin kvartaaleittain

Milj. €	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Jatkuvat toiminnot								
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät								
Myyntivoitot	2,5	4,3	0,0	0,0	0,0	1,0	0,4	3,3
Myyntitappiot	0,0	-	0,0	-	-0,0	-	-	-0,9
Arvonalentumiset	-	-3,4	-	-2,2	-	-	0,0	-
Rakenejärjestelyt	-5,8	-8,4	-2,6	-8,5	-5,8	-3,5	-3,8	-4,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7	-5,8	-2,6	-3,5	-1,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-	-	-	-6,5	-	17,4	29,0	-0,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	0,4	2,0	0,3	1,8	0,1	-1,5	0,5	1,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-	-3,7	0,5	-	-	-	-	-
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-3,0	-9,2	-1,8	-15,4	-5,8	13,4	26,0	-0,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökateessa	-1,5	-1,2	-2,5	-4,0	-5,6	-5,4	-2,0	-1,5
Liikevoitto, vertailukelpoinen								
Liikevoitto	60,4	105,8	134,3	103,8	51,6	119,9	148,6	127,8
Vähennettynä								
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7	-5,8	-2,6	-3,5	-1,9
Liikevoitto, vertailukelpoinen	63,8	113,2	137,0	114,5	57,5	122,5	152,0	129,7
Käyttökate								
Liikevoitto	60,4	105,8	134,3	103,8	51,6	119,9	148,6	127,8
Lisättyinä								
Poistot ja arvonalentumiset	31,0	36,3	34,5	40,2	35,3	41,1	41,7	43,4
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvonalentumiset	77,9	78,7	79,7	84,0	80,8	75,8	83,1	85,4
Käyttökate	169,2	220,7	248,6	228,1	167,8	236,8	273,3	256,5
Käyttökate, vertailukelpoinen								
Käyttökate	169,2	220,7	248,6	228,1	167,8	236,8	273,3	256,5
Vähennettynä								
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökateessa	-1,5	-1,2	-2,5	-4,0	-5,6	-5,4	-2,0	-1,5
Käyttökate, vertailukelpoinen	170,7	221,9	251,0	232,1	173,4	242,2	275,4	258,0

Milj. €	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen								
Tulos ennen veroja	34,9	77,5	108,5	73,6	28,8	114,1	154,8	105,7
Vähennettynä								
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-3,4	-7,5	-2,7	-10,7	-5,8	-2,6	-3,5	-1,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	-	-	-	-6,5	-	17,4	29,0	-0,1
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	38,3	85,0	111,2	90,8	34,6	99,2	129,3	107,7
Tulos, vertailukelpoinen								
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	38,3	85,0	111,2	90,8	34,6	99,2	129,3	107,7
Vähennettynä								
Tuloverot	7,0	16,1	23,4	15,5	6,1	23,3	25,3	14,9
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	0,4	2,0	0,3	1,8	0,1	-1,5	0,5	1,3
Tulos, vertailukelpoinen	30,9	66,9	87,5	73,4	28,4	77,3	103,5	91,4
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen								
Tulos, vertailukelpoinen	30,9	66,9	87,5	73,4	28,4	77,3	103,5	91,4
Vähennettynä								
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tulos	-2,9	10,7	6,7	3,9	-4,7	5,2	3,7	1,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	-	-3,7	0,5	-	-	-	-	-
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	33,8	59,9	80,2	69,5	33,2	72,1	99,8	89,7
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa								
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	33,8	59,9	80,2	69,5	33,2	72,1	99,8	89,7
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton, 1 000 kpl	99 468	99 347	99 237	99 182	99 027	99 059	99 069	99 074
Tulos per osake, vertailukelpoinen, euroa	0,34	0,60	0,81	0,70	0,33	0,73	1,01	0,90
Sidotun pääoman tuotto, %								
Liikevoitto	60,4	105,8	134,3	103,8	51,6	119,9	148,6	127,8
Sidottu pääoma, keskimäärin	4 323,5	4 291,1	4 396,5	4 490,3	4 537,4	4 673,8	4 956,6	5 064,1
Sidotun pääoman tuotto, %	5,6	9,9	12,2	9,2	4,6	10,3	12,0	10,1

Milj. €	1-3/2018	4-6/2018	7-9/2018	10-12/2018	1-3/2019	4-6/2019	7-9/2019	10-12/2019
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %								
Liikevoitto, vertailukelpoinen	63,8	113,2	137,0	114,5	57,5	122,5	152,0	129,7
Sidottu pääoma, keskimäärin	4 323,5	4 291,1	4 396,5	4 490,3	4 537,4	4 673,8	4 956,6	5 064,1
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	5,9	10,6	12,5	10,2	5,1	10,5	12,3	10,2
Konserni								
Oman pääoman tuotto, %								
Tulos	4,5	33,5	82,4	56,2	22,2	101,7	128,6	92,8
Oma pääoma, keskiarvo	2 059,2	1 977,1	1 940,9	2 005,0	2 042,7	2 000,3	1 997,6	2 099,8
Oman pääoman tuotto, %	0,9	6,8	17,0	11,2	4,3	20,3	25,7	17,7
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %								
Tulos, vertailukelpoinen	29,1	66,9	87,0	72,7	27,6	88,6	103,5	93,5
Oma pääoma, keskiarvo	2 059,2	1 977,1	1 940,9	2 005,0	2 042,7	2 000,3	1 997,6	2 099,8
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen %	5,7	13,5	17,9	14,5	5,4	17,7	20,7	17,8
Omavaraisuusaste, %								
Oma pääoma	2 061,3	1 892,9	1 989,0	2 021,1	2 064,4	1 936,3	2 058,8	2 140,8
Taseen loppusumma	6 798,7	6 486,7	6 494,0	6 366,8	6 523,8	6 985,0	6 987,9	6 899,3
Saadut ennakot	239,7	28,0	29,7	26,0	35,4	37,0	24,4	34,6
Omavaraisuusaste, %	31,4	29,3	30,8	31,9	31,8	27,9	29,6	31,2

Osakeomistuksen jakautuminen

Osakeomistuksen jakautuminen omistajaryhmittäin 31.12.2019

Kaikki osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	23 852 197	23,85
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	3 166 064	3,17
Julkisyhteisöt*	8 005 478	8,00
Kotitaloudet	23 429 475	23,42
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	5 212 460	5,21
Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt	36 354 078	36,35
Yhteensä	100 019 752	100,00

A-osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	A-osakkeista, %	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	18 814 636	59,28	18,81
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	262 544	0,83	0,26
Julkisyhteisöt*	3 981 641	12,55	3,98
Kotitaloudet	5 741 545	18,09	5,74
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	2 163 812	6,82	2,16
Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt	772 829	2,44	0,77
Yhteensä	31 737 007	100,00	31,73

B-osakkeet	Osakkeiden määrä, kpl	B-osakkeista, %	Osuus kaikista osakkeista, %
Yritykset ja asuntoyhteisöt	5 037 561	7,38	5,04
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 903 520	4,25	2,90
Julkisyhteisöt*	4 023 837	5,89	4,02
Kotitaloudet	17 687 930	25,90	17,68
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt**	3 048 648	4,46	3,05
Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt	35 581 249	52,11	35,57
Yhteensä	68 282 745	100,00	68,27

* Julkisyhteisöt esim. kunnat, Ahvenanmaan maakuntahallinto, työeläkelaitokset ja sosiaaliturvarahastot

** Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt mm. apurahoja jakavat säätiöt, edunvalvontajärjestöt ja erilaiset yleishyödylliset yhdistykset

Osakeomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2019

Kaikki osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus osakkeiden omistajista, %	Osakkeet yhteensä	Osuus osakkeista, %
1-100	16 295	39,57	780 977	0,78
101-500	13 983	33,96	3 683 991	3,68
501-1 000	4 765	11,57	3 743 418	3,74
1 001-5 000	4 783	11,62	10 384 907	10,38
5 001-10 000	741	1,80	5 227 702	5,23
10 001-50 000	498	1,21	9 841 697	9,84
50 001-100 000	59	0,14	4 152 915	4,15
100 001-500 000	35	0,09	6 313 994	6,31
500 001-	16	0,04	55 890 151	55,88
Yhteensä	41 175	100,00	100 019 752	100,00

A-osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus A-osakkeiden omistajista, %	A-osakkeet yhteensä	Osuus A-osakkeista, %
1-100	3 906	42,97	149 178	0,47
101-500	2 034	22,37	512 480	1,61
501-1 000	1 135	12,48	986 746	3,11
1 001-5 000	1 394	15,33	3 325 302	10,48
5 001-10 000	320	3,52	2 260 111	7,12
10 001-50 000	254	2,79	5 398 510	17,01
50 001-100 000	32	0,35	2 311 994	7,28
100 001-500 000	9	0,10	1 616 421	5,09
500 001-	7	0,08	15 176 265	47,82
Yhteensä	9 091	100,00	31 737 007	100,00

B-osakkeet Osakkeita	Osakkaiden määrä, kpl	Osuus B-osakkeiden omistajista, %	B-osakkeet yhteensä	Osuus B-osakkeista, %
1-100	13 554	39,11	686 063	1,00
101-500	12 834	37,03	3 394 400	4,97
501-1 000	3 884	11,21	2 962 078	4,34
1 001-5 000	3 678	10,61	7 720 576	11,31
5 001-10 000	395	1,14	2 793 447	4,09
10 001-50 000	255	0,74	4 893 190	7,17
50 001-100 000	26	0,08	1 836 932	2,69
100 001-500 000	21	0,06	4 044 719	5,92
500 001-	10	0,03	39 951 340	58,51
Yhteensä	34 657	100,00	68 282 745	100,00

10 suurinta osakkeenomistajaa osakelukumäärän perusteella 31.12.2019

	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus osakkeista, %	Äänimäärä	Osuus ääni- määrästä, %
1. K-kauppiasliitto ry	5 029 728	5,03	50 297 280	13,04
2. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 665 303	4,66	40 496 742	10,50
3. Vähittäiskaupan Takaus Oy	3 298 752	3,30	32 987 520	8,55
4. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	1 630 986	1,63	1 630 986	0,42
5. Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	1 241 147	1,24	12 411 470	3,22
6. OP-Suomi -sijoitusrahasto	755 635	0,76	2 190 190	0,57
7. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	641 957	0,64	641 957	0,17
8. Valtion Eläkerahasto	640 000	0,64	640 000	0,17
9. Heimo Välinen Oy	570 000	0,57	5 700 000	1,48
10. K-ruokakauppiasyhdistys ry	539 326	0,54	5 393 260	1,40

Ei sisällä Kesko Oyj:n hallussa olevia omia osakkeita, joiden määrä 31.12.2019 oli 931 363 kappaletta.

10 suurinta osakkeenomistajaa äänimäärän perusteella 31.12.2019

	Osakkeiden määrä, kpl	Osuus osakkeista, %	Äänimäärä	Osuus ääni- määrästä, %
1. K-kauppiasliitto ry	5 029 728	5,03	50 297 280	13,04
2. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	4 665 303	4,66	40 496 742	10,50
3. Vähittäiskaupan Takaus Oy	3 298 752	3,30	32 987 520	8,55
4. Vähittäiskaupan Ammattikasvatussäätiö	1 241 147	1,24	12 411 470	3,22
5. Heimo Välinen Oy	570 000	0,57	5 700 000	1,48
6. K-ruokakauppiasyhdistys ry	539 326	0,54	5 393 260	1,40
7. Food Paradise Oy	516 041	0,52	5 160 410	1,34
8. OP-Suomi -sijoitusrahasto	755 635	0,76	2 190 190	0,57
9. T.A.T. Invest Oy	198 020	0,20	1 931 600	0,50
10. Pokela Oy Iso Omena	179 400	0,18	1 794 000	0,47

Johdon osakeomistus

Kesko Oyj:n hallituksen jäsenet ja pääjohtaja sekä edellä mainittujen määräysvallassa olevat yhteisöt omistivat joulukuun 2019 lopussa 307 814 Kesko Oyj:n A-osaketta ja 62 556 Kesko Oyj:n B-osaketta, eli yhteensä 370 370 kpl, mikä edustaa 0,37 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,81 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Pääjohtajalla oli 31.12.2019 Kesko Oyj:n B-osakkeita 55 424 kappaletta, mitkä edustavat 0,06 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,01 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Konsernijohtoryhmällä mukaan lukien pääjohtaja oli 31.12.2019 Kesko Oyj:n A-osakkeita 81 kappaletta ja B-osakkeita 164 594 kappaletta, mitkä edustavat 0,16 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,04 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

TILINPÄÄTÖS

KONSERNITILINPÄÄTÖS (IFRS)

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2019	%	1.1.-31.12.2018, oikaistu	%
Jatkuvat toiminnot					
Liikevaihto	2.1	10 720,3	100,0	10 382,8	100,0
Myytyjen suoritteiden hankintameno		-9 190,6	-85,7	-8 989,5	-86,6
Bruttokate		1 529,7	14,3	1 393,2	13,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2.3	823,1	7,7	789,8	7,6
Henkilöstökulut	2.4	-775,4	-7,2	-694,1	-6,7
Poistot ja arvonalentumiset	3.3 3.4	-161,5	-1,5	-146,9	-1,4
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvonalentumiset	3.5	-325,0	-3,0	-315,5	-3,0
Liiketoiminnan muut kulut	2.4	-643,0	-6,0	-622,3	-6,0
Liikevoitto		447,8	4,2	404,3	3,9
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	4.4	14,0	0,1	14,1	0,1
Korkokulut ja muut rahoituskulut	4.4	-9,1	-0,1	-12,4	-0,1
Leasingvelkojen korkokulut	4.4	-95,4	-0,9	-98,6	-0,9
Valuuttakurssierot	4.4	-0,8	0,0	-2,8	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	4.4	-91,4	-0,9	-99,7	-1,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		46,8	0,4	-10,1	-0,1
Tulos ennen veroja		403,3	3,8	294,5	2,8
Tuloverot	2.6	-69,6	-0,6	-62,1	-0,6
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot		333,6	3,1	232,4	2,2
Lopetetut toiminnot					
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	3.8	11,6	0,1	-55,9	-0,5
Tilikauden tulos		345,2	3,2	176,5	1,7
Tilikauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille		339,2		158,0	
Määräysvallattomille omistajille		6,0		18,5	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton ja laimennettu, jatkuvat toiminnot, €	2.7	3,31		2,16	
Laimentamaton ja laimennettu, lopetetut toiminnot, €	2.7	0,12		-0,56	
Laimentamaton ja laimennettu, konserni yhteensä, €	2.7	3,42		1,59	

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018, oikaistu
Konsernin tilikauden tulos		345,2	176,5
Jatkuvat toiminnot			
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi			
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	3.9 5.6	-3,6	-1,9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	5.6	3,8	-10,1
Rahavirran suojauksen arvonmuutos	5.6	-1,0	2,1
Muut erät	5.6	-0,3	-0,1
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä, jatkuvat toiminnot		-1,2	-10,1
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä, lopetetut toiminnot		-	35,1
Tilikauden laaja tulos, konserni yhteensä		344,1	201,5
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		336,7	184,5
Määräysvallattomille omistajille		7,4	17,0

Konsernitase

Milj. €	Liite	31.12.2019	%	31.12.2018, oikaistu	%	1.1.2018, oikaistu	%
VARAT							
Pitkäaikaiset varat							
Aineelliset hyödykkeet	3.3	1 487,9		1 196,4		1 293,1	
Aineettomat hyödykkeet	3.4	684,6		492,1		376,2	
Käyttöoikeusomaisuuserät	3.5	2 191,3		2 057,0		1 996,0	
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	3.10 5.2	57,8		123,5		117,4	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	4.3 4.5	20,6		20,8		23,0	
Pitkäaikaiset saamiset	4.3 4.5	59,9		65,7		65,4	
Laskennalliset verosaamiset	5.5	7,6		8,1		8,5	
Eläkesaamiset	3.8	93,2		148,0		207,5	
Pitkäaikaiset varat yhteensä		4 602,9	66,7	4 111,5	64,6	4 087,2	63,2
Lyhytaikaiset varat							
Vaihto-omaisuus	3.6	1 037,7		913,0		938,6	
Korolliset saamiset	3.7 4.5	2,2		2,7		1,5	
Myyntisaamiset	3.7 4.3 4.5	804,7		820,3		834,0	
Tuloverosaamiset	3.7	14,4		0,1		11,1	
Muut korottomat saamiset	3.7 4.5	206,6		194,4		196,4	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	4.3 4.5	10,1		50,9		181,3	
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat	4.3 4.5	34,5		59,1		46,4	
Rahavarat		124,4		139,2		170,2	
Lyhytaikaiset varat yhteensä		2 234,5	32,4	2 179,7	34,2	2 379,5	36,8
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	3.8	61,9	0,9	75,6	1,2	1,8	0,0
Varat yhteensä		6 899,3	100,0	6 366,8	100,0	6 468,5	100,0

Milj. €	Liite	31.12.2019	%	31.12.2018, oikaistu	%	1.1.2018, oikaistu	%
OMA PÄÄOMA JA VELAT							
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							
Osakepääoma	4.2	197,3		197,3		197,3	
Ylikurssirahasto	4.2	197,8		197,8		197,8	
Muut rahastot	4.2	267,0		266,9		266,9	
Muuntoerot	4.2	-21,3		-23,7		-50,1	
Arvonmuutosrahasto	4.2	0,6		1,7		-0,4	
Kertyneet voittovarot		1 384,4		1 274,1		1 354,8	
		2 025,8	29,4	1 914,1	30,1	1 966,4	30,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	5.1	115,0	1,7	107,0	1,7	93,0	1,4
Oma pääoma yhteensä		2 140,8	31,0	2 021,1	31,7	2 059,4	31,8
Pitkäaikaiset velat							
Korolliset pitkäaikaiset velat	4.3 4.5 4.6	477,3		177,8		129,3	
Leasingvelat	4.6	2 039,0		1 979,6		1 922,5	
Korottomat pitkäaikaiset velat	4.3 4.5	29,8		29,4		31,4	
Laskennalliset verovelat	5.5	6,8		5,4		11,9	
Eläkeveloitteet		0,4		0,4		0,4	
Varaukset	3.11	19,7		23,6		25,1	
Pitkäaikaiset velat yhteensä		2 573,0	37,3	2 216,2	34,8	2 120,6	32,8
Lyhytaikaiset velat							
Lyhytaikaiset korolliset velat	4.3 4.5 4.6	137,8		233,4		404,6	
Leasingvelat	4.6	383,2		309,5		291,2	
Ostovelat	4.3 4.5	1 029,9		982,7		1 023,7	
Muut korottomat velat	4.3 4.5	207,9		197,8		224,2	
Tuloverovelat	4.5	11,8		16,5		5,6	
Siirtovelat	4.3 4.5	387,6		355,0		315,1	
Varaukset	3.11	16,4		19,2		24,0	
Lyhytaikaiset velat yhteensä		2 174,7	31,5	2 114,2	33,2	2 288,4	35,4
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	3.8	10,9	0,2	15,4	0,2	0,1	0,0
Velat yhteensä		4 758,5	69,0	4 345,8	68,3	4 409,1	68,2
Oma pääoma ja velat yhteensä		6 899,3	100,0	6 366,8	100,0	6 468,5	100,0

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018, oikaistu
Liiketoiminnan rahavirta			
Tulos ennen veroja		403,3	294,5
Oikaisut			
Suunnitelman mukaiset poistot		161,5	138,7
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvonalentumiset		325,0	320,3
Rahoitustuotot ja -kulut		-4,0	1,1
Korkokulut leasingveloista		95,4	98,6
Muut oikaisut	2.8	0,3	54,0
		578,2	612,7
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)		26,3	46,7
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)		-47,8	-33,9
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		33,1	-24,5
		11,6	-11,7
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-8,2	-14,1
Maksetut korot leasingveloista		-95,5	-98,6
Saadut korot		14,1	15,6
Saadut osingot		0,8	0,7
Saadut osingot osakkuusyrityksiltä		83,4	-
Maksetut verot		-94,7	-50,5
Liiketoiminnan nettorahavirta, jatkuvat toiminnot		893,1	748,4
Liiketoiminnan nettorahavirta, lopetetut toiminnot	3.8	3,5	-23,3
Liiketoiminnan nettorahavirta, yhteensä		896,6	725,2
Investointien rahavirta			
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	3.2	-280,7	-164,7
Investoinnit pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltäviin sijoituksiin	2.8	-	-9,2
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	2.8	-377,6	-224,1

Milj. €	Liite	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018, oikaistu
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien sijoitusten luovutustulot			
		4,6	7,5
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot			
		29,7	18,7
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien rahoitusvarojen luovutustulot			
		-	0,0
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)			
		3,6	-1,5
Investointien nettorahavirta, jatkuvat toiminnot		-620,3	-373,3
Investointien nettorahavirta, lopetetut toiminnot	3.8	3,5	164,3
Investointien nettorahavirta, yhteensä		-616,8	-209,0
Rahoituksen rahavirta			
Korollisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	2.8	209,1	-97,6
Leasingvelkojen lisäys (+)/vähennys (-)	2.8	-330,9	-315,6
Korollisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	2.8	-0,4	0,1
Maksetut osingot		-238,2	-225,4
Omien osakkeiden hankinta	4.2	-	-24,4
Oman pääoman korotus		6,4	-
Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten lisäys (-)/vähennys (+)		64,6	116,5
Muut erät		-6,2	0,8
Rahoituksen nettorahavirta, jatkuvat toiminnot		-295,4	-545,7
Rahoituksen nettorahavirta, lopetetut toiminnot		-	-
Rahoituksen nettorahavirta, yhteensä		-295,4	-545,7
Rahavarojen ja lyhytaikaisten myytävissä olevien rahoitusvarojen muutos			
		-15,6	-29,5
Rahavarat 1.1., jatkuvat toiminnot	2.8	139,2	163,7
Rahavarat 1.1., lopetetut toiminnot	2.8	0,4	6,5
Muuntoero-oikaisu ja arvomuutos		0,4	-1,1
Rahavarat 31.12., jatkuvat toiminnot	2.8	124,4	139,2
Rahavarat 31.12., lopetetut toiminnot	2.8	-	0,4

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma

Milj. €	Osakepääoma	Rahastot	Muuntoerot	Arvonmuutos- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	197,3	464,7	-23,7	1,7	-36,9	1 311,0	1 914,0	107,0	2 021,1
Osakeperusteiset maksut					1,5		1,5		1,5
Osingonjako						-231,9	-231,9	-6,2	-238,2
Osakepääoman korotus								6,4	6,4
Muut muutokset		0,1				5,4	5,5	0,4	5,9
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		0,1	0,0		1,5	-226,5	-224,9	0,6	-224,3
Laajan tuloksen erät									
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot						327,6	327,6	6,0	333,6
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot						11,6	11,6		11,6
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot						-4,5	-4,5		-4,5
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot			2,4			0,0	2,4	1,4	3,8
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				-1,3			-1,3		-1,3
Muut erät						-0,3	-0,3		-0,3
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot				0,3		0,9	1,2		1,2
Laajan tuloksen erät, lopetetut toiminnot									-
Tilikauden laaja tulos yhteensä			2,4	-1,0		335,3	336,7	7,4	344,1
Oma pääoma 31.12.2019	197,3	464,8	-21,3	0,6	-35,4	1 419,8	2 025,8	115,0	2 140,8

Emoyhtiön omistajille kuuluva pääoma

Milj. €	Osakepääoma	Rahastot	Muuntoerot	Arvonmuutos- rahasto	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	197,3	464,7	-50,1	-0,4	-14,2	1 538,6	2 135,9	98,7	2 234,6
IFRS 16 standardin käyttöönoton vaikutus						-169,5	-169,5	-5,7	-175,2
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	197,3	464,7	-50,1	-0,4	-14,2	1 369,1	1 966,4	93,0	2 059,4
Osakeperusteiset maksut					1,8		1,8		1,8
Omien osakkeiden hankinta					-24,4		-24,4		-24,4
Osingonjako						-221,8	-221,8	-3,9	-225,7
Osakepääoman korotus							0,0	0,7	0,7
Muut muutokset		0,0	0,0			7,7	7,6	0,2	7,8
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		0,0	0,0		-22,6	-214,2	-236,8	-3,0	-239,9
Laajan tuloksen erät									
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot						214,0	214,0	18,5	232,4
Tilikauden tulos, lopetetut toiminnot						-55,9	-55,9		-55,9
Vakuutusmatemaattiset voitot/tappiot						-2,3	-2,3		-2,3
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot			-8,7			0,1	-8,6	-1,4	-10,1
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				2,6			2,6		2,6
Muut erät						-0,1	-0,1		-0,1
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot					-0,5	0,4	-0,1		-0,1
Laajan tuloksen erät, lopetetut toiminnot			35,1				35,1		35,1
Tilikauden laaja tulos yhteensä			26,4	2,1		156,1	184,5	17,0	201,5
Oma pääoma 31.12.2018	197,3	464,7	-23,7	1,7	-36,9	1 311,0	1 914,0	107,0	2 021,1

Lisätietoja osakepääomasta ja rahastoista on esitetty liitetiedossa 4.2, muista laajan tuloksen eristä liitetiedossa 5.6 ja osakepalkkiojärjestelmistä liitetiedossa 5.4.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. YLEISET LAADINTAPERIAATTEET

TÄSSÄ OSIOSSA

1.1 Yrityksen perustiedot	46
1.2 Laatimisperusta	46
1.3 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset	47
1.4 Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa	48
1.5 Konsolidointiperiaatteet	48
1.6 Uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat sekä uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset	50

Laadintaperiaatteet löytyvät kunkin liitetiedon kohdalta osioista 2–5.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot on ryhmitelty osioihin niiden aiheen mukaisiksi asiakokonaisuuksiksi. Yleinen tilinpäätöksen laadintaperusta on kerrottu osana tilinpäätöksen laadintaperiaatteita, kun taas sellaiset laadintaperiaatteet, jotka liittyvät läheisesti johonkin tiettyyn liitetietoon, on esitetty osana kyseistä liitetietoa. Jokaisen osa-alueen liitetiedot sisältävät olennaisen taloudellisen informaation, laatimisperiaatteet sekä keskeiset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut.

1.1 Yrityksen perustiedot

Kesko on suomalainen kaupan alan pörssi-yhtiö. Keskon ketjutoimintaan kuuluu noin 1 800 kauppaa Pohjoismaissa, Baltiassa, Puolassa sekä Valko-Venäjällä.

Kesko-konsernin raportoitavat segmentit muodostuvat konsernin toimialoista, joita ovat päivittäistavara-kauppa, rakentamisen ja talotekniikan kauppa sekä autokauppa.

Konsernin emoyhtiö Kesko Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka Y-tunnus on 0109862-8. Yhtiön kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on PL 1, 00016 KESKO. Kesko Oyj:n ja konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Kesko Oyj:ltä osoitteesta Työpajankatu 12, Helsinki, sekä internet-osoitteesta www.kesko.fi.

Keskon hallitus on 4.2.2020 hyväksynyt tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi.

1.2 Laatimisperusta

Keskon konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksessä ei ole sovellettu vapaaehtoisesti tilinpäätösstandardeja ennen niiden voimaantuloa. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot sisältävät myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaisia vaatimuksia.

Konserni on ottanut käyttöön 1.1.2019 voimaan astuneen uuden standardin IFRS 16 Vuokrasopimukset. Konserni otti standardin käyttöön takautuvasti soveltaen, jolloin siirtymähetken 1.1.2018 vaikutukset on laskettu siten kuin standardi olisi ollut aina voimassa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton johdosta konsernin avavaa tase 1.1.2018 sekä vertailukauden 2018 tuloslaskelma, tase, rahavirta, laskelma konsernin oman pääoman muutoksista ja liitetiedot on oikaistu. Standardin käyttöönoton vaikutuksista on kerrottu liitetiedossa 1.6. Tilikaudella 2018 konserni otti käyttöön 1.1.2018 voimaan astuneet uudet standardit IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista sekä muutokset standardiin IFRS 2 Osakeperusteiset maksut.

Konsernitilinpäätös esitetään miljoonina euroina ja se on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta jäljempänä mainittuja, standardien edellyttämällä tavalla käypään arvoon arvostettuja eriä.

1.3 Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset

Laadittaessa konsernitilinpäätöstä kansainvälisten tilinpäätöskäytäntöjen mukaisesti joudutaan tekemään tulevaisuuteen liittyviä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat omaisuus- ja velkaerien, vastuiden sekä tuottojen ja kulujen määriin. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja olettamuksista. Merkittävimmät tilanteet, joissa arvioita on käytetty, on kuvattu alla.

Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisia.

Hankittujen varojen ja velkojen arvostus

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut varat ja velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Hankittujen varojen ja velkojen kohdistuksen perusteena olevat käyvät arvot määritetään mahdollisuuksien mukaan saatavilla olevien markkina-arvojen mukaisesti. Jos markkina-arvoja ei ole saatavilla, arvostus perustuu omaisuuserän arvioituun tulontuottamiskykyyn ja sen tulevaan käyttötarkoitukseen Keskon liiketoiminnassa. Erityisesti

aineettomien hyödykkeiden arvostaminen perustuu tulevien kassavirtojen nykyarvoihin ja edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista sekä omaisuuserien käytöstä.

Arvon alentumistestaus

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritelty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näissä laskelmissa ennakoitujen rahavirtojen perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. (Liitetieto 3.4)

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Työsuhde-etuuksiin liittyvien erien laskennassa käytetään useita harkintaa vaativia tekijöitä. IAS 19 mukainen etuus pohjainen eläkelaskenta perustuu mm. seuraaviin johdon arvioita vaativiin tekijöihin (Liitetieto 3.9):

- tilikauden eläkekulun, eläkevelvoitteen ja nettorahoitusmenon laskemisessa käytettävä diskonttauskorko
- tuleva palkkatasokehitys
- henkilöstön palvelusajan pituus.

Muutokset näissä olettamissa voivat merkittävästi vaikuttaa eläkevastuun ja tulevien eläkekulujen määriin. Lisäksi merkittävä osa eläkejärjestelyjen varoista on sijoitettu kiinteistöihin ja osakkeisiin, joiden arvomuutokset vaikuttavat taseen eläkesaamisen määrään.

Vaihto-omaisuuden arvostaminen

Konserni tarkastelee säännöllisesti vaihto-omaisuuden epäkuranttia ja kiertonopeutta sekä nettorealisoituarvon mahdollista pienentymistä alle hankintameno ja kirjaa tarvittaessa arvonalentumisen. Nämä tarkastelut edellyttävät arvioita tuotteiden tulevasta kysynnästä. Mahdolliset muutokset näissä arvioissa voivat aiheuttaa muutoksia vaihto-omaisuuden arvostukseen tulevina kausina.

Myyntisaamiset

Konserniyhtiöt noudattavat yhtenäistä menettelyä eräänntyneiden saamisten arvostamisessa. Mahdolliset muutokset asiakkaiden maksukyvyssä voivat aiheuttaa muutoksia myyntisaamisten arvostukseen tulevina kausina.

Varaukset

Varausten kirjausedellytysten olemassa olosta päätettäessä ja varausten määrää määritettäessä joudutaan käyttämään arvioita veloitteen olemassaolosta ja määrästä. Arviot voivat poiketa tulevaisuudessa toteutuvan veloitteen määrän ja olemassaolon osalta.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimusten taseeseen kirjaamisessa joudutaan tekemään arvioita sopimusten pituudesta ja jatko-optioiden käyttämisestä sekä käytettävästä diskonttauskorosta. Tehdyt arviot voivat poiketa tulevaisuudessa toteutuvista vuokrasopimusten ehdoista.

1.4 Keskeiset harkintaan perustuvat ratkaisut tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa

Konsernin johto tekee harkintaan perustuvia ratkaisuja, jotka koskevat tilinpäätöksessä laatimisperiaatteiden valintaa ja niiden soveltamista. Johto on käyttänyt harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa mm. saamisten arvostuksessa, uudelleenjärjestelyvarausten määrittelyssä ja vuokrasopimusten perusteella taseeseen kirjattavien varojen ja velkojen arvostamisessa.

1.5 Konsolidointiperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätökseen on sisällytetty Kesko Oyj:n lisäksi tytäryhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konsernilla on yli puolet tytäryhtiön äänivallasta tai sillä muutoin on määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan altistumista sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai sitä, että sijoittaja on oikeutettu kohteen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä sijoituskohdetta koskevaa valtaansa. Hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen siitä ajankohdasta lähtien, jona

konserni on saanut määräysvallan ja siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Potentiaalisen äänivallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen määräysvaltaan oikeuttavat instrumentit ovat toteutettavissa tarkasteluaikana. Tytäryhtiöt on lueteltu liitteessä 5.2.

Keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Hankintameno perustuu hankittujen varojen hankintahetken käypään arvoon, liikkeeseen laskettuihin oman pääoman ehtoihin instrumentteihin ja velkoihin, jotka ovat syntyneet tai otettu vastattavaksi kaupan toteutumisajankohtana. Hankinnan kohteen yksilöitävissä olevat varat, velat ja ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypään arvoon, josta ei ole vähennetty määräysvallattomien omistajien osuutta.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, realisoitumattomat voitot ja sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida, mikäli tappio aiheutuu omaisuuserän arvonalentumisesta. Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta esitetään tuloslaskelmassa ja määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään taseessa oman pääoman osana.

Konserni käsittelee hankkimansa kiinteistöyhtiöt omaisuuserien hankintana.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietyksiä ovat yritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Kesko-konsernissa huomattava vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen tai sopimukseen, joka tuottaa 20–50 % äänivallasta. Osakkuusyrietyksiin tehdyt sijoitukset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, ja alun perin ne kirjataan hankintamenon määräisinä.

Konsernin osuus osakkuusyrietysten hankinnan jälkeisistä voitoista ja tappioista merkitään tuloslaskelmaan. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan hankinnan jälkeen kertyneillä muutoksilla. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappiosta on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus osakkuusyrietyksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyritysten välillä eliminoidaan konsernin omistususuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Osakkuusyrityksiltä saatu osinko vähennetään konsernin tuloksesta ja osakkeiden hankintamenosta. Osakkuusyrityssijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Liikearvoa ei poisteta.

Yhteisjärjestelyt

Yhteisjärjestelyt ovat järjestelyitä, joissa kahdella tai useammalla osapuolella on yhteinen, sopimukseen perustuva määräysvalta. Yhteinen määräysvalta vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksymistä. Yhteisyritys on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Yhteisyrityksiin tehdyt sijoitukset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä, ja alun perin ne kirjataan hankintamenon määräisinä.

Konsernin osuus yhteisyritysten hankinnan jälkeisistä voitoista ja tappioista merkitään tuloslaskelmaan. Sijoituksen kirjanpitoarvoa oikaistaan hankinnan jälkeen kertyneillä muutoksilla. Jos konsernin osuus yhteisyrityksen tappiosta on yhtä suuri tai suurempi kuin sen osuus yhteisyrityksestä, konserni ei kirjaa lisää tappiota.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja yhteisyritysten välillä eliminoidaan konsernin omistususuutta vastaavasti. Myös realisoitumattomat tappiot eliminoidaan, ellei liiketapahtuma anna viitteitä omaisuuserän arvonalentumisesta. Yhteisyrityksiltä saatu osinko vähennetään konsernin tuloksesta ja osakkeiden hankintamenosta. Yhteisyrityssijoitus sisältää hankinnasta syntyneen liikearvon. Liikearvoa ei poisteta.

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt on yhdistelty yhteisinä toimintoina omistususuuden mukaan suhteellisesti rivi riviltä. Yhdistelyssä huomioidaan erikseen konsernin osuus keskinäisten kiinteistöyhtiöiden lainoista ja oman pääoman rahastoista.

Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset ja suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt on eritelty liitteessä 5.2.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toimintaympäristön valuutta ja esittäm valuutta. Euroalueen ulkopuolisten konserniyritysten tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut on käsitelty alun perin kunkin yrityksen toimintaympäristön valuutassa.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista sekä saamisista ja veloista syntyneet kurssivoitot ja -tappiot on kirjattu tuloslaskelmaan lukuun ottamatta kurssieroja sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön tai niitä lainojen kurssimuutoksia, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettosijoitusta ja ovat siinä tehokkaita. Nämä kurssierot kirjataan omaan pääomaan ja niiden muutokset esitetään muina laajan tuloksen erinä. Kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan, kun kyseisestä yksiköstä tai ulkomaisen nettosijoituksen suojauksesta luovutaan. Konsernilla ei ole lainoja, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettosijoitusta. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Rahoituksellisia tapahtumia suojaavien valuuttatermiinien ja -optioiden sekä valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Euroalueen ulkopuolisten konserniyritysten tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi raportointikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Eri muuntokurssien käytöstä syntyvä kurssiero, euroalueen ulkopuolisten tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot, osana nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön käsiteltyjen monetaaristen erien kurssimuutokset sekä nettosijoitusten suojaustulos kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tytäryrityksen myynnin yhteydessä muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntynyt liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen hankinnan yhteydessä tehtyjen varojen ja velkojen käyvän arvon oikaisu on käsitelty kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

1.6 Uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat sekä uusien ja uudistettujen standardien vaikutukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Konserni on ottanut käyttöön 1.1.2019 voimaan astuneen uuden standardin IFRS 16 Vuokrasopimukset. Konserni otti IFRS 16 -standardin käyttöön takautuvasti soveltaen, jolloin siirtymähetken 1.1.2018 vaikutukset on laskettu siten kuin standardi olisi ollut aina voimassa. IFRS 16 -standardin käyttöönoton johdosta konsernin avava tase 1.1.2018 sekä vertailukauden 2018 tuloslaskelma, tase, rahavirta, laskelma konsernin oman pääoman muutoksista ja liitetiedot on oikaistu.

Kesko-konserni vuokraa liiketoimintansa käyttöön kiinteistöjä, koneita ja laitteita kaikissa toimintamaissa. Pääosasta näitä vuokrasopimuksia kirjataan taseeseen vuokrasopimuksen alkaessa tulevien vuokrien nykyarvoa vastaava vara ja velka IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti. Takautuvassa käyttöönotossa tulevien vuokrien nykyarvon laskemisessa käytetty korkokanta määritettiin vuokrasopimuksen alkamishetkelle ja vuokrat diskontattiin kunkin vuokrasopimuksen alkamispäivästä lähtien. IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi sisältää alle 12 kuukauden vuokrasopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuususeriä koskevat helpotukset, jotka konserni otti käyttöön. Kesko toimii myös kiinteistöjen vuokraajana. Uudessa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardissa vuokralleantajan raportointi säilyy ennallaan.

Uuden IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönotolla oli merkittävä vaikutus konsernin tuloslaskelmaan ja konsernitaseeseen. Avaavan konsernitaseen 1.1.2018 varoja kasvatti vuokrasopimusten käyttöoikeusomaisuuserän määrä 1 996,0 milj. euroa. Konsernitaseen korollinen velka kasvoi 1.1.2018 avaavassa taseessa tulevien vuokrien nykyarvoa vastaavalla leasingvelan määrällä 2 213,7 milj. euroa. Siirtymähetkelle

1.1.2018 syntyi -175,2 milj. euron oman pääoman vaikutus, kun taseeseen kirjattujen varojen ja velkojen arvot olivat standardin takautuvasta käyttöönotosta johtuen eri suuruiset siirtymähetkellä. IFRS 16 -standardin käyttöönotto kasvatti tilikauden 2018 konsernituloslaskelman liikevoittoa, kun tuloslaskelmaan aiemmin kirjattu vuokratulo korvattiin käyttöoikeusomaisuuserän poistoilla. Konsernituloslaskelman rahoituseriin kirjatut leasingvelan korkokulut kasvattivat rahoituskuluja. Lisäksi tuloveroihin kirjattiin laskennallisen veron muutos. Siirtyminen uuden vuokrasopimusstandardin käyttöön vaikutti konsernin rahavirrassa liiketoiminnan rahavirtaan ja rahoituksen rahavirtaan, kun toteutuneet vuokrien maksut kohdistetaan rahoituskulua vastaavalta osuudelta liiketoiminnan rahavirtaan ja velan lyhennystä vastaavalta osuudelta rahoituksen rahavirtaan. Kokonaisuutena konsernin rahavirta ei muuttunut, vaan kyse on rahavirtalaskelman eri osien välisestä esitystavan muutoksesta.

Seuraavassa on esitetty IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin käyttöönoton vaikutukset avaavaan taseeseen 1.1.2018 sekä vertailukauden 2018 tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Konsernitase 1.1.2018

Milj. €	Liite	Avaava tase 1.1.2018	IFRS 16 vaikutus	Avaava tase 1.1.2018 oikaistu
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset hyödykkeet		1 293,1		1 293,1
Aineettomat hyödykkeet		376,2		376,2
Käyttöoikeusomaisuuserät	3.5	-	1 996,0	1 996,0
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä		117,4		117,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		23,1		23,1
Pitkäaikaiset saamiset		65,4		65,4
Laskennalliset verosaamiset	5.5	5,6	2,9	8,5
Eläkesaamiset		207,5		207,5
Yhteensä		2 088,3	1 998,9	4 087,2
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		938,6		938,6
Korolliset saamiset		1,5		1,5
Myyntisaamiset		834,0		834,0
Tuloverosaamiset		11,1		11,1
Muut korottomat saamiset		196,4		196,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		181,3		181,3
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		46,4		46,4
Rahavarat		170,2		170,2
Yhteensä		2 379,5		2 379,5
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät		1,8		1,8
Varat yhteensä		4 469,6	1 998,9	6 468,5

Milj. €	Liite	Avaava tase 1.1.2018	IFRS 16 vaikutus	Avaava tase 1.1.2018 oikaistu
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma		197,3		197,3
Ylikurssirahasto		197,8		197,8
Muut rahastot		266,9		266,9
Muuntoerot		-50,1		-50,1
Arvonmuutosrahasto		-0,4		-0,4
Kertyneet voittovarot		1 524,4	-169,5	1 354,8
		2 135,9	-169,5	1 966,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	5.1	98,7	-5,7	93,0
Oma pääoma yhteensä		2 234,6	-175,2	2 059,4
Pitkäaikaiset velat				
Korolliset velat		129,3		129,3
Leasingvelat	4.6	-	1 922,5	1 922,5
Korottomat pitkäaikaiset velat		31,4		31,4
Laskennalliset verovelat	5.5	51,6	-39,7	11,9
Eläkevelvoitteet		0,4		0,4
Varaukset		25,1		25,1
Yhteensä		237,8	1 882,8	2 120,6
Lyhytaikaiset velat				
Korolliset velat		404,6		404,6
Leasingvelat	4.6	-	291,2	291,2
Ostovelat		1 023,7		1 023,7
Muut korottomat velat		224,2		224,2
Tuloverovelat		5,6		5,6
Siirtovelat	4.3 4.5	307,4	7,7	315,1
Varaukset	3.11	31,6	-7,6	24,0
Yhteensä		1 997,1	291,3	2 288,4
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat		0,1		0,1
Oma pääoma ja velat yhteensä		4 469,6	1 998,9	6 468,5

Konsernin tuloslaskelma 1.1.–31.12.2018

Milj. €		1.1.–31.12. 2018, julkaistu	IFRS 16 vaikutus	1.1.–31.12. 2018, oikaistu
Jatkuvat toiminnot				
Liikevaihto		10 382,8		10 382,8
Myytyjen suoritteiden hankintameno		-8 989,5		-8 989,5
Bruttokate		1 393,2		1 393,2
Liiketoiminnan muut tuotot		789,8		789,8
Henkilöstökulut		-694,1		-694,1
Poistot ja arvonalentumiset	3.5	-146,9	-315,5	-462,3
Liiketoiminnan muut kulut	2.4	-1 034,2	411,8	-622,3
Liikevoitto		307,9	96,3	404,3
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		14,1		14,1
Korkokulut ja muut rahoituskulut	4.4	-12,4	-98,6	-111,0
Valuuttakurssierot		-2,8		-2,8
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	4.4	-1,1	-98,6	-99,7
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		-10,1		-10,1
Tulos ennen veroja		296,8	-2,3	294,5
Tuloverot	2.6	-61,9	-0,1	-62,1
Tilikauden tulos, jatkuvat toiminnot		234,8	-2,4	232,4
Lopetetut toiminnot				
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		-55,9		-55,9
Tilikauden tulos		178,9	-2,4	176,5
Tilikauden tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille		159,9	-1,8	158,0
Määräysvallattomille omistajille		19,0	-0,5	18,5
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos				
Laimentamaton ja laimennettu, jatkuvat toiminnot, €	2.7	2,18	-0,02	2,16
Laimentamaton ja laimennettu, lopetetut toiminnot, €	2.7	-0,56		-0,56
Laimentamaton ja laimennettu, konserni yhteensä, €	2.7	1,61	-0,02	1,59

Konsernin laaja tuloslaskelma 1.1.–31.12.2018

Milj. €		1.1.–31.12. 2018, julkaistu	IFRS 16 vaikutus	1.1.–31.12. 2018, oikaistu
Konsernin tilikauden tulos		178,9	-2,4	176,5
Jatkuvat toiminnot				
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi				
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot		-1,9		-1,9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	5.6	-10,4	0,3	-10,1
Rahavirran suojauksen arvonmuutos		2,1		2,1
Myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutos		-		-
Muut erät		-0,1		-0,1
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä, jatkuvat toiminnot		168,5	-2,1	166,5
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen yhteensä, lopetetut toiminnot		35,1		35,1
Tilikauden laaja tulos, konserni yhteensä		203,6	-2,1	201,5
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille		186,1	-1,5	184,5
Määräysvallattomille omistajille		17,6	-0,5	17,0

Konsernitase 31.12.2018

Milj. €	Liite	Tase 31.12.2018, julkaistu	IFRS 16 vaikutus	Tase 31.12.2018, oikaistu
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset hyödykkeet		1 191,1		1 191,1
Aineettomat hyödykkeet		492,1		492,1
Käyttöoikeusomaisuuserät	3.5	5,3	2 057,0	2 062,2
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä		123,5		123,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	4.3 4.5	20,8	2,8	23,6
Pitkäaikaiset saamiset		65,7		65,7
Laskennalliset verosaamiset		5,3		5,3
Eläkesaamiset		148,0		148,0
Yhteensä		2 051,7	2 059,8	4 111,5
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		913,0		913,0
Korolliset saamiset		2,7		2,7
Myyntisaamiset		820,3		820,3
Tuloverosaamiset		0,1		0,1
Muut korottomat saamiset		194,4		194,4
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		50,9		50,9
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		59,1		59,1
Rahavarat		139,2		139,2
Yhteensä		2 179,7		2 179,7
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	3.8	71,5	4,1	75,6
Varat yhteensä		4 302,9	2 063,9	6 366,8

Milj. €	Liite	Tase 31.12.2018, julkaistu	IFRS 16 vaikutus	Tase 31.12.2018, oikaistu
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma		197,3		197,3
Ylikurssirahasto		197,8		197,8
Muut rahastot		266,9		266,9
Muuntoerot	4.2	-24,0	0,3	-23,7
Arvonmuutosrahasto		1,7		1,7
Kertyneet voittovarot		1 445,4	-171,3	1 274,1
		2 085,1	-171,0	1 914,1
Määräysvallattomien omistajien osuus	5.1	113,2	-6,2	107,0
Oma pääoma yhteensä		2 198,3	-177,3	2 021,1
Pitkäaikaiset velat				
Korolliset velat		177,8		177,8
Leasingvelat	4.6	-	1 979,6	1 979,6
Korottomat pitkäaikaiset velat		29,4		29,4
Laskennalliset verovelat	4.3 4.5	44,9	-39,6	5,4
Eläkevelvoitteet		0,4		0,4
Varaukset	3.11	27,1	-3,5	23,6
Yhteensä		279,6	1 936,6	2 216,2
Lyhytaikaiset velat				
Lyhytaikaiset korolliset velat		233,4		233,4
Leasingvelat	4.6	-	309,5	309,5
Ostovelat		982,7		982,7
Muut korottomat velat		197,8		197,8
Tuloverovelat		16,5		16,5
Siirtovelat	4.3 4.5	353,9	1,2	355,0
Varaukset	3.11	25,2	-6,0	19,2
Yhteensä		1 809,6	304,6	2 114,2
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	3.8	15,4		15,4
Oma pääoma ja velat yhteensä		4 302,9	2 063,9	6 366,8

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €		1.1.-31.12. 2018, julkaistu	IFRS 16 vaikutus	1.1.-31.12. 2018 Oikaistu
Liiketoiminnan rahavirta				
Tulos ennen veroja		296,8	-2,3	294,5
Oikaisut				
Suunnitelman mukaiset poistot		138,7		138,7
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvonalentumiset		4,8	315,5	320,3
Rahoitustuotot ja -kulut		1,1		1,1
Korkokulut leasingveloista			98,6	98,6
Muut oikaisut	2.8	55,9	-1,8	54,0
		200,5	412,2	612,7
Käyttöpääoman muutos				
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)		46,7		46,7
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)		-33,9		-33,9
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)		-24,5		-24,5
		-11,7		-11,7
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-14,1		-14,1
Maksetut korot leasingveloista			-98,6	-98,6
Saadut korot		15,6		15,6
Saadut osingot		0,7		0,7
Maksetut verot		-50,5		-50,5
Liiketoiminnan nettorahavirta, jatkuvat toiminnot				
		437,1	311,3	748,4
Liiketoiminnan nettorahavirta, lopetetut toiminnot	2.8	-23,2		-23,2
Liiketoiminnan nettorahavirta, yhteensä				
		413,8	311,3	725,2
Investointien rahavirta				
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-164,7		-164,7
Investoinnit pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltäviin sijoituksiin		-9,2		-9,2
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-224,1		-224,1
Liiketoimintojen myynnit vähennettynä luovutushetken rahavaroilla		-		-

Milj. €		1.1.-31.12. 2018, julkaistu	IFRS 16 vaikutus	1.1.-31.12. 2018 Oikaistu
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävien sijoitusten luovutustulot				
		7,5		7,5
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot				
		18,7		18,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen luovutustulot				
		0,0		0,0
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys (-)/vähennys (+)				
		-1,5		-1,5
Investointien nettorahavirta, jatkuvat toiminnot				
		-373,3		-373,3
Investointien nettorahavirta, lopetetut toiminnot	3.8	164,3		164,3
Investointien nettorahavirta, yhteensä				
		-209,0		-209,0
Rahoituksen rahavirta				
Korollisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	2.8	-97,6		-97,6
Leasingvelkojen lisäys (+)/vähennys (-)	2.8	-4,3	-311,4	-315,6
Korollisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	2.8	0,1		0,1
Maksetut osingot		-225,4		-225,4
Omien osakkeiden hankinta	4.2	-24,4		-24,4
Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten lisäys (-)/vähennys (+)		116,5		116,5
Muut erät		0,8		0,8
Rahoituksen nettorahavirta, jatkuvat toiminnot				
		-234,3	-311,4	-545,7
Rahoituksen nettorahavirta, lopetetut toiminnot		-		-
Rahoituksen nettorahavirta, yhteensä				
		-234,3	-311,4	-545,7
Rahavarojen ja lyhytaikaisten myytävissä olevien rahoitusvarojen muutos				
		-29,5		-29,5
Rahavarat 1.1., jatkuvat toiminnot	2.8	163,7		163,7
Rahavarat 1.1., lopetetut toiminnot	2.8	6,5		6,5
Muuntoero-oikaisu ja arvonmuutos	2.8	-1,1		-1,1
Rahavarat 31.12., jatkuvat toiminnot				
	2.8	139,2		139,2
Rahavarat 31.12., lopetetut toiminnot				
	2.8	0,4		0,4

IFRIC-tulkinnat sekä uudet ja uudistetut standardit

Tulkinta IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

1.1.2019 voimaan astuneessa tulkinnassa selitetään laskennallisten ja kauden verotettavaan tuloon perustuvien verosaamisten ja -velkojen kirjaamista ja arvostamista, kun verokäsittelyssä on epävarmuutta, ja annetaan yksityiskohtaisia ohjeita oikeasta tilinpäätöskäsittelystä.

Vuosittaiset parannukset IFRS -standardeihin

Seuraavat parannukset IFRS-standardeihin astuivat voimaan 1.1.2019

- IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen – selvennettiin, että määräysvallan saaminen liiketoiminnassa, joka on yhteinen toiminto, on vaiheittain toteutunut liiketoimintojen yhdistäminen
- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt – selvennettiin, että jos osapuoli saa määräysvallan liiketoiminnassa, joka on yhteinen toiminto, sen ei pidä arvostaa aiemmin omistamaansa osuutta uudelleen.
- IAS 12 Tuloverot – selvennettiin, että omaksi pääomaksi luokitelluista rahoitusinstrumenteista maksettavien osinkojen tuloverovaikutukset on kirjattava samalla perusteella kuin jaettavan voiton kerryttäneet liiketoimet tai tapahtumat
- IAS 23 Vieraan pääoman menot – selvennettiin, että jos tietty laina on edelleen maksamatta, kun siihen liittyvä ehdot täyttävä omaisuuserä on valmis sille aiottua käyttöä tai myyntiä varten, lainasta tulee osa yrityksen yleisiä lainoja.

Järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tai velvoitteen täyttäminen – muutokset IAS 19:ään

IAS 19:ään Työsuhde-etuudet tehdyillä muutoksilla selvennetään etuus pohjaisen järjestelyn muuttamisen ja supistamisen ja velvoitteen täyttämisen kirjanpitokäsittelyä. Muutos sisältää tarkennuksia työsuorituksen perustuva menon ja nettokoron määrittämiseen jäljellä olevalle tilikaudelle muuttamisen tai supistamisen tai velvoitteen täyttämisen jälkeen.

Edellä mainituilla tulkinnoilla, vuosittaisilla parannuksilla tai muutoksella IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardiin ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

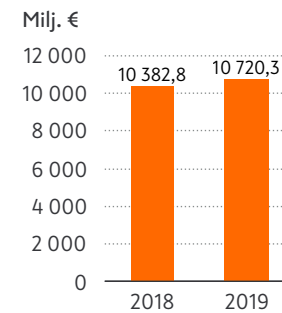
1.1.2020 tai sen jälkeen voimaan astuvilla uusilla standardeilla ei arvioida olevan vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

2. TALOUDELLINEN TULOS

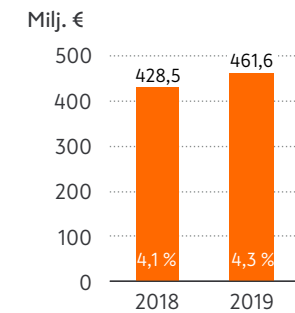
TÄSSÄ OSIOSSA

2.1 Keskon toimialat	57
2.2 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	64
2.3 Liiketoiminnan muut tuotot	67
2.4 Liiketoiminnan kulut	67
2.5 Liikevoittoon kirjatut valuuttakurssierot	69
2.6 Tuloverot	69
2.7 Osakekohtainen tulos	70
2.8 Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot	70

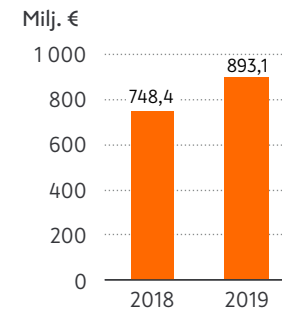
Liikevaihto, jatkuvat toiminnot

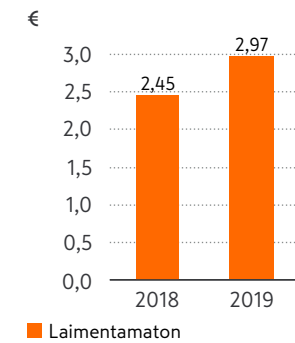
Vertailukelpoinen liikevoitto, jatkuvat toiminnot

Liiketoiminnan rahavirta, jatkuvat toiminnot

Vertailukelpoinen tulos/osake, jatkuvat toiminnot

2.1 Keskon toimialat

Laadintaperiaatteet

Konsernin raportoitavat segmentit muodostuvat konsernin toimialoista, jotka ovat päivittäistavara-kauppa, rakentamisen ja talotekniikan kauppa sekä autokauppa.

Toimialainformaatio raportoidaan ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin kanssa yhdenmukaisella tavalla. Ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimialoille, toimii konsernijohtoryhmä. Raportoitavien toimintasegmenttien liikevaihto muodostuu päivittäistavara-kaupasta, rakentamisen ja talotekniikan kaupasta sekä autokaupasta. Toimialojen välinen myynti tapahtuu markkinahintaan.

Konsernijohtoryhmä arvioi toimialojen tulosta liikevoiton, vertailukelpoisen liikevoiton ja vertailukelpoisen sidotun pääoman tuoton perusteella. Tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tapahtumat käsitellään vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä ja ne on kohdistettu toimialoille. Konsernissa luokitellaan vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset sekä merkittävät liiketoimintojen rakennejärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa. Arvonalentumiset ja merkittävät vuokrasopimusten muutoksiin liittyvät tulosvaikutteiset erät on esitetty tuloslaskelmassa rivillä poistot ja arvonalentumiset. Muilta osin johdon tulosseuranta vastaa IFRS-raportointia. Rahoitustuottoja ja -kuluja ei kohdisteta toimialoille, sillä konsernirahoitus hallinnoi konsernin rahavaroja ja rahoitusvelkoja. Konsernin sisäisinä kauppoina tehtyjen valuuttatermiinien käypien arvojen muutokset sekä realisoituneet voitot ja tappiot raportoidaan osana liiketoiminnan muita tuottoja ja kuluja niiltä osin, kun ne suojaavat toimialojen valuuttariskiä.

Toimialan sidotun pääoman varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, jotka voidaan perustellusti kohdistaa toimialoille. Sidotun pääoman varat sisältävät aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, vuokrasopimuksista johtuvat käyttöoikeusomaisuuserät, osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja muut sijoitukset, eläkesaamiset, vaihto-omaisuuden,

myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset, korolliset saamiset sekä myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät. Sidotun pääoman velat sisältävät ostovelat, osuuden muista korottomista veloista ja varaukset. Konsernin kiinteistövarat ja niistä aiheutuvat tuotot ja kulut on kohdistettu toimialoille.

Sidottuun pääomaan eivät sisälly laskennalliset verosaamiset ja -velat, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat valuuttatermiinien taseeseen merkittyä käypää arvoa lukuun ottamatta, rahavarat eivätkä korolliset velat.

Tuloutusperiaatteet

Liikevaihtoon luetaan tavaroiden ja palveluiden sekä energian myynti. Palveluiden ja energian myynnin osuus liikevaihdosta ei ole merkittävä.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan välillisillä veroilla, myynnin oikaisuerillä sekä valuuttamääräisen myynnin kurssieroilla. Myynnin oikaisueriin kirjataan K-Plussa-kanta-asiakasjärjestelmään liittyvät asiakashyvitykset osana myyntitapahtumaa. Vastaava myynti tuloutetaan, kun asiakashyvitykset käytetään tai niiden voimassaolo lakkaa. Sopimukseen perustuva velka merkitään taseeseen. Kanta-asiakashyvitykset vaikuttavat niiden toimialojen liikevaihtoon, jotka myöntävät Suomessa K-Plussa-kanta-asiakashyvityksiä ja harjoittavat vähittäiskauppatoimintaa.

Konserni myy tuotteita kauppiaille ja muille vähittäismyymälöille sekä harjoittaa omaa vähittäismyymälätoimintaa. Tuotot tavaroiden ja palveluiden myynnistä tuloutetaan, kun asiakas saa määräysvallan tavaraan tai palveluun. Asiakas saa määräysvallan, kun se pystyy ohjaamaan tavaran tai palvelun käyttöä ja saamaan siihen liittyvän hyödyn. Pääsääntöisesti tavaroiden myynti on tuloutettavissa tavaran luovutushetkellä. Tuotot palveluista tuloutetaan, kun palvelu suoritetaan. Myynti kauppiaille ja muille jälleenmyyjille on laskutusmyyntiä. Vähittäismyynti on pääosin käteis- tai luottokorttimyyntiä.

Korot kirjataan tuotoiksi ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Osingot tuloutetaan, kun oikeus maksun saamiseen on syntynyt.

Keskon liiketoimintamallit

Keskon pääasiallinen liiketoimintamalli Suomen markkinoilla on ketjuliiketoimintamalli, jossa itsenäiset K-kauppiat harjoittavat vähittäiskauppaa Keskon vähittäiskauppaketjuissa. Kesko johtaa kaupoista muodostuvien ketjujen toimintaa. Ketjutoiminnalla varmistetaan parempi kilpailukyky ja K-kauppiaille vahvat edellytykset tavaroiden hankintaan, valikoiman muodostamiseen, markkinointiin ja hintakilpailuun. Suomen ulkopuolella liiketoiminta on pääsääntöisesti omaa vähittäiskauppaa ja yritysasiakaskauppaa. Kauppiasliiketoiminnan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2019 oli 45 % (46 %). Yritysasiakaskauppa on merkittävä ja kasvava osa liiketoimintaa. Yritysasiakaskaupan osuus konsernin liikevaihdosta vuonna 2019 oli 37 % (36 %). Keskon oman vähittäiskaupan osuus konsernin liikevaihdosta oli 18 % (18 %).

Päivittäistavarakauppa

Päivittäistavarakauppa käsittää päivittäistavaroiden tukkukaupan ja yritysasiakaskaupan sekä käyttötavaroiden vähittäiskaupan Suomessa. Keskon päivittäistavarakauppa harjoittaa liiketoimintaa K-kauppias-liiketoimintamallilla. Suomessa on noin 1 200 K-kauppiaan operoimaa K-ruokakauppaa, joista muodostuvat ruokakaupan vähittäiskauppaketjut K-Citymarket, K-Supermarket, K-Market ja Neste K. Kespro on foodservice-palvelujen tarjoaja ja tukkukauppa Suomessa. K-Citymarketin käyttötavarakauppa toimii käyttötavaroiden vähittäismyyjänä Suomessa.

Rakentamisen ja talotekniikan kauppa

Rakentamisen ja talotekniikan kauppa toimii tukku-, vähittäis- ja yritysasiakaskaupassa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa, Puolassa ja Valko-Venäjällä. Rautakaupassa Kesko vastaa ketjujen konsepteista, markkinoinnista, hankinta- ja logistiikkapalveluista ja kauppapaikkaverkostosta kaikissa toimintamaissa sekä kauppiasresursseista Suomessa, jossa toimitaan kauppiasliiketoimintamallilla. Kesko toimii itse vähittäiskauppiaina Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa ja Valko-Venäjällä. Vähittäiskauppaketjut ovat K-Rauta (Suomi, Ruotsi ja Viro), K-Bygg (Ruotsi), Byggnakker (Norja), K-Senukai (Latvia ja Liettua) ja OMA (Valko-Venäjä). Rautakaupat palvelevat sekä kuluttajia että ammattirakentajia. Ruotsalainen rautakauppa konserni Fresks siirtyi konsernin omistukseen 17.5.2019. Kesäkuusta 2019 alkaen K-Bygg-nimellä asiakkaita palveleva Fresks vahvistaa Keskon asemaa Ruotsissa erityisesti

ammattirakentajien segmentissä. Onninen on Itämeren alueen ja Skandinavian johtavia LVI- ja sähkötuotteiden ja -palveluiden tarjoajia. Yritysasiakaskauppaan erikoistuneella konsernilla on noin 130 toimipistettä Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Puolassa ja Baltian maissa.

Rakentamisen ja talotekniikan kaupan toimialaan sisältyvään erikoiskauppaan kuuluu konekauppa Baltiassa sekä vapaa-ajankauppa Suomessa. Vapaa-ajankauppaan kuuluvat Intersport, Budget Sport ja Athlete's Foot sekä Kookenkä. Konekesko Oy:n Suomen maatalouskoneliiketoiminta myytiin 1.8.2019 Danish Agro -konsernille. Kesko on ilmoittanut myyvänsä myös jäljellä olevan osuuden Baltian konekaupan tytäryhtiöistä Danish Agro -konsernille.

Vuonna 2018 lopetettu Venäjän rautakauppaliiketoiminta raportoidaan konsernitilinpäätöksessä lopetettuna toimintona eikä se sisälly tilinpäätöksessä konsernin jatkuvien toimintojen tai rakentamisen ja talotekniikan kaupan tilikauden tai vertailukauden lukuihin. Tilikauden aikana venäläisten tytäryhtiöiden purku saatettiin päätökseen.

Autokauppa

Autokauppa käsittää K-Auton, K-Caaran ja AutoCarreran liiketoiminnot. Autokauppa toimii Volkswagen-, Audi-, Seat- ja Porsche-henkilöautojen sekä Volkswagen- ja MAN-hyötyautojen maahantuojana ja markkinoijana Suomessa. K-Auto harjoittaa myös autojen vähittäiskauppaa ja tarjoaa jälkimarkkinointipalveluja omissa vähittäiskauppaliikkeissään. 1.3.2019 K Caara Oy toteutti Huittisten Laatuauto Oy:n Volkswagen- ja SEAT-liiketoimintojen oston Forssassa ja Huittisissa sekä LänsiAuto Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen oston Kotkassa, Kouvolassa ja Lappeenrannassa. 1.7.2019 K Caara Oy toteutti Laakkonen-konsernin Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen oston.

Yhteiset toiminnot

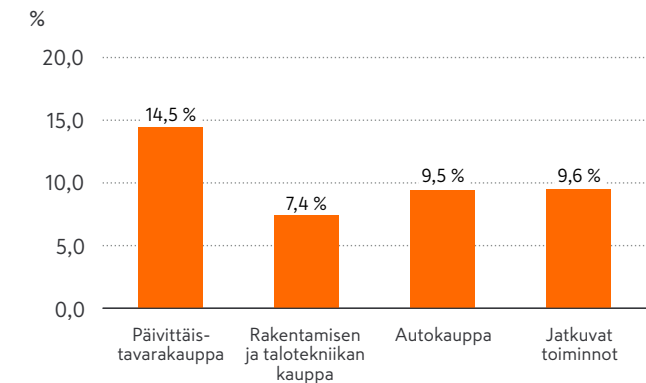
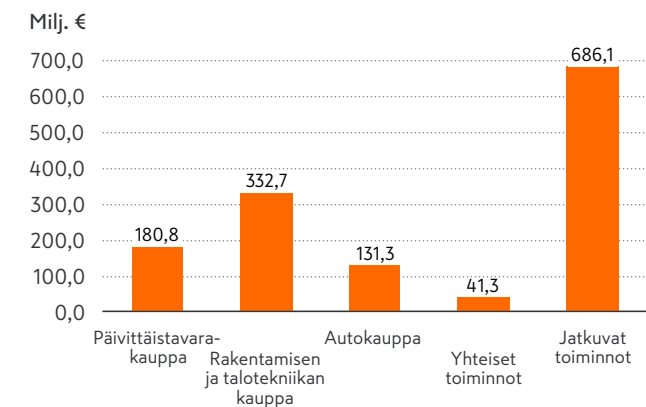
Yhteiset toiminnot sisältävät konsernille yhteisiä tukitoimintoja.

Keskon toimialat 2019

Tulos, jatkuvat toiminnot

Milj. €	Päivittäistavara- kauppa	Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	Autokauppa	Yhteiset toiminnot	Yhteensä
Toimialan liikevaihto	5 531,2	4 331,1	863,9	25,3	10 751,5
josta sisäistä	-10,2	0,6	-3,4	-18,3	-31,2
Liikevaihto konsernin ulkopuolelta	5 521,0	4 331,8	860,4	7,1	10 720,3
Liikevaihdon kehitys paikallisessa valuutassa ilman yritysostoja ja -myyntejä, %	3,2	2,1	-11,6	(..)	1,4
Liikevaihdon kehitys, %	2,7	5,6	-3,3	(..)	3,3
Toimialan muut tuotot	654,9	146,5	8,0	15,9	825,3
josta sisäistä	-0,9	-0,6	0,0	-0,7	-2,2
Liiketoiminnan muut tuotot konsernin ulkopuolelta	654,0	145,8	8,0	15,2	823,1
Poistot	-73,3	-36,3	-18,9	-33,0	-161,5
Arvon alentumiset	0,0	0,0	-	-	0,0
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvon alentumiset	-197,2	-116,0	-7,0	-4,9	-325,0
Liikevoitto	334,6	127,6	25,5	-39,9	447,8
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	6,7	-15,3	-1,2	-4,0	-13,8
Vertailukelpoinen liikevoitto	327,9	142,8	26,8	-35,9	461,6
Rahoitustuotot ja -kulut					-91,4
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista					46,8
Tulos ennen veroja					403,3

(..) muutos yli 100 %

Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto
toimialoittain, jatkuvat toiminnot 2019Investoinnit toimialoittain,
jatkuvat toiminnot 2019

Varat ja velat

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakentami- sen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	1 079,8	800,4	193,9	100,0	-1,6	2 172,6
Käyttöoikeusomaisuuserät	1 334,5	711,5	71,7	73,6		2 191,3
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja muissa sijoituksissa	7,6	9,1	0,0	62,3	-0,6	78,4
Eläkesaamiset	20,2	7,6		65,4		93,2
Vaihto-omaisuus	216,9	597,5	223,3			1 037,7
Myyntisaamiset	329,2	432,6	43,9	6,2	-7,2	804,7
Muut korottomat saamiset	53,8	132,6	15,1	34,0	-13,2	222,3
Korolliset saamiset	1,0	1,7		58,1	0,0	60,8
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät		61,5		0,5	-0,1	61,9
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	3 043,0	2 754,5	547,9	400,1	-22,8	6 722,7
Kohdistamattomat erät						
Laskennalliset verosaamiset						7,6
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat						10,1
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat						36,5
Rahavarat						122,4
Varat yhteensä	3 043,0	2 754,5	547,9	400,1	-22,8	6 899,3

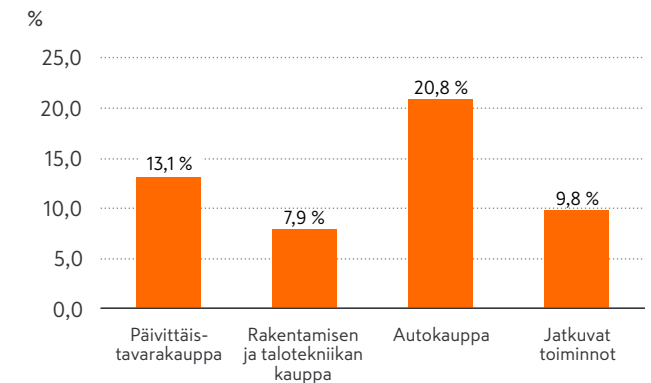
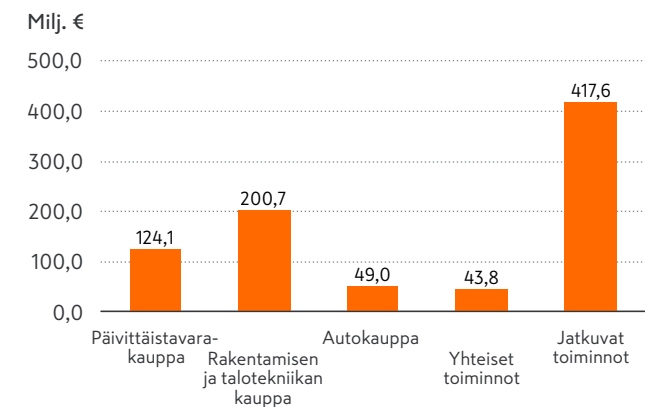
Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakentami- sen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Ostovelat	502,4	486,3	25,6	19,1	-3,5	1 029,9
Muut korottomat velat	244,0	227,9	98,6	55,3	-16,9	608,9
Varaukset	3,1	1,3	30,6	1,2		36,1
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		10,9				10,9
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	749,5	726,3	154,8	75,6	-20,4	1 685,8
Kohdistamattomat erät						
Korolliset velat						614,1
Leasingvelat						2 423,2
Muut korottomat velat						28,5
Laskennalliset verovelat						6,8
Velat yhteensä	749,5	726,3	154,8	75,6	-20,4	4 758,5
Sidottu pääoma yhteensä 31.12., jatkuvat toiminnot	2 293,5	2 028,2	393,1	324,5	-2,3	5 036,9
Sidottu pääoma keskimäärin, jatkuvat toiminnot	2 261,8	1 923,8	280,5	340,6	-3,4	4 803,3
Henkilöstön lukumäärä 31.12., jatkuvat toiminnot	8 086	14 743	1 337	1 002		25 168
Henkilökunta keskimäärin, jatkuvat toiminnot	6 063	12 630	1 179	975		20 846

Keskon toimialat 2018

Tulos, jatkuvat toiminnot

Milj. €	Päivittäistavara- kauppa	Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	Autokauppa	Yhteiset toiminnot	Yhteensä
Toimialan liikevaihto	5 385,7	4 102,6	893,1	27,9	10 409,3
josta sisäistä	-5,8	-0,1	-1,6	-19,0	-26,5
Liikevaihto konsernin ulkopuolelta	5 379,9	4 102,5	891,4	8,9	10 382,8
Liikevaihdon kehitys paikallisessa valuutassa ilman yritysostoja ja -myyntejä, %	5,1	2,7	-1,8	(..)	3,5
Liikevaihdon kehitys, %	2,0	-4,6	-1,8	(..)	-1,0
Toimialan muut tuotot	609,5	154,7	9,4	17,8	791,4
josta sisäistä	-0,8	-0,6		-0,2	-1,6
Liiketoiminnan muut tuotot konsernin ulkopuolelta	608,7	154,1	9,4	17,5	789,8
Poistot	-67,0	-38,0	-12,2	-26,3	-143,5
Arvon alentumiset	0,0	-3,4	-	-	-3,4
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvon alentumiset	-200,7	-109,7	-3,2	-2,0	-315,5
Liikevoitto	285,9	113,3	35,1	-30,0	404,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-8,7	-13,5	-0,1	-1,9	-24,2
Vertailukelpoinen liikevoitto	294,5	126,8	35,2	-28,1	428,5
Rahoitustuotot ja -kulut					-99,7
Osuudet pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista					-10,1
Tulos ennen veroja					294,5

(..) muutos yli 100 %

Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto
toimialoittain, jatkuvat toiminnot 2018Investoinnit toimialoittain,
jatkuvat toiminnot 2018

Varat ja velat

Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakentami- sen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	942,7	532,1	122,5	87,6	-1,6	1 683,2
Käyttöoikeusomaisuuserät	1 350,5	703,2	5,2	3,3		2 062,2
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja muissa sijoituksissa	7,5	9,1	0,0	128,3	-0,6	144,3
Eläkesaamiset	29,5	10,8		107,7		148,0
Vaihto-omaisuus	219,4	542,0	151,5	0,0		913,0
Myyntisaamiset	341,8	435,3	43,7	5,3	-5,8	820,3
Muut korottomat saamiset	58,3	116,2	11,3	22,8	-11,3	197,3
Korolliset saamiset	0,3	0,1		65,2		65,6
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät		64,8		0,5	-0,1	65,1
Sidottuun pääomaan sisältyvät varat	2 950,0	2 413,7	334,2	420,6	-19,4	6 099,1
Kohdistamattomat erät						
Laskennalliset verosaamiset						8,1
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat						50,9
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat						90,8
Rahavarat						107,5
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät, lopetetut toiminnot						10,4
Varat yhteensä	2 950,0	2 413,7	334,2	420,6	-19,4	6 366,8

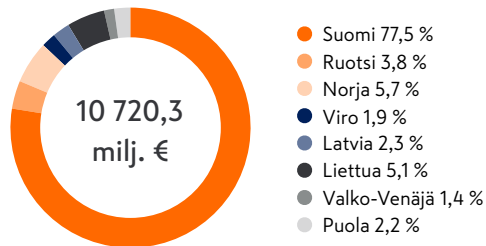
Milj. €	Päivittäis- tavara- kauppa	Rakentami- sen ja talo- tekniikan kauppa	Auto- kauppa	Yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Ostovelat	482,9	466,2	24,3	14,2	-4,8	982,7
Muut korottomat velat	235,5	205,2	78,8	62,5	-12,0	570,0
Varaukset	4,1	2,1	35,8	0,9		42,8
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		14,9				14,9
Sidottuun pääomaan sisältyvät velat	722,4	688,3	138,9	77,6	-16,7	1 610,4
Kohdistamattomat erät						
Korolliset velat						406,0
Leasingvelat						2 294,3
Muut korottomat velat						29,2
Laskennalliset verovelat						5,4
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat, lopetetut toiminnot						0,5
Velat yhteensä	722,4	688,3	138,9	77,6	-16,7	4 345,8
Sidottu pääoma yhteensä 31.12.	2 227,6	1 725,4	195,3	343,1	-2,7	4 488,7
Sidottu pääoma keskimäärin	2 243,5	1 611,2	169,6	360,1	-0,6	4 383,8
Henkilöstön lukumäärä 31.12.	7 971	13 559	824	1 047		23 401
Henkilökunta keskimäärin	6 094	11 663	835	987		19 579

Maantieteelliset tiedot, jatkuvat toiminnot

Konserni toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa ja Valko-Venäjällä. Päivittäistavarakauppa toimii Suomessa. Rakentamisen ja talotekniikan kauppa toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Baltiassa, Puolassa ja Valko-Venäjällä ja autokauppa Suomessa. Rakentamisen ja talotekniikan Venäjän liiketoiminta on esitetty lopetetuissa toiminnoissa myös vertailutietojen osalta.

Liikevaihto, varat, investoinnit ja henkilöstö on esitetty sijainnin mukaan jaoteltuna. Muut maat sisältää Valko-Venäjän ja Puolan.

Liikevaihto maittain, jatkuvat toiminnot

2019 Milj. €	Suomi	Muut Pohjois- maat	Baltian maat	Muut	Elimi- noinnit	Yhteensä, jatkuvat toiminnot
Liikevaihto	8 389,6	1 028,3	930,0	383,8	-11,4	10 720,3
Sidottuun pääomaan kuuluvat varat	4 962,4	839,7	706,0	214,6		6 722,7
Investoinnit	386,5	243,7	35,6	20,4		686,1
Henkilöstö keskimäärin	10 194	2 192	5 094	3 365		20 845

2018 Milj. €	Suomi	Muut Pohjois- maat	Baltian maat	Muut	Elimi- noinnit	Yhteensä, jatkuvat toiminnot
Liikevaihto	8 260,7	940,6	824,3	367,2	-10,1	10 382,8
Sidottuun pääomaan kuuluvat varat	4 665,3	570,4	677,0	186,5		6 099,1
Investoinnit	225,6	161,4	28,1	2,5		417,6
Henkilöstö keskimäärin	9 822	1 598	4 740	3 419		19 579

Liikevaihto muodostuu lähes kokonaisuudessaan tavaroiden myynnistä. Palvelujen myynnin määrä on vähäinen.

Kesko-konsernilla ei ole yksittäisiä asiakkaita, joilta saadun tuoton määrä ylittäisi 10 % koko Kesko-konsernin tuotoista.

2.2 Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Laadintaperiaatteet

Tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tapahtumat käsitellään vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä ja ne on kohdistettu toimialoille.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttaviksi eriksi luokitellaan kiinteistöjen, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä syntyneet myyntivoitot ja -tappiot, arvonalentumiset, merkittävät vuokrasopimusten muutoksiin liittyvät tulosvaikutteiset erät sekä merkittävät liiketoimintojen rakennejärjestelyt. Myyntivoitot on esitetty tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa tuotoissa ja myyntitappiot liiketoiminnan muissa kuluissa.

Arvonalentumiset ja merkittävät vuokrasopimusten muutoksiin liittyvät tulosvaikutteiset erät on esitetty tuloslaskelmassa rivillä poistot ja arvonalentumiset.

Vuoden 2019 merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat rakentamisen ja talotekniikan kaupassa Onnisen Ruotsin LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan myyntiin liittyneet kulut 7,8 milj. euroa, yritysostoihin liittyneet kulut 4,3 milj. euroa sekä Kruunuvuoren Sataman tytäryhtiöyhdistelyyn liittyvät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, nettona +4,8 milj. euroa.

Vuoden 2018 merkittävimmät vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat Suomen Lähikaupan ketjujen konvertointiin ja kauppapaikkaverkoston muutoksiin liittyvät kulut 7,6 milj. euroa, rakentamisen ja talotekniikan kaupan yrityskauppoihin ja Ruotsin liiketoimintojen rakennejärjestelyyn liittyvät kulut 8,1 milj. euroa sekä kiinteistöjen ja muiden pitkäaikaisten varojen myyntivoitot, -tappiot ja arvonalentumiset -3,8 milj. euroa.

Milj. €, jatkuvat toiminnot	2019	2018
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät		
Myyntivoitot	4,6	6,7
Myyntitappiot	-0,9	-0,1
Arvonalentumiset	-	-5,6
Rakennejärjestelyt	-17,5	-25,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-13,8	-24,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	46,3	-6,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	0,4	4,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	0,0	-3,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	32,9	-29,4

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin Milj. €, jatkuvat toiminnot	2019	2018
Liikevoitto, vertailukelpoinen		
Liikevoitto	447,8	404,3
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-13,8	-24,2
Liikevoitto, vertailukelpoinen	461,6	428,5
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen		
Tulos ennen veroja	403,3	294,5
Vähennettynä		
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa	-13,8	-24,2
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä	46,3	-6,5
Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen	370,7	325,2
Tulos, vertailukelpoinen		
Vertailukelpoinen tulos ennen veroja	370,7	325,2
Vähennettynä		
Tuloverot	69,6	62,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa	0,4	4,5
Tulos, vertailukelpoinen	300,7	258,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen		
Tulos, vertailukelpoinen	300,7	258,7
Vähennettynä		
Määräysvallattomille omistajille kuuluva tulos	6,0	18,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa	0,0	-3,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	294,7	243,4

Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin Milj. €, jatkuvat toiminnot	2019	2018
Tulos/osake, vertailukelpoinen, euroa		
Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen	294,7	243,4
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton, 1 000 kpl	99 074	99 182
Tulos/osake, vertailukelpoinen, euroa	2,97	2,45
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Liikevoitto, vertailukelpoinen	461,6	428,5
Sidottu pääoma, keskimäärin	4 803,3	4 383,8
Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	9,6	9,8
Tunnuslukujen täsmäytykset IFRS-tilinpäätöslukuihin Milj. €, konserni	2019	2018
Tulos, vertailukelpoinen, konserni		
Tulos vertailukelpoinen, jatkuvat toiminnot	300,7	258,7
Lisättynä		
Tulos vertailukelpoinen, lopetetut toiminnot	12,5	-3,0
Tulos vertailukelpoinen, konserni	313,2	255,8
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %		
Tulos, vertailukelpoinen	313,2	255,8
Oma pääoma, keskiarvo	2 080,9	2 039,0
Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %	15,1	12,5

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevoitto, vertailukelpoinen

Liikevoitto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Tulos ennen veroja, vertailukelpoinen

Tulos ennen veroja +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa +/- Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät rahoituserissä

Tulos, vertailukelpoinen

Vertailukelpoinen tulos ennen veroja - Tuloverot +/- Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät tuloveroissa

Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos, vertailukelpoinen

Tulos, vertailukelpoinen - Määräysvallattomille omistajille kuuluva tulos +/- Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät määräysvallattomille omistajille kuuluvassa tuloksessa

Tulos/osake, vertailukelpoinen, euroa

Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä - Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä

Keskimääräinen osakkeiden lukumäärä

Sidotun pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %

Vertailukelpoinen liikevoitto x 100

(Pitkäaikaiset varat + Vaihto-omaisuus + Saamiset + Muut lyhytaikaiset varat - Korottomat velat) keskimäärin 12 kuukaudelta

Oman pääoman tuotto, vertailukelpoinen, %

(Tulos oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä ennen veroja - Tuloverot oikaistuna vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien verovaikutuksella) x 100

Oma pääoma, raportointivuoden alun ja lopun keskiarvo

2.3 Liiketoiminnan muut tuotot

Laadintaperiaatteet

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot, kauppapaikka- ja ketjumaksut sekä muut erilaiset palvelukorvaukset ja provisiot. Liiketoiminnan muissa tuotoissa esitetään myös aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot, liiketoimintojen myyntivoitot sekä kaupallisten valuuttariskien suojaukseen käytettyjen johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat voitot.

Milj. €	2019	2018
Palvelukorvaukset	641,2	611,3
Vuokratuotot	43,8	44,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot	2,5	5,0
Liiketoimintojen myyntivoitot	3,1	4,3
Johdannaissopimusten realisoituneet voitot ja käyvän arvon muutokset	4,1	4,8
Muut	128,4	120,2
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	823,1	789,8

Palvelukorvaukset ovat pääosin ketjuyritysten maksamia ketju- ja kauppapaikkamaksuja.

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä 5,5 milj. euroa (8,0 milj. euroa). Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 2.2.

Vuokratuotoista on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 4.6.

2.4 Liiketoiminnan kulut

Laadintaperiaatteet

Liiketoiminnan muissa kuluissa esitetään muut kuin myytyjen tuotteiden hankintamenot kuten henkilöstö-, markkinointi-, kiinteistöjen ja kauppapaikkojen ylläpitokulut, tietojärjestelmäkulut sekä lyhytaikaisiksi luokitelluista vuokrasopimuksista tai vähäarvoisiksi luokitelluista vuokratuista hyödykkeistä tuloslaskelmaan kirjatut vuokrat. Liiketoiminnan muissa kuluissa esitetään myös aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät tappiot, liiketoimintojen myyntitappiot sekä kaupallisten valuuttariskien suojaukseen käytettyjen johdannaisten realisoituneet ja realisoitumattomat tappiot.

Henkilöstökulut

Milj. €	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-633,8	-567,1
Sosiaalikulut	-52,6	-47,5
Eläkkeet		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	-2,9	0,0
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	-79,2	-73,0
Osakeperusteiset maksut	-7,0	-6,5
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-775,4	-694,1

Tiedot konsernin johtohenkilöiden työsuhde-etuuksista ja muista lähipiiritapahtumista esitetään liitetiedossa 5.3 ja osakepalkitsemiseen liittyvät tiedot liitetiedossa 5.4.

Konsernin henkilökunta keskimäärin

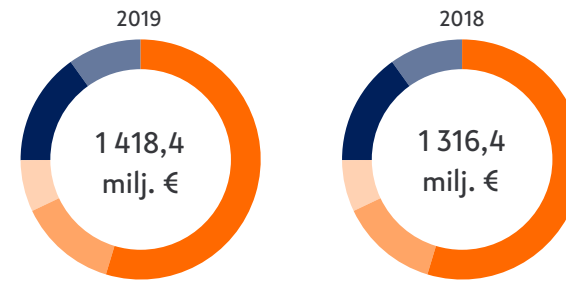
Milj. €	2019	2018
Päivittäistavarakauppa	6 063	6 094
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	12 630	11 663
Autokauppa	1 179	835
Yhteiset toiminnot	975	987
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	20 846	19 579
Lopetetut toiminnot	6	416
Yhteensä, konserni	20 852	19 995

Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2019	2018
Markkinointikulut	-215,3	-210,4
Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen ylläpitokulut	-159,9	-157,6
ICT-kulut	-98,7	-96,1
Vuokratulut	-12,9	-8,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot	-1,9	-1,7
Johdannaissopimusten realisoituneet tappiot ja käyvän arvon muutokset	-3,4	-3,8
Muut liikekulut	-150,7	-143,7
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-643,0	-622,3

Vuokrakuluissa on esitetty lyhytaikaisten vuokrasopimusten ja vähäarvoisiksi luokiteltujen vuokrattujen hyödykkeiden vuokratulut sekä muuttuvat vuokrat. Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen ylläpitokulut sisältävät myös vuokratuotteiden ylläpitokulut. Vuokrakuluista on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 4.6.

Liiketoiminnan kululajit, jatkuvat toiminnot

- Henkilöstökulut 54,7 % (52,7 %)
- Vuokrat ja kauppapaikkakulut 12,2 % (12,7 %)
- ICT-kulut 7,0 % (7,3 %)
- Markkinointi- ja kanta-asiakasjärjestelmän kulut 15,2 % (16,0 %)
- Muut kulut 11,0 % (11,3 %)

Tilintarkastajien palkkiot

Milj. €	2019	2018
Palkkiot PwC-ketjuun kuuluville yhtiöille		
Tilintarkastus	0,9	0,9
Veroneuvonta	0,1	0,2
Muut palvelut	0,6	0,6
Yhteensä	1,6	1,7
Palkkio muulle kuin PwC-ketjuun kuuluvalla yhtiöllä, tilintarkastus	0,1	0,0
Palkkio muulle kuin PwC-ketjuun kuuluvalla yhtiöllä, muut palvelut	0,0	0,0

PricewaterhouseCoopers Oy:n palkkiot muista kuin tilintarkastuspalveluista Kesko-konserniin kuuluville yhtiöille olivat yhteensä 0,7 milj. euroa.

2.5 Liikevoittoon kirjatut valuuttakurssierot

Milj. €	2019	2018
Myynti	-0,2	-0,1
Muut tuotot	4,1	4,8
Ostot	0,2	-0,3
Muut kulut	-3,4	-3,8
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	0,7	0,5

2.6 Tuloverot

Laadintaperiaatteet

Konsernin tuloslaskelman veroihin on kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutokset. Konserniyhtiöiden verot on laskettu perustuen kunkin yhtiön paikallisen verolainsäädännön mukaan määräytyvään verotettavaan tuloon. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattavien erien verovaikutus on kirjattu vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan kaikista väliaikaisista eroista varojen ja velkojen verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Liikearvoista ei ole laskettu laskennallista verovelkaa siltä osin kuin liikearvot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei kirjata laskennallista veroa, ellei voitonjako ole todennäköinen ja aiheuta siten veroseuraamuksia.

Laskennallinen vero on laskettu tilinpäätöspäivänä voimassa olevilla verokannoilla ja verokantojen muuttuessa tiedossa olevalla uudella verokannalla. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään saakka, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Samaa veronsaajaa koskevat konsernin laskennalliset verosaamiset ja -velat on netotettu.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät vuokrasopimuksista, etuusperusteisista eläkejärjestelyistä, aineellisista hyödykkeistä (poistoero), varauksista sekä yrityshankintojen yhteydessä suoritetuista tase-erien käypiin arvoihin arvostuksista.

Milj. €	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-77,4	-71,8
Edellisten tilikausien verot	-0,4	-0,2
Laskennalliset verot	8,1	10,0
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-69,6	-62,1

Tuloslaskelman verokulun ja emoyhtiön verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma

Milj. €	2019	2018
Tulos ennen veroja	403,3	294,5
Verot emoyhtiön verokannan 20,0 % mukaan	-80,7	-58,9
Ulkomaisten tytäryhtiöiden erilaisten verokantojen vaikutus	-1,2	3,2
Verovapaiden tulojen vaikutus	0,8	1,9
Vähennyskeltottomien kulujen vaikutus	-1,5	-6,7
Verotuksellisten tappioiden vaikutus	2,9	-0,6
Osakkuus- ja yhteisyritysten tulososuusien yhdistelyn vaikutus	9,4	0,2
Edellisten tilikausien verot	-0,4	-0,2
Verokantamuutoksen vaikutus	-	0,1
Muut	1,1	-1,0
Verot tuloslaskelmassa, jatkuvat toiminnot	-69,6	-62,1

1.1.2019 Norjassa voimaan astuneen yritysverokantamuutoksen vaikutus tilikauden 2018 veroihin oli 0,1 milj. euroa.

2.7 Osakekohtainen tulos

Laadintaperiaatteet

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus.

	2019	2018
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. €	339,2	158,0
Osakkeiden lukumäärä		
Ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	99 074 035	99 181 927
Laimennettu ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo	99 074 035	99 181 927
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos		
Laimentamaton ja laimennettu, jatkuvat toiminnot, €	3,31	2,16
Laimentamaton ja laimennettu, lopetetut toiminnot, €	0,12	-0,56
Laimentamaton ja laimennettu, konserni yhteensä, €	3,42	1,59
Vertailukelpoinen tulos/osake, laimentamaton, jatkuvat toiminnot, €	2,97	2,45

Vertailukelpoisen tuloksen täsmäytyslaskelma on esitetty liitteessä 2.2.

2.8 Rahavirtalaskelmaan liittyvät liitetiedot

Investoinnit ja rahoitustapahtumat, joihin ei liity rahaliikennettä

Milj. €	2019	2018
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankinnat yhteensä	399,7	236,2
Tytäryhtiöhankinnat ja investoinnit osakkuusyhtiöihin sekä muihin sijoituksiin yhteensä	286,4	181,3
Investoinnit yhteensä	686,1	417,5
joista kassastamaksuilla rahoitetut	599,8	375,9
Hankittuihin yhtiöihin liittyvät lainat ja rahavarat	83,5	29,5
Maksut aikaisempien tilikausien investoinneista	-12,4	-16,3
Velalla rahoitetut investoinnit	15,3	28,4
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	686,1	417,5

Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut

Milj. €	2019	2018
Oikaistaan tuloslaskelman erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja erät, jotka esitetään muualla rahavirtalaskelmassa:		
Varausten muutos	-6,8	-4,9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-46,8	10,1
Arvon alentumiset	0,0	3,4
Luottotappiot	3,6	5,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä liiketoimintojen myyntivoitot	-0,7	-9,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä liiketoimintojen myyntitappiot	1,9	1,7
Osakepalkkiokulut	-2,9	-2,8
Etuuspohjaiset eläkkeet	50,1	57,1
Muut	2,0	-6,5
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	0,3	54,0

Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisujen ryhmä Muut sisältää ostojen ja myyntien toteutumattomien kurssivoittojen ja -tappioiden oikaisun sekä muiden ei-maksuperusteisten erien oikaisun.

Vuokrasopimuksista aiheutuva rahavirta

Vuokrasopimuksista aiheutuva rahavirta oli yhteensä -423,7 milj. euroa (-410,0 milj. euroa).

Rahavarat

Milj. €	2019	2018
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk), jatkuvat toiminnot	2,0	31,7
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk), lopetetut toiminnot	-	-
Rahavarat, jatkuvat toiminnot	122,4	107,5
Rahavarat, lopetetut toiminnot	-	0,4
Yhteensä	124,4	139,6

Rahavaroina käsitellään taseen rahavarojen lisäksi ne jaksotettuun hankintamenoön kirjatut likvidit rahoitusvarat, jotka erääntyvät alle kolmen kuukauden kuluessa hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahavarojen ja velkojen täsmäytyslaskelma

Milj. €	2019	2018
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk)	2,0	31,7
Rahavarat	122,4	107,9
Lainat - vuoden kuluessa takaisin maksettavat (mukaan lukien luotolliset tilit)	-137,8	-231,4
Leasingvelat - vuoden kuluessa takaisin maksettavat	-383,2	-311,5
Lainat - yli vuoden kuluttua takaisin maksettavat	-477,3	-174,6
Leasingvelat - yli vuoden kuluttua takaisin maksettavat	-2 039,0	-1 982,8
Rahavarojen ja velkojen netto	-2 913,0	-2 560,7

Milj. €	2019	2018
Rahavarat ja jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat (maturiteetti alle 3 kk)	124,4	139,6
Bruttovelat - kiinteäkorkoiset	-162,5	-236,5
Bruttovelat - vaihtuvakorkoiset	-452,6	-169,5
Leasingvelat	-2 422,2	-2 294,3
Rahavarojen ja velkojen netto	-2 913,0	-2 560,7

Milj. €	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat					Yhteensä
	Rahavarat ja luotolliset tilit	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	Leasingvelat vuoden kuluessa	Leasingvelat yli vuoden kuluttua	Lainat vuoden kuluessa	Lainat yli vuoden kuluttua		
Rahavarojen ja velkojen netto 1.1.2019	107,9	31,7	-311,5	-1 982,8	-231,4	-174,6	-2 560,7	
Rahavirrat	1,1	-29,7	324,1		94,0	-302,2	87,3	
Tytäryhtiöhankinnat	13,0		-5,3	-37,7	-0,1	-0,2	-30,3	
Leasingvelkojen nettomuutos			-390,4	-18,0			-408,4	
Valuuttakurssioikaisut	0,4		-0,1	-0,6	-0,3	-0,3	-0,8	
Rahavarojen ja velkojen netto 31.12.2019	122,4	2,0	-383,2	-2 039,0	-137,8	-477,3	-2 913,0	

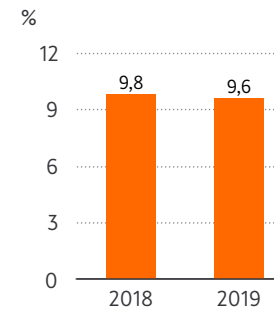
Milj. €	Muut varat		Rahoitukseen liittyvät velat					Yhteensä
	Rahavarat ja luotolliset tilit	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	Leasingvelat vuoden kuluessa	Leasingvelat yli vuoden kuluttua	Lainat vuoden kuluessa	Lainat yli vuoden kuluttua		
Rahavarojen ja velkojen netto 1.1.2018	132,7	37,5	-294,7	-1 929,5	-401,1	-122,3	-2 577,4	
Rahavirrat	-30,1	-5,3	314,5	3,7	169,8	-53,1	399,5	
Tytäryhtiöhankinnat	7,0		-8,6	-53,5	-0,4		-55,6	
Leasingvelkojen nettomuutos			-323,4	-5,5			-328,8	
Valuuttakurssioikaisut	-1,7	-0,4	0,6	2,0	0,3	0,8	1,5	
Rahavarojen ja velkojen netto 31.12.2018	107,9	31,7	-311,5	-1 982,8	-231,4	-174,6	-2 560,7	

3. SIDOTTU PÄÄOMA

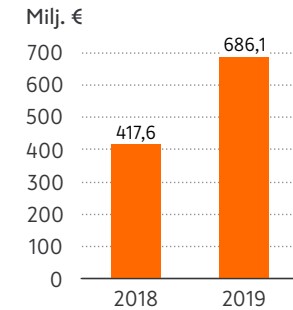
TÄSSÄ OSIOSSA

3.1 Sidottu pääoma ja käyttöpääoma	74
3.2 Yritysostot ja myydyt omaisuuserät	75
3.3 Aineelliset hyödykkeet	78
3.4 Aineettomat hyödykkeet	80
3.5 Käyttöoikeusomaisuuserät	83
3.6 Vaihto-omaisuus	83
3.7 Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	84
3.8 Lopetetut toiminnot ja myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat	84
3.9 Eläkesaamiset	86
3.10 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	90
3.11 Varaukset	92

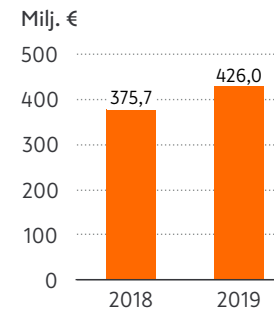
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, jatkuvat toiminnot

Investoinnit, jatkuvat toiminnot

Käyttöpääoma, jatkuvat toiminnot

3.1 Sidottu pääoma ja käyttöpääoma

Sidottu pääoma

Milj. €	Liite	31.12.2019	31.12.2018
Aineelliset hyödykkeet	3.3	1 487,9	1 196,4
Aineettomat hyödykkeet	3.4	684,6	492,1
Käyttöoikeusomaisuuserät	3.5	2 191,3	2 057,0
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	3.10	57,8	123,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	4.3	20,6	20,8
Pitkäaikaiset saamiset	4.3	59,9	65,7
Eläkesaamiset	3.9	93,2	148,0
Korolliset lyhytaikaiset saamiset	4.5	2,2	2,7
Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	3.8	61,9	65,1
Korottomat pitkäaikaiset velat	4.5	-1,2	-0,2
Eläkeveloitteet		-0,4	-0,4
Varaukset	3.11	-36,1	-42,8
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	3.8	-10,9	-14,9
Käyttöpääoma		426,0	375,7
Yhteensä, jatkuvat toiminnot		5 036,9	4 488,7

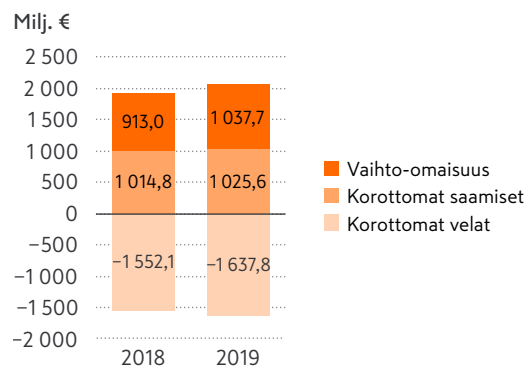
Siirtovelat muodostuvat lähinnä ostojen ja henkilöstökulujen jaksotuksista.

Korottomiin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy lisäksi toimialoille kohdistamaton erä 28,5 milj. euroa (29,2 milj euroa), joka liittyy yhteisyritykselle myytyjen kiinteistöjen myyntivoittojaksotukseen. Erä ei sisälly sidottuun pääomaan.

Käyttöpääoma

Milj. €	Liite	31.12.2019	31.12.2018
Vaihto-omaisuus	3.6	1 037,7	913,0
Myyntisaamiset	3.7	804,7	820,3
Tuloverosaamiset	3.7	14,4	0,1
Muut korottomat saamiset	3.7	206,6	194,4
Ostovelat	4.3 4.5	-1 029,9	-982,7
Muut korottomat velat	4.3 4.5	-207,9	-197,8
Tuloverovelat	4.5	-11,8	-16,5
Siirtovelat	4.3 4.5	-387,6	-355,0
Yhteensä, jatkuvat toiminnot		426,0	375,7

Käyttöpääoma, jatkuvat toiminnot

3.2 Yrityssostot ja mydyt omaisuuserät

Yrityssostot 2019

Tammikuussa Kesko Oyj:n tytäryhtiöt Skattum Handel AS ja Rake Eiendom AS ostivat norjalaisen Sørbøn rautakaupat kiinteistöineen sekä yritysasiakkaita palvelevan logistiikkakeskuksen. Ostetut kaupat operoivat aiemmin kauppiaaliiketoimintamallilla Byggmakker-kauppoja. Osake- ja liiketoimintakauppoina toteutettujen yritysostojen velaton kauppahinta oli yhteensä 238,2 milj. Norjan kruunua (24,2 milj. euroa).

Kesko-konserniin kuuluva K-rauta AB toteutti Fresks-konsernin oston Litorinalta, Oscarson Investiltä ja yhtiön johdolta. Osakekauppoina toteutettujen yritysostojen velaton kauppahinta oli yhteensä 2 192,0 milj. Ruotsin kruunua (209,8 milj. euroa).

Maaliskuussa Kesko-konserniin kuuluva K Caara Oy toteutti Huittisten Laatuauto Oy:n Volkswagen- ja SEAT-liiketoimintojen oston Forssassa ja Huittisissa sekä LänsiAuto Oy:n Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen oston Kotkassa, Kouvolassa ja Lappeenrannassa. Heinäkuussa K Caara Oy toteutti Laakkonen-konsernin Volkswagen-, Audi- ja SEAT-liiketoimintojen oston. Liiketoimintakauppoina toteutettujen yritysostojen velaton kauppahinta oli yhteensä 57,4 milj. euroa.

Sørbøn rautakauppatoiminnot

Taulukossa on esitetty tiivistelmä maksetusta vastikkeesta, Kesko-konsernille hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä sekä yritysostojen rahavirtavaikutuksesta.

Hankinnoista syntyi liikearvoa 4,6 milj. euroa. Konsernin tulokseen sisältyy vähäinen määrä yritysostoista aiheutuneita kuluja ja ne on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä. Hankittujen liiketoimintojen vaikutus konsernin helmi-joulukuun liikevaihtoon ja liikevoittoon oli vähäinen.

2019 Milj. €	Sørbøn rautakauppa- toiminnot	Fresks-konserni (K-Bygg)	Autokaupan yrityshankinnat
Maksettu vastike	24,2	209,8	57,4
Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvät arvot hankintahetkellä			
Aineettomat hyödykkeet	-	4,8	0,5
Aineelliset hyödykkeet, käyttöoikeusomaisuuserät ja sijoitukset	18,8	48,5	57,6
Vaihto-omaisuus	4,9	36,4	31,9
Saamiset	1,4	24,2	0,7
Laskennallinen verosaaminen	0,1	0,0	-
Rahat ja pankkisaamiset	0,3	10,5	-
Varat yhteensä	25,4	124,4	90,8
Ostovelat, muut velat, varaukset, leasingvelat	2,2	81,3	56,4
Laskennallinen verovelka	3,7	3,7	0,1
Velat yhteensä	5,9	85,0	56,5
Hankittu nettovarallisuus yhteensä	19,6	39,4	34,3
Liikearvo	4,6	170,5	23,1
Hankinnan rahavirtavaikutus			
Maksettu vastike	-24,2	-207,0	-57,4
Hankitut rahavarat	0,3	10,3	-
Maksamaton osuus	-	-	1,0
Hankinnan rahavirtavaikutus	-23,9	-196,7	-56,4

Fresks-konserni (K-Bygg)

Fresks-konsernin hankinta vahvistaa merkittävästi Keskon markkina-asemaa Ruotsissa, erityisesti kasvavassa ammattirakentajien asiakassegmentissä. Yrityskaupan myötä Keskon omistukseen siirtyi 33 myymälää ja noin 500 työntekijää, jotka palvelevat pääasiassa pieniä ja keskisuuria remontointiin keskittyviä yritysasiakkaita. Kesäkuusta alkaen Fresks-konserni on palvellut asiakkaitaan K-Bygg-brändillä.

Taulukossa on esitetty tiivistelmä maksetusta vastikkeesta, Kesko-konsernille hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä sekä yritysostojen rahavirtavaikutuksesta.

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien asiakassuhteet) on yhteensä 4,8 milj. euroa. Hankinnoista syntyvä liikearvo, 170,5 milj. euroa, heijastaa synergiaetuja, joita odotetaan realisoituvan myynnissä, hankinnassa, valikoimissa ja logistiikassa sekä toimintojen tehokkuudessa. Konsernin tulokseen sisältyy 1,4 milj. euroa yritysostoista aiheutuneita kuluja ja ne on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä.

Fresks-konsernin vaikutus touko-joulukuun liikevaihtoon oli 132,8 milj. euroa. Vaikutus vertailukelpoiseen touko-joulukuun liikevoittoon oli +9,6 milj. euroa. Jos yritysostot olisivat toteutuneet 1.1.2019, olisi vaikutus konsernin liikevaihtoon ollut johdon arvioiden mukaan noin 199,1 milj. euroa. Vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon olisi ollut +12,1 milj. euroa. Liikevaihtoa ja vertailukelpoista liikevoittoa määritettäessä johto arvioi, että käypien arvojen kirjaukset hankintapäivänä olisivat samat, jos hankinta olisi toteutunut 1.1.2019.

Autokaupan yritysostot Huittisten Laatuautolta, LänsiAutolta sekä Laakkonen-konsernilta

Taulukossa on esitetty tiivistelmä maksetusta vastikkeesta, Kesko-konsernille hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä sekä yritysostojen rahavirtavaikutuksesta.

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien asiakassuhteet) on yhteensä 0,5 milj. euroa. Hankinnoista syntyvä liikearvo, 23,1 milj. euroa,

heijastaa synergiaetuja, joita odotetaan syntyvän vähittäiskauppatoimintojen sekä muiden toimintojen tehokkuudessa.

Konsernin tulokseen sisältyy yritysostoista aiheutuneita kuluja vähäinen määrä. Kulut on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä. Hankittujen liiketoimintojen vaikutus konsernin maaliskuu-joulukuun liikevaihtoon ja liikevoittoon oli vähäinen.

Yritysostot 2018

Kesäkuussa Kesko Oyj sopi Reinin lihan ja Kalatukku E. Erikssonin ostamisesta osaksi foodservice-tukkukauppa Kesprota. Reinin Liha Oy:n yrityskauppa toteutui 1.6.2018 ja Kalatukku E. Eriksson Oy:n 2.7.2018. Osakekauppoina toteutettujen yritysostojen velaton kauppahinta oli yhteensä 14,8 milj. euroa.

Kesäkuussa Kesko Oyj:n tytäryhtiö Byggnakker Handel AS sopi ostavansa norjalaiset rautakauppayhtiöt Skattum Handel AS:n ja Gipling AS:n. Skattum Handel AS:n yrityskauppa toteutui 2.7.2018 ja Gipling AS:n 23.7.2018. Osakekauppoina toteutettujen yritysostojen velaton kauppahinta oli yhteensä 1 466,7 milj. Norjan kruunua (147,4 milj. euroa).

Lokakuussa Kesko-konserniin kuuluva Kesko Senukai osti latvialaisen 1A Groupin, joka on yksi Baltian johtavista verkkovähittäiskaupan toimijoista. 1A Groupin vuoden 2017 liikevaihto oli noin 41 miljoonaa euroa ja sillä on toimintaa Latviassa, Virossa ja Liettuassa.

2018 Milj. €	Skattum Handel AS ja Gipling AS	Kalatukku E. Eriksson Oy ja Reinin Liha Oy
Maksettu vastike	147,4	14,8
Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvät arvot hankintahetkellä		
Aineettomat hyödykkeet	7,6	7,6
Aineelliset hyödykkeet, käyttöoikeusomaisuuserät ja sijoitukset	26,4	6,1
Vaihto-omaisuus	31,0	1,9
Saamiset	35,8	4,1
Laskennallinen verosaaminen	0,6	-
Rahat ja pankkisaamiset	5,5	1,2
Varat yhteensä	107,0	20,8
Ostovelat, muut velat, varaukset, leasingvelat	51,6	6,1
Laskennallinen verovelka	1,3	2,0
Velat yhteensä	52,9	8,0
Hankittu nettovarallisuus yhteensä	54,1	12,8
Liikearvo	93,4	2,0
Hankinnan rahavirtavaikutus		
Maksettu vastike	-152,8	-14,8
Hankitut rahavarat	5,7	1,2
Maksamaton osuus	-	1,8
Hankinnan rahavirtavaikutus	-147,1	-11,9

Skattum Handel AS ja Gipling AS

Skattum Handel AS ja Gipling AS ovat operoineet kauppiasliiketoimintamallilla Byggnakker-kauppoja. Yritystojen jälkeen Byggnakker-ketju hallinnoi yhteensä 30 Byggnakker-myyntialaa, mikä lisää entisestään mahdollisuuksia kasvun ja kannattavuuden parantamiseen Norjassa. Tämän lisäksi 35 Byggnakker-kauppaa toimii kauppiasliiketoimintamallilla.

Taulukossa on esitetty tiivistelmä maksetusta vastikkeesta, Kesko-konsernille hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä sekä yritystojen rahavirtavaikutuksesta.

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien asiakassuhteet) on yhteensä 7,6 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten tasearvo vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnasta syntyvä liikearvo, 93,4 milj. euroa, heijastaa markkinaosuutta ja liiketoimintaosaamista sekä synergiaetuja, joita odotetaan realisoituvan hankinnassa, valikoimissa ja logistiikassa, ICT-järjestelmissä sekä toimintojen tehokkuudessa. Vuoden 2018 konsernin tulokseen sisältyy yritystojista aiheutuneita kuluja 1,8 milj. euroa. Kulut on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä.

Skattum Handel AS:n ja Gipling AS:n vaikutus heinä-joulukuun liikevaihtoon oli 39,7 milj. euroa. Vaikutus vertailukelpoiseen heinä-joulukuun liikevoittoon oli +2,4 milj. euroa. Jos yritystot olisivat toteutuneet 1.1.2018, olisi vaikutus konsernin liikevaihtoon ollut johdon arvioiden mukaan noin 70,9 milj. euroa. Vaikutus vertailukelpoiseen liikevoittoon ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta olisi ollut +5,9 milj. euroa. Liikevaihtoa ja vertailukelpoista liikevoittoa määritettäessä johto arvioi, että käypien arvojen kirjaukset hankintapäivänä olisivat samat, jos hankinta olisi toteutunut 1.1.2018.

Kalatukku E. Eriksson Oy ja Reinin Liha Oy

Kalatukku E. Eriksson on vahva toimija kalatuotteissa. Reinin Liha on tuoreen, pakkaamattoman lihan palveleva erikoisliike. Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin yritystojen myötä Kespro pystyy tarjoamaan perinteisen tukkuvalikoiman ohella tuoretuotteiden erikoisliikkeiden tuotteita ja osaamista aikaisempaa huomattavasti laajemmassa mittakaavassa.

Taulukossa on esitetty tiivistelmä maksetusta vastikkeesta, Kesko-konsernille hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä sekä yritystojen rahavirtavaikutuksesta.

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien asiakassuhteet ja tavaramerkit) on yhteensä 7,6 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten tasearvo vastaa niiden käypää arvoa. Hankinnasta syntyvä liikearvo, 2,0 milj. euroa, heijastaa synergiaetuja, joita odotetaan realisoituvan yhteisistä asiakkuuksista, logistiikassa sekä ICT:ssä ja hallinnossa. Vuoden 2018 konsernin tulokseen sisältyy yritysostoista aiheutuneita kuluja 0,9 milj. euroa. Kulut on esitetty vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä.

Reinin Lihan ja Kalatukku E. Erikssonin vaikutus konsernin kesä-joulukuun liikevaihtoon ja liikevoittoon oli vähäinen.

Myydyt omaisuuserät 2019

Kesko Oyj on toteuttanut Onninen AB:n LVI-urakoitsijoita palvelevan liiketoiminnan myymisen Solar AS:lle 15.5.2019.

Kesko-konserniin kuuluva Konekesko Oy myi Suomen maatalouskoneliiketoiminnan Danish Agro Machineryn suomalaiselle tytäryhtiölle Finnish Agro Machinerylle 1.8.2019.

Myydyt omaisuuserät 2018

Kesko Oyj sopi helmikuussa 2018 myyvänsä 12 Pietarin ja Moskovan alueilla toimivaa K-Rauta-kiinteistöä ranskalaisen Leroy Merlinin Venäjän yhtiölle. Venäjän rautakauppaliiketoiminta on raportoitu lopetettuna toimintona ja tarkempia tietoja on esitetty liitteessä 3.7.

3.3 Aineelliset hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Aineelliset hyödykkeet muodostuvat pääosin maa-alueista, rakennuksista sekä koneista ja kalustosta. Aineelliset hyödykkeet on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Hankittujen liiketoimintojen aineelliset hyödykkeet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon.

Aineellisten hyödykkeiden myöhemmin syntyvät menot sisällytetään hyödykkeen kirjanpitoarvoon tai kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi vain, kun on todennäköistä, että konsernille koituu hyödykkeestä taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja hyödykkeen hankintamenu on luotettavasti määriteltävissä. Uudella osalla korvatus hyödykkeen osan kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Rakennusten koneita ja laitteita käsitellään erillisinä hyödykkeinä ja näiden uusimiseen liittyvät merkittävät menot aktivoidaan. Kaikki muut aineellisten hyödykkeiden korjaus-, huolto- ja ylläpitomenot kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne toteutuvat.

Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tavallisimmat arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–33 vuotta
Rakennusten osat	8–10 vuotta
Koneet ja kalusto	3–8 vuotta
Autot ja kuljetuskalusto	5 vuotta

Aineellisten hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa. Mikäli arvioissa taloudellisesta vaikutusajasta tai taloudellisen hyödyn jakautumisesta on tapahtunut muutoksia aikaisempiin arvioihin verrattuna, otetaan arvion muutoksen vaikutus huomioon.

Aineellisten hyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi.

Aineellisten hyödykkeiden myynneistä ja luovutuksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan ja esitetään liiketoiminnan muina tuottoina ja kuluina.

Konserni ei ole aktivoinut korkomenoja osaksi hyödykkeiden hankintamenuja, koska konsernilla ei ole ehdot täyttäviä omaisuuseriä.

2019 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä 2019
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	260,8	1 206,4	559,5	29,6	34,0	2 090,2
Kurssierot	-0,2	0,5	0,2	0,0	0,2	0,6
Lisäykset	14,7	106,1	131,6	3,5	48,0	303,8
Liiketoimintojen hankinnat	29,1	107,1	3,8	1,4	0,0	141,4
Vähennykset	-3,7	-68,9	-61,2	-2,1	-0,2	-136,0
Siirrot erien välillä*	1,2	33,0	-23,1	5,2	-45,8	-29,4
Hankintameno 31.12.	301,9	1 384,1	610,8	37,5	36,3	2 370,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-6,0	-499,3	-369,4	-19,2		-893,8
Kurssierot		0,1	0,0	0,0		0,2
Vähennysten kertyneet poistot	1,0	58,7	47,2	0,9		107,7
Siirrot erien välillä, kertyneet poistot*		0,2	23,6	-0,1		23,7
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset		-58,8	-59,7	-2,1		-120,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-5,0	-499,0	-358,3	-20,5		-882,8
Kirjanpitoarvo 1.1.	254,8	707,1	190,1	10,4	34,0	1 196,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	296,9	885,0	252,5	17,0	36,3	1 487,9

*Siirrot erien välillä sisältää siirrot myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin ja ennen IFRS 16 -standardin voimaantuloa rahoitusleasingomaisuuseriin raportoitujen hyödykkeiden siirron käyttöoikeusomaisuuseriin.

2018 Milj. €	Maa- ja vesialueet	Raken- nukset ja raken- nelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä 2018
Hankintameno						
Hankintameno 1.1.	313,7	1 279,2	520,8	60,4	50,0	2 224,0
Kurssierot	-0,6	-2,3	-2,0	-0,3	-0,1	-5,3
Lisäykset	12,9	56,1	108,3	0,7	25,1	203,1
Liiketoimintojen hankinnat	0,1	5,0	6,2	0,0		11,4
Vähennykset	-4,7	-14,6	-61,1	-0,3	-4,1	-84,7
Siirrot myytävänä oleviin	-60,7	-117,1	-12,7	-30,9	-36,9	-258,2
Hankintameno 31.12.	260,8	1 206,4	559,5	29,6	34,0	2 090,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-7,0	-517,8	-371,9	-34,3		-931,0
Kurssierot		0,7	1,5	0,2		2,4
Vähennysten kertyneet poistot	0,1	6,2	38,2	0,2		44,7
Siirrot myytävänä oleviin, kertyneet poistot	0,9	66,9	15,8	16,6		100,2
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	0,0	-55,3	-52,9	-2,0		-110,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-6,0	-499,3	-369,4	-19,2		-893,8
Kirjanpitoarvo 1.1.	306,8	761,4	148,9	26,0	50,0	1 293,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	254,8	707,1	190,1	10,4	34,0	1 196,4

3.4 Aineettomat hyödykkeet

Laadintaperiaatteet

Liikearvo ja tavaramerkit

Liikearvoja ei poisteta, vaan ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä arvonalentumisesta. Arvonalentumisen testaamista varten liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvot arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon ja ennen 1.1.2004 hankituilta osin oletushankintamenuon vähennettynä arvonalentumisilla. Mahdollinen negatiivinen liikearvo tuloutetaan välittömästi. Liikearvosta kirjattua arvonalentumista ei peruuteta.

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja. Ne testataan arvonalentumisen varalta vuosittain ja aina kun on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Näihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy yrityshankintojen yhteydessä aktivoituja tavaramerkkejä, jotka on kirjattu hankinta-ajankohdan käypään arvoon.

Muut aineettomat hyödykkeet

Määriteltävissä olevan taloudellisen vaikutusajan omaavien aineettomien hyödykkeiden hankintamenot merkitään taseeseen ja kirjataan kuluksi niiden taloudellisena vaikutusaikana. Tällaisia aineettomia hyödykkeitä ovat ohjelmistolisenssit, asiakassuhteet ja lisenssit, jotka on yritysostojen yhteydessä arvostettu hankinta-ajankohdan käypään arvoon sekä vuokraoikeudet, jotka poistetaan niiden todennäköisen vuokrakauden aikana.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Ohjelmistot ja -lisenssit	3–5 vuotta
Asiakas- ja toimittajasuhteet	10 vuotta
Lisenssit	20 vuotta

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan niiden syntymishetkellä, sillä konsernilla ei ole aktivointikelpoisia kehittämismenoja. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida myöhemmillä kausilla.

Tietojärjestelmät

Uusien tietokoneohjelmistojen kehitysprojekteihin liittyvät välittömät menot aktivoidaan osaksi ohjelmistojen hankintamenoa. Tietokoneohjelmistot sisältyvät taseessa aineettomiin hyödykkeisiin ja niiden hankintameno poistetaan ohjelmistojen taloudellisena vaikutusaikana. Ohjelmistojen ylläpitomenot kirjataan kuluksi syntymishetkellä.

Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuserien arvonalentumiset

Konsernissa arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa viitteitä siitä, että jonkin omaisuserän arvo on saattanut alentua. Mikäli tällaisia viitteitä ilmenee, arvioidaan omaisuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvosta sekä rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavista aineettomista hyödykkeistä kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain riippumatta siitä, onko viitteitä arvonalentumisista olemassa. Lisäksi arvonalentumistesti tehdään aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta.

Kerrytettävissä olevalla rahamäärällä tarkoitetaan omaisuserän käypää arvoa luovutuksesta aiheutuvilla menoilla vähennettynä tai sitä korkeampaa käyttöarvoa. Kerrytettävissä olevaa rahamäärää ei useinkaan voida arvioida omaisuseräkohtaisesti. Tällöin, kuten myös liikearvon osalta, kerrytettävissä oleva rahamäärä määritellään sille rahavirtaa tuottavalle yksikölle, johon liikearvo tai muu omaisuserä kuuluu.

Arvonalentuminen kirjataan, mikäli omaisuserän kirjanpitoarvo ylittää omaisuserästä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentuminen kirjataan tuloslaskelmaan. Omaisuserästä aikaisemmin kirjattu arvonalentuminen peruutetaan, jos uudelleen arvioitaessa kerrytettävissä oleva rahamäärä on kasvanut. Omaisuserän arvonalentumista ei kuitenkaan peruuteta enempää, kuin mikä omaisuserän kirjanpitoarvo olisi ollut ennen arvonalentumisen kirjaamista. Liikearvosta tehtyä arvonalentumista ei peruuteta missään tilanteessa.

2019 Milj. €	Liikearvo	Tavara- merkit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä 2019
Hankintameno					
Hankintameno 1.1.	330,4	94,3	244,0	17,9	686,6
Kurssierot	3,1	0,3	0,3	-0,1	3,6
Lisäykset	198,1		23,8	9,1	231,1
Liiketoimintojen hankinnat			4,8		4,8
Vähennykset	-0,8		-34,4	-4,7	-39,9
Siirrot erien välillä			8,1	-8,6	-0,5
Hankintameno 31.12.	530,8	94,6	246,6	13,7	885,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-51,7	-7,1	-135,7		-194,5
Kurssierot	0,0	-0,1	-0,2		-0,3
Vähennysten kertyneet poistot	0,0		34,6		34,6
Siirtojen kertyneet poistot ja arvonalentumiset	0,0		0,0		0,0
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	0,0		-40,9		-40,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-51,7	-7,2	-142,2		-201,1
Kirjanpitoarvo 1.1.	278,7	87,2	108,3	17,9	492,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	479,0	87,4	104,5	13,7	684,6

2018 Milj. €	Liikearvo	Tavara- merkit	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yhteensä 2018
Hankintameno					
Hankintameno 1.1.	237,5	89,3	222,6	17,0	566,5
Kurssierot	-3,5	-0,3	-0,6		-4,5
Lisäykset	110,9		30,4	12,6	153,9
Liiketoimintojen hankinnat		5,3	14,0		19,3
Vähennykset			-19,9	-2,1	-21,9
Siirrot myytävänä oleviin	-14,5		-2,5	-9,7	-26,7
Hankintameno 31.12.	330,4	94,3	244,0	17,9	686,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-65,2	-7,2	-117,8		-190,2
Kurssierot	0,0	0,1	0,6		0,7
Siirrot myytävänä oleviin, kertyneet poistot	14,5		1,9		16,4
Vähennysten kertyneet poistot	-1,0		16,6		15,6
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	0,0		-36,9		-36,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-51,7	-7,1	-135,7		-194,5
Kirjanpitoarvo 1.1.	172,4	82,2	104,7	17,0	376,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	278,7	87,2	108,3	17,9	492,1

Muut aineettomat hyödykkeet sisältää muita pitkävaikutteisia menoja, joista 66,0 milj. euroa (70,3 milj. euroa) on ohjelmistoja ja lisenssejä.

Liikearvot ja aineettomat oikeudet toimialoittain

Milj. €	Tavaramerkit 2019	Liikearvo 2019	Diskonttaus-korko (WACC) 2019	Tavaramerkit 2018	Liikearvo 2018	Diskonttaus-korko (WACC) 2018
Päivittäistavarakauppa, ketjuliiketoiminta		76,1	4,7		76,1	6,0
Päivittäistavarakauppa, Kespro	5,3	2,0	4,7	5,3	2,0	6,0
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa						
Bygghem, Norja	23,8	98,9	5,7	23,6	93,4	7,0
Onninen	58,3	55,1	6,2	58,3	55,1	7,3
Kesko Senukai, Baltia		33,0	6,7		32,0	7,0
K-Bygg, Ruotsi		171,0	5,7			
Autokauppa		43,1	5,7		20,0	7,0
Yhteensä	87,4	479,0		87,2	278,7	

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta ja aina, kun on viitteitä arvonalentumisesta.

Aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien tavaramerkkien (brändit) taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, koska niiden on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittämättömän ajan. Arvio perustuu siihen, että ei ole ennakoitavissa rajaa sille ajanjaksolle, jonka aikana nämä tavaramerkit kerryttävät rahavirtaa konsernille. Tavaramerkit sisältyvät yrityshankintojen yhteydessä hankittuihin omaisuuseriin.

Rahavirtaa tuottavat yksiköt on määritelty enintään raportoitavien toimialojen tasolle.

Liikearvojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestaus

Rahavirtaa tuottavan yksikön liiketoiminnasta kerryttävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalentumistestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa ennakoituvat rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat kolmen vuoden ajanjakson. Suunnitelmien tärkeimmät oletukset ovat kokonaismarkkinoiden kasvu-

ja kannattavuuskehitys, kauppapaikkaverkoston muutokset, tuote- ja palveluvalikoima, hinnoittelu sekä liiketoiminnan kustannusten kehitys. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu 1,0–2,0 %:n (1,5–2,0 %) kasvuennusteen mukaan maakohtaiset erot huomioiden.

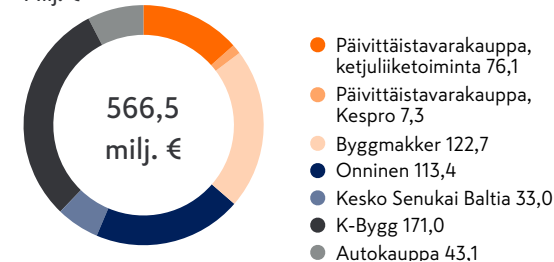
Diskonttauskorkona on käytetty toimialoittain ja maittain määritettyä pääoman tuottovaatimusta (WACC) verojen jälkeen, jota oikaistaan testauksen yhteydessä verovaikutuksella. Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipreemio, toimialakohtainen betakerroin, tavoitepääomarakenne, vieraan pääoman kustannus sekä maariskit. Vuoden 2019 liikearvojen arvonalentumistestaus on tehty ennusteilla, jotka on laadittu IFRS 16 -standardin sisältävillä laskentaperiaatteilla. Vertailuvuoden liikearvojen arvonalentumistestit on laadittu vuonna 2018 voimassa olleiden laskentaperiaatteiden mukaisilla ennusteilla. IFRS 16 -standardin käyttöönotto kasvattaa liikearvon arvonalentumistesteissä kerrytettävissä olevia rahavirtoja ja testauksen kohteena olevia omaisuuseriä. Diskonttauskorot on määritetty vuodelle 2019 IFRS 16 -standardiin perustuvilla laskentakomponenteilla. Vertailuvuoden diskonttauskorot on määritetty ilman IFRS 16 -standardin vaikutusta.

Arvonalentumiset

Tilikausien 2019 ja 2018 aikana liikearvoihin ja aineettomiin oikeuksiin ei kohdistunut arvonalentumisia.

Liikearvot ja tavaramerkit

Milj. €

Herkkyyksianalyysi

Keskeiset muuttajat arvonalentumistauksessa ovat käyttökateprosentti ja diskonttauskorko. Herkimmät oletuksissa tapahtuville muutoksille ovat autokauppaan liittyvä liikearvo, jossa yli 0,9 %-yksikön aleneminen käyttökateen residuaalissa aiheuttaisi arvonalentumistilanteen, sekä Byggmakkeriin liittyvä liikearvo, jossa yli 1,1 %-yksikön aleneminen käyttökateen residuaalissa aiheuttaisi arvonalentumistilanteen. Arvioitaessa muita rahavirtaa tuottavia yksiköitä johdon arvioiden mukaan minkään keskeisen muuttujan ennakoitavissa oleva muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa yksikön kerryttävissä oleva rahamäärä alittaisi sen kirjanpitoarvon.

3.5 Käyttöoikeusomaisuuserät

Laadintaperiaatteet

Konserni vuokraa liiketoimintansa käyttöön kiinteistöjä sekä koneita ja laitteita. Vuokrasopimuksista kirjataan taseeseen vuokrasopimuksen alkaessa tulevien vuokrien nykyarvoa vastaava käyttöoikeusomaisuuserä ja leasingvelka. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan uudelleen vastaavan leasingvelan uudelleen määrittämisestä johtuvilla erillä. Leasingvelka määritellään uudelleen vuokrasopimuksen muutoksen voimaantulopäivänä ja tästä johtuva muutos kirjataan käyttöoikeusomaisuuserän oikaisuksi. Jos leasingvelan vähennys ylittää käyttöoikeusomaisuuserän määrän, erotus kirjataan tulosaikutteisesti. Leasingvelka on määritettävä uudelleen käyttäen oikaistua diskonttokorkoa, kun vuokra-aika, arvio jatkamis- tai päättämisoption käytöstä tai vuokran määrä muuttuu sekä silloin, kun arvio kohdeomaisuuserän osto-option käytöstä muuttuu.

Vuokralleottaja tekee käyttöoikeusomaisuuserästä poistot sopimuksen alkamisajankohdan ja käyttöoikeusomaisuuserän taloudellisen vaikutusajan päättymisen tai sitä aikaisemman vuokra-ajan päättymisen välisenä aikana. Jos vuokrasopimus siirtää kohdeomaisuuserän omistuksen vuokralleottajalle vuokra-ajan päättymiseen mennessä tai jos osto-option käyttö on otettu huomioon käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoissa, poistot tehdään sopimuksen alkamisajankohdan ja kohdeomaisuuserän taloudellisen vaikutusajan päättymisen välisenä aikana.

Jos vuokrattu hyödyke poistuu käytöstä tai se vuokrataan edelleen maksettua vuokraa alemmalla vuokralla, vuokrasopimuksesta muodostuu tappiollinen ja vastaavasta käyttöoikeusomaisuuserästä kirjataan arvonalentuminen.

2019 Milj. €	Maa-alueet ja rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 039,5	17,5	2 057,0
Lisäykset	655,0	6,6	661,6
Liiketoimintojen hankinnat	33,7	2,1	35,8
Siirrot erien välillä	-	5,3	5,3
Poistot	-314,5	-10,7	-325,1
Arvonalentumiset	-9,6	-	-9,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 170,2	21,1	2 191,3

2018 Milj. €	Maa-alueet ja rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 977,7	18,3	1 996,0
Lisäykset	361,0	8,8	369,8
Liiketoimintojen hankinnat	20,7	0,1	20,8
Poistot	-296,6	-7,5	-304,0
Arvonalentumiset	-11,8	-	-11,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 039,5	17,5	2 057,0

3.6 Vaihto-omaisuus

Laadintaperiaatteet

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alemmaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvolla tarkoitetaan tavanomaisessa liiketoiminnassa saatavaa arvioitua myyntihintaa, josta on vähennetty arvioidut myynnistä aiheutuvat välttämättömät menot. Hankintameno määritetään pääsääntöisesti painotetun keskihankintahinnan mukaan. Eräiden vaihto-omaisuusryhmien hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot hankintarahteineen. Itse valmistettujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki valmistusmenot sisältäen välittömät menot ja osuudet valmistuksen muuttuvista ja kiinteistä yleismenoista. Hankintameno ei sisällä vieraan pääoman menoja.

Milj. €	2019	2018
Tavarat	1 027,0	904,9
Ennakkomaksut	10,6	8,1
Yhteensä	1 037,7	913,0
Vaihto-omaisuuden arvonalennus nettorealisointiarvoon	46,6	39,3

3.7 Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset

Laadintaperiaatteet

Myyntisaamiset on kirjattu kirjanpitoon alkuperäisen myynnin määräisenä. IFRS 9 -standardin arvonalentumismallin mukaan arvonalentumiset tulee kirjata odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuen. Konserni soveltaa standardin mahdollistamaa yksinkertaistettua mallia myyntisaamisten arvonalentumisten kirjaamiseen varausmatriisin avulla. Arvonalentumismallia varten konserniyhtiöt on luokiteltu eri riskiluokkiin liiketoimintamallin ja toteutuneiden historiallisten luottotappioiden perusteella. Lisäksi arvonalentuminen kirjataan, jos on muutoin näyttöä velallisen maksukyvyttömyydestä, konkurssista tai selvitystilasta. Arvonalentuminen kirjataan kuluksi muihin liiketoiminnan kuluihin. Jos aiemmin kuluksi kirjatusa erästä saadaan myöhemmin suoritus, se kirjataan vähentämään muita liiketoiminnan kuluja.

Milj. €	2019	2018
Korolliset saamiset		
Korolliset laina- ja muut saamiset	2,2	2,7
Korolliset saamiset yhteensä	2,2	2,7
Myyntisaamiset	804,7	820,3
Tuloverosaamiset	14,4	0,1
Muut korottomat saamiset		
Korottomat laina- ja muut saamiset	25,6	22,1
Siirtosaamiset	181,0	172,3
Muut korottomat saamiset yhteensä	206,6	194,4
Yhteensä	1 027,8	1 017,5

Myyntisaamisista on kirjattu luottotappioiksi tuloslaskelmaan yhteensä 3,6 milj. euroa (5,2 milj. euroa). Luottoriskiä on kuvattu tarkemmin liitteessä 4.3.

Siirtosaamiset muodostuvat pääasiassa ostojen jaksotuksista.

Lyhytaikaisten myynti- ja lainasaamisten sekä lyhytaikaisten korollisten saamisten käyvän arvon oletetaan vastaavan niiden kirjanpitoarvoa saamisten lyhyen maturiteetin johdosta.

3.8 Lopetetut toiminnot ja myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat

Laadintaperiaatteet

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmät) luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen. Jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä sen sijaan, että se kertyisi niiden jatkuvasta käytöstä, ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

Tuloslaskelman vertailutietoja oikaistaan niiden toimintojen osalta, jotka on luokiteltu lopetetuiksi viimeisimmän esitettävän tilinpäätöskauden aikana. Lopetettujen toimintojen tulos siirretään siten omalle rivilleen myös vertailutietojen osalta.

Lopetetut toiminnot

Vuonna 2018 lopetettu Venäjän rautakauppaliiketoiminta raportoidaan konsernitilinpäätöksessä lopetettuna toimintona eikä se sisälly tilinpäätöksessä konsernin jatkuvien toimintojen tai segmenttiedoissa rakentamisen ja talotekniikan kaupan tilikauden tai vertailukauden lukuun. Kesko Oyj sopi helmikuussa 2018 myyvänsä 12 Pietarin ja Moskovan alueilla toimivaa K-Rauta-kiinteistöä ranskalaisen Leroy Merlinin Venäjän yhtiölle. Kiinteistöissä harjoitettu liiketoiminta ajettiin alas vuoden 2018 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana ja kiinteistöjen omistusoikeus siirtyi ostajalle vuoden 2018 toisen vuosineljänneksen aikana. Kaupan ulkopuolelle jääneet kaksi rautakauppakiinteistöä Moskovan alueella

myytiin joulukuussa 2018. Tilikauden 2019 aikana venäläisten tytäryhtiöiden purku saatettiin päätökseen.

Tilikaudella 2019 toiminnan lopetuksesta kirjattiin 1,5 milj. euron lopetuskustannus sekä 13,2 milj. euron positiivinen verovaiutus lopetettuihin toimintoihin. Tilikaudella 2018 kiinteistöjen myynnistä toteutui lopetettuihin toimintoihin nettona 16,2 milj. euron myyntivoitto.

Toiminnan operatiivinen tulos verojen jälkeen oli -1,7 milj. euroa, minkä lisäksi liiketoiminnan alasarjoista kirjattiin -23,3 milj. euron lopetuskustannus sekä venäläisten tytäryhtiöiden oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen liittyneet kurssi- ja muuntoerot -39,5 milj. euroa. Lisäksi kiinteistöjen myynnistä aiheutui 7,9 milj. euron verokustannus. Kesko Oyj:lle realisoitui kiinteistöjen myynnistä 161,3 milj. euron positiivinen kassavirta tilikaudella 2018.

Venäjän rautakaupan tulos

Milj. €	2019	2018
Tuotot	-	46,2
Kulut	-	-47,6
Tulos ennen veroja	-	-1,4
Tuloverot	-	-0,3
Tulos verojen jälkeen	-	-1,7
Venäjän rautakaupan myyntitulo ja lopetuskulut ennen veroja	-1,5	-46,2
Tuloverot	13,2	-7,9
Venäjän rautakaupan myyntitulo ja lopetuskulut verojen jälkeen	11,6	-54,1
Tulos lopetetuista toiminnoista	11,6	-55,9
Tilikauden laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-	-35,1
Tilikauden laaja tulos lopetetuista toiminnoista	11,6	-20,8

Venäjän rautakaupan varat ja velat

Milj. €	2019	2018
VARAT		
Aineelliset hyödykkeet	-	0,4
Yhteensä	-	0,4
Lyhytaikaiset varat		
Myyntisaamiset	-	0,0
Muut saamiset, koroton	-	9,7
Rahavarat	-	0,4
Yhteensä	-	10,1
Varat yhteensä	-	10,5

Milj. €	2019	2018
VELAT		
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat	-	0,1
Muut velat, koroton	-	0,3
Varaukset	-	0,2
Yhteensä	-	0,5
Velat yhteensä	-	0,5

Venäjän rautakaupan rahavirrat

Milj. €	2019	2018
Liiketoiminnan rahavirta	3,5	-23,3
Investointien rahavirta	3,5	164,3
Rahoituksen rahavirta	-	-
Likvidien varojen lisäys	7,1	141,0

Myytävänä olevat omaisuuserät

Kesäkuusta 2018 lähtien Baltian konekaupan ja Suomen maatalouskoneliiketoiminnan varat ja velat on luokiteltu myytävänä oleviksi. Konekesko Oy:n Suomen maatalouskoneliiketoiminta myytiin 1.8.2019 Danish Agro -konsernille. Kesko on ilmoittanut myyvänsä myös jäljellä olevan osuuden Baltian konekaupan tytäryhtiöistä Danish Agro -konsernille.

Kesko-konserniin kuuluva Konekesko Oy myi tilikauden 2018 aikana Still-trukkiliiketoiminnan.

Milj. €	2019	2018
Aineettomat hyödykkeet	0,0	0,0
Maa-alueet	0,7	0,9
Rakennukset ja kiinteistöosakkeet	1,4	1,6
Koneet ja kalusto	1,3	1,0
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,0
Käyttöoikeusomaisuuserät	3,6	4,1
Vaihto-omaisuus	48,3	53,7
Myyntisaamiset	5,9	3,6
Muut saamiset	0,6	10,1
Rahavarat	-	0,4
Myytävänä olevat pitkäaikaiset varat	61,9	75,6
Ostovelat	-6,1	-9,9
Muut velat	-3,6	-4,1
Varaukset	-1,2	-1,5
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat	-10,9	-15,4

3.9 Eläkesaamiset

Laadintaperiaatteet

Konsernilla on sekä maksu- että etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisista eläkejärjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sen tilikauden tuloslaskelmaan, jota veloitus koskee. Maksupohjaisissa järjestelyissä konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan eläke-etuuksien maksamisesta.

Etuuspohjaisissa eläkejärjestelyissä konsernille voi jäädä järjestelystä veloitteita tai varoja tilikauden maksun suorittamisen jälkeen. Eläkeveloitteita kuvaa tulevien maksettavista etuuksista johtuvien kassavirtojen nykyarvo. Eläkeveloitteiden nykyarvo on laskettu ennakoituun etuusyksikköön perustuvaa menetelmää (The Projected Unit Credit Method) käyttäen. Eläkemenot kirjataan kuluksi työntekijöiden palvelusaikana vakuutusmatemaattisten laskelmien perusteella. Eläkeveloitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa. Näiden maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Eläkejärjestelyn eläkeveloitteita vastaavat varat on arvostettu tilinpäätöshetkellä käypiin arvoihin. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelman laajaan tulokseen.

Konsernilla on useita eläkejärjestelyjä eri toimintamaissa. Suomessa henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty työeläkevakuutusyhtiöiden kautta ja vapaaehtoinen lisäeläketurva pääosin Keskon Eläkekassan kautta. Työeläkevakuutusyhtiössä hoidettu lakisääteinen eläketurva on maksuperusteinen eläkejärjestely. Etuus pohjaiset eläkejärjestelyt muodostuvat pääosin Keskon Eläkekassan myöntämästä lisäeläketurvasta.

Ulkomaisista tytäryhtiöissä olevat eläkejärjestelyt hoidetaan paikallisten määräysten ja käytännön mukaan ja ne ovat maksuperusteisia eläkejärjestelyitä.

Keskon Eläkekassa

Keskon Eläkekassa on osakkaidensa oma eläkelaitos, joka tarjoaa lisäeläketurvan niille toimintapiiriin kuuluville työntekijöille, jotka ovat jäseninä Eläkekassan A-osastossa. A-osasto on suljettu 9.5.1998. Kassan sääntöjen mukaisten ehtojen täytyessä jäsenille myönnetään vanhuuseläke 60–65 vuoden ikäisenä. Kassan myöntämän eläkkeen määrä on kassan sääntöjen perusteella lasketun henkilön eläkepalkkaan perustuvan eläkkeen ja lakisääteisen eläketurvan erotus. Yksittäisen kassan jäsenen eläkkeen määrään vaikuttavat yksilöllisesti lasketun eläkepalkan lisäksi henkilön jäsenyysaika Eläkekassassa. Eläkekassaan toimintapiiriin kuului 2 330 jäsentä, joista aktiiveja oli 360 ja eläkkeen saajia 1 970. Kesko-konsernin osuus Eläkekassan velvoitteesta on 96,6 % (96,9 %). Liitetiedoissa on esitetty Kesko-konsernin osuus Eläkekassasta lukuun ottamatta varojen jakautumista omaisuusryhmittäin ja velvoitteen maturiteettijakaumaa.

Eläkekassan toimintaa säätelee kassan sääntöjen lisäksi vakuutuslaki, lain nojalla annetut asetukset sekä viranomaisohjeet, ja kassan toimintaa valvoo Finanssivalvonta. Säädökset sisältävät määräyksiä mm. eläkevelvoitteen laskentaan ja velvoitteen kattamiseen liittyen. Eläkevelvoitteen tulee olla täysimääräisesti katettu järjestelyyn kuuluvilla varoilla, tilapäistä katevajausta sallitaan vain poikkeuksellisesti. Lisäksi säädökset sisältävät yksityiskohtaisia määräyksiä eläkevelvoitteen katteena olevan omaisuuden katekelpoisuudesta ja sijoitusriskien hajauttamisesta.

Keskon Eläkekassa maksoi tilikauden aikana konserniin kuuluville suomalaisille yhtiöille yhteensä 48 milj. euron (58 milj. euron) ylikatepalautuksen. Kesko-konserni ennakoi, että se ei maksa kannatusmaksua Eläkekassalle vuoden 2020 aikana.

Taseen etuuspoijainen eläkesaaminen määräytyy seuraavasti:

Milj. €	2019	2018
Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	-284,7	-254,2
Järjestelyn varojen käypä arvo	377,8	402,2
Nettomääräinen saaminen taseessa	93,2	148,0
Taseen nettomääräisen saamisen muutos:		
Tilikauden alussa	148,0	207,5
Tuloslaskelmaan kirjatut tuotot/kulut	-2,9	0,0
Uudelleenarvostus	-4,5	-2,3
Ylikatepalautus	-48,3	-58,1
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut	0,9	1,0
Tilikauden lopussa	93,2	148,0

Milj. €	Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	Järjestelyn varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2019	-254,2	402,2	148,0
Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	-3,8		-3,8
Aiempaan työsuoritukseen perustuva meno			0,0
Velvoitteen täyttämisestä johtuvat voitot ja tappiot	-1,8		-1,8
Korkomeno/-tuotto	-5,2	7,8	2,6
	-10,7	7,8	-2,9
Uudelleenarvostus			
Varojen tuotto		28,6	28,6
Demograafiset muutokset			0,0
Rahoitusolettamamuutokset	-37,7		-37,7
Kokemusperäiset muutokset	4,6		4,6
	-33,1	28,6	-4,5
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut		0,9	0,9
Ylikatepalautus		-48,3	-48,3
Maksetut etuudet	13,4	-13,4	0,0
31.12.2019	-284,7	377,8	93,2

Milj. €	Etuuspohjaisen velvoitteen nykyarvo	Järjestelyvarojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2018	-266,6	474,1	207,5
Tilikauden työsuoritukseen perustuva meno	-4,0		-4,0
Aiempaan työsuoritukseen perustuva meno	-0,3		-0,3
Velvoitteen täyttämisestä johtuvat voitot ja tappiot	0,0		0,0
Korkomeno/-tuotto	-5,4	9,8	4,4
	-9,7	9,8	0,0
Uudelleenarvostus			
Varojen tuotto		-10,7	-10,7
Demograafiset muutokset			0,0
Rahoitusolettamamuutokset	3,9		3,9
Kokemusperäiset muutokset	4,4		4,4
	8,3	-10,7	-2,3
Suoritukset järjestelyyn ja järjestelyn kulut		1,0	1,0
Ylikatepalautus		-58,1	-58,1
Maksetut etuudet	13,8	-13,8	0,0
31.12.2018	-254,2	402,2	148,0

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin 2019

Milj. €	Noteeratut	Noteeraamattomat	Yhteensä
Eurooppa			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	72,4	17,2	89,6
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	45,0	7,5	52,5
Sijoitusrahastot	79,5	13,2	92,7
Kiinteistöt		88,6	88,6
Yhdysvallat			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	3,4		3,4
Sijoitusrahastot	38,0		38,0
Muut maat			
Sijoitusrahastot	26,0		26,0
Yhteensä	264,2	126,5	390,7

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin 2018

Milj. €	Noteeratut	Noteeraamattomat	Yhteensä
Eurooppa			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	63,9	61,5	125,4
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	60,5	10,1	70,6
Sijoitusrahastot	61,3	13,4	74,7
Kiinteistöt		88,6	88,6
Yhdysvallat			
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	2,6		2,6
Sijoitusrahastot	34,3		34,3
Muut maat			
Sijoitusrahastot	18,6		18,6
Yhteensä	241,3	173,6	414,9

Milj. €	2019	2018
Käypään arvoon sisältyy Kesko Oyj:n osakkeita	0,0	0,0
Käypään arvoon sisältyy Kesko-konsernin vuokraamia kiinteistöjä	88,6	124,5

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset:

	2019	2018
Diskonttauskorko	0,79 %	2,09 %
Palkankorotusoletus	1,80 %	2,18 %
Inflaatio	1,30 %	1,59 %
Eläkkeiden odotettu kasvu	1,60 %	1,86 %
Odotettu keskimääräinen jäljellä oleva työssäoloaika, vuotta	7	8

Eläkevelvoitteiden painotettu keskimääräinen voimassaoloaika ja diskonttaamattomien eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettijakauma

	2019	2018
Eläkevelvoitteiden painotettu keskimääräinen voimassaoloaika, vuotta	15	14
Diskonttaamattomien eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi, milj. €		
Alle 1 vuosi	14,1	13,8
1-10 vuotta	110,3	114,2
10-20 vuotta	93,8	103,1
20-30 vuotta	59,6	68,8
Yli 30 vuotta	45,6	56,1
Yhteensä	323,5	356,0

Eläkejärjestelyyn liittyvät riskit

Varoihin liittyvät riskit

Eläkekassan sijoitusomaisuus sisältää kiinteistöjä, osakkeita ja osakerahastoja, pääomarahastoja sekä pitkä- ja lyhytaikaisia korkosijoituksia. Eläkekassan sijoituspolitiikassa määritellään omaisuuslajikohtaiset sijoitusrajoitteet sekä sallitut sijoituskohteet. Eläkekassan hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma sisältää sijoitusallokaatio- ja tuottotavoitteet aina vuodeksi eteenpäin. Sijoitustoiminnan tavoitteena on huolehtia sijoitusten tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta turvaavasti sekä sijoitusten asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Vuositasolla tavoitteena on ylittää Eläkekassan vastuumenot ja hoitokulut, jolloin osakkailta ei tarvitse periä kannatusmaksua. Pitkän aikavälin sijoitustoiminnan tuottotavoite on 5,0 %. Sijoitustoiminnan riskejä hallitaan seuraamalla jatkuvasti markkinatilanteen kehitystä ja analysoimalla sijoituskohteiden tuotto- ja riskipotentiaalin riittävyttä. Tuotot verrattuna valittuihin vertailuindekseihin ja sijoitusten jakauma raportoidaan kuukausittain. Sijoitustoiminnan toteutunut tuotto oli 9,9 % vuonna 2019.

Mikäli sijoitusomaisuuden tuotto alittaa etuusperusteisen eläkevelvoitteen nykyarvon laskennassa käytetyn diskonttauskoron, voi eläkejärjestelyyn syntyä alijäämä. Omaisuuden hajauttamisella pyritään pienentämään tätä riskiä vaihtelevissa taloudellisissa olosuhteissa. Mikäli eläkejärjestelyyn syntyy alijäämää siten, ettei eläkevelvoite ole kansallisten säännösten mukaan täysimääräisesti katettu, on Eläkekassan osakkailta velvollisuus maksaa kassaan kannatusmaksua vastuun kattamiseksi. IAS 19 -standardin mukaan laskettuna Eläkekassan eläkejärjestelyyn kuuluvien varojen arvo ylitti velvoitteen määrän 92,1 milj. eurolla 31.12.2019. Eläkekassaa koskevat paikalliset säännöt voivat johtaa kannatusmaksuvelvollisuuden syntymiseen myös tilanteissa, joissa IAS 19 velvoite on täysin katettu. Tällöin perityn kannatusmaksun määrä kasvattaa IAS 19 eläkesaamisen määrää.

Velvoitteeseen liittyvät riskit

Etuusperusteisen eläkevelvoitteen määrään voivat vaikuttaa yleisen korkotason lisäksi lakisääteisen eläketurvan muutokset, tulevat palkankorotukset, eläkkeiden indeksikorotukset sekä muutokset odotettavissa olevassa eliniässä. Eläkekassan sääntöjen mukainen kassan jäsenelle annettu eläkelupaus on sidottu eläkepalkan määrään ja se on elinikäinen etuus. Eläkkeensaajan kokonaiseläkkeen määrä koostuu lakisääteisestä eläkkeestä ja kassan tarjoamasta lisäeläkkeestä. Palkankorotukset kasvattavat tulevan eläkkeen määrää. Jos muutokset lakisääteisessä eläketurvassa, kuten eläkeiän nosto tai eläketurvan heikennys kompensoitaisiin eläkkeen saajalle lisäeläkkeessä, kasvattaisivat muutokset etuusperusteisen eläkevelvoitteen määrää. Tulevien eläkkeiden määrää tarkistetaan eläkejärjestelyn ehtojen mukaan vuosittain indeksikorotuksella. Odotettavissa olevan eliniän pidentyminen kasvattaa eläkevelvoitteen määrää.

Yleisen korkotason ja korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuoton muutokset vaikuttavat etuusperusteisen eläkevelvoitteen nykyarvon määrään. Korkotason laskiessa etuusperusteisen eläkevelvoitteen nykyarvon määrä kasvaa. Koska eläkekassan sijoitusomaisuus sijoitetaan ja tuottotavoitteet asetetaan pitkällä aikavälillä, ei sijoitusten vuosituoton muutos välttämättä korreloi lyhyellä aikavälillä etuusperusteisen eläkevelvoitteen diskonttokoron muutoksen kanssa.

Herkkyyshanalyysi

Seuraavassa taulukossa on esitetty etuuspohjaisen eläkevelvoitteen herkkyyks keskeisissä oletuksissa tapahtuville muutoksille.

Vakuutusmatemaattinen oletus	Oletuksen muutos	Vaikutus etuuspohjaisen eläkevelvoitteen määrään, lisäys	Vaikutus etuuspohjaisen eläkevelvoitteen määrään, vähennys
2019			
Diskonttauskorko	0,50 %	-7,04 %	7,96 %
Palkankorotusoletus	0,50 %	1,15 %	-1,10 %
Eläkkeiden odotettu kasvu	0,50 %	6,40 %	-5,80 %
2018			
Diskonttauskorko	0,50 %	-6,56 %	7,37 %
Palkankorotusoletus	0,50 %	1,19 %	-1,14 %
Eläkkeiden odotettu kasvu	0,50 %	5,90 %	-5,30 %

Herkkyyshanalyysin vaikutukset on laskettu niin, että oletuksen muutoksen vaikutusta laskettaessa on kaikkien muiden oletusten oletettu pysyvän ennallaan. Käytännössä tämä ei ole todennäköistä, ja joissakin oletuksissa tapahtuvat muutokset saattavat korreloida keskenään. Etuuspohjaisen velvoitteen herkkyyshanalyysi on laskettu käyttäen samaa menetelmää kuin on käytetty taseeseen merkittävää eläkevelvoitetta laskettaessa.

3.10 Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuus- ja yhteisyritykset käsitellään pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävinä sijoituksina.

Milj. €	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	123,5	117,4
Osuus tilikauden tuloksesta	46,1	-4,3
Lisäykset	5,3	17,6
Vähennykset	-1,6	-3,6
Arvon alentumiset	-	-10,8
Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot	-83,4	-
Siirto tytäryhtiöosakkeisiin	-32,1	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	57,8	123,5

Osakkuus- ja yhteisyritysosakkeille ei ole hintanoteerauksia.

Toukokuussa 2019 Kruunuvuoren Satama Oy:stä tuli Kesko Oyj:n täysin omistama tytäryhtiö, kun Kesko Oyj, Keskon Eläkekassa ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen sopivat järjestelystä, jolla Kruunuvuoren Satama Oy:n yhteisomistus puretaan. Ennen järjestelyn voimaantuloa Keskon omistus- ja ääniosuus vuonna 2010 perustetussa Kruunuvuoren Satamassa oli 49 %. Marraskuussa 2019 Hehku Kauppa Oy:stä tuli Kesko Oyj:n täysin omistama tytäryhtiö, kun Kesko Oyj osti Oriola Oyj:n omistaman 50 %:n osuuden yhtiön osakkeista. Kruunuvuoren Satama Oy ja Hehku Kauppa Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuus- ja yhteisyrityksinä siihen asti, kunnes niistä tuli konsernin tytäryrityksiä.

Tiedot osakkuus- ja yhteisyrityksistä sekä konsernin omistusosuus niiden yhteenlasketuista varoista, veloista, liikevaihdosta ja tuloksesta

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävällä yhteisyrityksellä Mercada Oy:llä on kiinteistöjä, jotka on vuokrattu konsernin käyttöön. Vähittäiskaupan Takaus Oy ja Vähittäiskaupan

Tilipalvelu Oy myyvät palvelujaan Keskon ja K-kauppiainden vähittäiskaupparyityksille. Muut osakkuusyrietykset ovat lähinnä liikekiinteistöyhtiöitä, jotka ovat vuokranneet omistamiaan kiinteistöjä Kesko-konsernin käyttöön. Osakkuusyrietykset, jotka ovat keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistusosuuden mukaisesti.

2019 Milj. €	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden tulos	Omistus- osuus, %
Mercada Oy, Helsinki	682,1	586,8	50,1	11,5	33,3
Valluga-sijoitus Oy, Helsinki	1,1	-	-	51,9	46,2
Vähittäiskaupan Takaus Oy, Helsinki	154,3	0,3	1,8	53,3	32,6
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy, Helsinki	9,8	2,6	11,2	0,6	30,0
Muut	13,3	10,2	4,1	-0,1	
Yhteensä	860,7	599,9	67,2	117,2	

2018 Milj. €	Varat	Velat	Liikevaihto	Tilikauden tulos	Omistus- osuus, %
Mercada Oy, Helsinki	693,6	609,5	49,9	11,9	33,3
Kruunuvuoren Satama Oy, Helsinki	249,9	113,8	12,4	7,6	49,0
Hehku Kauppa Oy, Espoo	6,4	2,3	7,7	-18,9	50,0
Valluga-sijoitus Oy, Helsinki	34,4	0,0	-	2,4	46,2
Vähittäiskaupan Takaus Oy, Helsinki	101,2	0,2	1,7	7,4	34,3
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy, Helsinki	8,6	1,9	10,6	0,8	30,0
Muut	13,3	10,2	4,2	-0,1	
Yhteensä	1 107,4	738,0	88,3	11,4	

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Seuraavan taulukon luvut ovat konsernin osuus kiinteistöyhtiöiden omaisuus- ja velkaeristä sekä tuloksesta. Erät sisältyvät konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan. Keskinäiset kiinteistöyhtiöt on käsitelty omistusosuuden mukaan yhteisinä toimintoina.

Milj. €	2019	2018
Pitkäaikaiset varat	29,3	34,8
Lyhytaikaiset varat	0,6	0,8
Varat yhteensä	29,9	35,7
Pitkäaikaiset velat	1,6	1,9
Lyhytaikaiset velat	5,9	5,2
Velat yhteensä	7,5	7,1
Nettovarallisuus	22,4	28,6
Tuotot	2,9	2,7
Kulut	3,6	3,8
Tulos	-0,7	-1,1

3.11 Varaukset

Laadintaperiaatteet

Varaus kirjataan, kun konsernille on syntynyt aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta ja että velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Varausten määriä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset kirjataan tuloslaskelmaan samaan erään, mihin varaus alun perin on kirjattu. Konsernin varaukset liittyvät merkittävimmiltä osin konsernin myymien tuotteiden osalta annettuihin takuusitoumuksiin.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdot täyttävä tuote myydään. Varauksen määrä perustuu kokemuseräiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta.

Milj. €	Takuuvaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2019	22,8	19,9	42,8
Valuuttakurssivaikutukset	0,0	0,0	0,0
Varausten lisäykset	11,8	10,0	21,8
Varausten peruutukset	-2,2	-0,9	-3,1
Varausta vastaan toteutuneet kulut	-13,5	-11,7	-25,2
Konsernirakenteen muutokset	0,1	-0,2	-0,1
Varaukset 31.12.2019	19,0	17,0	36,1
Varausten jakautuminen			
Pitkäaikainen	8,9	10,7	19,7
Lyhytaikainen	10,1	6,3	16,4

Konserniyhtiöiden myymiin ajoneuvoihin ja koneisiin liittyvistä takuista ja huolenpitosopimuksista on kirjattu varaus.

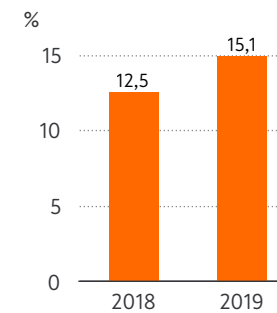
Konsernirakenteen muutokset pitävät sisällään siirrot myytävänä oleviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyviin velkoihin sekä yrityshankintojen ja -myyntien vaikutukset.

4. PÄÄOMARAKENNE JA RAHOITUSRISKIT

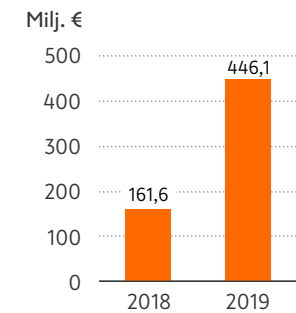
TÄSSÄ OSIOSSA

4.1 Pääomarakenteen hallinta	94
4.2 Oma pääoma	94
4.3 Rahoitusriskit	96
4.4 Rahoitustuotot ja -kulut	103
4.5 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	104
4.6 Vuokrasopimukset	110
4.7 Vastuositoumukset	112

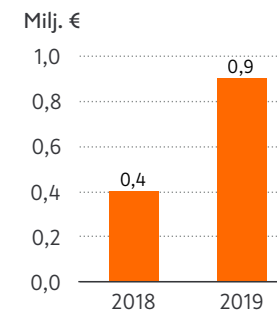
Vertailukelpoinen oman pääoman tuotto

Korolliset nettovelat ilman leasingvelkoja

Korolliset nettovelat/ käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta

4.1 Pääomarakenteen hallinta

Kesko-konsernin pääoman hallintaa koskevat tavoitteet käsittävät konsernin vakavaraisuuteen ja maksuvalmiuteen liittyvät tavoitteet. Konsernin pääomarakennetta (oman ja vieraan pääoman suhdetta) johdetaan konsernitasolla. Konsernin vakavaraisuudelle ja maksuvalmiudelle asetettujen tavoitteiden tarkoituksena on turvata konsernin likviditeetti kaikissa markkinatilanteissa, mahdollistaa konsernin strategian toteuttaminen ja omistaja-arvon kasvattaminen. Tavoitteet on asetettu tunnusluvulle korolliset nettovelat/käyttökate. Osa konsernin korollisia velkoja koskevista sopimuksista sisältää kovenantteja, joiden ehdot on huomioitu edellä mainitussa tavoitetasossa. Konsernilla ei ole käytössä ulkoisen luottoluokituslaitoksen antamaa julkista luottoluokitusta.

Kesko-konsernin tunnuslukujen tavoitetasot hyväksytään Kesko Oyj:n hallituksessa. Hallitus on 25. huhtikuuta 2019 hyväksynyt osana konsernin taloudellisia keskipitkän aikavälin tavoitteita alla esitetyt arvot tunnusluuille vertailukelpoinen liikevoitto-%, vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto sekä korolliset nettovelat/käyttökate. Kannattavuustavoitteissa on huomioitu IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin vaikutukset. Taloudellisen aseman osalta tavoitteena on aikaisemman käytännön mukaisesti korolliset nettovelat/käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta.

	Tavoitetaso	Toteuma 2019	Toteuma 2018
Vertailukelpoinen liikevoitto-%	5,0 %	4,3	4,1
Vertailukelpoinen sidotun pääoman tuotto, jatkuvat toiminnot	11,0 %	9,6	9,8
Korolliset nettovelat/käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta	< 2,5	0,9	0,4

Milj. €	2019	2018
Konsernitaseen korolliset velat ja leasingvelat	3 037,3	2 700,3
- Leasingvelat	2 422,2	2 289,0
- Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	10,1	50,9
- Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat	34,5	59,1
- Rahavarat	124,4	139,6
Korolliset nettovelat ilman leasingvelkoja	446,1	161,6
Liikevoitto	446,3	359,0
+ poistot ja arvonalentumiset	160,9	146,5
+ käyttöoikeusomaisuuserien poistot ja arvonalentumiset	325,0	320,3
- käyttöoikeusomaisuuserien vuokrat	424,6	411,8
Käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta	507,7	413,9
Korolliset nettovelat/käyttökate ilman IFRS 16 vaikutusta	0,9	0,4

4.2 Oma pääoma

Laadintaperiaatteet

Konserni luokittelee liikkeeseen laskemansa instrumentit niiden luonteen perusteella joko omaksi pääomaksi tai rahoitusvelaksi. Oman pääoman ehtoinen instrumentti on mikä tahansa sopimus, joka osoittaa oikeutta osuuteen yhteisön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseenlaskuun tai hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos Kesko Oyj hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Hallituksen yhtiökokoukselle esittämää osinkoa ei ole vähennetty omasta pääomasta, vaan osingot kirjataan yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Kesko Oyj:ssä oli joulukuun 2019 lopussa yhteensä 100 019 752 osaketta, joista 31 737 007 eli 31,7 % oli A-osakkeita ja 68 282 745 eli 68,3 % B-osakkeita. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. A-osakkeiden lukumäärä on enintään 250 miljoonaa kappaletta ja B-osakkeiden lukumäärä on samoin enintään 250 miljoonaa kappaletta siten, että osakkeita on yhteensä enintään 400 miljoonaa kappaletta. Jokainen A-osake tuottaa kymmenen (10) ääntä ja jokainen B-osake yhden (1) äänen. Kaikkien osakkeiden äänimäärä oli yhteensä 385 652 815 ääntä. Kesko Oyj:n osakepääoma oli joulukuun 2019 lopussa 197 282 584 euroa.

Osakepääoman muutokset

Osakepääoma	Osakkeiden lukumäärä			Osakepääoma Milj. €	SVOP Milj. €	Ylikurssi- rahasto Milj. €	Yhteensä Milj. €
	A	B	Yhteensä				
1.1.2018	31 737 007	67 719 608*	99 456 615*	197,3	22,8	197,8	417,8
Omien osakkeiden luovutus		61 738	61 738				
Omien osakkeiden hankinta		-500 000	-500 000				
31.12.2018	31 737 007	67 281 346*	99 018 353*	197,3	22,8	197,8	417,8
Omien osakkeiden luovutus		70 036	70 036				
Omien osakkeiden hankinta							
31.12.2019	31 737 007	67 351 382*	99 088 389*	197,3	22,8	197,8	417,8
Äänimäärä	317 370 070	67 351 382	384 721 452				

* Ei sisällä omia osakkeita, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 931 363 kpl (1 001 399 kpl).

Omat osakkeet

Hallitus on yhtiökokouksen valtuuttamana hankkinut tilikaudella 2018 yhteensä 500 000 yhtiön B-osaketta. Lisäksi hallitus on tilikausilla 2011 ja 2014 hankkinut yhteensä 1 200 000 yhtiön omaa B-osaketta. Osakkeet ovat yhtiön hallussa omina osakkeina ja yhtiön hallituksella on oikeus luovuttaa niitä. Yhtiön hallussa olevien tilikauden 2018 aikana hankittujen B-osakkeiden hankintameno 24,4 milj. euroa sekä tilikausilla 2011 ja 2014 hankittujen osakkeiden hankintameno, 23,5 milj. euroa, on vähennetty omaan pääomaan sisältyvistä voittovaroista. Tiedot osakeperusteisista maksuista on esitetty liitteessä 5.4.

Milj. €	kpl
Yhtiön hallussa omia B-osakkeita 31.12.2018	1 001 399
Luovutus, osakepalkkiojärjestelmä	-73 810
Tilikauden aikana palautunut	3 774
Yhtiön hallussa omia B-osakkeita 31.12.2019	931 363

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 2,52 euroa/osake. Vuoden 2018 tuloksesta osinkoa jaettiin 2,34 euroa/osake.

Oma pääoma ja oman pääoman rahastot

Oma pääoma muodostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta (SVOP), muista rahastoista, arvomuutosrahastosta, muuntoeroista sekä kertyneistä voittovaroista, josta on vähennetty omat osakkeet. Lisäksi omaan pääomaan sisällytetään konsernitilinpäätöksessä kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista laskennallisilla verovelvoilla vähennetty osuus.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahastoon kirjattiin osakemerkinnän yhteydessä yhtiölle tullut osakkeen nimellisarvon ylittävä määrä niissä tapauksissa, joissa optio-oikeuksista oli päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana. Tilikauden päättyessä ylikurssirahasto oli 197,8 milj. euroa.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (SVOP), 22,8 milj. euroa, sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muut rahastot

Muut rahastot, 244,3 milj. euroa, ovat lähinnä yhtiökokouksen päätöksin perustettuja ja kartutettuja rahastoja. Pääosa muista rahastoista muodostuu käyttörahastoista, jotka tilikauden päättyessä olivat 242,3 milj. euroa.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Muuntoeroihin sisältyvät myös kurssierot sellaisista monetaarisista eristä, jotka ovat osa nettosijoitusta ulkomaiseen yksikköön tai kurssierot lainoista, jotka on määritetty suojaamaan ulkomaista nettosijoitusta ja ovat siinä tehokkaita. Muuntoerojen muutos esitetään laajan tuloksen erissä.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää rahavirran suojauksena käsiteltävien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokkaan osuuden. Rahavirran suojauksena käsitellään sähköjohdannaiset. Rahaston muutos esitetään laajan tuloksen erissä. Rahavirran suojaustulos on käsitelty liitteessä 4.3 Rahoitusriskit.

4.3 Rahoitusriskit

Konsernissa noudatetaan rahoitusriskien hallinnassa yhtenäistä rahoituspolitiikkaa, joka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Poliitiikan noudattamista ja konsernin rahoitustilanteen kehitystä seuraa hallituksen tarkastusvaliokunta. Konsernirahoitus vastaa keskitetysti konsernin rahoituksen hankinnasta, likviditeetin hallinnasta, rahoittajasuhteista ja rahoitusriskien hallinnasta. Pääsääntöisesti konsernin rahoitus on hankittu emoyhtiön kautta ja konsernirahoitus järjestää tytäryhtiöiden rahoituksen kunkin yhtiön toiminnallisessa valuutassa. Tytäryhtiöissä, joissa on merkittävää ulkopuolista omistusta, konserni on antanut takauksia rahoitusvastausta vain konsernin omistusosuuden suhteessa.

Valuuttariskit

Kesko-konserni harjoittaa liiketoimintaa kahdeksassa maassa, minkä lisäksi sillä on ostotoimintaa lukuisista eri maista. Näiden seurauksena konserni altistuu erilaisille valuuttariskeille. Valuuttariskejä aiheutuu ulkomaisiin yksiköihin tehdyistä nettosijoituksista (translaatoriskit) sekä ulkomaan rahan määräisistä varoista, veloista ja ennakoituista liiketapahtumista (transaktioriskit).

Konserniyhtiöiden rahoitus on järjestetty kunkin yhtiön toiminnallisessa valuutassa. Emoyhtiö kantaa rahoittamisesta syntyvän valuuttariskin ja suojaaa sitä johdannaisilla tai valuuttamääräisellä lainanotolla. Valko-Venäjän valuutta BYN ei ole vapaasti vaihdettava valuutta eikä siihen liittyvää valuuttariskiä ole mahdollista suojata.

Translaatoriskit

Konserni altistuu taseen muuntoriskeille euroalueen ulkopuolisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten osalta. Tätä taseriskiä ei ole suojattu. Suojaus voidaan aktivoida, jos omaa pääomaa ollaan kotiuttamassa tai valuuttaan uskotaan kohdistuvan merkittävä devalvaatoriski. Merkittävimmät translaatiopositiot ovat Norjan ja Ruotsin kruunussa. Positio ei sisällä määräysvallattomien omistajien osuutta omasta pääomasta. Muuntoriski on konsernin toiminnan volyyymiin ja taseen kokoon suhteutettuna pieni.

Konsernin translaatiopositio 31.12.2019

Milj. €	NOK	SEK	PLN	BYN	RUB
Nettosijoitus	80,4	194,4	44,2	10,4	-

Konsernin translaatiopositio 31.12.2018

Milj. €	NOK	SEK	PLN	BYN	RUB
Nettosijoitus	100,3	69,7	22,8	9,1	10,4

Seuraavassa taulukossa on esitetty, miten konserniyhtiöiden toimintavaluuttojen 10 %:n kurssimuutos vaikuttaisi konsernin omaan pääomaan.

Herkkyyksanalyysi, vaikutus omaan pääomaan 31.12.2019
 Milj. €

	NOK	SEK	PLN	BYN	RUB
Muutos +10 %	-7,3	-17,7	-4,0	-0,9	-
Muutos -10 %	8,9	21,6	4,9	1,2	-

Herkkyyksanalyysi, vaikutus omaan pääomaan 31.12.2018
 Milj. €

	NOK	SEK	PLN	BYN	RUB
Muutos +10 %	-9,1	-6,3	-2,1	-0,8	-0,9
Muutos -10 %	11,1	7,7	2,5	1,0	1,2

Transaktioriskit

Kansainvälinen ostotoiminta sekä emoyhtiön tytäryhtiöille antama valuuttamääräinen rahoitus altistavat konsernin useiden eri valuuttojen transaktioriskeille. Valuuttakohtainen transaktioriski koostuu taseen valuuttamääräisistä saamisista ja veloista, ulkomaan rahan määräisistä ennustetuista kassavirroista sekä ulkomaan tytäryhtiöiden veloista ja saamisista emoyhtiölle. Riskiä hallitaan kaupallisesti esim. siirtämällä kurssimuutokset myyntihintoihin tai vaihtamalla tavarantoimittajaa. Jäljelle jäävät avoimet positiot suojataan valuuttajohdannaisilla. Tytäryhtiöt raportoivat omat valuuttapositionsa konsernirahoitukselle kuukausittain.

Tytäryhtiöt toteuttavat suojauksensa pääsääntöisesti konsernirahoituksen kanssa, joka puolestaan suojaa riskipositiot markkinakaupoin valuuttakohtaisesti vahvistettujen limiittien puitteissa. Sisäiset johdannaisopimukset kohdistetaan segmenteille segmenttiraportoinnissa.

Konserni ei noudata IFRS 9:n mukaista suojauslaskentaa ostoihin ja myynteihin liittyvän transaktioriskin suojaamisessa. Johdannaisopimukset kirjataan alunperin käypään arvoon ja arvostetaan uudelleen käypään arvoon raportointipäivänä. Ostoja ja myyntejä suojaavien valuuttajohdannaisien arvonmuutos kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Konserni seuraa transaktioriskiä taseessa olevien sekä ennustettujen kassavirtojen osalta. Oheisessa taulukossa on esitetty transaktiopoistio ilman tulevia kassavirtoja. Tämä ei kuvaa konsernin todellista valuuttariskiä suojausten jälkeen. Kun ennustetut erät lasketaan mukaan

transaktiopoistioon, merkittävin ero alla olevaan taulukkoon on USD-positiossa. Avoin USD-riski 31.12.2019 on -37,7 milj. euroa.

Konsernin transaktiopoistio 31.12.2019
 Milj. €

	USD	SEK	NOK	PLN	BYN
Konsernin transaktioriski	-7,8	66,3	64,1	22,0	23,1
Suojaavat johdannaiset	28,9	-50,3	-55,8	-12,9	-
Avoin positio	21,1	16,0	8,3	9,1	23,1

Konsernin transaktiopoistio 31.12.2018
 Milj. €

	USD	SEK	NOK	PLN	BYN
Konsernin transaktioriski	-17,0	14,3	41,7	24,1	19,2
Suojaavat johdannaiset	21,0	-13,7	-40,7	-16,3	-
Avoin positio	4,0	0,6	1,0	7,8	19,2

Transaktiopoistion herkkyyksanalyysissä on laskettu, mikä olisi konsernin sisäisten valuuttamääräisten saamisten ja velkojen sekä suojaavien valuuttajohdannaisien ja -lainojen tulosvaikutus, jos kurssimuutos olisi +/- 10 %.

Herkkyyksanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2019
 Milj. €

	USD	SEK	NOK	PLN	BYN
Muutos +10 %	-1,9	-1,5	-0,8	-0,8	-2,1
Muutos -10 %	2,4	1,8	0,9	1,0	2,6

Herkkyyksanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2018
 Milj. €

	USD	SEK	NOK	PLN	BYN
Muutos +10 %	-0,4	-0,1	-0,1	-0,7	-1,7
Muutos -10 %	0,4	0,1	0,1	0,9	2,1

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskin hallinnan tavoitteena on riittävien likvidien varojen ja luottolimiittien ylläpitäminen, jotta konsernin liiketoiminnan rahoituksen riittävyys on jatkuvasti turvattu.

Konsernin likvidit varat 31.12.2019 olivat 169,0 milj. euroa (249,6 milj. euroa). Korolliset velat 31.12.2019 olivat 3 037,3 milj. euroa (2 700,3 milj. euroa) ja korolliset nettovelat 2 868,4 milj. euroa (2 450,7 milj. euroa), josta leasingvelkoja oli 2 422,2 milj. euroa (2 289,0 milj. euroa). Korolliset nettovelat ilman leasingvelkoja olivat 446,1 milj. euroa (161,6 milj. euroa).

Milj. €	31.12.2019				31.12.2018			
	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Rahoitusvelkojen ja niihin liittyvien rahoituskulujen maturiteetti								
Lainat rahoituslaitoksilta	8,3	327,4	0,2	335,8	5,7	7,7	0,2	13,7
rahoituskulut	3,3	6,3	0,0	9,6	0,4	0,6	0,0	1,0
Suunnatut velkakirjalainat (USD)					20,1			20,1
rahoituskulut					0,6			0,6
Eläkelainat	22,7	98,7	38,8	160,1	23,9	103,0	57,2	184,0
rahoituskulut	2,0	4,8	0,9	7,8	2,3	6,2	1,7	10,1
Leasingvelat	383,3	1 097,3	941,6	2 422,2	309,5	1 055,7	923,8	2 289,0
rahoituskulut	84,7	215,9	100,8	401,3	84,3	240,6	111,9	436,7
Velat K-kauppiaille	98,0			98,0	119,3			119,3
rahoituskulut								
Muut korolliset velat	12,8	9,0	0,0	21,8	63,8	3,4	6,5	73,8
rahoituskulut	0,4	0,7		1,1	0,5	1,1	0,1	1,7
Pitkäaikaiset korottomat velat	1,0	3,6	25,2	29,8	0,9	2,7	25,8	29,4
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Ostovelat	1 029,9			1 029,9	982,7			982,7
Siirtovelat	387,6			387,6	355,0			355,0
Muut korottomat velat	173,3			173,3	171,7			171,7

Taseen rahoitusvelkoihin sisältyy 6,8 milj. euroa (2,7 milj. euroa) johdannaisiin liittyviä eriä. Leasingveloista on kerrottu liitteessä 4.6.

Milj. €	31.12.2019				31.12.2018			
	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä	< 1 vuotta	1-5 vuotta	> 5 vuotta	Yhteensä
Johdannaisten kassavirrat								
Velat								
Valuuttajohdannaiset	153,8			153,8	128,9			128,9
Korkojohdannaiset	1,2	3,7	0,9	5,7	0,8	3,1	1,3	5,3
Sähköjohdannaiset	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0		0,0
Saamiset								
Valuuttajohdannaiset	151,1			151,1	130,5			130,5
Korkojohdannaiset	0,1	0,3		0,4				
Sähköjohdannaiset	0,6	0,2		0,9	1,2	1,1	0,0	2,3
Suunnattuihin velkakirjalainoihin liittyvät johdannaiset								
Valuuttajohdannaiset					0,9			0,9
Korkojohdannaiset					0,1			0,1

Velat K-kauppiaille sisältävät kahdenlaisia Keskon korollisia velkoja: kauppiaan ennakkomaksuja Keskolle ja Keskon ketjuhyvitevelkoja kauppiaille.

Tilikaudella 2019 Kesko sopi yhteensä 700 milj. euron rahoituksesta, jonka korkomarginaali huomioi sen, miten Kesko saavuttaa hiilijalanjäljelle, ruokahävikille ja riskimaiden auditoinneille asetetut vastuullisuustavoitteet. Lainaa nostettiin tilikaudella 300 milj. euroa ja lainaa on mahdollisuus nostaa myöhemmin lisää. Lainan nosto edellyttää pankkien erillisen luottopäätöksen. Kesko allekirjoitti myös samoihin vastuullisuuskriteereihin sidotun luottolimiitin 100 milj. euroa, jota ei ollut käytössä tilinpäätöspäivänä.

Pitkäaikaisia sitovia luottolimiittejä oli tilinpäätöshetkellä nostettavissa 300 miljoonan euron vasta-arvosta (200 milj. euroa). Määräysvallan muutostilanteissa lainanantajilla on lainasopimusehtojen mukaisesti oikeus irtisanoa lainalimiitti ja mahdollisesti nostetut lainaerät. Määräysvallan muutokseksi ei lainasopimuksen ehtojen mukaan lueta omistuksen muutosta kauppiaille tai kauppiaiden muodostamalle yhdistykselle. Lisäksi konsernin ei-sitovaan rahoitusreserviin kuuluu euromääräisiä yritystodistusohjelmia 506 milj. euron vasta-arvosta (449 milj. euroa). Lisäksi konserniyhtiöillä oli tammikuussa 2020

kertynyt takaisinlainattavia varoja eläkevakuutusyhtiössä yhteensä 414 milj. euroa. Osa konserniyhtiöiden vuosittain maksamista eläkevakuutusmaksuista rahastoituu, ja kertynyt rahasto on takaisin lainattavissa 1–10 vuoden laina-ajalla sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien määräysten mukaisesti. Lainan nostaminen edellyttää turvaavan vakuuden asettamista lainalle.

Lainojen korkoriski ja herkkyysanalyysi

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin korkokuluihin. Korkoriskin suojauspolitiikalla pyritään tasoittamaan korkotason muutosten vaikutusta eri tilikausien tuloksiin.

Korkoriskiä hallitaan keskitetysti konsernin rahoitusyksikössä, joka muokkaa lainojen korkosidonnaisuusaikaa käyttämällä korkojohdannaissopimuksia. Tavoiteduraatio on kolme vuotta ja sen sallitaan vaihdella puolentoista ja neljän vuoden välillä. Toteutunut korkosidonnaisuusaika oli tilikauden aikana keskimäärin 2,1 vuotta (1,8 vuotta).

Kesko Oyj laski 10.6.2004 liikkeelle Yhdysvalloissa 120 milj. USD:n arvosta suunnattuina velkakirjalainoja (USD Private Placement). Järjestely käsitti kolme kertalyhenteistä lainaerää,

joista 10.6.2014 erääntyi maksettavaksi 60 milj. USD ja 10.6.2016 erääntyi 36 milj. USD ja 10.6.2019 erääntyi 24 milj. USD.

Kesko Oyj:n USD-määräisen Private Placement -luottojärjestelyn suojauksessa sovellettiin suojauslaskentaa sekä valuutta- että korkoriskin osalta. Suojauksissa käytettiin valuutan- ja koronvaihtosopimuksia, joiden määrä ja maturiteetti oli sama kuin lainalla. Siten kyseisen lainan valuutta- ja korkoriski oli kokonaan suojattu. Tilikauden aikana ei kirjattu tehostomuutta tuloslaskelmaan kyseisen luottojärjestelyn suojauksesta.

Korkotason muutoksen herkkyysoanalyysin laskennassa on käytetty yritystodistusvelkojen osalta tilikauden aikana toteutuneita keskimääräisiä saldoja. Tilinpäätöstilanteessa 31.12.2019 vaihtuvakorkoisten velkojen vaikutus tulokseen ennen veroja olisi ollut +/- 1,1 milj. euroa (-/+ 1,7 milj. euroa), jos korkotaso olisi noussut tai laskenut 1 %-yksikön.

Eläkelainat, yhteensä 160,1 milj. euroa, ovat kiinteäkorkoisia ja niiden efektiivinen korkokustannus oli 1,3 % . Muut rahalaitoslainat ovat vaihtuvakorkoisia. Näiden lainojen, kauppiasvelkojen ja muiden korollisten velkojen keskikorko oli 0,8 % tilikauden päättyessä.

Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

Konsernin likvidejä varoja on sijoitettu pääosin suurten suomalaisten yritysten velkainstrumentteihin, Keskon markkina-alueella toimivien pankkien sijoitustodistuksiin, talletuksiin, valikoitujen yritysten joukkovelkakirjalainoihin sekä yritysainarahoitukseen. Näiden sijoitusten tuotto vuodelta 2019 oli 2,5 % (0,1 %) ja korkosidonnaisuusaika tilikauden lopussa 0,5 vuotta. Maksimiluottoriski on näiden sijoitusten käypä arvo taseessa tilinpäätöspäivänä. Seuraavassa taulukossa esitetään käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit arvostusmenetelmän mukaan jaoteltuna.

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat arvostushierarkian mukaan jaoteltuna

Milj. €	Käypä arvo 31.12.2019			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Korkorahastot		10,1		10,1
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet			20,6	20,6
Yhteensä		10,1	20,6	30,6
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		1,3		1,3
Johdannaisvelat		6,8		6,8

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat arvostushierarkian mukaan jaoteltuna

Milj. €	Käypä arvo 31.12.2018			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Korkorahastot		50,9		50,9
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet			20,8	20,8
Yhteensä		50,9	20,8	71,7
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat johdannaiset				
Johdannaissaamiset		5,6		5,6
Johdannaisvelat		2,7		2,7

Tason 1 instrumentit ovat markkinoilla aktiivisen kaupankäynnin kohteena, jolloin käyvät arvot perustuvat suoraan markkinahintaan. Tason 2 instrumenttien käypä arvo perustuu markkinoilta saataviin tietoihin. Tason 3 instrumenttien käypä arvo ei perustu todettavissa olevaan markkinatietoon (ei-todettavissa olevat syöttötiedot).

Tasolle 3 kuuluvien instrumenttien muutokset Milj. €	2019	2018
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet 1.1.	20,8	23,0
Ostot	0,3	0,5
Saadut palautukset	-0,6	-0,9
Tulosvaikutteisesti kirjatut voitot ja tappiot	-1,0	-4,8
Käyvän arvon muutokset	1,1	2,9
Pääomarahastot ja muut osakkeet ja osuudet 31.12.	20,6	20,8

Tasolle 3 sisältyy pääomarahastoja sekä muita osakkeita ja osuuksia. Nämä sijoitukset on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin. Tason 3 rahoitusvarat arvostetaan yhtiöiltä saatujen laskelmien perusteella. Näistä sijoituksista on kirjattu tulosvaikutteisia voittoja 1,1 milj. euroa tilikaudella 2019.

Lyhytaikaiset korolliset saamiset ja herkkyysoanalyysi

Rahoitusvaroista koostuva likviditeetti on tavoitteena sijoittaa rahamarkkinoille tehokkaalla tuoton ja riskin yhdistelmällä. Konsernin johto hyväksyy säännöllisin väliajoin konsernirahoituksen analysoimien sijoituskohteiden joukosta sijoituskohteiksi hyväksyttävät instrumentit ja niille kohdekohtaiset limiitit. Sijoitusten riskiä ja toteutunutta tuottoa seurataan säännöllisesti.

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat Milj. €	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	59,1	56,8
Muutokset	-24,6	2,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	34,5	59,1

Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat sisältävät lyhytaikaisia sijoituksia yritystodistuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin ja muihin korkoinstrumentteihin.

Vaihtuvakorkoisten saamisten herkkyysoanalyysin laskennassa on käytetty sijoitettujen varojen osalta vuoden keskimääräisiä saldoja. Mukana ovat asiakasrahoitussaamiset, muut korolliset saamiset ja sijoituksista yritystodistussijoitukset ja korkorahastot. Korkorahastojen

herkkyys on määritelty duraation avulla. Jos korkotaso olisi muuttunut +/- 1 %-yksikön, näiden erien tulosvaikutus ennen veroja olisi ollut +/- 1,1 milj. euroa (+/- 1,7 milj. euroa).

Pitkäaikaisten saamisten maturiteetti

Pitkäaikaisten saamisten maturiteettijakauma 31.12.2019 Milj. €	2021	2022	2023	2024	2025–	Yhteensä
Korottomat pitkäaikaiset saamiset	0,5	0,2	0,1	0,1	0,5	1,3
Lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyryksiltä					57,5	57,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4
Yhteensä	0,7	0,2	0,1	0,1	58,1	59,3

Korottomien pitkäaikaisten saamisten kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

Pitkäaikaisten saamisten maturiteettijakauma 31.12.2018 Milj. €	2020	2021	2022	2023	2024–	Yhteensä
Korottomat pitkäaikaiset saamiset	2,3	0,3	0,1	0,0	0,2	2,8
Lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyryksiltä	0,0				57,5	57,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,2	0,0	5,0	0,0	0,0	5,3
Yhteensä	2,5	0,3	5,1	0,0	57,8	65,7

Luotto- ja vastapuoliriski

Asiakassaamiin liittyvän luottoriskin hallinnasta vastaavat toimialojen liiketoiminnot. Konsernilla on luottopolitiikka, jonka toteutumista valvotaan. Saamiset pyritään varmistamaan asiakkaiden luottokelpoisuuden huolellisella arvioinnilla, tarkentamalla asiakasluottotuksen ehtoja ja vakuusvaateita sekä tehokkaalla luotonvalvonnalla ja lisäksi soveltuvien osin luottovakuuttamalla. Suomessa konsernin liiketoiminnan keskeinen osa tapahtuu yhteistyössä kauppioiden kanssa. Kauppiassopimukset edellyttävät, että kauppias asettaa Keskon kyseiselle tytäryhtiölle tililuottovakuuden ostovelkojensa vakuudeksi.

IFRS 9 -standardin arvonalentumismallin mukaan arvonalentumiset tulee kirjata odotettavissa oleviin luottotappioihin perustuen. Konserni soveltaa standardin mahdollistamaa yksinkertaistettua mallia myyntisaamisten arvonalentumisten kirjaamiseen varausmatriisiin avulla. Arvonalentumismallia varten konserniyhtiöt on luokiteltu eri riskiluokkiin liiketoimintamallin ja toteutuneiden historiallisten luottotappioiden perusteella. Lisäksi arvonalentuminen kirjataan, jos on muutoin näyttöä velallisen maksukyvyttömyydestä, konkurssista tai selvitystilasta. Muiden rahoitusvarojen osalta arvonalentumismallin muutoksella ei ollut olennaista vaikutusta konsernitiilinpäätökseen. Myyntisaamisten ikäjakauma 31.12. on esitetty seuraavassa taulukossa.

Myyntisaamisten ikäjakauma Milj. €	2019	2018
Erääntymättömät myyntisaamiset	712,1	732,0
1-7 päivää erääntyneet myyntisaamiset	31,4	30,9
8-30 päivää erääntyneet myyntisaamiset	30,4	23,4
31-60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	8,9	9,3
Yli 60 päivää erääntyneet myyntisaamiset	21,8	24,7
Yhteensä	804,7	820,3

Myyntisaamisista 317,2 milj. euroa (348 milj. euroa) oli ketjukauppiassaamia. Ketjukauppiassaamisten vakuutena on Keskon osakkuusyhtiön Vähittäiskaupan Takaus Oy:n antama tililuottovakuus, jonka enimmäismäärä on aina rajoitettu Vähittäiskaupan Takauksen K-kauppiasyritykseltä ja -yrittäjältä saaman vastavakuuden realisointiarvoon. Vastavakuuksien yhteisarvo oli tilikauden päättyessä 247,4 milj. euroa (197,1 milj. euroa). Lisäksi saamisten vakuutena on muita vakuuksia kuten yritysikiinnityksiä ja muuta pantattua omaisuutta.

Myyntisaamisiin sisältyy arvonalentumista yhteensä 23,7 milj. euroa (24,3 milj. euroa). Tilikauden tulokseen on kirjattu luottotappioita ja arvonalentumisia yhteensä 3,6 milj. euroa (5,2 milj. euroa).

Sellaisia saamia, joiden maksuehdoista on neuvoteltu uudelleen, oli yhteensä 1,2 milj. euroa (5,1 milj. euroa).

Rahoituksellinen luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitettaan. Kesko tekee valuutta- ja muita johdannaisia vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien pankkien kanssa. Likvidejä varoja sijoitetaan vuosittain vastapuolikohtaisesti vahvistettavien limiittien rajoissa instrumentteihin, joiden luottokelpoisuus on hyvä. Korkosijoitusten sallitut sijoituslimiitit määritetään euromääräisesti ja aikasidonnaisesti yritys- ja pankkikohtaisesti. Näitä limiittejä tarkistetaan vuoden aikana aina markkinatilanteen mukaisesti.

Hyödykeriskit ja niiden herkkyyshanalyysi

Konserni käyttää sähköjohdannaisia energiakustannusten tasaamiseen. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten arvonmuutokset sisältyvät ostojen oikaisueriin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten osalta noudatetaan suojauslaskentaa. Suojauslaskennassa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaista riskikomponentin suojausta. Suojauslaskennan kriteerit täyttävien johdannaisten arvonmuutosten tehokas osuus kirjataan oman pääoman arvonmuutosrahastoon. Omaan pääomaan kirjattavan arvonmuutosrahaston muutos esitetään laajan tuloslaskelman erässä Rahavirran suojausten arvonmuutos.

Rahavirran suojaustulos

Sähkön suojauslaskennan tuloksena omasta pääomasta on kirjattu tuloslaskelman ostokulujen oikaisuksi 0,7 milj. euroa (2,2 milj. euroa) ja vastaavasti -0,8 milj. euroa (4,6 milj. euroa) on kirjattu omaan pääomaan. Näiden yhteisvaikutus arvonmuutosrahastoon oli tilikaudella -1,5 milj. euroa (2,3 milj. euroa) ennen laskennallisten verojen huomiointia.

Sähköä oli tilinpäätöspäivänä ostettu sähköjohdannaisilla yhteensä 495 424 MWH (265 075 MWH) ja kiinteähintaisilla ostosopimuksilla 559 027 MWH. Suojausaste 1-12 kuukaudessa oli 76 % (68 %), 13-24 kuukaudessa 62 % (53 %), 25-36 kuukaudessa 43 % (43 %) ja 37-48 kuukaudessa 18 % (27 %).

Herkkyysanalyysin laskennassa sähköjohdannaisten osalta on oletettu, että alle 12 kuukauden kuluttua erääntyvien johdannaisten vaikutus tuloslaskelmaan. Jos sähköjohdannaisten markkinahinta muuttuisi tilinpäätöspäivän 31.12.2019 tasosta +/- 20 %, olisi vaikutus vuoden 2020 tuloslaskelmaan +/- 1,1 milj. euroa (-/+ 0,8 milj. euroa) ja omaan pääomaan +/- 2,2 milj. euroa (-/+ 1,2 milj. euroa). Vaikutukset on laskettu ennen veroja.

Johdannaiset

Johdannaissopimusten käyvät arvot Milj. €	31.12.2019 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2019 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2018 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2018 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)
Korkojohdannaiset	0,2	-3,8	0,4	-2,4
Valuuttajohdannaiset	0,2	-2,9	3,2	-0,8
Sähköjohdannaiset	0,9	-0,1	2,3	-0,0

Johdannaissopimusten nimellismäärät Milj. €	31.12.2019 Nimellismäärä	31.12.2018 Nimellismäärä
Korkojohdannaiset	340,0	350,2
Valuuttajohdannaiset	154,4	149,2
Sähköjohdannaiset	15,7	11,0

Johdannaisten käyvät arvot on esitetty bruttomääräisinä. Keskolla on kaikkien johdannaiskauppaa käyvien pankkivastapuolien kanssa ISDA-sopimukset, joihin sisältyy netotusjärjestely. Kaikkiin mainittuihin sopimuksiin sisältyy molemminpuolinen vakuuden asettaminen. Raja-arvo vakuuden asettamiselle ei ollut ylittynyt tilinpäätöspäivänä. Vastapuolittain laskettuna johdannaissovelkoja voitaisiin netottaa yhteensä 0,2 milj. euroa.

Johdannaisten maksimiluottoriski on tilinpäätöspäivän taseen käypä arvo.

4.4 Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €, jatkuvat toiminnot	2019	2018
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	0,8	0,9
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	10,2	10,2
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-1,0	-0,7
Myyntivoitot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	0,6	0,1
Myyntivoitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	2,7	2,9
Muut rahoitustuotot	0,8	0,7
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot yhteensä	14,0	14,1
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatuista rahoitusveloista	-5,9	-9,2
Myyntitappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista	0,0	-
Myyntitappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	-	0,0
Muut rahoituskulut	-3,2	-3,2
Korkokulut ja muut rahoituskulut yhteensä	-9,1	-12,4
Leasingvelkojen korkokulut	-95,4	-98,6
Valuuttakurssierot		
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset johdannaisista, valuuttamääräisistä lainoista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, ja pankkitileistä	-0,8	-2,8
Valuuttakurssierot yhteensä	-0,8	-2,8
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-91,4	-99,7

4.5 Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

Laadintaperiaatteet

Rahoitusvarat

Konserni luokittelee rahoitusvarat IFRS 9-standardin mukaan kolmeen eri arvostusryhmään. Rahoitusvarat luokitellaan joko jaksotettuun hankintamenuun arvostettaviin instrumentteihin tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti tai muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviin instrumentteihin riippuen liiketoimintamallin tavoitteista ja sopimuksiin perustuvista rahavirroista.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit huomioidaan kirjanpidossa selvityspäiväkäytännön mukaisesti. Rahoitusvarat luokitellaan pitkäaikaisiksi varoiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukautta tilinpäätöspäivän jälkeen. Mikäli rahoitusvarat on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta, ne luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeus rahoitusvaran kassavirtaan on erääntynyt tai siirtynyt pois konsernilta ja kun rahoitusvaran omistukseen liittyvät riskit ja hyödyt ovat siirtyneet pois konsernista.

Jaksotettuun hankintamenuun ja käypään arvoon kirjattavia rahoitusvaroja sijoitetaan vain hyvän luottokelpoisuuden omaaviin vastapuoliin. Standardin mukainen odotettavissa olevien luottotappioiden arvonalentumismalli edellyttää luottotappioiden kirjaamista ennakoivasti. Muiden rahoitusvarojen osalta historiallisten luottotappioiden puuttuessa vastapuoliriskiä seurataan aktiivisesti ja luottotappiot kirjataan, jos riskiä havaitaan.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenuun kirjataan rahoitusvarat, jotka on tarkoitus pitää loppuun asti ja joiden rahavirrat koostuvat pelkästään korosta ja pääoman takaisinmaksusta. Jaksotettuun hankintamenuun kirjattaviin rahoitusvaroihin sisältyvät myös myyntisaamiset ja muut saamiset.

Käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon laajan tuloslaskelman kautta kirjattavat rahoitusvarat sisältävät johdannaiset, jotka täyttävät suojauslaskennan kriteerit. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjataan rahoitusvarat, jotka eivät täytä muiden ryhmien kriteereitä.

Rahavarat

Rahavaroina käsitellään käteisen rahan ja pankkitilien lisäksi ne jaksotettuun hankintamenuun kirjatut likvidit rahoitusvarat, jotka erääntyvät alle 3 kk:n kuluessa hankinta-ajankohdasta lukien. Rahavarat sisältävät myös konserniyhtiöiden harjoittamaan vähittäiskauppatoimintaan liittyviä rahoja, jotka ovat myymälöiden pohjakassoina tai matkalla tilitettäväksi yhtiöille.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat on kirjattu alun perin kirjanpitoon merkittäessä käypään arvoon transaktiomenoilla vähennettynä. Tilinpäätöksessä rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Rahoituslimiittien ja rahoitusvelkojen järjestelypalkkiot jaksotetaan limiitin voimassaoloajalle. Rahoitusvelat luokitellaan pitkäaikaisiksi veloiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen, ja lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne erääntyvät alle 12 kuukauden kuluessa tilinpäätöksestä.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään hankintahetkellä taseeseen käypään arvoon ja arvostetaan uudelleen käypään arvoon tilinpäätöksessä. Johdannaisten arvonmuutosten kirjauksiin vaikuttaa se, kuuluuko johdannaissopimus suojauslaskennan piiriin vai ei, sekä se, mitä johdannaisella on suojattu. Kun johdannaissopimuksia solmitaan, ne käsitellään joko saamisten tai velkojen käyvän arvon suojauksina, koron ja sähkön hintariskin osalta rahavirran suojauksina, ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksina tai johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan kriteerejä. Jos suojauslaskennan kriteerit eivät täyty, kaupallista valuutariskiä suojattaessa suojausinstrumenttien tulos kirjataan tulosvaikutteisesti liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustapahtumia suojaavat johdannaiset esitetään tuloslaskelmaan kirjattavalta osalta rahoituserissä.

Suojauslaskentaa aloitettaessa dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumentin välinen suhde sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet. Suojaussuhteen tehokkuutta testataan säännöllisesti ja tehokas osuus kirjataan suojauskohteen mukaisesti suojattavan kohteen arvonmuutosta vastaan oman pääoman muuntoeroihin tai arvonmuutosrahastoon. Tehoton osuus kirjataan luonteensa mukaisesti joko rahoituseriin tai muihin liiketoiminnan tuottoihin tai kuluihin. Rahavirran suojaukseen, kuten pitkäaikaiseen luottojärjestelyyn, liittyvien suojausinstrumenttien arvonmuutos kirjataan tehokkaalta osaltaan arvonmuutosrahastoon. Luottojärjestelyyn liittyvien valuuttajohdannaisten arvonmuutos kirjataan lainoihin ja korkojohdannaisten arvonmuutos muihin korottomiin saamisiin tai velkoihin.

Suojauslaskenta lopetetaan, kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään, sopimus puretaan tai toteutetaan. Tällöin suojausinstrumenteista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu.

Arvostusperiaatteet

Korkoterminien käypä arvo määritellään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan arvostamalla termiinisopimukset tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Valuuttaoptioiden arvostamisessa käytetään vastapuolen hintanoteerausta, mutta konserni laatii myös oman tarkistusarvostuksen Black-Scholes-menetelmää käyttäen. Sähköjohdannaiset arvostetaan käypään arvoon käyttäen tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksia.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus

Konserni ei ole suojannut tilikaudella ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia. Mikäli suojaus aktivoidaan, konserni soveltaa IFRS 9 -standardin mukaista suojauslaskentaa ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten suojaukseen. Suojausinstrumentteina käytetään valuuttatermiinejä tai valuuttamääräisiä lainoja. Valuuttatermiinien spot-hinnan muutos kirjataan oman pääoman muuntoeroihin ja esitetään laajan tuloslaskelman erissä. Termiinien korkoerot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Valuuttamääräisten lainojen kurssiero kirjataan oman pääoman muuntoeroihin. Suojausinstrumenttien kertynyt voitto tai tappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun ulkomaisesta yksiköstä luovutaan osittain tai kokonaan tai se puretaan.

Kytkeytyt johdannaiset

Konserni on laatinut menetelmäkuvaukset kytkettyjen johdannaisten tunnistamiseksi ja soveltaa niihin käyvän arvon laskentaa. Kytkeytyjä johdannaisia voi sisältyä Kesko-konsernissa sellaisiin sitoviin kaupallisiin sopimuksiin, jotka on määritelty valuutassa, joka ei ole kummankaan osapuolen toimintavaluutta ja jota ei yleisesti käytetä siinä taloudellisessa ympäristössä, jossa liiketoimi toteutuu. Kytkeytyjen johdannaisten käyvän arvon määrittämisessä käytetään arvostushetken markkinahintoja ja arvonmuutos kirjataan tuloslaskelmaan.

Arvot 31.12.2019

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	20,6			20,6	20,6
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		1,1		1,1	1,1
Johdannaiset			0,2	0,2	0,2
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä		1,1	0,2	1,3	1,3
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		57,5		57,5	57,5
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä	20,6	58,7	0,2	79,4	79,4
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset		1 010,1		1 010,1	1 010,1
Johdannaiset	0,4		0,7	1,1	1,1
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset yhteensä	0,4	1 010,1	0,7	1 011,2	1 011,2
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		2,2		2,2	2,2
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä		2,2	0,0	2,2	2,2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	10,1			10,1	10,1
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat		34,5		34,5	34,5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat yhteensä	10,5	1 046,8	0,7	1 058,0	1 058,0
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	31,1	1 105,5	0,9	1 137,5	1 137,4

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset pitkäaikaiset velat		477,3		477,3	480,0
Pitkäaikaiset leasingvelat		2 039,0		2 039,0	2 039,0
Korottomat pitkäaikaiset velat		29,8		29,8	29,8
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä		2 546,1		2 546,1	2 548,8
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lyhytaikaiset korolliset velat		137,8		137,8	137,8
Lyhytaikaiset leasingvelat		383,2		383,2	383,2
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä		521,0		521,0	521,0
Ostovelat		1 029,9		1 029,9	1 029,9
Muut korottomat velat		207,8		207,8	207,8
Johdannaiset			0,1	0,1	0,1
Muut korottomat velat yhteensä		207,8	0,1	207,9	207,9
Siirtovelat		380,9		380,9	380,9
Johdannaiset	6,7			6,7	6,7
Siirtovelat yhteensä	6,7	380,9		387,6	387,6
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	6,7	588,7	0,1	595,5	595,5
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	6,7	2 139,6	0,1	2 146,4	2 146,4
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	6,7	4 685,7	0,1	4 692,5	4 695,1

Arvot 31.12.2018

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	20,8			20,8	20,8
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		1,8		1,8	1,8
Johdannaiset			1,0	1,0	1,0
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä		1,8	1,0	2,8	2,8
Pitkäaikaiset korolliset saamiset		62,8		62,8	62,8
Pitkäaikaiset rahoitusvarat yhteensä	20,8	64,8	1,0	86,5	86,5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat					
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset		1 014,9		1 014,9	1 014,9
Johdannaiset	2,4		1,3	3,6	3,6
Myyntisaamiset ja muut korottomat saamiset yhteensä	2,4	1 014,9	1,3	1 018,5	1 018,5
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		1,8		1,8	1,8
Johdannaiset			0,9	0,9	0,9
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä		1,8	0,9	2,7	2,7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	50,9			50,9	50,9
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		59,1		59,1	59,1
Lyhytaikaiset rahoitusvarat yhteensä	53,3	1 075,8	2,1	1 131,2	1 131,2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	74,1	1 140,4	3,2	1 217,7	1 217,7

Tase-erä, milj. €	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Jaksotettuun hankinta- menoon kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvelat					
Korolliset pitkäaikaiset velat		177,8		177,8	179,7
Pitkäaikaiset leasingvelat		1 979,6		1 979,6	1 979,6
Korottomat pitkäaikaiset velat		29,4		29,4	29,4
Pitkäaikaiset rahoitusvelat yhteensä		2 186,8		2 186,8	2 188,7
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					
Lyhytaikaiset korolliset velat		233,4		233,4	233,4
Lyhytaikaiset leasingvelat		309,5		309,5	309,5
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä		542,9		542,9	542,9
Ostovelat		982,7		982,7	982,7
Muut korottomat velat		197,6		197,6	197,6
Johdannaiset			0,2	0,2	0,2
Muut korottomat velat yhteensä		197,6	0,2	197,8	197,8
Siirtovelat		352,2		352,2	352,5
Johdannaiset	2,5			2,5	2,5
Siirtovelat yhteensä	2,5	352,5		355,0	355,0
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	2,5	550,1	0,2	552,8	552,8
Lyhytaikaiset rahoitusvelat yhteensä	2,5	2 075,7	0,2	2 078,4	2 078,4
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	2,5	4 262,5	0,2	4 265,2	4 267,1

Siirtosaamiset ja -velat eivät sisällä tuloverosaamisia 14,4 milj. euroa (0,1 milj. euroa) ja tuloverovelkoja 11,8 milj. euroa (16,5 milj. euroa). Saatua ennakkomaksuja, 34,6 milj. euroa (25,9 milj. euroa), ei luokitella rahoitusveloiksi eivätkä ne sisälly yllä olevaan taulukkoon.

Lainojen käyvät arvot on laskettu tulevien kassavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinakorkoja 0,0 %–1,7 %. Lyhytaikaisten korollisten velkojen käypä arvo on arvioitu olevan lähellä niiden tasearvoa. Pitkäaikaisten lainojen maturiteettijakauma on esitetty liitteessä 4.3.

4.6 Vuokrasopimukset

Laadintaperiaatteet

Kesko-konserni vuokraa liiketoimintansa käyttöön kiinteistöjä sekä koneita ja laitteita kaikissa toimintamaissa. Pääosasta näitä vuokrasopimuksia kirjataan taseeseen vuokrasopimuksen alkaessa tulevien vuokrien nykyarvoa vastaava vara ja velka. Konserni otti IFRS 16 -standardin käyttöön takautuvasti soveltaen, jolloin siirtymähetken 1.1.2018 vaikutukset on laskettu siten kuin standardi olisi ollut aina voimassa.

Konserni määrittelee sopimuksen syntymisajankohtana, onko sopimus vuokrasopimus tai sisältyykö siihen vuokrasopimus. Sopimus luokitellaan vuokrasopimukseksi, jos se antaa oikeuden yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietyksi ajanjaksoksi vastiketta vastaan. Vuokrasopimuksen alkamisajankohtana konsernitaseeseen kirjataan käyttöoikeusomaisuuserä ja leasingvelka, joiden määrä vastaa vuokrasopimuksen tulevien vuokrien nykyarvoa.

Vuokra-aika on ajanjakso, jona vuokrasopimus ei ole purettavissa. Vuokra-aikaan sisällytetään vuokrasopimuksen jatkamioption kattamat ajanjaksot, jos option käyttäminen on kohtuullisen varmaa sekä päättämioption kattamat ajanjaksot, jos kyseisen option käyttämättä jättäminen on kohtuullisen varmaa.

Tulevien vuokrien nykyarvon laskemisessa korkona käytetään ensisijaisesti vuokrasopimuksen sisäistä korkokantaa, jos se on saatavilla. Kaikkien sopimusten osalta sisäistä korkokantaa ei ole käytettävissä, joten näiden sopimusten osalta käytetään lisäluoton korkoa, jonka osatekijät ovat viitekorko, lisäluoton luottoriskimarginaali sekä mahdollinen maa- ja valuuttariskilisä. Leasingvelan korkokustannukset kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin. Konserni soveltaa IFRS 16 standardin sisältämiä alle 12 kk:n vuokrasopimuksia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevia helpotuksia, joiden mukaan tällaisia vuokrasopimuksia ei sisällytetä taseeseen. Lyhytaikaisten vuokrasopimusten ja vähäarvoisten omaisuuserien vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajalle.

Sopimuksen alkamisajankohtana leasingvelan arvoon sisällytetään kiinteät vuokrat, indeksistä tai hintatasosta riippuvat muuttuvat vuokrat, mahdolliset jäännösarvotakuut sekä osto-option hinta, kun sen käyttäminen on kohtuullisen varmaa. Myös maksut vuokrasopimuksen päättämisestä aiheutuvista sanktioista sisällytetään leasingvelan arvoon, jos vuokrasopimuksen päättämioptio on huomioitu vuokra-ajassa.

Leasingvelka määritellään uudelleen vuokrasopimuksen muutoksen voimaantulopäivänä ja tästä johtuva muutos kirjataan käyttöoikeusomaisuuserän oikaisuksi. Jos leasingvelan vähennys ylittää käyttöoikeusomaisuuserän määrän, erotus kirjataan tulosvaikutteisesti. Leasingvelka on määritettävä uudelleen käyttäen oikaistua diskonttokorkoa, kun vuokra-aika, arvio jatkamis- tai päättämioption käytöstä tai vuokran määrä muuttuu sekä silloin, kun arvio kohdeomaisuuserän osto-option käytöstä muuttuu.

Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan uudelleen vastaavan leasingvelan uudelleen määrittämisestä johtuvilla erillä. Vuokralleottaja tekee käyttöoikeusomaisuuserästä poistot sopimuksen alkamisajankohdan ja käyttöoikeusomaisuuserän taloudellisen vaikutusajan päättymisen tai sitä aikaisemman vuokra-ajan päättymisen välisenä aikana. Käyttöoikeusomaisuuseristä on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 3.5.

Vuokralleentajan raportoinnissa vuokrasopimukset jaetaan operatiivisiin ja rahoitusleasingisopimuksiin. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät vuokralaiselle, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Vuokralleentaja kirjaa sopimuksen alkaessa taseeseen rahoitusleasingisaamisen, joka vastaa sen nettosijoitusta vuokrasopimukseen. Operatiivisiin vuokrasopimuksiin liittyvät vuokratuotot kirjataan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Myynti- ja takaisinvuokraustilanteissa osapuolet arvioivat täyttääkö omaisuuserän luovutus IFRS 15 -standardin mukaiset myynnin kriteerit. Jos luovutus käsitellään

myyntinä, taseeseen kirjattavan käyttöoikeusomaisuuserän arvoksi kirjataan se osuus alkuperäisen omaisuuserän kirjanpitoarvosta, joka vastaa myyjälle jäänyttä käyttöoikeuden arvoa. Myyntivoittona tai -tappiona esitetään ainoastaan se osuus omaisuuserän myyntituloksesta, joka vastaa ostajalle siirrettyjä oikeuksia. Jos omaisuuserän myynnistä suoritettava vastike tai vuokrasopimuksen vuokrat eivät vastaa käypiä arvoja, erotus huomioidaan omaisuuserän myyntitulojen oikaisuna. Markkinaehtoja huonommat ehdot käsitellään ennakkoon maksettuna vuokrina ja markkinaehtoja paremmat ehdot rahoitusvelkana. Jos myynnin kriteerit eivät täyty, luovutetun omaisuuserän raportointia taseessa jatketaan ja luovutushinta esitetään rahoitusvelkana.

Konserni vuokralleottajana

Konserni vuokraa liiketoimintaansa varten vähittäiskaupan ja sitä palvelevan logistiikan tarvitsemia tiloja. Vuokrasopimukset ovat pääosin määräaikaista ja paikallisen markkinakäytännön mukaisia. Osaan kiinteistöjen vuokrasopimuksista sisältyy jatko-optioita. Konserni vuokraa liiketoimintaansa varten myös koneita ja kalustoa, kuten ajoneuvoja, logistiikan koneita ja laitteita sekä kauppojen ja logistiikan jätteiden kierrätykseen liittyviä laitteita. Konserni on luokitellut vähäarvoisiksi omaisuuseriksi toimistokoneet ja laitteet, ja näiden hyödykkeiden vuokrat käsitellään tuloslaskelmassa vuosikuluna.

Vuokrakulut

Milj. €	2019	2018
Vuokrakulut lyhytaikaisista vuokrasopimuksista	-8,5	-6,3
Vuokrakulut vähäarvoisista omaisuuseristä	-4,4	-2,6
Muuttuvat vuokrakulut	-0,0	-0,0
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-12,9	-8,9

Vuokrasopimukseen liittyvät käyttöoikeusomaisuuserät on esitetty liitetiedossa 3.5.

Leasingvelkoihin liittyvät rahavirrat on eritelty liitetiedossa 2.8 ja leasingvelkojen ja niihin liittyvien rahoituskulujen maturiteetti on eritelty liitetiedossa 4.3.

Vuokravastuut

Milj. €	2019	2018
Vuokravastuut taseeseen kirjaamattomista vuokrasopimuksista	101,6	230,3

Vuokravastuut taseeseen kirjaamattomista vuokrasopimuksista sisältävät tulevaisuudessa voimaan astuvien sopimusten nimellisvastuun määrän.

Konserni vuokralleantajana

Kesko vuokraa tiloja muille yrittäjille kuin K-kauppiaille muodostaakseen kauppapaikkaan kokonaisansaintaansa tukevan palvelukokonaisuuden. Tällaisia tiloja ovat tyypillisesti suuryrityksien yhteydessä toimivat ns. etumyymälät.

Vuokratuotot

Milj. €	2019	2018
Vuokratuotot operatiivisista vuokrasopimuksista	17,0	16,0
Vuokratuotot jälleenvuokraussopimuksista	26,8	28,3
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	43,8	44,3

4.7 Vastuusitoumukset

Milj. €	2019	2018
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantit	152,3	138,0
Kiinnitykset	212,1	206,1
Takaukset	16,2	10,1
Muut vastuut ja vastuusitoumukset	57,5	55,8
Muiden puolesta annetut vakuudet		
Takaukset	3,2	3,5
Muut vastuut ja vastuusitoumukset	23,5	19,6

Annetuissa takauksissa ei ole esitetty takauksia, jotka liittyvät velkana konsernitaseessa tai vuokravastuuna liitteessä 4.6 esitettyihin eriin.

Takaukset erääntyvät seuraavasti: vuonna 2020 11 milj. euroa ja 2021–2024 8 milj. euroa.

Vuokravastuut taseeseen kirjaamattomista vuokrasopimuksista on esitetty liitetiedossa 4.6.

5. MUUT

TÄSSÄ OSIOSSA

5.1	Konsernirakenne	113
5.2	Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt	114
5.3	Lähipiiritapahtumat	117
5.4	Osakepalkitseminen	119
5.5	Laskennalliset verot	122
5.6	Muut laajan tuloksen erät	123
5.7	Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit	124

5.1 Konsernirakenne

Konsernin rakenne

Kesko-konserniin kuuluu 118 (99) tytäryhtiötä. Konsernilla on äänenemmistö kaikissa yhtiöissä. Kesko-konsernin alakonsernilla, Kesko Senukailla, on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus (kts. kappale Olennainen määräysvallattomien omistajien osuus).

Tietoja konsernin tilinpäätöshetken mukaisesta rakenteesta:

Toimiala	Kotimaa	Merkittävimvät tytäryhtiöt	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2019	Kokonaan omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2018	Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2019	Osittain omistettujen tytäryritysten lukumäärä 2018
Päivittäis-tavarakauppa	Suomi	K-Market Oy	28	23	7	5
Rakentamisen ja talotekniikan kauppa	Suomi, Ruotsi, Norja, Viro, Latvia, Liettua, Puola, Valko-Venäjä	Onninen-konserni, Byggmakker-konserni, K-Bygg-konserni, Kesko Senukai-konserni	47	37	26	26
Autokauppa	Suomi	K-Auto Oy	8	7	-	-
Muut	Suomi		2	1	-	-

Lisäksi konserniin kuuluu osittain omistettuja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä. Luettelo konsernin tytäryrityksistä, pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävistä sijoituksista sekä suhteellisesti yhdisteltävistä keskinäisistä kiinteistöyhtiöistä on esitetty liitetiedossa 5.2.

Olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Kesko-konserniin kuuluvassa Kesko Senukai-konsernissa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus. Alakonsernin emoyhtiö, UAB Kesko Senukai Lithuania, on Kesko Oyj:n tytäryhtiö ja sen kotipaikka on Vilna, Liettua. Kesko Senukai -alakonsernilla on toimintaa

Liettuassa, Virossa, Latviassa ja Valko-Venäjällä. Kesko-konsernin omistusosuus Kesko Senukai -konsernissa on 50,0 % ja Keskolla on enemmistö osakkeista ja niiden tuottamista äänistä. Kesko-konsernilla on oikeus nimittää enemmistö hallituksen jäsenistä sekä hallituksen puheenjohtaja. Hallitus ohjaa yhtiön operatiivista toimintaa ja päättää resurssien käytöstä. Määräysvallattomien omistajien osuus Kesko Senukai -konsernin voitosta oli 8,5 milj. euroa (14,9 milj. euroa) ja osuus omasta pääomasta oli 105,7 milj. euroa (101,6 milj. euroa).

Taloudellisen informaation yhteenveto tytäryrityksestä, jossa on olennainen määräysvallattomien omistajien osuus

Milj. €	Kesko Senukai -konserni 2019	Kesko Senukai -konserni 2018
Lyhytaikaiset varat	285,0	273,3
Pitkäaikaiset varat	390,7	382,3
Lyhytaikaiset velat	184,0	173,3
Pitkäaikaiset velat	309,3	307,5
Liikevaihto	860,1	729,1
Voitto/tappio	17,3	26,5
Emoyrityksen omistajien osuus voitosta/tappiosta	16,8	23,2
Määräysvallattomien omistajien osuus voitosta/tappiosta	0,5	3,3
Tilikauden laaja tulos	19,3	24,6
Emoyrityksen omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	17,8	22,6
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	1,6	2,0
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	-0,4	-0,6
Liiketoiminnan nettorahavirta	41,9	46,0
Investointien nettorahavirta	-12,2	-8,7
Rahoituksen nettorahavirta	-39,7	-38,8

Tiedot on esitetty ennen Kesko-konsernin sisäisiä eliminointeja.

5.2 Tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Tytäryhtiöt

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Emoyhtiön omistusosuus, %
Ankkuri-Energia Oy	Helsinki	100,00	100,00
Asunto Oy Kirkkonummen Västeruddintie 33	Kirkkonummi	100,00	100,00
Barker-Littoinen Oy	Espoo	100,00	100,00
Byggmakker Handel AS	Oppegård, Norja	100,00	100,00
Fiesta Real Estate AS	Tallinna, Viro	100,00	100,00
Hehku Kauppa Oy	Espoo	100,00	100,00
Intersport Finland Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kalatukku E. Eriksson Oy	Helsinki	100,00	100,00
K Auto Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kenkäkesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
Keskinäinen Kiinteistö Oy Malmin Kankirauta	Helsinki	100,00	100,00
Keskinäinen Kiinteistö Oy Voisalmentie 9 Lappeenranta	Helsinki	100,00	100,00
Kesko Export Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kesko Food Russia Holding Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kesko Real Estate Latvia SIA	Riika, Latvia	100,00	100,00
Kesko Senukai Lithuania UAB	Vilna, Liettua	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Helsingin Itäkeskus	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Hiukkavaaran Kauppa	Oulu	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Visamäentie 16	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2	Espoo	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kiimingin Liiketalo 1	Oulu	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kolmisopentie 3	Kuopio	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Oksasenkatu 4	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Rakuunaparkki	Lappeenranta	56,50	56,50
Kiinteistö Oy Liike-Jaako	Rovaniemi	67,88	67,88
Kiinteistö Oy Pälkäneen Liikekeskus	Pälkäne	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Riistaveden Keskustie 15	Helsinki	79,50	79,50
Kiinteistö Oy Sarviniitynkatu 4	Kerava	100,00	100,00

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Kiinteistö Oy Sunan Hallitalo	Helsinki	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Tarkkaiikka	Oulu	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Voisalmen Liiketalo	Helsinki	100,00	100,00
Klintcenter Ab	Maarianhamina	100,00	100,00
K-Market Oy	Helsinki	100,00	100,00
Konekesko Oy	Helsinki	100,00	100,00
Koskelan Ostokeskus Oy	Oulu	58,64	29,32
KR Fastigheter AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	100,00
K-rauta AB	Tukholma, Ruotsi	100,00	100,00
K-Rauta Holding Finland Kaukajärvi Oy	Helsinki	100,00	100,00
Kruunuvuoren Satama Oy	Helsinki	100,00	100,00
Liiketalo Oy Kaijonkeskus	Oulu	100,00	100,00
Mežciems Real Estate SIA	Riika, Latvia	100,00	100,00
Onninen Oy	Helsinki	100,00	100,00
Rake Eiendom AS	Oppegård, Norja	100,00	100,00
Reinin Liha Oy	Helsinki	100,00	100,00
Tampereen Länsikeskus Oy	Tampere	100,00	100,00
Vaajakosken Liikekeskus Oy	Jyväskylä	100,00	100,00

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
1A Grupa SIA	Riika, Latvia	25,50	
1A.EE Oü	Tallinna, Viro	25,50	
1A.LT	Vilna, Liettua	25,50	
Antigravity Payment System UAB	Vilna, Liettua	25,50	
Oy Autocarrera Ab	Helsinki	100,00	
Autocarrera Autotalot Oy	Helsinki	100,00	
Byggmakker Nord AS	Steinkjer, Norja	100,00	
Byggmakker Sør AS	Gjøvik, Norja	100,00	
Byggmakker Sørbø AS	Stavanger, Norja	100,00	
Byggvaruhuset Färingsö Trä AB	Skå, Ruotsi	100,00	
Daugavpils project 1 SIA	Daugavpils, Latvia	50,01	
Delta turtas UAB	Vilna, Liettua	50,01	
Fresks Försäljning AB	Östersund, Ruotsi	100,00	
Fresks Group AB	Östersund, Ruotsi	100,00	
Fresks Holding AB	Östersund, Ruotsi	100,00	
Gärden & Persson AB	Östersund, Ruotsi	100,00	
Hasti-Ari AS	Oppegård, Norja	100,00	
Inovatyvus prekybos sprendimai UAB	Vilna, Liettua	25,51	
Jyrängön Palvelukeskus Oy	Heinola	50,45	
K Auto Leasing Oy	Helsinki	100,00	
K Bygg Östergyllen AB	Linköping, Ruotsi	100,00	
K Caara Oy	Helsinki	100,00	
K rauta SIA	Riika, Latvia	100,00	
Kesko Senukai Digital UAB	Vilna, Liettua	25,50	
Kesko Senukai Estonia AS	Tallinna, Viro	50,00	
Kesko Senukai Latvia AS	Riika, Latvia	50,00	
Kestra Kiinteistöpalvelut Oy	Helsinki	100,00	
Kiinteistö Oy Kokkolan Kaanaanmaantie 2-4	Kokkola	64,78	
Kiinteistö Oy Piispansilta	Espoo	100,00	
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2	Vantaa	100,00	
Kiinteistö Oy Vantaan Simonsampo	Vantaa	100,00	
Kiinteistö Oy Visuveden Liiketalo	Ruovesi	100,00	
Konekesko Eesti AS	Tallinna, Viro	55,00	

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Konekesko Latvija SIA	Riika, Latvia	55,00	
Konekesko Lietuva UAB	Vilna, Liettua	55,00	
KR Fastigheter i Järfälla AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
KR Fastigheter i Linköping AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
KR Fastigheter i Täby AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
K-rauta Fastigheter i Malmö AB	Sollentuna, Ruotsi	100,00	
K-Rauta Holding Finland Oy	Helsinki	100,00	
KS Holding UAB	Vilna, Liettua	50,01	
Ksenukai Digital Oü	Tallinna, Viro	25,50	
MD Galerija Azur SIA	Riika, Latvia	50,01	
Mobilukss SIA	Riika, Latvia	25,50	
Nomine UAB	Vilna, Liettua	50,01	
Olarin Autokiinteistö Oy	Espoo	100,00	
OMA OOO	Minsk, Valko-Venäjä	25,00	
Onninen AB	Solna, Ruotsi	100,00	
Onninen AS	Skedsmo, Norja	100,00	
Onninen AS	Tallinna, Viro	100,00	
Onninen LLP	Aktau, Kazakstan	100,00	
Onninen Russia Holding Oy	Helsinki	100,00	
Onninen SIA	Riika, Latvia	100,00	
Onninen Sp. z o.o.	Varsova, Puola	100,00	
Onninen UAB	Vilna, Liettua	100,00	
Oskar Harju AB	Örnködsvik, Ruotsi	100,00	
Peltosaaren Liikekeskus Oy	Riihimäki	59,67	
Penktoji Projekto Bendrovė UAB	Vilna, Liettua	25,50	
Profelco Oy	Vantaa	100,00	
Punane Project Oü	Tallinna, Viro	50,01	
Rake Bergen AS	Oppegård, Norja	100,00	
Romos Holdingas UAB	Kaunas, Liettua	25,00	
Senukai UAB	Kaunas, Liettua	49,61	
Senuku Tirdzniecibas Centrs SIA	Riika, Latvia	25,50	
Sørbø AS	Skedsmokorset, Norja	100,00	

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
SPC Holding UAB	Kaunas, Liettua	50,00	
Tau & Jørpeland Bygg	Jørpeland, Norja	100,00	
Tau & Jørpeland Eiendom	Jørpeland, Norja	100,00	
TM Christensen VVS Detaljer AS	Oslo, Norja	100,00	
Trøgstadveien 13 AS	Oppegård, Norja	100,00	
Urban Strålin Byggarvar AB	Ulricehamn, Ruotsi	100,00	
Övik Låsteknik AB	Örnködsvik, Ruotsi	100,00	

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuus- ja yhteisyritykset yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä.

Emoyhtiön omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Graanin Liikekeskus Oy	Mikkeli	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Itäaukio	Lahti	26,20	26,20
Kiinteistö Oy Janakkalan Linnatuuli	Janakkala	29,86	29,86
Kiinteistö Oy Joensuun Kaupunginportti	Joensuu	22,77	22,77
Mercada Oy	Helsinki	33,33	33,33
Valluga-sijoitus Oy	Helsinki	46,15	46,15
Vähittäiskaupan Takaus Oy	Helsinki	32,60	32,60
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy	Helsinki	30,00	30,00

Muiden konserniyritysten omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Fintorus Oy	Lappeenranta	21,40	
Proffsenteret AS	Ringerike, Norja	34,11	
Rakentamisen MALL Oy	Helsinki	25,00	

Suhteellisesti yhdisteltävät keskinäiset kiinteistöosakkuusyhtiöt

Emoyhtiön ja muiden omistamat	Kotipaikka	Konsernin omistus-osuus, %	Emoyhtiön omistus-osuus, %
Asunto Oy Harjutie	Espoo	46,22	46,22
Asunto Oy Kajaanin Louhikatu 2	Kajaani	42,96	42,96
Asunto Oy Soukan Itäinentorni	Espoo	46,60	46,60
Asunto-Oy Punkalaitumen Pankkitalo	Punkalaidun	33,82	
Itäkeskuksen Pysäköintitalo Oy	Helsinki	36,16	36,16
Kiinteistö Oy Lahden Lyhytkatu 1	Lahti	50,00	50,00
Kiinteistö Oy Lukonmäen Palvelukeskus	Tampere	34,54	
Kiinteistö Oy Ulvilan Hansa	Ulvila	42,41	42,41
Kiinteistö Oy Vantaanportin Liikekeskus	Vantaa	27,81	27,81
Lapin Tehdastalo Oy	Tampere	21,24	21,24
Munkkivuoren Ostoskeskus Oy	Helsinki	30,65	30,65
Talo Oy Kalevanpuisto	Kuopio	47,60	47,60
Voisalmen Ostoskeskus Oy	Lappeenranta	50,00	

5.3 Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat konsernin johtohenkilöt (hallitus, pääjohtaja ja konsernijohtoryhmä), heidän määräysvallassaan olevat yhtiöt, heidän perheenjäsenensä ja heidän määräysvallassaan olevat yhtiöt, tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä Keskon Eläkekassa. Tytäryhtiöt sekä osakkuus- ja yhteisyritykset on lueteltu erillisessä liitteessä (liite 5.2).

Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiirin kanssa, jotka eivät eliminoidu konsernitilinpäätöksessä.

Keskon hallituksen jäseniä toimii K-kauppiaina. Konserniyhtiöt myyvät tavaroita ja palveluita heidän määräysvallassaan oleville yrityksille. Tavaroiden ja palvelujen myynnit lähipiirille ovat toteutuneet yleisillä markkinaehdoilla ja perustuvat markkinahintoihin.

Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävällä yhteisyrityksellä Mercada Oy:llä on kiinteistöjä, jotka on vuokrattu konsernin käyttöön. Vähittäiskaupan Takaus Oy ja Vähittäiskaupan Tilipalvelu Oy myyvät palvelujaan Keskon ja K-kauppiainien vähittäiskaupparyityksille. Muut osakkuusyritykset ovat lähinnä liikekiinteistöyhtiöitä, jotka ovat vuokranneet omistamiaan kiinteistöjä Kesko-konsernin käyttöön. Osakkuusyritykset, jotka ovat keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistussuuden mukaisesti. Tilikauden 2019 aikana Kruunuvuoren Satama Oy:stä ja Hehku Kauppa Oy:stä tuli konsernin täysin omistamia tytäryrityksiä. Aiemmin ne olivat konsernin yhteisyrityksiä. Näiden yhtiöiden liiketapahtumat konsernin kanssa on esitetty taulukossa siihen asti, kunnes niistä tuli konsernin omistamia tytäryrityksiä.

Keskon Eläkekassa on itsenäinen juridinen yksikkö, joka hallinnoi pääosaa konsernin Suomen henkilöstön vapaaehtoisin lisäeläkkeisiin liittyvistä eläkevaroista. Vuoden 2019 tai 2018 lopussa eläkevaroihin ei sisällynyt Kesko Oyj:n osakkeita. Eläkekassan omistamia kiinteistöjä on vuokrattu Kesko-konsernille.

Tilikausilla 2019 ja 2018 Kesko-konserni ei maksanut Eläkekassalle kannatusmaksuja.

Lähipiiriin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

Tuloslaskelma Milj. €	Osakkuus- ja yhteisyritykset		Hallitus ja johto		Eläkekassa	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Tavaroiden myynti	6,2	8,9	85,0	81,6		
Palveluiden myynti	4,9	5,1	0,7	0,4	0,2	0,2
Tavaroiden ostot	-1,3		-6,7	-7,6		
Palvelujen ostot	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	
Liiketoiminnan tuotot	1,4	1,1	14,8	14,5		0,0
Liiketoiminnan kulut	-3,2	-4,2	-0,8	-0,9	-0,1	-0,2
Rahoitustuotot	5,6	5,7				

Tase Milj. €	Osakkuus- ja yhteisyritykset		Hallitus ja johto		Eläkekassa	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset saamiset	1,9	2,4	7,4	6,2	0,0	
Pitkäaikaiset saamiset	57,7	57,7				
Lyhytaikaiset velat	4,3	26,9	2,5	1,3	7,0	4,1

Vuokrasopimuksiin liittyvät erät Milj. €	Osakkuus- ja yhteisyritykset		Hallitus ja johto		Eläkekassa	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Vuokrasopimuksista aiheutuva rahavirta	-43,0	-48,2	-3,7	-1,6	-6,3	-6,2
Leasingvelat	298,5	385,8	27,6	11,3	43,6	36,9

Keskon myynnistä hallituksen jäsenten määräysvallassa oleville yrityksille syntyneet saamiset olivat tilinpäätöspäivänä 7,4 milj. euroa (6,2 milj. euroa). Saamisten vakuutena on Keskon osakkuusyhtiön Vähittäiskaupan Takaus Oy:n antama tililuottovakuus, jonka enimmäismäärä on aina rajoitettu Vähittäiskaupan Takauksen K-kauppia yrityseltä ja -yrittäjältä saaman vastavakuuden realisointiarvoon. Vastavakuuden arvo oli tilikauden päättyessä 6,5 milj. euroa (4,8 milj. euroa).

Muihin lyhytaikaisiin velkoihin sisältyy mm. ketjuhyvitysvelkoja Keskon hallituksen jäsenten määräysvallassa oleville yrityksille. Ketjuhyvitystä maksetaan jälkikäteen toteutuneiden vuosioستojen ja toiminnan laatuun liittyvien kriteerien perusteella.

Keskon Eläkekassa maksoi tilikauden aikana konserniin kuuluville suomalaisille yhtiöille yhteensä 48 milj. euron (58 milj. euron) ylikatepalautuksen.

Tilikaudella 2019 Kruunuvuoren Satama Oy maksoi Kesko Oyj:lle osinkoa ja pääoman palautusta yhteensä 44 milj. euroa ennen kuin siitä tuli Kesko Oyj:n tytäryritys. Osakkuusyrittäjä Valluga-Sijoitus Oy maksoi Kesko Oyj:lle osinkoa yhteensä 39 milj. euroa. Yhteisyrityksen ja osakkuusyrittäjän maksamat osingot eliminoidaan konsernin tuloslaskelmasta, eivätkä ne sisälly edellä olevaan taulukkoon. Saadut osingot on raportoitu konsernin liiketoiminnan rahavirrassa.

Johdon työsuhte-etuudet

Ylin johto koostuu hallituksesta ja konsernijohtoryhmästä. Heidän työsuorituksistaan saama kompensatio koostuu seuraavista eristä:

Rahapalkat, palkkiot, luontoisedut ja osakepalkkiot Milj. €		2019	2018
Mikko Helander	pääjohtaja	2 633,1	2 299,7
Konsernijohtoryhmä	muut jäsenet	4 885,1	4 188,6
Esa Kiiskinen	hallituksen puheenjohtaja	109,0	126,5
Toni Pokela	hallituksen jäsen	49,5	59,3
Matti Kyytsönen	hallituksen jäsen	55,5	61,8
Matti Naumanen	hallituksen jäsen	50,0	59,3
Jannica Fagerholm	hallituksen jäsen	72,0	79,3
Peter Fagernäs	hallituksen varapuheenjohtaja (11.4.2018 alkaen)	67,0	63,0
Piia Karhu	hallituksen jäsen (11.4.2018 alkaen)	53,5	49,5
Mikael Aro	hallituksen varapuheenjohtaja (11.4.2018 asti)	-	17,0
Anu Nissinen	hallituksen jäsen (11.4.2018 asti)	-	12,8
Yhteensä		7 974,7	7 016,8

Noin 30 % hallituksen vuosipalkkion määrästä annettiin yhtiön osakkeina ja loppuosa palkkiosta maksettiin rahana. Hallituksen jäsenille luovutettiin 2 378 Kesko Oyj:n B-osaketta.

Eläke-etuudet

Pääjohtajan ja muiden konsernijohtoryhmän jäsenten lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiössä. Neljällä konsernijohtoryhmän jäsenellä on Keskon Eläkekassan sääntöjen ja kunkin johtajasopimuksen mukainen etuusperusteinen lisäeläke. Kolmella konsernijohtoryhmän jäsenellä on maksuperusteinen lisäeläke. Pääjohtaja Mikko Helanderin vanhuuseläkeikäksi on sovittu 63 vuotta ja vanhuuseläkkeen suuruudeksi 60 prosenttia työeläkelain (TyEL) mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta työansioista viimeiseltä 10 vuodelta. Eläke on etuusperusteinen. Lisäeläkkeestä aiheutuva tilikauden suoriteperusteinen eläkemeno oli 1,1 milj. euroa (1,1 milj. euroa) ja taseeseen kirjatun eläkesaamisen määrä oli 1,0 milj. euroa (0,4 milj. euroa). Pääjohtajan lakisääteisestä eläketurvasta aiheutunut eläkemeno oli 0,3 milj. euroa (0,2 milj. euroa).

Osakepalkkiot

Konsernijohtoryhmän jäsenille luovutettiin tilikaudella 2019 vuoden 2019 PSP 2017–2021 -ohjelman perusteella 61 219 osaketta, kun luovutettavien osakkeiden enimmäismäärä oli 111 200. Osakkeiden lukumäärä on bruttoansainta, josta vähennettiin ennakonpidätys. Tilikaudella 2018 luovutettiin vuoden 2017 Bridge Plan -ohjelman perusteella 51 931 osaketta. Osakkeiden lukumäärä on bruttoansainta, josta vähennettiin ennakonpidätys.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Pääjohtajalla ja muilla konsernijohtoryhmän jäsenillä on yhtiön irtisanoessa oikeus irtisanomisajan rahapalkkaan ja luontoisetuihin sekä erilliseen kertakaikkiseen irtisanomiskorvaukseen, joka määräytyy johtajan irtisanomiskuukauden rahapalkan ja luontoisetujen perusteella. Irtisanomiskorvaus ei ole osa johtajan palkkaa eikä sitä oteta huomioon irtisanomisajan palkan, irtisanomiskorvauksen tai eläkkeelle siirryttäessä eläkepalkan määrittämisessä. Johtajan itse irtisanoutuessa hän on oikeutettu ainoastaan irtisanomisajan palkkaan luontoisetuineen. Toimisuhteen päättyessä eläkkeelle siirtymiseen johtaja saa sopimuksensa mukaista eläkettä, ei muita korvauksia.

Osakeomistukset

Pääjohtajalla oli 31.12.2019 Kesko Oyj:n B-osakkeita 55 424 kappaletta, jotka edustivat 0,06 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,01 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Konsernijohtoryhmällä mukaan lukien pääjohtaja oli 31.12.2019 Kesko Oyj:n A-osakkeita 81 kappaletta ja B-osakkeita 164 594 kappaletta, jotka edustivat 0,16 % yhtiön kaikista osakkeista ja 0,04 % kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

5.4 Osakepalkitseminen

Laadintaperiaatteet

Osakeperusteisiin maksuihin liittyvät kulut kirjataan tuloslaskelmaan, ja taseeseen kirjataan vastaava velka rahana selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta. Taseen velka arvostetaan käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Osakkeina selvitettävien osakeperusteisten maksujen osalta kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava oman pääoman lisäys.

Yhtiön hallitus on myöntänyt johdolle osakepalkkiojärjestelmän, joka sisältää sekä B-sarjan osakkeina maksettavan että rahana maksettavan etuuden, jos ohjelman ehdot täyttyvät. Osakkeina maksettavan etuuden käypä arvo on osakkeen arvo myöntämishetkellä ja se kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä palkkiojärjestelmän ansainta- ja sitouttamisjakson aikana. Kuluksi kirjattava määrä perustuu konsernin arvioon tulevien osakkeina maksettavien etuuksien määrästä ansaintajakson lopussa. Ei-markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä etuuksien käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden osakkeiden määrissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus ansaintajakson lopussa. Rahana maksettavalla osuudella katetaan palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut. Rahaosuus kirjataan kuluksi ansaintajakson aikana. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

1.1.2018 voimaan astuneen IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardin muutoksen johdosta konserni on uudelleenluokitellut osakepalkkiojärjestelmiensä rahana selvitettävät osuudet osaksi osakkeina selvitettäviä osakeperusteisia maksuja. Muutoksen seurauksena sellaiset rahana selvitettävät osakeperusteiset maksut, joissa työnantajan

on työntekijän puolesta vähennettävä osakepalkkiosta sellainen osakkeiden määrä, joka kattaa käteisenä maksettavat verot ja veron luonteiset maksut, on luokiteltava kokonaisuudessaan osakkeina selvitettäväksi osakeperusteisiksi maksuiksi. Muutos koskee seuraavia osakepalkkio-ohjelmia: ensisijainen osakepalkkio-ohjelma 2017 (Performance share plan, PSP), siirtymävuoden 2017 osakepalkkio-ohjelma (Bridge Plan) ja toissijainen osakepalkkio-ohjelma 2017 (Restricted share pool, RSP) sekä 1.1.2018 jälkeen alkavia osakepalkkio-ohjelmia.

Osakepohjainen sitouttamis- ja kannustinjärjestelmä

Keskon pitkän aikavälin osakepohjaisesta sitouttamis- ja kannustinjärjestelmä sisältää kolme osakepalkkio-ohjelmaa, joiden alla hallitus voi päättää vuosittain uusien osakeohjelmien käynnistämisestä. Ensisijainen osakepalkkio-ohjelma (PSP) koostuu vuosittain alkavista yksittäisistä osakeohjelmista, joista kukin sisältää kahden vuoden pituisen ansaintajakson sekä mahdollisen osakepalkkion maksamista seuraavan kahden vuoden pituisen sitouttamisjakson, jonka aikana osakkeita ei saa pantata tai luovuttaa, mutta jonka aikana henkilöllä on osakkeeseen liittyvät muut oikeudet. Jos henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen sitouttamisjakson päättymistä, hänen on pääsääntöisesti palautettava luovutusrajoituksen alaiset osakkeet vastikkeetta Keskolle tai sen määräämälle taholle. Vuosina 2017–2019 aloitettujen PSP-ohjelmien ansaintakriteereinä ovat Kesko-konsernin verottoman myynnin kehitysprosentti, Kesko-konsernin vertailukelpoisen sidotun pääoman tuotto (ROCE, %) ja Keskon B-osakkeen absoluuttinen kokonaistuotto (TSR, %). Osakepalkkio-ohjelmien osakkeet vapautuvat saajan käyttöön sitouttamisjakson päätyttyä edellyttäen, että henkilö on edelleen Kesko-konsernin yhtiön palveluksessa. Osakepalkkio-ohjelman perusteella annettavien osakkeiden määrä on bruttoansainta, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osallistujille osakkeina. Kesko Oyj:n hallitus päättää uuden osakeohjelman käynnistämisestä vuosittain.

Siirtymävuoden 2017 osakepalkkio-ohjelma (Bridge Plan-ohjelma), on kertaluontoinen osakepalkkio-ohjelma, joka sisälsi yhden vuoden ansaintajakson (1.1.2017–31.12.2017) ja kolmen vuoden sitouttamisjakson (1.1.2018–10.2.2021). Säännöt muilta osin ovat vastaavat kuin PSP-ohjelmassa. Bridge Plan -ohjelman tarkoitus oli kattaa siirtymävaihe

siirryttäessä Keskon vanhasta, yhden vuoden ansaintajaksoihin perustuneesta pitkän aikavälin sitouttamis- ja kannustinjärjestelmästä vuonna 2017 käyttöön otettuun sitouttamis- ja kannustinjärjestelmään, jossa on kahden vuoden pituinen ansaintajakso. Toissijainen osakepalkkio-ohjelma erityistilanteisiin (RSP-ohjelma) on erikseen päätetyissä erityistilanteissa käytettävä osakepalkkio. RSP-ohjelma koostuu vuosittain alkavista yksittäisistä osakeohjelmista ja se muodostuu kolmen vuoden pituisesta sitouttamisjaksosta, jonka jälkeen yksittäisen ohjelman puitteissa mahdolliset luvatut osakepalkkiot maksetaan osallistujille edellyttäen, että heidän työsuhteensa Kesko-konserniin jatkuu palkkioiden maksamiseen saakka.

Vuosien 2014–2016 osakepalkkiojärjestelmässä oli kolme yhden vuoden mittaista ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2014, 2015 ja 2016. Palkkiona annettaviin osakkeisiin liittyi kutakin ansaintajaksoa seuraava kolmen kalenterivuoden mittainen sitouttamisjakso, jonka aikana osakkeita ei saanut pantata tai luovuttaa, mutta jonka aikana henkilöllä oli osakkeisiin liittyvät muut oikeudet. Jos henkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen sitouttamisjakson päättymistä, hänen on pääsääntöisesti palautettava luovutusrajoituksen alaiset osakkeet vastikkeetta Keskolle tai sen määräämälle taholle. Vuosien 2014–2016 ohjelmissa maksettiin palkkiona luovutettujen osakkeiden lisäksi enintään osakkeiden arvon suuruinen rahaosuus, jolla katettiin palkkiosta aiheutuvat verot ja veronluonteiset maksut.

Osakepalkkiojärjestelmien tarkoituksena on Keskon liiketoiminnan edistäminen ja yhtiön arvon lisääminen yhdistämällä osakkeenomistajien ja johtoon kuuluvien henkilöiden tavoitteet. Järjestelmien tarkoituksena on myös sitouttaa henkilöt Kesko-konserniin ja antaa heille mahdollisuus yhtiön osakkeiden saamiseen osakepalkkiojärjestelmässä asetettujen tavoitteiden täytyessä.

Osakepalkkio-ohjelmien raportoinnissa käytetyt oletukset on kerrottu seuraavissa taulukoissa.

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot: PSP, RSP ja Bridge plan	2019 PSP	2019 RSP	2018 PSP	2018 RSP	2017 PSP	2017 RSP	2017 Bridge plan
Myöntämispäivät	20.3.2019	20.3.2019	20.3.2018	20.3.2018	1.2.2017	1.2.2017	1.2.2017
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	52,44	52,44	46,48	46,48	44,67	44,67	44,67
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	54,78	54,78	48,68	48,68	46,67	46,67	46,67
Osakepalkkiojärjestelmän kesto							
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2019	-	1.1.2018	-	1.1.2017	-	1.1.2017
Ansaintajakson päättämispäivä	31.12.2020	-	31.12.2019	-	31.12.2018	-	31.12.2017
Sitouttamisjakson alkamispäivä	1.1.2021	1.1.2019	1.1.2020	1.1.2018	1.1.2019	1.1.2017	1.1.2018
Sitouttamisjakson päättämispäivä	10.2.2023	15.3.2022	10.2.2022	15.3.2021	10.2.2021	15.3.2020	10.2.2021

Osakepalkkion käyvän arvon laskennassa käytetyt oletukset: PSP, RSP ja Bridge plan	Ansaintajakso 2019–2020 PSP ja RSP	Ansaintajakso 2018–2019 PSP ja RSP	Ansaintajakso 2017–2018 PSP	Ansaintajakso 2017 Bridge plan
Myönnettyjen osakepalkkioiden määrä, enimmäismäärä, kpl	309 150*	332 900*	325 300*	325 300*
Muutokset myönnettyjen osakkeiden määrään, kpl	-3 950	-17 100	-62 200	-26 600
Toteutunut osakepalkkion määrä, kpl			71 432	65 652
Ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä kauden lopussa	138	141	111	125
Osakekurssi tilinpäätöspäivänä, euroa	63,08	47,10	45,25	45,25
Ansaintakriteerien toteumaoletta, %	33,3	40,0	43,4	46,7
Arvio palautuvien osakepalkkioiden määrästä ennen sitouttamisjakson päättymistä, %	2,5	2,5	2,5	2,5

*Osakkeiden bruttomäärä, josta vähennetään soveltuva ennakonpidätys ja sen vähentämisen jälkeen jäljelle jäävä nettomäärä suoritetaan osakkeina.

Osakepalkkion myöntämispäivät ja käyvät arvot: vuosien 2015–2016 osakepalkkio-ohjelmat	Ansaintajakso 2016	Ansaintajakso 2015
Myöntämispäivät	3.2.2016	9.2.2015
Osakepalkkion käypä arvo myöntämishetkellä, euroa	32,45	30,74
Osakekurssi myöntämishetkellä, euroa	34,95	32,24
Osakepalkkiojärjestelmän kesto		
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2016	1.1.2015
Ansaintajakson päättämispäivä	31.12.2016	31.12.2015
Sitouttamisjakson päättämispäivä	31.12.2019	31.12.2018

Osakepalkkion käyvän arvon laskennassa käytetyt olettamukset: vuosien 2015–2016 osakepalkkio-ohjelmat	Ansaintajakso 2016	Ansaintajakso 2015
Myönnettyjen osakepalkkioiden määrä, enimmäismäärä, kpl	263 000	262 800
Muutokset myönnettyjen osakkeiden määrään, kpl	-9 800	-3 600
Toteutunut osakepalkkion määrä, kpl	192 822	139 724
Ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden lukumäärä kauden lopussa	131	142
Osakekurssi tilinpäätöspäivänä, euroa	47,48	32,37
Ansaintakriteerien toteumaolettama, %	56,7	53,4
Arvio palautuvien osakepalkkioiden määrästä ennen sitouttamisjakson päättämistä, %	5,0	5,0

Tilikaudella 2019 edellä mainittujen osakepalkkiojärjestelmien vaikutus konsernin tulokseen oli -7,0 milj. euroa (-6,5 milj. euroa).

Tilikausilla 2020–2022 realisoituvan kulukirjauksen arvioidaan 31.12.2019 olevan yhteensä -6,8 milj. euroa. Todellinen määrä voi poiketa arvioidusta.

5.5 Laskennalliset verot

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2019 aikana

Milj. €	1.1.2019	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	Muut muutokset	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset						
Vuokrasopimukset	43,6	-0,5		0,0	0,0	43,0
Varaukset	8,3	-1,2				7,1
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,1	0,0				0,1
Vahvistetut tappiot	22,8	-6,7		0,3	0,0	16,4
Muut väliaikaiset erot	12,7	10,2	0,0	0,3	0,2	23,4
Yhteensä	87,4	1,8	0,0	0,6	0,2	90,0
Laskennalliset verovelat						
Kirjanpidon ja vero- tuksen poistojen erotus	29,6	3,3			7,2	40,1
Käyvän arvon kohdistus	20,1	-0,8		0,1	4,6	24,0
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	29,7	-10,1	-0,9			18,6
Muut väliaikaiset erot	5,3	1,4	-0,3	0,0	0,1	6,4
Yhteensä	84,7	-6,3	-1,2	0,1	11,9	89,1
Laskennallinen nettoverosaaminen	2,7					0,8

Nettoverosaaminen jakautuu taseessa

Milj. €	2019	2018
Laskennallisiin verosaamisiin	7,6	8,1
Laskennallisiin verovelkoihin	6,8	5,4
Yhteensä	0,8	2,7

Laskennallisten verosaamisten muut väliaikaiset erot sisältää konsernin laskentaperiaatteiden noudattamisesta aiheutuvaa laskennallista verosaamista 2,2 milj. euroa ja paikallisten kirjanpitojen ja verotuksen jaksotuseroista aiheutuvaa laskennallista verosaamista 14,8 milj. euroa.

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2018 aikana

Milj. €	1.1.2018	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Kurssierot	Muut muutokset	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset						
Vuokrasopimukset	43,5	0,2		-0,1		43,6
Varaukset	8,9	-0,6				8,3
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	0,1	0,0				0,1
Vahvistetut tappiot	23,1	1,9		-0,3	-1,9	22,8
Muut väliaikaiset erot	16,8	-0,2	0,3	-0,7	-3,5	12,7
Yhteensä	92,4	1,3	0,3	-1,1	-5,4	87,4
Laskennalliset verovelat						
Kirjanpidon ja verotuksen poistojen erotus	31,5	2,5		-0,6	-3,8	29,6
Käyvän arvon kohdistus	18,8	0,1		-0,1	1,3	20,1
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	40,7	-10,7	-0,4			29,7
Muut väliaikaiset erot	5,2	-0,6	0,2	-0,2	0,7	5,3
Yhteensä	96,2	-8,7	-0,2	-0,8	-1,9	84,7
Laskennallinen nettoverosaaminen	-3,8					2,7

Vahvistetut tappiot

Konsernilla oli 31.12.2019 käyttämättömiä vahvistettuja tappioita 219,7 milj. euroa, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska tilinpäätöspäivänä on epätodennäköistä, että konsernille kertyisi lähitulevaisuudessa verotettavaa tuloa, jota vastaan tappioita voitaisiin hyödyntää.

Vahvistetut tappiot, joista ei ole kirjattu verosaamista, erääntyvät seuraavasti:

Milj. €	2020	2021	2022	2023	2024	2025–	Yhteensä
	-	0,5	0,0	0,0	0,0	219,2	219,7

Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista laskennallinen vero on kirjattu ainoastaan siltä osin kuin voitonjakopäätös on todennäköinen lähitulevaisuudessa.

5.6 Muut laajan tuloksen erät

Milj. €	2019 Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	2018 Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi						
Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	-4,5	0,9	-3,6	-2,3	0,4	-1,9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Ulkomaiseen yksikköön liittyvät muuntoerot	3,8		3,8	-10,1		-10,1
Rahavirran suojausarvonmuutos	-1,3	0,3	-1,0	2,6	-0,5	2,1
Muut erät	-0,3		-0,3	-0,1		-0,1
Yhteensä, jatkuvat toiminnot	-2,3	1,2	-1,2	-9,9	-0,1	-10,1
Lopetetut toiminnot	0,0		0,0	35,1		35,1
Konserni yhteensä	-2,3	1,2	-1,2	25,2	-0,1	25,0

5.7 Riita-asiat ja mahdolliset oikeusprosessit

Konserniyhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä oikeudenkäynneissä tai riita-asioissa. Johdon arvion mukaan näiden lopputuloksella ei ole todennäköisesti olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan. Konserni on myös osallisena joko kantajana tai vastaajana mahdollisissa oikeudellisissa riita-asioissa, joiden lopputulemaa on vaikea ennustaa.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS (FAS)

Emoyhtiön tuloslaskelma

€	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	5 775 844 550,19	4 978 145 962,28
Liiketoiminnan muut tuotot	726 873 282,24	647 958 938,08
Materiaalit ja palvelut	-5 130 428 671,96	-4 354 234 332,77
Henkilöstökulut	-298 785 601,32	-276 407 553,63
Poistot ja arvonalentumiset	-91 263 907,43	-81 515 728,01
Liiketoiminnan muut kulut	-688 829 297,79	-689 375 528,78
Liikevoitto	293 410 353,93	224 571 757,17
Rahoitustuotot ja -kulut	119 779 773,09	-21 802 538,58
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	413 190 127,02	202 769 218,59
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-4 117 086,35	-5 999 575,17
Konserniavustus	31 342 249,81	78 635 864,70
Tulos ennen veroja	440 415 290,48	275 405 508,12
Tuloverot	-46 538 073,71	-63 446 219,12
Tilikauden tulos	393 877 216,77	211 959 289,00

Emoyhtiön tase

€	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	5 955 939,06	8 128 559,02
Muut aineettomat hyödykkeet	157 959 763,45	138 491 710,44
Ennakkomaksut	13 717 562,03	12 993 020,11
	177 633 264,54	159 613 289,57
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet		
Omistettut	174 933 985,21	172 241 827,54
Vuokraoikeudet ja liittymismaksut	2 202 637,74	1 948 263,42
Rakennukset ja rakennelmat		
Omistettut	354 398 749,73	344 641 067,56
Koneet ja kalusto	91 300 872,26	77 275 608,72
Muut aineelliset hyödykkeet	6 376 255,89	7 342 344,76
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	20 844 597,14	24 843 274,21
	650 057 097,97	628 292 386,21
SIJOITUKSET		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	1 028 450 981,49	888 538 761,72
Osuudet omistusyhteisyriksissä	36 383 054,61	82 209 122,85
Muut sijoitukset	18 508 819,82	13 826 612,84
	1 083 342 855,92	984 574 497,41
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
Valmiit tuotteet/tavarat	244 545 904,24	240 478 801,40
	244 545 904,24	240 478 801,40

€	31.12.2019	31.12.2018
SAAMISET		
Pitkäaikainen		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	310 453 860,52	178 774 050,29
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	57 594 199,58	57 605 471,31
Lainasaamiset	-	5 158 542,00
Muut saamiset	6 892 666,62	6 207 944,39
	374 940 726,72	247 746 007,99
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	355 726 614,66	371 547 340,31
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	560 544 582,68	642 884 942,51
Saamiset omistusyhteisyriksiltä	1 539 823,31	1 445 407,99
Lainasaamiset	-	1 334 500,22
Muut saamiset	5 940 967,57	7 021 688,77
Siirtosaamiset	84 046 309,95	76 972 059,17
	1 007 798 298,17	1 101 205 938,97
RAHOITUSARVOPAPERIT		
Muut arvopaperit	16 777 819,41	139 678 745,75
RAHAT JA PANKKISAAMISET	58 133 140,52	55 329 096,57
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 613 229 107,49	3 556 918 763,87

€	31.12.2019	31.12.2018
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	197 282 584,00	197 282 584,00
Ylikurssirahasto	197 498 010,90	197 498 010,90
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	22 753 307,40	22 753 307,40
Muut rahastot	243 415 795,55	243 415 795,55
Edellisten tilikausien tulos	786 980 069,48	803 322 671,03
Tilikauden tulos	393 877 216,77	211 959 289,00
	1 841 806 984,10	1 676 231 657,88
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	117 206 574,66	113 089 488,31
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	5 050 441,54	5 218 250,05
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahalaitoksilta	300 000 000,00	0,00
Eläkelainat	137 465 000,00	160 145 000,00
Muut velat	6 405 992,00	4 822 996,00
	443 870 992,00	164 967 996,00
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	20 083 682,01
Eläkelainat	22 680 000,00	22 941 875,00
Saadut ennakot	16 871 347,76	13 485 074,15
Ostovelat	552 318 045,53	573 034 271,45
Velat saman konsernin yrityksille	224 164 957,75	501 797 147,84
Velat omistusyhteisyriyksille	4 310 376,72	26 938 671,50
Muut velat	169 031 420,71	224 194 396,53
Siirtovelat	215 917 966,72	214 936 253,15
	1 205 294 115,19	1 597 411 371,63
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 613 229 107,49	3 556 918 763,87

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

€	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja	413 190 127,02	202 769 218,59
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	91 263 907,43	81 515 728,01
Rahoitustuotot ja -kulut	-119 779 773,09	21 802 538,58
Muut oikaisut	-19 695 899,51	31 906 258,66
	364 978 361,85	337 993 743,84
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	240 375 874,77	-9 020 672,35
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	-4 067 102,84	-5 733 875,76
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-190 853 266,60	25 642 307,85
	45 455 505,33	10 887 759,74
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-24 330 213,74	-46 517 834,41
Saadut korot	21 624 990,73	20 602 046,52
Saadut osingot	134 819 314,46	61 535 360,40
Maksetut verot	-69 602 708,60	-48 029 655,86
	62 511 382,85	-12 410 083,35
Liiketoiminnan rahavirta	472 945 250,03	336 471 420,23
Investointien rahavirta		
Investoinnit muihin sijoituksiin	-	-10 668,96
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-234 019 028,95	-121 023 284,92
Sijoitukset tytäryhtiöihin	-145 117 483,68	-120 671 597,18
Sijoitukset omistusyhteisyrityksiin	-	-9 200 000,00
Osakkuusyhtiöiden osuuksien luovutustulot	4 641 237,84	-
Luovutustulot muista sijoituksista	-	24 700,00
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	6 379 050,36	4 953 757,95
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-61 194 718,73	-11 697 025,57
Investointien rahavirta	-429 310 943,16	-257 624 118,68

€	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Rahoituksen rahavirta		
Korollisten velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	94 574 493,04	-54 237 730,95
Lyhytaikaisten korollisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-138 626 259,43	368 581,36
Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten lisäys (-)/vähennys (+)	94 336 148,04	116 459 434,77
Maksetut osingot	-231 868 024,83	-218 945 469,60
Saadut ja maksetut konserniavustukset	31 342 249,81	78 635 864,70
Omien osakkeiden hankinta	-	-24 412 806,00
Muut erät	-6 709 600,98	402 045,12
Rahoituksen rahavirta	-156 950 994,35	-101 730 080,60
Rahavarojen muutos	-113 316 687,48	-22 882 779,05
Rahavarat 1.1.	86 300 962,53	109 183 741,58
Purkujen yhteydessä siirtyneet rahavarat	87 146 756,58	-
Rahavarat 31.12.	60 131 031,63	86 300 962,53

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Liite 1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Kesko Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain (FAS) mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla sekä mahdollisilla arvonalennuksilla.

Poistoajat

Muut pitkävaikutteiset menot	5–20 vuotta
IT-ohjelmistot ja lisenssit	3–5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja mahdollisilla arvonalennuksilla.

Poistoajat

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta.

Tavallisimmat arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–33 vuotta
Rakennusten osat	8 vuotta
Koneet ja kalusto	25 % menojäännöspoisto
Autot ja kuljetuskalusto	5 vuotta
IT-laitteet	3–8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5–14 vuotta

Maa-alueista ja liittymismaksuista ei ole tehty poistoja. Suunnitelman mukaiset poistot ja poistoeron muutos yhteensä vastaavat EVL-poistoja. Poistoeron muutos on käsitelty tilinpäätössiirtoina.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty liukuvan keskihankintahinnan mukaisesti välittömän hankintamenoa tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoa tai sitä alempaan käypään arvoon.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat on muunnettu euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Jos saaminen tai velka on sidottu kiinteään kurssiin, sitä on käytetty muuntamisessa. Kurssierot on kirjattu tilinpäätökseen tulosvaikutteisesti.

Johdannaisopimukset

Korkojohdannaiset

Korkojohdannaisia käytetään muokkaamaan lainojen korkosidonnaisuusaikaa. Tavoiteduraatio on kolme vuotta ja sen sallitaan vaihdella puolentoista ja neljän vuoden välillä. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat kirjataan tilikauden aikana korkotuotoiksi tai -kuluiksi sulkemispäivän mukaan. Tilinpäätöksessä avoimet korkotermini-, -futuuri-, -optio- ja -swap-sopimukset arvostetaan käypään arvoon, mutta realisoitumattomia arvonnousuja ei tulouteta. Mahdolliset arvostustappiot kirjataan korkokuluksi.

Valuuttajohdannaiset

Valuuttajohdannaisia käytetään sekä translaatio- että transaktioriskiltä suojautumiseen. Valuuttajohdannaisilla suojataan kaupallista valuuttariskiä. Valuuttatermiinit arvostetaan tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Avoimien johdannaissopimusten kurssierot kirjataan rahoituseriin sekä myynnin ja ostojen oikaisueriin. Jos johdannaisella on suojattu valuuttamääräistä tase-erää, on arvonmuutos kirjattu tase-erän muutosta vastaan. Optiosopimusten osalta preemiot sisältyvät taseen siirtyviin eriin, kunnes ne erääntyvät tai arvonmuutos tilinpäätöspäivänä edellyttää tulokseen kirjaamista.

Hyödykejohdannaiset

Kesko Oyj:n tytäryhtiö Ankkuri-Energia Oy käyttää sähköjohdannaisia konsernin ja sen kauppiaiden energiakustannusten tasaamiseen. Kesko Oyj on ulkoinen vastapuoli pankin kanssa tehdyissä sähköjohdannaisissa ja tekee sisäisen suojauksen vastaavaan hintaan Ankkuri-Energia Oy:n kanssa. Kesko Oyj:llä ei missään vaiheessa ole johdannaisasiat eikä näin ollen myöskään tulosvaikutusta. Sähkön hintariskiä tarkastellaan viiden vuoden aikajänteellä. Tilikauden aikana toimitetun sähkön hintaa suojaavien johdannaisten osalta arvonmuutokset kirjataan Keskossa rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Tulevaisuuden ostoja suojaavien sopimusten realisoitumattomia voittoja ja tappioita ei ole kirjattu tuloslaskelmaan.

Eläkejärjestelyt

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty eläkevakuutusyhtiöiden kautta ja vapaaehtoinen lisäeläketurva pääosin Keskon Eläkekassan kautta. Eläkemenot on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, joihin on sopimuksin tai muutoin sitouduttu, mutta jotka eivät ole vielä realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan. Konsernin harjoittaman liiketoiminnan käytöstä poistuneiden tyhjiä vuokratilojen vuokravastuu samoin kuin vastaavien tilojen ulkopuolisille vuokrauksesta aiheutuvat tappiot on käsitelty pakollisena varauksena.

Tuloverot

Tuloveroihin sisältyvät tilikauden tuloksen perusteella lasketut tuloverot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuunpannut tai palautetut verot. Laskennallisia veroja ei kirjata emoyhtiön tuloslaskelmaan ja taseeseen.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liite 2. Liikevaihto toimialoittain

Milj.€	2019	2018
Päivittäistavarakauppa	4 847,5	4 058,0
Rautakauppa	903,0	892,2
Muut	25,3	27,9
Yhteensä	5 775,8	4 978,1

Liite 3. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj.€	2019	2018
Kiinteistöjen ja osakkeiden myyntivoitot	7,0	4,9
Vuokratuotot	84,6	59,2
Palvelukorvaukset	469,8	444,1
Fuusiovoitot	13,6	0,1
Muut	151,9	139,7
Yhteensä	726,9	648,0

Liite 4. Henkilöstökulut

Milj.€	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-284,7	-273,1
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4,7	6,9
Muut henkilösivukulut	-9,4	-10,2
Yhteensä	-298,8	-276,4

Eläkekuluihin sisältyy Keskon Eläkekassan ylikatteen palautus 45,3 milj. euroa.

Kesko Oyj:n henkilökunnan lukumäärä oli keskimäärin 7 138 (7 174) henkilöä.

Johdon palkat ja palkkiot

Milj.€	2019	2018
Toimitusjohtaja	2,6	2,3
Hallituksen jäsenet	0,5	0,5
Yhteensä	3,1	2,8

Johdon palkat ja palkkiot on esitetty henkilöittäin eriteltynä konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liite 5. Poistot ja arvonalentumiset

Milj.€	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	-88,7	-79,2
Arvonalentumiset, pysyvät vastaavat	-2,6	-2,3
Yhteensä	-91,3	-81,5

Liite 6. Liiketoiminnan muut kulut

Milj.€	2019	2018
Vuokratkulut	-338,3	-302,0
Markkinointikulut	-138,4	-140,7
Kiinteistöjen ja kauppapaikkojen hoito	-81,0	-78,9
Pysyviin vastaaviin kuuluvien hyödykkeiden myyntitappiot	-1,0	-3,2
Tietoliikennekulut	-71,6	-73,6
Fuusiotappiot	0,0	-33,2
Muut liikekulut	-58,6	-57,8
Yhteensä	-688,8	-689,4

Tilintarkastajien palkkiot

Milj.€	2019	2018
Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers		
Tilintarkastus	0,3	0,3
Veroneuvonta	0,0	0,1
Muut palvelut	0,5	0,3
Yhteensä	0,8	0,7

Liite 7. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj.€	2019	2018
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	51,4	67,3
Osinkotuotot omistusyhteisyrityksiltä	83,4	0,0
Osinkotuotot muilta	0,0	0,0
Osakkeiden myyntivoitot	0,2	-
Sijoitusten myyntivoitot	0,9	4,7
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yhteensä	135,9	72,0
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	10,7	8,2
Muilta	14,2	30,5
Korko- ja rahoitustuotot yhteensä	25,0	38,6
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista		
Arvon alentumiset osakkeista	-0,1	-80,1
Käyvän arvon muutokset	0,4	0,0
Arvon alentumiset ja käyvän arvon muutokset pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	0,3	-80,1
Korko- ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-18,3	-25,9
Muille	-23,1	-26,4
Korko- ja rahoituskulut yhteensä	-41,4	-52,3
Yhteensä	119,8	-21,8

Liite 8. Tilinpäätössiirrot

Milj.€	2019	2018
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	-4,1	-6,0
Saadut konserniavustukset	46,8	84,9
Annetut konserniavustukset	-15,4	-6,3
Yhteensä	27,2	72,6

Liite 9. Pakollisten varausten muutokset

Milj.€	2019	2018
Muutokset	-0,2	-4,7
Yhteensä	-0,2	-4,7

Liite 10. Tuloverot

Milj.€	2019	2018
Tuloverot konserniavustuksista	-6,3	-15,7
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-40,2	-47,6
Edellisten tilikausien verot	-0,1	-0,1
Yhteensä	-46,5	-63,4

Liite 11. Laskennalliset verot

Laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole merkitty taseeseen. Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirtojen kertymästä on 23,4 milj. euroa. Muiden laskennallisten verovelkojen tai -saamisten määrä ei ole olennainen.

Taseen liitetiedot

Liite 12. Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	2019	2018
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	25,8	26,2
Lisäykset	1,3	1,3
Vähennykset	-11,7	-1,8
Siirrot erien välillä	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	15,3	25,8
Kertyneet poistot 1.1.	-17,6	-13,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11,7	1,4
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	-3,4	-5,9
Kertyneet poistot 31.12.	-9,3	-17,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,0	8,1
Muut aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	296,6	250,8
Lisäykset	48,5	45,2
Fuusioissa siirtyneet	-	0,4
Vähennykset	-60,1	-11,5
Siirrot erien välillä	10,3	11,7
Hankintameno 31.12.	295,3	296,6
Kertyneet poistot 1.1.	-158,1	-139,0
Fuusioissa siirtyneet	0,0	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	60,1	11,8
Tilikauden poisto ja arvonalentumiset	-39,4	-30,9
Kertyneet poistot 31.12.	-137,3	-158,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	158,0	138,5

Milj. €	2019	2018
Ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	13,0	16,0
Lisäykset	9,1	7,7
Vähennykset	-1,6	-2,1
Siirrot erien välillä	-6,8	-8,6
Hankintameno 31.12.	13,7	13,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,7	13,0

Liite 13. Aineelliset hyödykkeet

Milj. €	2019	2018
Maa- ja vesialueet, omistetut		
Hankintameno 1.1.	172,2	168,8
Lisäykset	3,6	2,1
Fuusioissa siirtyneet	0,0	0,2
Vähennykset	-1,3	0,0
Siirrot erien välillä	0,4	1,1
Hankintameno 31.12.	174,9	172,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	174,9	172,2
Maa- ja vesialueet, vuokraoikeudet		
Hankintameno 1.1.	1,9	1,5
Lisäykset	0,2	0,4
Fuusioissa siirtyneet	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,1	0,0
Vähennykset	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	2,2	1,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,2	1,9
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	584,0	563,2
Lisäykset	18,9	10,4
Fuusioissa siirtyneet	0,0	8,3
Vähennykset	0,0	-0,1
Siirrot erien välillä	10,8	2,2
Hankintameno 31.12.	613,7	584,0
Kertyneet poistot 1.1.	-239,4	-219,1
Fuusioissa siirtyneet	0,0	-1,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,1
Tilikauden poisto	-19,9	-19,0
Kertyneet poistot 31.12.	-259,3	-239,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	354,4	344,6

Milj. €	2019	2018
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	279,4	265,4
Lisäykset	39,6	33,5
Fuusioissa siirtyneet	0,0	0,4
Vähennykset	-32,8	-22,0
Siirrot erien välillä	1,7	2,0
Hankintameno 31.12.	287,9	279,4
Kertyneet poistot 1.1.	-202,1	-199,8
Fuusioissa siirtyneet	0,0	-0,1
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	32,7	21,8
Tilikauden poisto	-27,2	-23,9
Kertyneet poistot 31.12.	-196,5	-202,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	91,3	77,3
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	19,0	18,0
Lisäykset	0,3	0,6
Fuusioissa siirtyneet	0,0	0,4
Vähennykset	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,1	0,1
Hankintameno 31.12.	19,4	19,0
Kertyneet poistot 1.1.	-11,7	-10,0
Fuusioissa siirtyneet	0,0	-0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,1	0,0
Tilikauden poisto	-1,4	-1,5
Kertyneet poistot 31.12.	-13,0	-11,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,4	7,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	24,8	21,3
Lisäykset	12,8	15,8
Vähennykset	0,0	-4,0
Siirrot erien välillä	-16,7	-8,3
Hankintameno 31.12.	20,8	24,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	20,8	24,8

Liite 14. Sijoitukset

Milj.€	2019	2018
Osuudet konserniyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	1 069,0	966,8
Lisäykset	171,0	123,1
Fuusioissa siirtyneet	0,0	177,4
Vähennykset	-180,7	-198,2
Siirrot erien välillä	56,6	0,0
Hankintameno 31.12.	1 116,0	1 069,0
Arvonlennukset 1.1.	-180,5	-160,8
Fuusioissa siirtyneet	0,0	-34,6
Vähennysten kertyneet arvonalennukset	103,9	84,2
Siirtojen kertyneet poistot	-10,8	-
Tilikauden arvonalennus	-0,1	-69,3
Arvonlennukset 31.12.	-87,5	-180,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 028,5	888,5
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	82,2	84,0
Lisäykset	0,0	9,3
Vähennykset	-0,1	-11,0
Siirrot erien välillä	-45,7	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	36,4	82,2
Muut sijoitukset		
Hankintameno 1.1.	13,8	14,8
Lisäykset	5,6	0,0
Vähennykset	-1,0	-1,0
Siirrot erien välillä	0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	18,5	13,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	18,5	13,8

Kesko Oyj:n omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019 on esitetty eriteltyinä konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liite 15. Saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä

Milj.€	2019	2018
Pitkäaikainen		
Lainasaamiset	310,5	178,8
Pitkäaikainen yhteensä	310,5	178,8
Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	42,7	137,9
Lainasaamiset	496,5	356,6
Siirtosaamiset	21,3	148,4
Lyhytaikainen yhteensä	560,5	642,9
Yhteensä	871,0	821,7

Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä

Milj.€	2019	2018
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	57,5	57,5
Muut saamiset	0,1	0,1
Pitkäaikainen yhteensä	57,6	57,6
Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	1,5	1,4
Yhteensä	59,1	59,1

Kesko Oyj on antanut pitkäaikaisen lainan yhteisyritykselleen Mercada Oy:lle, 56,0 milj. euroa.

Siirtosaamiset

Milj.€	2019	2018
Verot	11,6	0,0
Palvelukorvaukset	5,9	3,2
Henkilöstökulut	6,7	7,2
Ostot	30,6	28,1
Muut	29,2	38,5
Yhteensä	84,0	77,0

Liite 16. Oma pääoma

Milj. €	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyttö- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voitto- varat	Oma pääoma
Oma pääoma 1.1.2018	197,3	197,5	243,4	22,8	1 043,8	1 704,7
Osingonjako					-218,9	-218,9
Omat osakkeet					-21,4	-21,4
Siirto lahjoitusvaroihin					-0,1	-0,1
Tilikauden tulos					212,0	212,0
Oma pääoma 31.12.2018	197,3	197,5	243,4	22,8	1 015,3	1 676,2
Osingonjako					-231,9	-231,9
Omat osakkeet					3,9	3,9
Siirto lahjoitusvaroihin					-0,3	-0,3
Tilikauden tulos					393,9	393,9
Oma pääoma 31.12.2019	197,3	197,5	243,4	22,8	1 180,9	1 841,8

Sidottu oma pääoma	2019	2018
Osakepääoma	197,3	197,3
Ylikurssirahasto	197,5	197,5
Yhteensä	394,8	394,8

Vapaa oma pääoma	2019	2018
Käyttöraho	243,4	243,4
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	22,8	22,8
Kertyneet voittovarot	1 180,9	1 015,3
Yhteensä	1 447,0	1 281,5

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista	2019	2018
Muut rahastot	266,2	266,2
Edellisten tilikausien tulos	787,0	803,3
Tilikauden tulos	393,9	212,0
Yhteensä	1 447,0	1 281,5

Emoyhtiön osakkeiden jakautuminen	Kpl
A-osakkeet	31 737 007
B-osakkeet	68 282 745
Yhteensä	100 019 752

Osakkeiden äänimäärät	Ääniä
A-osake	10
B-osake	1

Hallituksen valtuudet hankkia ja luovuttaa omia osakkeita

Varsinainen yhtiökokous 11.4.2018 hyväksyi hallituksen ehdotuksen sen valtuuttamiseksi päättämään enintään 1 000 000 yhtiön oman B-osakkeen hankkimisesta. Valtuutus oli voimassa 30.9.2019 saakka. Hallituksella on lisäksi varsinaisen yhtiökokouksen 11.4.2018 antama, 30.6.2021 asti voimassa oleva valtuutus antaa enintään 10 000 000 uutta B-osaketta. Lisäksi Keskon varsinainen yhtiökokous 4.4.2016 valtuutti yhtiön hallituksen päättämään yhteensä enintään 1 000 000 yhtiön hallussa olevan oman B-osakkeen luovuttamisesta. Valtuutus on voimassa 30.6.2020 saakka.

Omat osakkeet

Kesko Oyj on 26.4.2019 luovuttanut yhteensä 2 378 yhtiön hallussa ollutta omaa B-osaketta (KESKOB) Keskon hallituksen jäsenille. Luovutus perustuu yhtiökokouksen 8.4.2019 päätökseen hallituksen vuosipalkkion maksamisesta osittain yhtiön B-osakkeilla.

	Kpl
Yhtiön hallussa omia B-osakkeita 31.12.2018	1 001 399
Luovutus, osakepalkkiojärjestelmä	-71 432
Luovutus, hallitus	-2 378
Tilikauden aikana palautunut	3 774
Yhtiön hallussa omia B-osakkeita 31.12.2019	931 363

Liite 17. Pakolliset varaukset

Milj.€	2019	2018
Vuokravastuut	2,4	2,3
Muut pakolliset varaukset	2,6	2,9
Yhteensä	5,1	5,2

Liite 18. Pitkäaikainen vieras pääoma

Tilikaudella 2019 Kesko sopi yhteensä 700 milj. euron rahoituksesta, jonka korkomarginaali huomioi sen, miten Kesko saavuttaa hiilijalanjäljelle, ruokahävikille ja riskimaiden auditoinneille asetetut vastuullisuustavoitteet. Lainaa nostettiin tilikaudella 300 milj. euroa ja lainaa on mahdollisuus nostaa myöhemmin lisää. Lainan nosto edellyttää pankkien erillisen luottopäätöksen. Kesko allekirjoitti myös samoihin vastuullisuuskriteereihin sidotun luottolimiitin 100 milj. euroa, jota ei ollut käytössä tilinpäätöspäivänä.

Liite 19. Lyhytaikainen vieras pääoma

Milj.€	2019	2018
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	10,3	140,2
Siirtovelat	5,6	67,8
Muut velat	208,3	293,8
Yhteensä	224,2	501,8
Velat omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	0,0	0,0
Siirtovelat	0,0	0,0
Muut velat	4,3	26,9
Yhteensä	4,3	26,9
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	91,7	87,8
Ostojen siirtovelat	32,1	35,2
Verot	0,0	11,4
Kauppahinnat	0,8	2,2
Palvelukorvaukset	3,2	2,1
Muut	88,1	76,3
Yhteensä	215,9	214,9

Liite 20. Korottomat velat

Milj.€	2019	2018
Lyhytaikainen vieras pääoma	888,8	1 096,6
Yhteensä	888,8	1 096,6

Liite 21. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

Milj.€	2019	2018
Kiinteistökiinnitykset		
Omasta puolesta	192	176
Konserniyhtiöiden puolesta	1	11
Pantatut osakkeet	9	9
Takaukset		
Omasta puolesta	1	-
Konserniyritysten puolesta	8	49
Muut vastuut ja vastuusitoumukset		
Omasta puolesta	32	27
Vuokravastuut koneista ja kalustosta		
Vuoden sisällä erääntyvät	8	9
Myöhemmin erääntyvät	10	12
Vuokravastuut kiinteistöistä		
Vuoden sisällä erääntyvät	293	290
Myöhemmin erääntyvät	1 743	1 868

Valuuttariskit

Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttaa yhtiön myöntämän käyttöpääomarahoituksen määrä sen ulkomaisille tytäryhtiöille ja osin myös konsernin emoyhtiönä tytäryhtiöiden suojaukset emoaan vastaan.

Valuuttariskia suojataan käyttämällä valuuttajohdannaisia vahvistetun valuuttariskipolitiikan mukaisesti. Valuuttajohdannaisien käypä arvo lasketaan arvostamalla ne tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

Johdannaisten arvostus perustuu suoraan markkinoilta saataviin tietoihin eli on luokiteltu tasolle 2. Näiden johdannaisten maksimiluottoriski on niiden käypä arvo tilinpäätöspäivänä.

Johdannaisten arvostustulokset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Yhtiön transaktiopoositio 31.12.2019 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Transaktioriski	-22,6	66,4	65,8	22,9	0,0
Suojaavat johdannaiset	25,8	-50,3	-55,8	-12,9	-
Avoin positio	3,2	16,1	10,0	10,0	0,0

Yhtiön transaktiopoositio 31.12.2018 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Transaktioriski	-21,9	13,4	42,5	23,2	2,7
Suojaavat johdannaiset	21,0	-13,7	-40,7	-16,3	-2,3
Avoin positio	-0,9	-0,3	1,8	6,9	0,4

Transaktiopoositio herkkyyksanalyysissä on laskettu, mikä olisi yhtiön valuuttamääräisten ostojen sekä suojaavien valuuttajohdannaisien tulosvaikutus, jos kurssimuutos olisi +/- 10 %.

Herkkyyksanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2019 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Muutos +10 %	-0,3	-1,5	-0,9	-0,9	0,0
Muutos -10 %	0,3	1,8	1,1	1,1	0,0

Herkkyyksanalyysi, vaikutus tulokseen ennen veroja 31.12.2018 Milj. €	USD	SEK	NOK	PLN	RUB
Muutos +10 %	0,1	0,0	-0,2	-0,6	0,0
Muutos -10 %	-0,2	0,0	0,4	1,4	0,1

Johdannaiset

	31.12.2019 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2019 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2018 Positiivinen käypä arvo (tasearvo)	31.12.2018 Negatiivinen käypä arvo (tasearvo)
Johdannaissopimusten käyvät arvot Milj. €				
Valuuttajohdannaiset	0,3	-2,9	3,3	0,8

Johdannaissopimusten nimellismäärät Milj. €	31.12.2019 Nimellismäärä	31.12.2018 Nimellismäärä
Valuuttajohdannaiset	157,3	155,9

Kaikki valuuttajohdannaiset erääntyvät vuoden 2020 aikana.

Milj. €	2019	Käypä arvo	2018	Käypä arvo
Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut				
Kohde-etuuskien arvot 31.12.				
Korkojohdannaiset	-	-	70	0,1
Koronvaihtosopimukset	340	-3,6	280	-2,0
Valuuttajohdannaiset				
Termiini- ja futuurisopimukset	157	-2,6	136	1,5
Konsernin ulkoiset	151	-2,7	129	1,6
Konsernin sisäiset	7	0,1	7	-0,1
Valuutanvaihtosopimukset			20	0,9
Hyödykejohdannaiset				
Sähköjohdannaiset	31	0,0	22	0,0
Konsernin ulkoiset	16	0,8	11	2,3
Konsernin sisäiset	16	-0,8	11	-2,3

Liite 22. Rahavirtalaskelman rahavarat

Milj.€	2019	2018
Myytävissä olevat rahoitusvarat	2,0	31,0
Rahavarat	58,1	55,3
Yhteensä	60,1	86,3

Rahavirtalaskelmassa rahavaroina käsitellään taseen rahavarojen lisäksi myytävissä olevista rahoitusvaroista ne erät, jotka erääntyvät kolmen kuukauden kuluessa hankinta-ajankohdasta lukien.

Liite 23. Lähipiiri

Kesko Oyj:n lähipiiriin kuuluvat yhtiön johtohenkilöt (hallitus, pääjohtaja ja johtoryhmä), heidän määräysvallassaan olevat yhtiöt, heidän perheenjäsenensä ja heidän määräysvallassaan olevat yhtiöt, tytäryhtiöt, osakkuus- ja yhteisyritykset sekä Keskon Eläkekassa. Tytäryhtiöt sekä osakkuus- ja yhteisyritykset on lueteltu erillisessä liitteessä Kesko-konsernitilinpäätöksessä (liite 5.3).

Keskon hallituksen jäseniä toimii K-kauppiaina. Kesko Oyj myy tavaroita ja palveluita heidän määräysvallassaan oleville yrityksille. Tavaroiden ja palvelujen myynnit lähipiirille ovat toteutuneet yleisillä markkinaehdoilla ja perustuvat markkinahintoihin.

ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Helsingissä, 4. päivänä helmikuuta 2020

Esa Kiiskinen

Peter Fagernäs

Jannica Fagerholm

Piia Karhu

Matti Kyytsönen

Matti Naumanen

Toni Pokela

Mikko Helander
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 4. päivänä helmikuuta 2020

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Nieminen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Kesko Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Kesko Oyj:n (y-tunnus: 0109862-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiimme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1-kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 2.4.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

Olenaisuus

- Tilinpäätökselle määritelty olenaisuus on 16 miljoonaa euroa. Olemme arvioineet, että Kesko-konsernin tilintarkastuksessa olenaisia ovat virheellisydet, joiden vaikutus yksin tai yhdessä konsernin tulokseen ennen veroja on n. 4 %.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen laajuus

- Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Kesko-konsernin yhtiöissä, jotka taloudellisen aseman ja tuloksen perusteella ovat merkittävimmät.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin käyttöönotto
- Liikearvo ja tavaramerkit – johdon arvonalentumistestaus
- Vaihto-omaisuus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olenaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olenaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olenaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olenaista virheellisyyttä. Virheellisyksiä voi aiheuttaa väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olenaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme konsernitilinpäätökselle olenaisuuteen liittyen tietyt kvantitatiiviset raja-arvot. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätöksen kokonaisuutena.

Tilinpäätökselle määritelty olenaisuus on 16 miljoonaa euroa. Valitsimme olenaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi tuloksen ennen veroja, koska käsityksemme mukaan se on keskeinen tunnusluku, jota tilinpäätöksen lukijat käyttävät arvioidessaan konsernin suoriutumista. Lisäksi tulos ennen veroja on yleisesti hyväksytty vertailukohde. Valitsimme sovellettavaksi prosentiosuudeksi 4 %:n tason, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuus

Kesko-konserni toimii päivittäistavarakaupassa, rakentamisen ja talotekniikan kaupassa sekä autokaupassa. Keskolla oli tilikaudella toimintoja kahdeksassa maassa. Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Kesko-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Kesko-konsernin yhtiöissä, jotka taloudellisen aseman ja tuloksen perusteella ovat merkittävimmät. Lisäksi olemme suorittaneet analyttisiä tarkastustoimenpiteitä konsernin muissa yhtiöissä. Olemme toteuttaneet tarkastustoimenpiteitä kahdeksassa Keskon toimintamaassa: Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa, Latviassa, Liettuaissa, Puolassa ja Valko-Venäjällä.

Näiden toimenpiteiden perusteella olemme hankineet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä Kesko-konserniin kuuluvia yhtiöitä ja liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

IFRS 16 Vuokrasopimukset standardin käyttöönotto

Viittaus liitteeseen 1 (Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet), liitetietoon 3.5 (Käyttöoikeusomaisuuserät) ja liitetietoon 4.6 (Vuokrasopimukset).

Tilikaudella käyttöön otettu IFRS 16 standardi muutti vuokrasopimusten tilinpäätöksikäsittelyä. Standardin käyttöönotolla oli merkittävä vaikutus Keskon tilinpäätökseen.

Uuden standardin mukaan vuokralleottaja kirjaa taseeseen tulevien vuokrien nykyarvoa vastaavan käyttöoikeuteen perustuvan omaisuuserän sekä leasingvelan. Tuloslaskelmassa aikaisemmin esitetty vuokratulo korvautui käyttöoikeusomaisuuserän poistoilla sekä rahoituseriin kirjattavilla velan korkokuluilla. Aikaisemmin kyseisten sopimusten tulevat vuokramaksut esitettiin liitetiedoissa vuokravastuina.

Kesko otti standardin käyttöön takautuvasti, jolloin käyttöönotto kasvatti 1.1.2018 avaavassa taseessa käyttöoikeusomaisuuserää 1 996,0 miljoonan euron arvosta ja leasingvelkoja 2 213,7 miljoonan euron arvosta. Merkittävä osa kyseisistä eristä liittyy kauppapaikkojen ja muiden kiinteistöjen vuokrasopimuksiin.

Tilinpäätöspäivänä 31.12.2019 käyttöoikeusomaisuuserien saldo konsernin taseessa oli 2 191,3 miljoonaa euroa ja leasingvelkojen saldo 2 422,2 miljoonaa euroa.

Standardin käyttöönoton vaikutuksen merkittävyydestä johtuen määrittelimme sen tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Keskityimme tarkastuksessa johdon lähestymistapaan standardin käyttöönotossa ja laadintaperiaatteiden soveltamisessa.

Muodostimme käsityksen vuokrasopimusten kirjanpito-käsittelyyn liittyvistä kontroleista.

Kohdistimme erityyppisiä aineistotarkastustoimenpiteitä vuokrasopimuksiin, ml. tarkastimme otannalla vuokrasopimusten tietojen oikeellisuutta verraten vuokrasopimuskirjanpidossa käytettyjä tietoja sopimustietoihin ja tarkastimme laskelmien oikeellisuutta.

Arvioimme diskonttokoron määrittelyssä käytettyjä oletuksia ja haastattelimme niiden osalta johtoa.

Tarkastimme myös liitetietojen asianmukaisuutta ja riittävyyttä.

Liikearvo ja tavaramerkit – johdon arvonalentumistestausta

Viittaus liitetietoon 3.4 Aineettomat hyödykkeet.

Kesko-konsernin tase sisältää liikearvoa 479,0 (278,7) miljoonan euron ja tavaramerkkejä 87,4 (87,2) miljoonan euron arvosta.

Kesko-konsernin johto suorittaa vuosittain liikearvon ja tavaramerkkien arvonalentumistestauksen. Johdon suorittaman arvonalentumistestauksen tulos perustuu testauksessa käytettyihin arvioihin, mm. kasvu- ja kannattavuuskehityksestä, kauppapaikkaverkoston muutoksista, tuote- ja palveluvalikoimasta, hinnoittelusta sekä liiketoiminnan kustannusten kehityksestä.

Kiinnitimme tilintarkastuksessa erityistä huomiota johdon laatimassa arvonalentumistestauksessa käytettyihin arvostusmalleihin ja arvioihin. Kohdistimme työme erityisesti niiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden testauksiin, joiden osalta aikaisempina vuosina käyttöarvon ja kirjanpitoarvon erotus on ollut pieni ja siten herkin arvioiden muutoksille.

Vaihto-omaisuus

Viittaus liitetietoon 3.6 Vaihto-omaisuus.

Kesko-konsernin tase sisältää vaihto-omaisuutta 1 037,7 (913,0) miljoonan euron arvosta. Vaihto-omaisuus arvostetaan tilinpäätöksessä hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisaaioarvoon.

Konserni tarkastelee säännöllisesti vaihto-omaisuuden epäkuranttiutta ja kierto nopeutta sekä nettorealisointiarvon mahdollista pienentymistä alle hankintameno ja kirjaa tarvittaessa arvonalentumisen. Nämä tarkastelut edellyttävät arvioita tuotteiden tulevasta kysynnästä.

Myytäväksi hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostonotot hankintarahteineen.

Hankintameno laskennassa on huomioitu myös tavaran-toimittajan myöntämät jälkihyyteet. Konsernissa käytetään harkintaa siitä, miltä osin jälkihyytteisiin liittyvät sopimusehdot ovat täyttäneet tilinpäätöspäivänä.

Kiinnitimme tilintarkastuksessa erityistä huomiota konsernin arvioihin vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvosta sekä arvioiden perusteena oleviin oletuksiin. Lisäksi kiinnitimme erityistä huomiota arvioihin jälkihyytteisiin liittyvien sopimusehtojen täyttymisestä tilinpäätöspäivänä.

Emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole sellaisia tilintarkastuksen kannalta keskeisiä seikkoja, joista olisi viestittävä kertomuksessamme.

Konsernitilinpäätöksen tai emoyhtiön tilinpäätöksen osalta ei ole EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2 c -kohdassa tarkoitettuja merkittäviä olennaisen virheellisuuden riskejä.

Kävimme läpi johdon laatimat taloudelliset suunnitelmat ja vertailimme niitä Kesko Oyj:n hallituksen hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin.

Arvioimme käyttöarvon laskentamallin asianmukaisuutta ja täsmäytimme syöttötiedot niiden lähteisiin.

Tarkastelimme yksityiskohtaisesti käyttöarvon laskennassa käytettyjä oletuksia ja haastattelimme niiden osalta johtoa. Arvioidessamme yhtä keskeisintä oletusta, pääoman keskimääräistä kustannusta, hyödynsimme PwC:n valuaatioasiantuntijoita. Suoritimme aikaisempien kausien ennusteiden vertailun toteutuneisiin lukuihin koska se antaa indikaatiota ennusteprosessin laadusta.

Arvioimme myös liitetietojen asianmukaisuutta ja riittävyyttä, erityisesti herkkyyksianalyysien osalta.

Arvioidessamme vaihto-omaisuuden nettorealisaaioarvoon liittyviä johdon arvioita, kävimme läpi konsernissa vallitsevat vaihto-omaisuuden ikärakenteen seurantaan ja nettorealisaaioarvon laskentaan liittyvät prosessit, tunnistimme avainkontrollit ja testasimme niiden toimivuutta.

Kävimme otannalla läpi vaihto-omaisuuden arvonalentumisen laskelmia ja testasimme laskelmissa käytettyjen lähtötietojen vastaavuutta varastokirjanpitoon.

Tarkastimme otannalla aliarvostusraporttien laskenta-kaavat tarkistaaksemme johtavatko laskelmien kaavat oikeaan lopputulokseen.

Arvioidessamme jälkihyytteisiin liittyviä johdon arvioita kävimme läpi konsernissa vallitsevat jälkihyytteiden seurantaan ja laskentaan liittyvät prosessit, tunnistimme avainkontrollit ja testasimme niiden toimivuutta. Kävimme otannalla läpi jälkihyytteiden laskelmia, testasimme laskelmissa käytettyjen lähtötietojen vastaavuutta sopimusehtoihin sekä kauden hankintatietoihin. Lisäksi suoritimme aikaisempien kausien jälkihyytteiden jakotusten vertailun toteutuneisiin lukuihin arvioidaksemme prosessin laatua ja jakotusten tarkkuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaisen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen hallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esittäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidemme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviin tapauksiin niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut Kesko Oyj:n yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 26.4.1976 alkaen yhtäjaksoisesti 44 vuotta. Tuolloin vuonna 1976 tilintarkastajaksi valittiin yhtiössämme toiminut KHT -tilintarkastaja. Kesko Oyj:stä on tullut yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö 15.05.1960.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausumat

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 4.2.2020

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Mikko Nieminen
KHT